

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK BİLİMLERİ ANASANAT DALI

Ahmet FEYZİ

TRT REPERTUARINDAKİ ERZURUM TÜRKÜLERİNİN TÜRK SANAT
MÜZİĞİNDEKİ MAKAM KARŞILIKLARI AÇISINDAN ANALİZİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ YÖNETİCİSİ
Prof. Dr. Babek KURBANOV

ERZURUM - 2002

İÇİNDEKİLER	i
ÖZET	vii
ABSTRACT	viii
ÖNSÖZ	ix
1. GİRİŞ	1
2. ERZURUM'UN COĞRAFI, TARİHİ, KÜLTÜREL YAPISI VE TÜRKÜLERİ	
2.1. Erzurum'un Coğrafi, Tarihi ve Kültürel Yapısı	5
2.2. Türk Halk Müziğinde Türkü	8
2.3. Erzurum Türküleri	
3. TRT REPERTUARINDAKİ ERZURUM TÜRKÜLERİNİN TÜRK SANAT MÜZİĞİ'NDEKİ MAKAM KARŞILIKLARI AÇISINDAN ANALİZİ	
3.1. İncelenen Türkülerin Dizileri, Makam Özellikleri, Seyir Karakteri ve Usûlleri Açısından Analizi	12
3.2. Erzurum Türkülerinin Analizi	14
3.2.1. Acem Ülkesinde	14
3.2.2. A Güzel Dolanda Gel	16
3.2.3. Adalardan Çıktım Yayan	17
3.2.4. Akça Ferikler	19
3.2.5. Al Atta Yeşil Kolan	20
3.2.6. Alişli Gel Aleyle	22
3.2.7. Alkanlar İçinde Yatan Meleğim	23
3.2.8. Al Mendilim	25
3.2.9. Al Şalım Mavi Şalım	27
3.2.10. Al Yeşil Giymiş	29
3.2.11. Ala Boz	30
3.2.12. Aras Aras Han Aras	32
3.2.13. Arabam Nazlıdır	34
3.2.14. Ardahandan Gelen Katar	35
3.2.15. Aşağı Mehlenin Alı Gelini	37
3.2.16. Aşıkların Aklın Alır	39
3.2.17. Aşşahdan Gelirem	40
3.2.18. Ay Ağşamdan Işığdır	42
3.2.19. Ay Aydıdır Ayrılmaz	43
3.2.20. Aya Bak Nice Gider	45
3.2.21. Bade İçerler Nazıman	46
3.2.22. Bağa Gel Bostana Gel	49
3.2.23. Bahçayı Bellediler	50
3.2.24. Bardağı Koydum Tereğe	52

3.2.25. Bayburdun İnce Yolunda	54
3.2.26. Belle Beni Bellerinen	55
3.2.27. Ben Bir Kavak	57
3.2.28. Ben Çaya İndim	58
3.2.29. Ben Horozam Öterem	59
3.2.30. Ben Razi Değilem Hicrana Gama	61
3.2.31. Ben De Mecnundan Füzuna	62
3.2.32. Beni Sorma Bana	65
3.2.33. Benim Toyuğum Çilçilidi	67
3.2.34. Bir Bostan Ektim Pazi	68
3.2.35. Bir Dilim İki Dilim	70
3.2.36. Bir Elinde Nargile	72
3.2.37. Bir Gurşun Atacağım	73
3.2.38. Bir Gül Ektim Duvara	74
3.2.39. Bir İnce Yağmur Yağar	76
3.2.40. Bir Matara Bir Yandan	78
3.2.41. Bir Sandığım Vardı	80
3.2.42. Bu Devenin Geveni	82
3.2.43. Bu Dünyada Muradıma	84
3.2.44. Bu Gece Ay Doğacak	85
3.2.45. Bu Göçü Burdan Yükledim	86
3.2.46. Bu Tepe Pulli Tepe	88
3.2.47. Bu Tepe Pullu Tepe	89
3.2.48. Bugün Sabah İle Visali Yardan	91
3.2.49. Bülbül Bağa Girip	92
3.2.50. Bülbül Tek Uyandım Bir Seher	94
3.2.51. Bülbülümün Gafesi	96
3.2.52. Bülbül	98
3.2.53. Can Bula Cananını	100
3.2.54. Can Dedim Ki Can Diyesin	101
3.2.55. Can Ellerinden Gelmişem	103
3.2.56. Cigara Attım Yara	104
3.2.57. Çayda Balık Yan Gider	106
3.2.58. Çayır İnce Biçemedim	108
3.2.59. Çekmecemin Kilidi	110
3.2.60. Çelik Pazarı	112
3.2.61. Çıgırık Benim Tel Benim	114
3.2.62. Çıktım Eşiğe Bugün	115
3.2.63. Çıktım Kerpiç Duvara	116
3.2.64. Çıktım Tandır Başına	117
3.2.65. Çift Beyaz Güvercin	119
3.2.66. Çimene Basma Yarım	120
3.2.67. Çimenli Bahçede	122
3.2.68. Çirişe Gitmezdim Anam Yolladı	123
3.2.69. Çitin Ucu Değirmi	124
3.2.70. Dağda Darı Harmanı	126

3.2.71. Dağlar Daldadır	127
3.2.72. Daldala Ben Olaydım	129
3.2.73. Daldalan	130
3.2.74. Damda Da Duran Bir Gelin	131
3.2.75. Değirmenin Başında Vurdular Beni	133
3.2.76. Değirmen Üstü Çiçek	134
3.2.77. Denizin Kenarında Dönüyor Elek	135
3.2.78. Derede Gum Gaynıyor	137
3.2.79. Derikonun Düzleri	138
3.2.80. Durna Sesi Geliyor	139
3.2.81. Dün Gece Yar Hanesinde	141
3.2.82. Düngürçüler Geldi Sıra Sıra Dizildi	143
3.2.83. Ekdiğim Yonca	145
3.2.84. Ela Gözlüm Ben Bu Elden Gidersem	146
3.2.85. Eledim Eledim Höllük Eledim	148
3.2.86. Ha Bu Diyar	150
3.2.87. Bir Kaş, Bir Göz, Bir Dil, Bir Diş	151
3.2.88. Elma Attım Yuvarlandı	153
3.2.89. Erzurum Bir Diktedir	154
3.2.90. Erzurum Çarşı Pazar	156
3.2.91. Erzurum Kilidi Mülki İslam'ın	157
3.2.92. Erzurum Ovaları	159
3.2.93. Erzurum Ovaları	161
3.2.94. Erzurum'dan Kemah'tan	162
3.2.95. Eşiğin Altında Çift İlan Öter	164
3.2.96. Evlerinin Önü Kuşlar Darısı	165
3.2.97. Evlerinin Önü Harman	166
3.2.98. Evlerinin Önü Yoldur	167
3.2.99. Ey Kerem Kani Bes Değil Midir	169
3.2.100. Galalıyam Galalı	171
3.2.101. Gara Çuhalım Oğlan	172
3.2.102. Gara Guş Yuva Yapmış	174
3.2.103. Gar Yağar Bardan Bardan	175
3.2.104. Gara Camışları	176
3.2.105. Garsın Önüne Gar Yağmış	178
3.2.106. Garsın Önüne Gar Yağmış	179
3.2.107. Gaşlarında Har Mi Var	180
3.2.108. Gayalar Direk Direk	182
3.2.109. Gedikte Duvak Allanır	183
3.2.110. Gel Ey Talib	185
3.2.111. Gel Gidelim Sevdiğim	187
3.2.112. Get O Dağdan Gar Getir	188
3.2.113. Geydiğim Aldır	189
3.2.114. Gmayı Ezerler Taşda	190
3.2.115. Giderken Eyle Beni	192
3.2.116. Giderem Men Tebrize	193

3.2.117. Giderem Bu Düzünen	195
3.2.118. Gine Bugün Yaralandım	196
3.2.119. Git Gelemem İşim Var	198
3.2.120. Gına Alayım Gına	200
3.2.121. Gökte Yıldız Ellidir	201
3.2.122. Nenni	203
3.2.123. Gubet Elde Baş Yastığa Gelende	204
3.2.124. Gülahmette Dar Sokakta Evim Var	206
3.2.125. Gülemler Sağar Koyunu	208
3.2.126. Gülistanda Bir Gülüm Var	209
3.2.127. Gülşen-i Aşka Varalı	211
3.2.128. Güzeller Bezenmiş Toya Giderler	214
3.2.129. Hani Yaylam Hani Senin Ezelin	215
3.2.130. Hayal Hayal Olmuş Karşı Ki Dağlar	218
3.2.131. Haziranı Temmuzu Getirdik Dize	221
3.2.132. Hay Ağalar Hangi Derde Yanayım	222
3.2.133. İbrik Sıra Su Sıra	224
3.2.134. İki Dağın Arasında Kalmışam	225
3.2.135. Kadem Bastı	228
3.2.136. Kağızmana Ismarladım	229
3.2.137. Kağıttan Biberim Var	231
3.2.138. Kağızmanın Harmanları	232
3.2.139. Kale Kaleye Karşı	234
3.2.140. Kaleden İndim Düze	236
3.2.141. Kalk Gidelim Şöylesine	237
3.2.142. Kalkın Durnam	239
3.2.143. Kalksak Bu Yerden Hicret Eylesek	242
3.2.144. Kapıda Kavun Yerler	244
3.2.145. Karanfilî Gül Dalında Eyende	245
3.2.146. Karanfilim Budam Budam	246
3.2.147. Karşıda Elmalıklar	247
3.2.148. Karşıda Hayvahlıklar	250
3.2.149. Karşıda Üzüm Kara	252
3.2.150. Karşı Geçeye Geçerem	253
3.2.151. Kavak Uzanır Gider	255
3.2.152. Kavak Uzanır Gider	256
3.2.153. Kavurma Koydum Tasa	258
3.2.154. Kelo Gurban Söyleme	259
3.2.155. Keşkem Bu Ellere Gelmez Olaydım	261
3.2.156. Kiremit Bacaları	262
3.2.157. Kırmızı Gül Demet Demet	264
3.2.158. Kız Kara Kız	265
3.2.159. Kömür Gözlüm Ateşine Düşeli	267
3.2.160. Köprünün Başlarında	269
3.2.161. Körlenme Ey İnsanoğlu Ölmemeye Çaremi Var	270
3.2.162. Köy Kızı Oturmuş	271

3.2.163. Köylü Kızı Çayda Gezer	274
3.2.164. Köylük Yerden Köşk Gider	275
3.2.165. Kuşburnu Pürlenirmi	276
3.2.166. Kuşburnu Pürlenirmi	277
3.2.167. Kutnu Döşek Yüzledim	279
3.2.168. Kutuda Karabiber	280
3.2.169. Liverimin Kaytanı	281
3.2.170. Maral Sen Güzelsin	283
3.2.171. Martinim Atılmıyor	284
3.2.172. Masada Yeşil Testi	286
3.2.173. Mavi Yelek Mor Düğme	287
3.2.174. Mendilimde KareVar	289
3.2.175. Mendilimde Tuz Taşı	290
3.2.176. Mercimeğin Tohumu	291
3.2.177. Merdivenden Yukarı	293
3.2.178. Merekte Sarı Saman	294
3.2.179. Mızıkla Çalındı Düğün Mü Sandın	296
3.2.180. Narman Kazasında Bir Gelin Gördüm	298
3.2.181. Nasıl Methedeyim	300
3.2.182. Nefis Sen Ölmez Misin	301
3.2.183. Ne Güzel Oğlan	304
3.2.184. O Yaylalar Yaylalar	306
3.2.185. Ocakbaşında Leğen	307
3.2.186. Oduncular Kısa Keser Odunu	308
3.2.187. Oynamam Ben	309
3.2.188. Öte Geçe Bu Geçe	311
3.2.189. Penceresi Yeşil Boya	312
3.2.190. Pınar Başından Bulanır	314
3.2.191. Peştemalın Bağlarım	316
3.2.192. Pınarın Başı Güzel	317
3.2.193. Sarı Kız	318
3.2.194. Sarı Kız	320
3.2.195. Sarı Kız	321
3.2.196. Sarı Babuç Tabanda	323
3.2.197. Seherde Bir Bülbül	324
3.2.198. Selam Olsun Size	326
3.2.199. Seyreyle Güzel Kudret'i Mevla Neler Eyler	327
3.2.200. Siyah Zülfün Deste Deste	329
3.2.201. Su Bağlasam Gelir Mi	330
3.2.202. Su Gelir Akmayınan	332
3.2.203. Su Gelir Ark Uyanır	333
3.2.204. Su Gelir Taştan Akar	335
3.2.205. Su Goydum Su Tasına	336
3.2.206. Suda Balık Yan Gider	338
3.2.207. Susuz Yerin Bülbülü	339
3.2.208. Şad Ol Deli Gönül	341

3.2.209. Şafak Söktü Gine Sunam Uyanmaz	342
3.2.210. Şenkayaya Vardım	344
3.2.211. Şu Oltunun Taşını	346
3.2.212. Tandıra Koydum Paçayı	347
3.2.213. Tarla Tumbu Yumuşak	349
3.2.214. Taşa Çaldım Namusumu Arımı	350
3.2.215. Tel Sarı Zülûf Sarı	352
3.2.216. Tello Gider Yan Gider	353
3.2.217. Testiyi Aldın Kızım	355
3.2.218. Tutam Yar Elinden	356
3.2.219. Tutam Yar Elinden	358
3.2.220. Uca Dağların Başında	359
3.2.221. Un Elerler Eleğinen	361
3.2.222. Uykudan Uyanmış	363
3.2.223. Uzun Havlu Dar Kapılar	365
3.2.224. Ülkeler Teraziler	366
3.2.225. Vardım Eşiğine Yüzüm Sürdüm	368
3.2.226. Yandı Canım	371
3.2.227. Yarın Mahşer Yerine	373
3.2.228. Yayığımı Kurdum Düze	374
3.2.229. Yayla Suyu Yan Gider	376
3.2.230. Yemeklerden Üç Yemek Var	378
3.2.231. Yemenim Turalıdır	380
3.2.232. Yendim Saman Almaya	381
3.2.233. Yılan Akar Kamışa	382
3.2.234. Yol Aşağı Düz Gider	384
3.2.235. Yoncayı Bellediler	385
3.2.236. Yüce Dağ Başında Bir Sürü Kuzu	386
3.2.237. Yüksek Minareden Attım Kendimi	388
3.2.238. Yüğü Yükleddim	389
3.2.239. Yüzünü Sevdığım Seyrana Çıkmış	391
4. SONUÇLAR VE TARTIŞMA	393
KAYNAKLAR	404
ÖZGEÇMİŞ	405

ÖZET
YÜKSEK LİSANS TEZİ
TRT REPERTUARINDAKİ ERZURUM TÜRKÜLERİNİN TÜRK SANAT
MÜZİĞİNDEKİ MAKAM KARŞILIKLARI AÇISINDAN ANALİZİ

Ahmet FEYZİ

Danışman: Prof. Dr. Babek KURBANOV

2002 – SAYFA: 405

Jüri:

TRT Repertuarındaki Erzurum Türkülerinin Türk Sanat Müziğindeki makam karşılıkları açısından analizi üzerine yaptığımız bu çalışma, Türk Sanat Müziğindeki makam özelliklerini içeren tahlillere dayanmaktadır.

Bu çalışmada yer alan başlıklar titizlikle ele alınıp incelendi. İncelenen türküler Türk Sanat Müziği'ndeki çalışmalar ışığında, Türk Halk Müziği'nin yapısıyla mukayese edilerek değerlendirildi.

Yapılan değerlendirmeler, konu ile ilgili olarak yapılacak herhangi bir çalışmaya kaynak teşkil edebilecek bir nitelikte sonuçlar ve tartışma bölümünde sunuldu.

ABSTRACT
MASTER THESIS
İN THE TRT REPERTOİRE OF ERZURUM SONGS, THE ANALYSES
OF THE THE MODE EQUALİTY İN TURKİSCH ART MUSIC

Ahmet FEYZİ

Supervisor: Prif. Dr. Babek KURBANOV

2002 – PAGE: 405

Jury:

This rendering, which has been performed according to the analyses of the mode equality in Turkish Art Music in the TRT repertoire for Erzurum songs, stands to the researches, which includes mode properties in Turkish Art Music.

The titles in our rendering have been examined scrupulousness. The songs, which have been examined in our research, have been evaluated by comparing the structure of Turkish Folkloric Music with the illumination of the theoretical labour in Turkish Art Music.

Valorizations performed have been presented in the results and discussion chapter, which will be the source of any rendering related to the subject.

ÖNSÖZ

Ülkemizde müzikoloji alanında yapılan çalışmalar incelendiğinde bu çalışmaların neticesinde ortaya konulan eserler arasında müzikal analize dayanan çalışmaların az olduğu gözlemleyip böyle bir çalışma yapmaya karar verdik.

Bu çalışmanın yapılmasında tıpkı diğer müzikologların karşılaştığı gibi bir çok zorlukla karşılaştık. Bunlardan en önemlisi Türk Halk Müziğinde kuramsal eserlerin bulunamayışıdır. Bunun yanı sıra bu tür eserlerin yazımında kullanılan araç ve gereçlerin bulunamayışı da önümüzde engel teşkil etmiştir.

Çalışmamızda Erzurum yöresine ait TRT repertuarında bulunan 239 adet türkü titizlikle incelenmiştir. Bu çalışma dört bölümden oluşturulmuştur. Birinci bölümde kültür, müzik kültürü ve Türk Halk Müziği ile Türk Sanat Müziği'nin yapıları ele alınmıştır. İkinci bölümde Erzurum ilinin coğrafi, tarihi, kültürel yapısı ve Türk Halk Müziği'nde türkü ve Erzurum türküleri hakkında genel bilgiler verilmiştir. Üçüncü bölümde TRT repertuarındaki Erzurum türkülerinin Türk Sanat Müziği'ndeki makam karşılıkları açısından analizi yapılmıştır. Dördüncü bölümde ise bu analiz ışığında ulaşılan sonuçlar ve öneriler-tartışma bölümüne yer verilmiştir.

Çalışmalarım sırasında her türlü ilgi ve yardımını eksik etmeyen değerli tez danışmanım Prof. Dr. Babek KURBANOV'a Yrd. Dç. Dr. Nesrin FEYZİOĞLU'na değerli hocam Öğrt. Üy. İ. Hakkı GERÇEK'e TRT Erzurum Radyosu Müzik Yayınları Şube Müdürü sayın Kenan TUNA'ya benden desteklerini eksik etmeyen değerli büyüğüm sayın Nail ORHON'a ve değerli arkadaşlarım Güven SAF, H.Tahsin SÜMBÜLLÜ, Osman OVACIKLI, Selçuk İÇOĞLU, Ersan SAĞSÖZ'e teşekkürlerimi sunarım.

1. GİRİŞ

Kültür bir sürekliliktir, bir bütündür. Halk kültürü ve klasik kültür kümeleri oluşturulması, araştırmaları kolaylaştırmak içindir.yoksa birbirinden tümten kopmuş, birinin benûmsenmesi, birinin yadırganması gereken iki ayrı kültür yoktur. Yurdumuzda tarih ve coğrafya içinde gelişen bütün kültürler bizim kültürümüzdür.¹

Müzik kültürü bir ulusun kendisine , duygularına düşüncelerine ve ürettikleri seslere dayalıdır. Müzik, toplumsal yapı öğelerine kişilik kazandıran önemli bir aracı etkindir.

Türk müzik kültürü ise Türk kültüründe,Türk halkının özgün müziksel düşünce, davranış, sanat, yaşayış öğelerinin tümüdür ve Türklerin yerleştikleri, yaşadıkları bugün de etkinliğini sürdüren kültürü içermektedir.²

Türklerde ilk çağlarda topluluğun temsilcisi durumunda bulunan ve hekimlik, büyücülük,müzisyenlik gibi işler yapan halk sanatçılarına Altay Türkleri “Kam”, “Kırgızlar “Baksı”, Tonguzlar “Şaman”, Yakutlar “Oyun”, Oğuzlar “Ozan” derlerdi. Zamanla Kam’lar “büyücü- çalgıcı” lık, Ozan’lar da “şair-çalgıcı” lık görevini üstlendiler. Alpler devrini terennüm eden asıl sanatkarlar işte bu ozanlardı ve Hunlardan beri ozanları ve kopuzcuları olmayan hiç bir Türk ordusu yoktur.³

Türklerin en eski mili sazı Kopuz’u çalarak ordunun başarı ve kahramanlıklarını öven bu sanatçılar –Köprülü’nün deyimiyle- “hiç şüphesiz daha sonraki saz şairlerimizin dedeleri” dirler. 15. yüzyılda ozanların ve ozanlık geleneğinin yerini alan “aşık” lık geleneği günümüze kadar gelmiştir ki, kısaca “tek kişi çalıp söylerken öbürünün dinleme geleneği” olarak tarif edilebilir. Türk

¹ BAŞGÖZ, İ., Türk Halkının Bilmeceleeri, Ankara, 1999, s.13

² TALAY, M.İ., Türk Müziği’nin Kökeni/Gelişimi

³ KÖPRÜLÜ, M.F., Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar, Ankara, 1996

mûsikîsinin –batı Müziği’ nin aksin tek sesli olarak gelişiminde bu özelliğinde rolü vardır.⁴

Türk folklor veya halk mûsikîsi, ozanlar ve –daha sonra- Aşıklar tarafından tarihin akışı ve anonîmlik vasfı içinde ad konmadan bestelenen (yakılan) türkû vb. deyişlerle, kır hayatı töresinin yarattığı çeşitli oyunlardan meydana gelir. Bu sanatı politik istismara açık bir “halk-aydın” veya “köylü-şehirli” polemiği açısından ele alıp Klâsik Müziğimizin dışında görmeye ve ondan apayrı köklere bağlamaya çalışmak, milli bütünlüğümüz açısından son derece zararlı olduğu gibi, tarih ve mûsiki bilimi yönünden de kökünden yanlıştır. Folklor kültürümüzün –yalın bir şekilde- “halk mûsikîsi” anılmasına karşılık, klâsik mûsikîmizin “saray mûsikîsi, Enderûn Mûsikîsi, meyhâne mûsikîsi ve modal tek sesli müzikler şubesi” vb. adlar takılarak belletilmeye çalışılması insan da ister-istemez, aynı öze sahip bu iki değişik uygulamalı sanatı birbirinden ayrı köklerden geliyormuş gibi gösterme çabasından ileri geldiği kuşkusunu uyandırıyor.⁵

Türk mûsikîsi, Anadolu’ya Orta Asya’dan kopuzun sapında sistemleşmiş olarak gelmiştir. Daha sonra Anadolu’da kopuzdan türemiş ve ondan çok az farklı olan “bağlama” yerleşmiştir. Bugün kullanmakta olduğumuz bağlamalarımızın sapındaki perde taksimâtı, kopuzunkinden hemen hiç farksızdır. Konunun daha ilgi çekici yanı, bağlama sapında kullanılan sistem, yani perdelerin Türk mûsikîsi makamlarında en çok kullanılan perdeler olmasıdır. Bu da göstermektedir ki, Türkû mûsikîsi gerek Folklor Müziği’ gerekse Klâsik Müziği’ ile en eski devirlerden ve aynı kaynaktan gelmedir. İkisi arasında üslûp farkından başka bir fark yoktur. O devirlerde elindeki kopuzla ve dilindeki türkûyle Anadolu’ya gelen Türk’ün mûsikîsinin zamanla gelişip, dallara ayrılması ve bu dalların fendi içinde bilimsel olarak dizi, makam, usûl bakımlarından tespit edilerek kullanılması tabiidir.

“Türkû” ile “şarkı” yı ayrı kaynaklı imiş gibi göstermek çabası, bu gerçekler karşısında Türk mûsikîsini kendi içinde hiziplere ayırmak ve bölmek

⁴ ERDENER, Y., Halk Türküleri Koro İçin Çok Sesli Hale Getirilmelidir, Kültür Bakanlığı 1. Uluslararası Türk folklor Kongresi Bildirileri. A.Ü., 1977

⁵ TANRIKORUR, C., Müzik Kimliğimiz Üzerine Düşünceler, Ötüken Neşriyat, İstanbul, 1998, s.63-64

gayretinden ileri gidemez. Artık biliyoruz ki; türküde kullanılan makam, dizi, usûl aynıyle bestede ve şarkıda da kullanılmıştır, çünkü her ikisinin de kaynağı aynıdır.

Mûsikîmizin kaynağı bakımından aydınlatıcı önemli bir unsur da, özellikle “Aksak” ölçülerimizdir. Bu ölçüler yani usûller doğrudan doğruya ve tamamıyla Türkler’e has ritimlerdir. Bugün bu Aksak ölçüleri yalnız ve ancak Türk kavminin tarih içinde fethedip belirli bir süre kaldığı ülkelerde görmekteyiz. Türklerin gitmedikleri yerlerde ise mûsikîmizdeki tarzda aksak usûl görülmemektedir.

Bütün bunlar göstermektedir ki, Türk mûsikîmizin esas kaynağı Orta Asya’dır. Mûsikî sistemi ve ölçüler, Türklerin bulup kullandıkları sistem ve ölçülerdir. Folklor Müziği’ ve klâsik müzik arasında sadece uslûp farkı vardır.⁶

Bilhassa şehir halk kültürünün tabîî bir sonucu olarak, şehirli ve eğitilmiş insanların makam terimin kendi anlayışlarına göre değişen anlamlarda kullanılmış olabilecekleri düşünülemez. Nazarî izahatlarını yapamayacak olsalar da, kulak âşinalığı ile makam yapılarına yakınlık duyarlar ki, bu dikkat çekecek bir durum olarak görülmektedir. Sözelimi Harput, Urfa, Kastamonu, Konya Diyarbakır, Kerkük ve diğer yörelerde Klasik Türk Mûsikîsi makamları ile anılan ve çalınan, okunan şehir ağzı parçalar Râst, Hicaz, Mâhur faslı vs. gibi klâsik makam adları ile anılan fasıllar ve hatta taksim, gazel, peşrev gibi türler yer alır. Ayrıca İbrahimî-İbrahimîye, Elezber-Arazbar, Beşeri, Nevruz, Muhalif, Sabâ, Arabân-Arabân divânı, Mâye, Beyâtî, Mesnevî, Seherî, Fuzulî vs. gibi sadece yöresel karakter taşıyan ancak makam terimleriyle anılan parçalar da vardır. Bu yörelerin mûsikî meclislerinde Halk Müziğimizin yaygın çalgılarının yanında Tambur, Ud, Kanun, Klarnet gibi çalgılarda da zaman zaman yer verilir ki bu birkaç örnek Klâsik Türk Mûsikîsi ve Türk Halk Müziği gibi ayrımların ne kadar gereksiz ve bazende yanlış olduğunu ortaya koyar.

Bunun yanında makam terimini eğitimsiz ve özellikle köylü yaşayışını sürdüren halk sanatçılar arasında hangi anlamlarda kullanıldığına da bakmak şarttır. Zira, asıl üzerinde durulması gereken nokta da budur. Buradan çıkacak

⁶ ÖZKAN, İ.H., Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri, İstanbul, 1994, s.20

sonuç her iki mûsikî türünün de birbirinden farklı kimlikler taşıdığı düşüncesini belki de ortadan kaldıracaktır.⁷

Türk Halk Mûsikîsi ve Klâsik Türk Mûsikîsi'ne asırlar arasında zaman zaman milli sesler aşılamış, Klâsik Türk Mûsikîsi de karşılık olarak halk ezgilerinin bünye değiştirmelerinde zaman zaman müessir olmuştur.⁸

Açıkça görülüyor ki; Türk halk Mûsikîsi'nde makamlarımızın yapıcı rollerinin bulunduğu bir gerçektir. Bu rol bütün Türk Halk Mûsikîsi bestelerinde değişmez bir rutinde var mıdır sorusu hatıra gelecektir. Çünkü bin eserin çok az bir kısmını oluşturan eserlerde makam bir yana makamı oluşturan dörtlü ve beşlilerinde tespitleri zorluk göstermektedir. Bu tür eserler kentleşme olmasına rağmen bu kesimden uzakta kalan kırsal alanda bulunan dar bir yöreden gelmektedir. Çünkü, buralardaki bestekârlar Türk Mûsikîsi'nin esas ve inceliklerini bilmedikleri için, nağmeleri içlerinden geldiği gibi bir araya getirmekte ve eseri böylece bestelemektedirler.⁹

Unutmamalıyız ki; halkı eğitmek görevinden önce ondan bir şeyler öğrenmek görevi vardır.¹⁰ Onların müzik geleneklerini, eğitimlerini ve ihtiyaçlarını araştırmaz ve hele de görmezden gelirse kendimizi halktan soyutlamış duruma düşeriz.¹¹

Buraya kadar ifade edilen bilgiler doğrultusunda milli kültürümüz içerisinde yer alan Klâsik Türk Müziği ve Türk Halk Müziği birbirleriyle çeşitli farklılıklar gösterse de aynı kökenden geldikleri görülebilmektedir.

⁷ ŞENEL, S., Türk Halk Mûsikîsinde Ayak Meselesi, İTÜ TMDK Ders Notları, 1994

⁸ KÖSEMİHAL, R., Asırlar Boyunca Tarihi Türk Mûsikîsi, Gökbörü 1942-1943, s.2,3,4,7,9

⁹ KUTLUĞ, Y.F., Türk Mûsikîsinde Makamlar, İstanbul, 2000, s.512

¹⁰ ERDENER, Y.,a.g.e.

¹¹ GEDİKLİ, N. Bilimselliğin Merceğinde Geleneksel Mûsikîmiz ve Sorunları, İzmir 1999, s.34

2. ERZURUM'UN COĞRAFI, TARİHİ, KÜLTÜREL YAPISI VE TÜRKÜLERİ

2.1. Erzurum'un Coğrafi, Tarihi ve Kültürel Yapısı

Erzurum ili, Doğu Anadolu'nun en geniş toprak bütünlüğüne sahip illerinden biridir. 25.066 Km² lik yüzölçümü ile toprak genişliği bakımından Türkiye'nin 4. büyük ili olmasına rağmen nüfus yoğunluğu en düşük illerden biridir. Kuzeyinde Artvin-Rize; doğusunda Ağrı-Ardahan-Kars; güneyinde Bingöl-Muş; batısında ise Bayburt ve Erzincan illeri bulunur. Coğrafi olarak denizden uzak olması nedeniyle kara ikliminin tipik özelliklerini taşır. 1250 rakımı ile Türkiye'nin en yüksek rakımlı illerinden biri olan Erzurum'un kışları uzun, sert ve yağışlı, yazları ise kısa ve kurak geçer.

Ulaşım olarak eski ipek yolu üzerinde bulunan Erzurum, tarihten beri bir kavşak noktası olma özelliğini korumuştur.¹²

Erzurum ili Doğu Anadolu ve Doğu Karadeniz bölgelerinin en engebeli kesimlerinde yer alır. Büyük bir bölümünün yüksekliği 2000 metreden çok olan ilde 3000 metreyi aşan pek çok dağ vardır. İl dağ ve ova bakımından çok zengindir. Bu bakımdan yörenin en göze çarpan özelliği hayvancılık sektörüdür.

İl topraklarında bulunan sular üç ayrı denize ulaşır. Mescit Dağı'nın batı yamaçlarından kaynaklanan Aras ırmağı il topraklarının bir bölüm sularını Hazar denizine taşır. Erzurum ili topraklarından çıkan öteki sular ise Karasu ve Murat ırmakları tarafından toplanır. Bu sular, il sınırları dışında Karasu ve Murat ırmaklarının birleşmesi ile oluşan Fırat ırmağı aracılığıyla Basra Körfezi'ne ulaşır. İldeki başlıca göl, Çoruh ırmağının ana kollarında Oltu Çayına katılan Tortum Çayı üzerindeki Tortum Gölü dür. Tortum Çayının gölden çıkışındaki Tortum Çağlayanı doğa güzelliği ile ilgi çeker. Şiddetli bir kara ikliminin etkisinde olan Erzurum'da en soğuk ve en sıcak ayların ortalamaları arasındaki sıcaklık farkı 28 dereceden çoktur. Yılda ortalama 113 gün karla örtülü olan Erzurum'da bazı kışlar hava sıcaklığı -30 dereceye düşer. İlim bir çok kesiminde yağmur ilkbaharda, kuzey doğu kesiminde ise yazın yağar. Ormanları odun kesme, tarla

¹² DUMAN, H., Erzurum Basın Erzurum Basın Yayın Tarihi İstanbul 2000 s.5

açma gibi nedenlerle yok edilmiş olan Erzurum ilinin doğal bitki örtüsü bozkır (Step) görünümündedir. Kuzey ve kuzeydoğu da dağların yüksek kesimlerinde soğuğa dayanıklı sarı çam ormanlarına râstlanırken, güneydeki dağlarda görülen ormanlar meşelerden oluşur.

Karas ve Pulur höyüklerinde yapılan kazılarda ele geçen çanak-çömlekler buraya günümüzden 6000 yıl önce Bakır Taş Çağı'nda yerleşildiğini göstermektedir. M.Ö. 15 ve 14. yüzyıllarda Erzurum ilini de içine alan topraklar Azzi-Hayaşa krallığının egemenliği altında idi. M.Ö. 9.yüzyılda bu yöreye Asurlular ve Muşki adının verildiği bir halk yerleşti. M.Ö. 8. yüzyılda Urartuların yönetimine giren Muşkiler daha sonra Asurlulara bağlandı. M.Ö. 7.yüzyılda İskitler tarafından yağmalanan yöreye Urartu krallığı yıkılınca Ermeniler yerleşti. Daha sonra Med, Pers, Selevkos, Part, Roma, Bizans ve Sasani egemenliklerinde kalan yöre M.S. 7. yüzyılda Arapların eline geçti. Araplar ve Bizanslar arasında savaşımlara yol açan Erzurum yöresine sonra yine Bizanslar egemen oldu. 10. ve 11. yüzyıl başlarında kısa bir süre Gürcü yönetiminde kalan yöreye 1045 ten sonra Türkmenler gelmeye başladı. 1071'de yapılan Malazgirt Savaşından sonra Erzurum ve yöresinde Saltuklu Beyliği kuruldu. 13. yüzyılda Anadolu Selçuklularının daha sonra İlhanlıların, Eredna Devletini, Timur'un, Karakoyunluların, Akkoyunluların ve Safevilerin eline geçti. 1517 de Birinci Selim döneminde tümüyle Osmanlı Topraklarına katıldı. 1829, 1877-78 ve 1916-17 de üç kez Rus işgaline uğradı.¹³

Eski çağlara dayanan bir tarihe ve birbirinden farklı medeniyetlerin kalıntılarına sahip olan Erzurum, mimari eserler açısından çok zengin bir birikime sahiptir. Höyükler, mezarlar, şehir ve kale kalıntıları gibi eski çağa ait kısmi kaybolmaya yüz tutmuş eserleri, şehrin değişik yerlerinde bulunmaktadır. Türk-İslam mimarisinin en güzel örnekleri olan medreseler, camiler, kümbetler, kervansaray,çarşı ve hamamlar halen daha kullanılabilecek durumdadır. Bu eserler şehrin sanatsal açıdan önemini göstermektedir. Bilhassa Selçuklu, Saltuklu ve İlhanlıların döneminde yapılan eserler Erzurum'a Türkiye'nin diğer

¹³ Temel Britanica ., İstanbul 1993 s.180

bölgelerinde az görülen tarihi mimari örneklerinin kazandırmıştır.¹⁴ Çifte Minareli Medrese, Yakutiye Medresesi, Ulu Camii, Üç Kümbetler, Kale İçi Saat Kulesi ve şehri çevreleyen dağlarda bulunan çok sayıda tabyalar şehrin tarihsel görünümüne bir zenginlik katmaktadır.

İl halkının toplumsal yaşamında yiğitlik önem taşıyan bir ölçüdür. Erzurum’lu erkekler birbirlerine “Yiğit” ve “Kardeş” anlamına gelen “DADAŞ” diye seslenirler. Ülkemizin pek az yöresinde yaşatılan geleneksel Cirit Oyunu bu yörede oldukça yaygındır. Ata binerek oynanan ve binicilerin fırlattıkları sopalarla birbirlerini vurmaya amaçladıkları bu takım oyunu Erzurum’da bayram ve şenliklerde oynandığı gibi özel karşılaşmalar düzenlenerek de oynanır.

İlde anlatılan söylencelerin büyük bir bölümü ermiş kişilere aittir. Bu söylencelerin birine göre, susuzluk çeken bir köyde yaşayan Davut Baba bir gece köy yakınlarındaki bir yamaca tırmanan tilkinin bir pınarın yanında durduğunu görür. Davut babanın söylemesine üzerine yamaçta bir ark kazmaya başlayan ve bir süre sonra bu işi bırakarak köye dönen köylüler, ertesi gün yamaçtan köye doğru su yolunun açıldığını ama suyun akmadığını görürler. Durumu öğrenen Davut Baba arkın başında bir kurban kesilmesini söyler. Kurban kesilince su akmaya başlar. Suyun kesilip akmayacağı endişesiyle aynı yerde hâlâ her yıl kurban kesildiği söylenir.

Erzurum’da dokumacılık, halıcılık, kuyumculuk ve çömlekçilik önde gelen el sanatlarındandır. İlde geçmişten günümüze kadar uzanan yünlü dokumacılıkta kullanılan yün ve kıl tüyü ile yerli koyun ve keçilerden sağlanır. Kıl çadır, çuval ve şal gibi yünlü dokumalar içinde kadınların baştan aşağı örtündükleri “İhram”ın özel bir yeri vardır. İhramların bazıları düz beyaz bazıları ise tek tek işlenmiş çiçek motifleri ile bezenmiştir.

İlin bir başka gelişmiş el sanatı olan kuyumculuk geleneksel yapısını günümüzde de sürdürür. Oltu Taşı’ndan yüzük, ağızlık, tesbih vb. gibi eşyalar yapılmaktadır. Ayrıca Erzurum altın ve gümüşten yapılmış burma bilezikler, örme kemerler, gümüş sofra ve çay takımları, nalin ve hamam tasları ile ünlüdür.¹⁵

¹⁴ DUMAN H.H., İstanbul 2000 s.10

¹⁵ TEMEL BRITANICA İstanbul 1993 s.182-183

2.2.Türk Halk Müziği'nde Türkü

Bu terim Türk sözcüğünün sonuna Arapça “ile” eki olan “i” nin eklenmesiyle türetilmiştir. Bir nazım biçimi yada halk şiirinin türlerinden biri olarak tanımlanan türkünün, öteki halk şiiri türlerinden farkı ezgisinden gelir. Örneğin koşma türündeki bir şiir türkü ezgisiyle söylenince türkü sayılır. Bu yüzden halk arasında ezgiyle söylenen bütün halk şiirleri türkü sayılır.

Türkünün tanımı şöyle yapılabilir; sözlü halk geleneğinde oluşan, çağdan çağa ve bölgeye içerik ve biçim değişikliklerine uğrayan ama kural olarak her zaman bir ezgiye koşulmuş şiirlerdir. Bu tanım türkü türünün iki ana niteliğini ortaya koymaktadır: Anonim olmak ve ezgi tarafından belirlenmek.

Türkünün tek kaynağı sıradan insanın yani halkın özlemidir. Özlemin hangi kişi tarafından duyulduğu önemli olmadığı için türkü yakan adını vermez. Adını verse bile bu ad unutulur, zamanla düşer ve türkü halkın malı olur. Öteki geleneksel türlerin bireysel niteliğine karşılık, türkülerde toplumsal yan ağır basar. Halkın acısı, sevgisi, tutkuları ve özlemleri türkülerde yankı bulur.

Türküler özelliklerine göre üç grupta toplanmaktadır.

➤ *Ezgilerine göre*

- a. Usûllü
- b. Usûlsüz

➤ *Konularına göre*

- a. Ninniler ve çocuk türküleri
- b. Doğa üzerine türküler
- c. Aşk türküleri
- d. Kahramanlık türküleri
- e. Askerlik türküleri
- f. Tören türküleri
- g. İş türküleri
- h. Eşkıya türküleri
- i. Acıklı olayları anlatan türküler
- j. Gülünç olayları anlatan türküler
- k. Karşılıklı türküler

l. Oyun türküleri

m. Ölüm türküleri yada ağıtlar

➤ *Yapılarına göre*

Beşli hece ölçüsünden başlayarak on altılıya kadar, hece ölçüsünün her kalıbında türkülerimiz vardır.¹⁶

Yapıyı belirleyen ezgidir. Türkü ezgiye bağlı olarak biçimlenir. Bu biçimlenmede en belirgin özellik kavuştaklardır.

Türküler yaşanan olaylara, olayların geçtiği coğrafi bölgeye göre değişiklikler gösterebilmektedirler. Bu değişiklikler bölgeden bölgeye, şehirden şehire hatta ilçeden ilçeye bile görülebilmektedir. Görülen bu değişim türkülerin ritimlerinde, usûllerinde, ses genişliklerinde, ezgi yapılarında, konularında ve yörelere göre değişen ağız yapılarında bulunmaktadır.

Halk Müziğimizin en önemli özelliklerinden biri yaşadığımız toplumun geçmişi, geçmişteki yaşantısı, zevki, eğlencesi, geleneği, göreneği ve başından geçen olayları belirtmesidir. Bu açıdan türküler sosyal ve tarihsel önem taşımaktadır.

Türk Halk Müziği eğitiminde ve tanımlanmada kolaylık sağlamak amacıyla Saadettin Arel, Suphi Ezgi ve Murat Uzdilek tarafından geliştirilen Türk Müziği' ses sisteminden yararlanılmıştır. Bu sisteme göre diyez dört komadan, bemol beş komadan oluşmaktadır. Ayrıca Halk Müziğimizde Muzaffer Sarısözen'den itibaren diyez ve bemol işaretlerinin üzerine koma değerlerini belirlemek üzere rakamlar konmaktadır.

Usûl, ölçü yerine kullanılan bir kavramdır. Çünkü usûl genel olarak Türk Müziği'nde, ölçü yanında birde tavır ve üslûbu belirler.

Türk Halk Müziği'nde usûller üç bölümde incelenir.

- a. Ana usûller ve üçerli şekilleri (2,3 ve 4 birim vuruşlu)
- b. Bileşik usûller (5,6,7,8,9 birim vuruşlu)
- c. Karna usûller (10 ve daha fazla vuruşlu)

Türk Halk Müziği ezgileri uzun hava ve kırık hava olmak üzere ikiye ayrılır. Kırık hava; belirli bir dizisi olan ve bu dizi içerisinde belirli bir usûlle seyreden

¹⁶ SAY, A., Müzik Ansiklopedisi, Ankara, 1991, s.1233

ezgilerdir. Kırık havalar, anlatım ve söyleniş biçimi gibi çeşitli unsurlara göre “Zeybek”, “Bengi”, “Güvende”, “Bar”, “Horon” gibi değişik isimler alır. Uzun hava; belirli bir dizisi olan ve bu dizi içerisinde belirli bir seyri bulunup, serbest bir ağızla söylenen ezgilerdir. Çoğu zaman bir solist ses tarafından söylenmekle beraber, “Gurbet Havası” gibi ezgilerde eşlikli okumaya da râstlarız. Hem yöreden yöreye hem de okunuş üslûbu bakımından uzun havalar da “maya”, “Hoyrat”, “Bozlak”, “Gurbet Havası”, “Divan”, “Yol Havası” gibi formlara, biçimlere ayrılırlar.

Türk Halk Müziği ezgileri ayrıca sözsüz (çalgısal-enstrümantal) ve sözlü olmak üzere de ikiye ayrılır. Sözsüz ezgiler, belirli bir veya birden fazla çalgıya, söz eşliksiz olarak çalınan kırık hava veya uzun hava türündeki ezgilerdir. Oyun havalarını, peşrevleri, güreş havalarını ve uzun hava ayaklarını örnek verebiliriz. Sözlü ezgiler, çalgı eşliği olsun ya da olmasın, halk şiiri tarzında yazılmış sözler aracılığı ile sadece sözle icra edilen ezgilerdir. Sözlü halk ezgilerinin en çok râstlanılan biçimleri “Bentler” den sonra, “Bağlantı” denen belirli kalıpların tekrar edildiği biçimdir.

2.3. Erzurum Türküleri

Erzurum türkülerinin edebi yapısına baktığımızda hem hece hem de aruz vezinlerinin kullanıldığını görebilmekteyiz. Türkülerin edebi açıdan analizi yapıldığında aruz vezinli türkülerin hece vezinli türkülere göre daha az sayıda olduğu anlaşılmaktadır. Aruz vezinli türkülerde diğerleri gibi halk arasında rahatlıkla icra edilmektedir. Türkülerde kullanılan güfteler incelendiğinde konuların çok çeşitli olduğu görülmektedir. Ninniler, kına türküleri, evlenme törenleri ile ilgili türküler, sevgi-sevgili ve güzellik ile ilgili türküler, gurbet, ayrılık ve özleyişle ilgili türküler, tabiat ile ilgili türküler, hayvanlar ile ilgili türküler, askerlik, kahramanlık ve savaşlar ile ilgili türküler, ölüm ile ilgili türküler, gelin için yakılmış türküler, tasavvuf ile ilgili türküler, yemeklerle ilgili türküler, Erzurum adına yakılmış türküler repertuarın büyük bir kısmını işgal eder.

Türküler içerisinde konu olarak genelde aşk, sevgi, sevgili konularını işleyen ve Tatyân olarak adlandırılan genelde Segah makamı özelliği taşıyan türe

sıkça râstlanmaktadır. Bu tür her ne kadar yörede tekke müziği olarak bilinse de içerik bakımından incelendiğinde konuların dini müzik konularını pek fazla içermediği görülecektir. (Bende mecnundan füzûna, Yandı canım tende ey rûh-i revânım, Dün Gece Yar Hanesinde)

Yörede kırık havalar kadar uzun hava türüne de mevcuttur.. Bu türün en güzel örneklerine, Erzurum'da râstlamak mümkündür. (Huma kuşu, Göç göç oldu)

Erzurum Türkülerinin ölçü tasnifi yapıldığında Türk Müziğinin ritim zenginliğine bu yöredede rastlanmaktadır. Türkülerde en çok on zamanlı (Aksak Semâî), dört zamanlı (Nîm Sofyân, Sofyân) ve on iki zamanlı (İki Yürük Semâînin birleşimi) usûllerin çok kullanıldığı görülmektedir.

Erzurum Türkülerinde kaynak kişi olarak gösterilen kişilerin başında yörede alim olarak bilinen İbrahim Hakkı Hazretleri, Muhammet Lütfü Efendi'nin yanı sıra Faruk Kaleli, Hulusi Seven, Seyfettin Sığmaz, Raci Alkır ve Suat Işıklı gibi isimler yer alır. Bunun yanı sıra Muharrem Akkuş, Muammer Özkavcı, Ağa Dede Keskin, Cazim Demir, Mükerrerem Kemertaş, Haydar Telhüner, Arif Sağ ve Yaşar Reyhani ye bu yöre türkülerinin kaynak kişileri olarak rastlamak mümkündür.

TRT Türk Halk Müziği repertuarında Erzurum yöresine ait 239 adet türkü bulunmaktadır.

3. TRT REPERTUARINDAKİ ERZURUM TÜRKÜLERİNİN TÜRK SANAT MÜZİĞİNDEKİ MAKAM KARŞILIKLARI AÇISINDAN ANALİZİ

3.1. İncelenen Türkülerin Dizileri, Makam Özellikleri, Seyir Karakteri ve Usûlleri Açısından Analizi

Dizileri Açısından Analizi:

Bu bölümde incelenen türkülerin, Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği'ndeki dizileri tespit edilmiştir.

Türk Halk Müziği açısından dizi, incelenen türkünün donanımı, türkü içerisinde almış olduğu arızalar ve karar perdesi göz önüne alınarak tespit edilmiştir.

Türk sanat müziği açısından dizi, incelenen türkünün donanımı, türkü içerisinde almış olduğu arızalar, dörtlü ve beşlileri, seyir karakteri, çeşitli perdelerde yapmış olduğu asma kalışlar ve karar perdesi göz önüne alınarak tespit edilmiştir.

Makam Özellikleri Açısından Analizi:

Bu bölümde incelenen türkülerin, Türk Sanat Müziği'ndeki makam karşılıkları tespit edilmiştir.

İncelenen türkü, dizisi de göz önünde tutularak, yaptığı geçkilere göre kısım kısım ele alınmış ve yorumlanmıştır. Bu analiz, Türk Sanat Müziği'ndeki makam özellikleri ışığında yapılmıştır. Makamın esasını teşkil eden dizi, yine dizi kadar makam belirleyici önemli bir unsur olan seyir karakteri bu analizde kullanılmış ve incelenen türkünün Türk Sanat Müziği'ndeki makam karşılığı tespit edilmiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analizi:

İncelenen türkünün Türk Sanat Müziği'ndeki makam karşılığı tespit edilirken seyir karakterinin de önemli bir unsur olduğu ifade edilmişti. Bu bölümde de türkünün seyir karakteri açısından hangi özelliği taşıdığı incelenmiş (çıkıcı, inici – çıkıcı ve inici özellikler), dizisi ve yaptığı asma kalışlarla uyumlu olup olmadıkları ifade edilmiştir.

Usûl Açısından Analiz:

Bu bölümde incelenen türkünün ritim özelliği Türk Sanat Müziği'ndeki usûllerle ifade edilmiştir. Bu incelemede, usûlün kaç zamanlı oluşu, zayıf – kuvvetli oluşları ve mertebeleri göz önünde bulundurularak tespiti gidilmiştir.

kalış yapmaktadır. Daha sonra tekrar Nevâ perdesinden seyre devam edip bu perde üzerindeki Bûselik çeşnisini yineledikten sonra Segâhta Segâhlı olarak saz bölümünü makamın hemen hemen bütün özelliklerini göstererek yedensiz olarak bitirmektedir.

A CE MÜL KE
A CE MÜL KE

SİN DE U YAM MA NAM MAN YA RAM MA
SİN DE U YAM MA NAM MAN YA RAM MA

NAM MAN EY LES DİM GAL DİM SE NE GUR BAN
NAM MAN EY LES DİM GAL DİM SE NE GUR BAN

{ GEL GEL HE LE HE LE GE L } A MA
{ GEL GEL HE LE HE LE GE L } A MA

NAL LAH Ö LÜ REM GE L A MA NAL LAH
YA NA RAM GE L NAL LAH

Türkünün söz bölümü ise Çârgâh perdesinden başlayıp Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisi göstererek seyre başlamıştır. Bunun devamında Nevâda Râst çeşnisi kullanıp Segâhta Ferahnaklı asma kalış yapmıştır.

İkinci kısımda ise Nevâ perdesinde Bûselikli olarak seyre başlayıp bu çeşni üzerinde gezinip Segâhta Segâhlı ve yedenli olarak karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türkünün genel seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Segâh makamı seyir karakteri ile aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

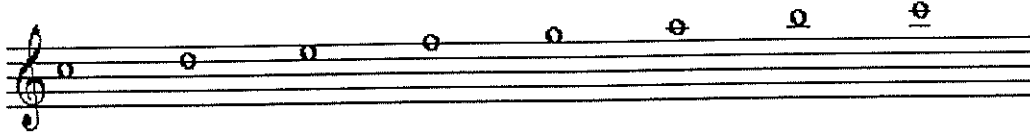
Türküde iki değişik usûl kullanılmıştır. Bunlardan 2/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Nîm Sofyân , 3/4lik usûl ise Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.2. A Güzel Dolanda Gel

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde dizide hiçbir sesin arıza almadığı görülüp Türk Halk Müziğinde bu dizi do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziği açısından incelendiğinde bu dizinin donanımında hiç bir arıza sesi almayan Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir.

Türkü Sol râst perdesinden seyre başlayıp Çârgâh perdesini güçlendirmek amacıyla Râst ile Çârgâh perdesi arasındaki ses dizisinde dolaşmıştır. Daha sonra Çârgâh perdesindeki Çârgâh beşlisi ihtiva eden ses aralığında çeşitli motifler yaparak Hüseyinîde Kürdî, Nevâda Bûselik ve Çârgâhta Çârgâh Çeşnilerini kullanıp tekrar Râst ile Çârgâh perdeleri arasında dolaşıp parça sonunda Yedenli olarak tam Çârgâhlı olarak karar vermektedir.

A OY GU ZEL DO LA N DA GEL KEV RE Nİ SA RA N
BE BE Nİ DA BE Nİ KEŞ KE SEV ME SEY Dİ M

DA GEL BEN MA Yİ UL DU M SA NA YA RA MI
SE Nİ A Yİ Şİ ĞİN DA GEL ME KÖM ŞU LAR

SA RA N DA GEL GUR BA NAM GUR BA NAM GÜ LE N DA MA İN CI DİŞ
GÜ RE R SE NTİ

GA LEM GAŞ MA HI CE MA LA uysal

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

İncelenen türküdeki seyir çıkıcı-inici olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan Usûl 12/8'lik olup bu usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.3. Adalardan Çıktım Yayan

Dizileri Açısından Analiz

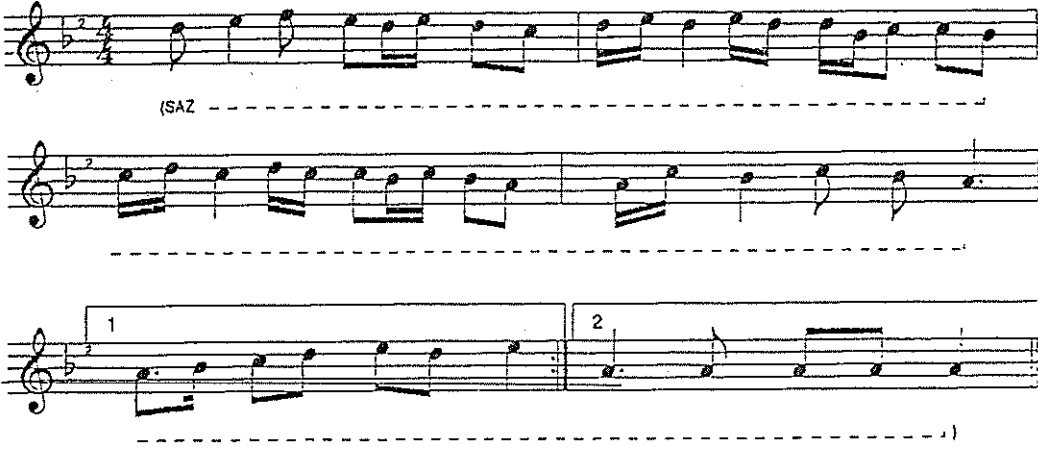
Türküde kullanılan ses dizisine bakıldığında donanımda sadece iki komalık si bemol sesinin kullanıldığı görülmüştür. Bu yapısı itibariyle Türk Halk Müziğinde Kerem adıyla nitelendirilmektedir

Türk Sanat Müziği açısından incelendiğinde türkünün donanımında bir komalık si bemol (Segâh) sesi kullanılan Uşşak makamıyla benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmuştur.

Türkünün saz bölümü incelendiğinde bu bölümün Nevâdan başlayıp Nevâda Bûselikli, Çârgâhta Çârgâhlı çeşniler kullanıp yerinde Uşşaklı olarak karar verdiği görülmektedir.

Türkünün söz bölümü Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Hüseyinî perdesinde çeşnisiz asma kalış yaparak Çârgâh perdesinde Çârgâhlı yarım karar vermiştir. Bu bölüm iki defa daha tekrar edilip bağlantı bölümüne geçilmiştir.

Bağlantı bölümü ara saz bölümü ile aynı olup aynı makamsal yapıya sahiptir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

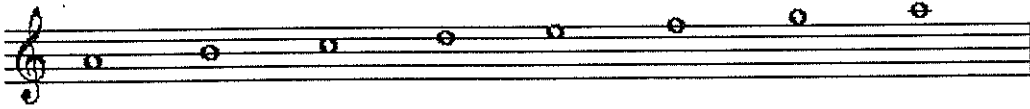
Türküde seyir yapısı incelendiğinde seyrin çıkıcı olduğu ve bu seyir karakterinin Uşşak makamı seyir karakteri ile aynı olduğu görülmektedir.

Usûl Açısından Analiz:

Türkünün usûlü incelendiğinde kullanılan usûlün 4/4 olduğu görülüp Türk Sanat Müziğinde bu usûl Sofyân usûlü olarak adlandırıldığı görülmektedir.

3.2.4. Akça Ferikler

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda olmamakla beraber üç komalık mi bemol arıza sesinin alındığı ve türkünün re perdesinde karar verdiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizinin Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segah), dört komalık mi bemol (Nîm Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Karcıgar makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir.

Türkünün ilk kısmı olan koro bölümü Dügâh perdesinden seyre başlayıp Hüseyinî perdesinde çeşnisiz asma kalış yapıp Karcıgar makamının arıza sesi olan

KORO

AK CA FE RIK LER IN CE FE RIK LER TOP LA NIN GİZ LAR

TOP LA NIN Dİ Zİ LIN GİZ LAR Dİ Zİ LIN

Nîm Hisar perdesi kullanılarak Segah'ta Segahlı asma kalış yapılarak Karcığâr makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesinde Hicazlı karar vermiştir.

ERKEKLER - GO CA GA RI LAR TAR LA YA NA SIL Gİ DER LER

ERKEKLER - GO CA GA RI LAR TAR LA BAN NA SIL DO NER LER

KADINLAR - DE LI KAN LI LAR TAR LA YI NA SIL Bİ CER LER

KADINLAR - HAH BE LE BE LE Gİ DER LER

KADINLAR - " " " " DO NER LER

ERKEKLER - " " " " Bİ CER LER

Türkünün ikinci bölümü tekrar Dügâh perdesinden seyre devam edip Hüseyinî perdesinde çeşnisiz asma kalış yapıp yine Segah'ta Segah çeşnisi kullanıp Karcığâr makamını güçlü sesi olan Nevâ perdesinde karar vermiştir.

Türkü her ne kadar bu makamın kara sesi olan Dügâh perdesinde karar vermese de icra edildiği zaman duyum olarak tamamen Karcığâr makamına benzediği görülmektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Karcığâr makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.5. Al Atta Yeşil Kolan

Türkünün ses dizileri, asma kalışları, güçlü perdesi ve seyir karakteri gibi ana unsurları incelendiğinde türkünün Hicaz makamıyla tam bir uyum içerisinde olduğu görülmektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Hicaz makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

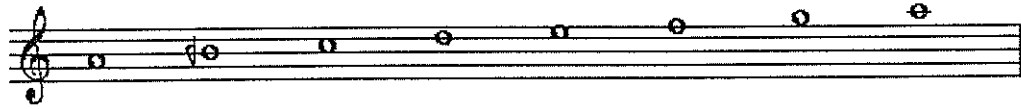
Türküde kullanılan 12/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklinde kullanılmıştır.

3.2.6. Alishli Gel Aleyle

Dizileri Açısından Analiz:

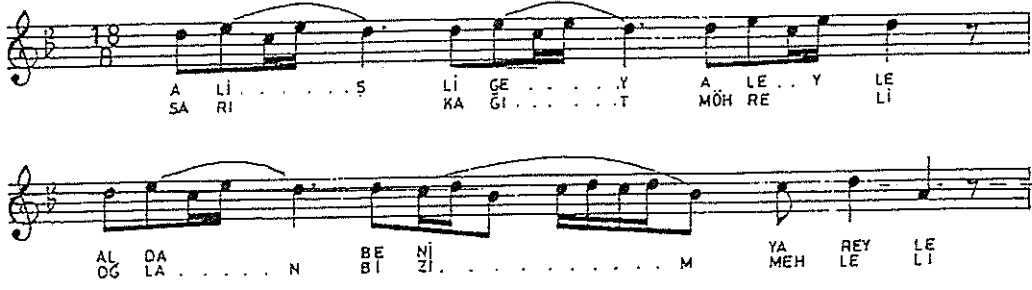
Türküde kullanılan ses dizisinde kullanılan seslerde sadece si iki komalık bemolün kullanıldığı görülmektedir. Bu ses dizisiyle Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde ise bu dizi donanımında sadece bir komalık si bemol (Segâh) sesi alan Uşşak makamı dizisiyle aynı yapıdadır.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir.

Sözler Uşşak makamının güçlü sesi olan re Nevâ perdesinden seyre başlayıp Nevâ perdesi üzerinde çeşnisiz olarak asma kalış yaptıktan sonra bölüm sonuna doğru Çârgâh ve Segâh perdelerinde tekrar asma kalışlar yaparak Uşşaklı ve yedensiz olarak Dügâhta karar vermektedir. Türkünün ikinci bölümü ise birinci bölümle aynı yapıya sahip olup aynı çeşnileri içermektedir.

Makam yapısı itibariyle türkü incelendiğinde Uşşak makamının tam özelliklerini göstermese bile yapılan motiflerin Uşşak makamıyla bir benzerlik arz ettiği görülmektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türkünün seyri genel yapı ile inici olarak görülmektedir. Uşşak makamının çıkıcı bir makam olması nedeniyle seyir karakteri Uşşak makamıyla pek uygun değildir.

Usûl Açısından Analiz:

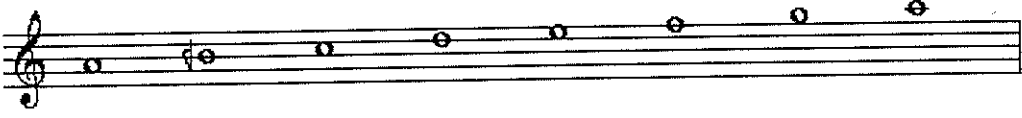
Türküde kullanılan usûl 18/8'lik olup Türk Sanat Müziğinde tam karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde üç tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklinde kullanılmıştır.

3.2.7. Alkanlar İçinde Yatan Meleğim

Dizileri Açısından Analiz:

Türkünün ses dizisi incelendiğinde donanım olarak sadece si iki komalık bemol işareti aldığı görülmektedir. Bu yapıyla Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

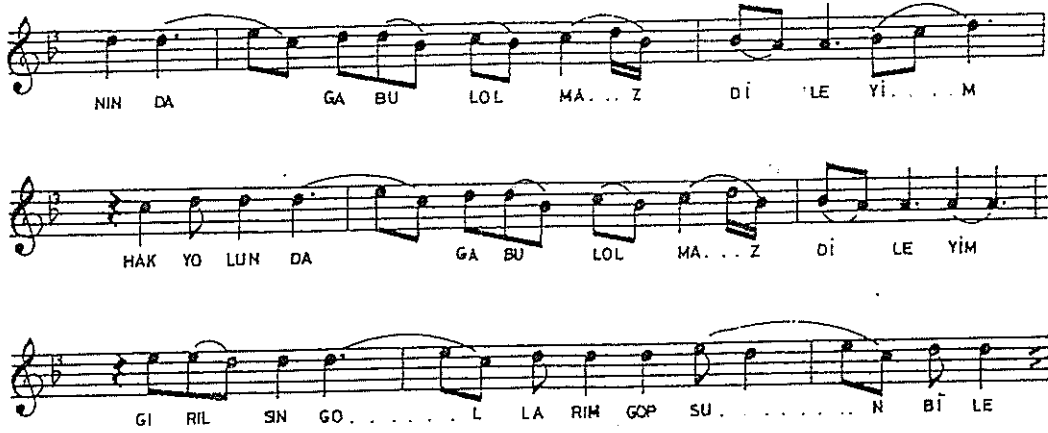
Türk Sanat Müziğinde ise bir komalık si bemol (Segâh) işareti alan Uşşak ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz bölümü Uşşak makamının güçlü perdesi olan re Nevâ perdesinden seyre başlayıp Nevâ üzerindeki Uşşak dörtlüsünde çeşniz asma kalışlar yaparak Râst perdesine inip daha sonra tekrar yedensiz olarak Dügâhta Uşşaklı karar vermektedir.

Türkünün söz bölümüne bakıldığında yine Uşşak makamının güçlü perdesi olan re Nevâ perdesinden seyre başlayıp Nevâ üzerindeki Bûselik çeşnisini az da olsa gösterdikten sonra Çârgâhta Çârgâhlı ve Segâhta Segâhlı olarak asma kalışlar yaptıktan sonra tekrar Nevâ perdesine çıkıp makamın güçlü sesi gösterildikten sonra Dügâh perdesinde yedensiz olarak Uşşaklı karar verdiği görülmektedir.

Türkünün bundan sonraki kısmı yukarıdaki bölümle aynı olup aynı makamsal yapıya sahiptir.

Türkü makam yapısı itibariyle incelendiğinde Uşşak makamıyla hemen hemen aynı olduğu görülmektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türkünün seyri inici olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.8. Al Mendilim

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı ve türkünün do perdesinde karar verdiği görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında hiç bir arıza sesi almayan ve Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrılmamış ve tek bölümden oluşturulmuştur.

A L MEN Dİ LİM KA L DI KA YA
A S KER Gİ R Dİ İ S TAN BU L DAN

BA Sİ N DA Bİ R YAR SE V DİM
İ ÇE Rİ HA N M LA R O

O NÜĞ QN DÖRT YA Sİ N DA
TU R MUŞ İ Kİ GE ÇE Lİ

KA LE MO Y NAR Kİ R Pİ Ğİ N DE
BE NİM YA RİM O R TA DA Kİ

Geçitlik

Bu bölüm soru cevap motifi olarak iki kısımdır. Soru motifi olarak adlandırdığımız kısım Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Râst perdesine Râstlı olarak düştükten sonra Nevâda çeşnisiz olarak asma kalış yapmaktadır. Bu motif bir kez daha tekrar edildikten sonra Segah perdesinden seyre devam edilip tekrar Râst perdesine Râstlı olarak düşüldükten sonra Nevâ perdesi üzerinde çeşnisiz kalınıp bu kısım cevap kısmına bağlanmıştır.

Cevap kısmı Segah perdesinden seyre başlayıp Çârgâh perdesinde Çârgâhlı ve yedenli karar verilmiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

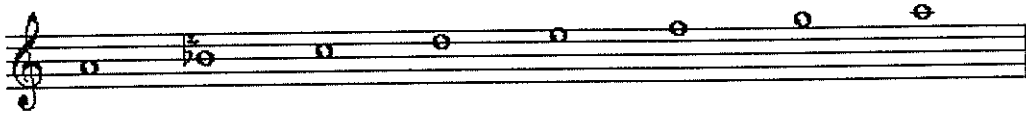
Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

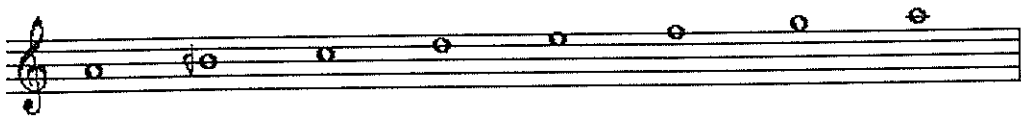
Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.9. Al Şahm Mavi Şahm

Dizileri Açısından Analiz:

Türkünün dizisi incelendiğinde donanımda sadece iki komalık si bemol sesi aldığı görülüp bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziği açısından bakıldığında donanımında sadece bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi kullanılan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir.

AL SA LIM HA Vİ SA LIM AL SA LIM HA Vİ SA LIM
CI NI TA BAK TA VIS NE CI NI TA BAK TA VIS NE
CI NI TA BAK TA VIS NE CI NI TA BAK TA VIS NE

DAĞ LA RI DO SA LIM DAĞ LA RI DO LA SA LIM
OĞ LAN FE SI DÜŞ ME OĞ LAN FE SI ME OĞ LAN A NA MA DÜŞ ME
OĞ LAN A NA MA DÜŞ ME OĞ LAN A NA MA DÜŞ ME

Türkü la Dügâh perdesinden seyre başlayıp Uşşaklı olarak Nevâ perdesine çıktıktan sonra Çârgâhta Çârgâh çeşnisi kullanılıp Segâhta Segâh çeşnisi kullanılarak Dügâh perdesinde birinci kısmı bitirilmiştir.

Birinci bölümle hemen hemen aynı olan ikinci bölüm Râstta râstlı olarak seyre devam edip Çârgâh perdesine kadar çıkıp daha sonra Uşşak makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesini gösterdikten sonra Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermektedir.

Türkü makamsal açıdan Uşşak makamına ait olan birçok çeşniyi kullandığı için bu makamla çok büyük benzerlik göstermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

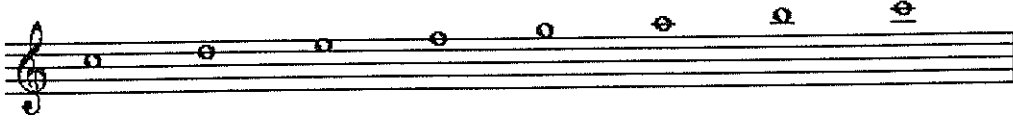
Türkünün seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

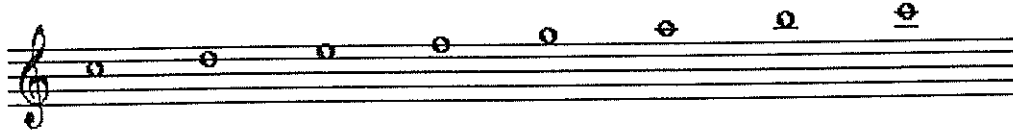
Türküde kullanılan usûl 12/8lik olup Türk Sanat Müziğinde bu usûlün tam karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Yürük Semâînin birleşimi şeklindedir.

3.2.10. Al Yeşil Giymiş

Dizileri Açısından Analiz:

Türkünün ses dizisinde herhangi bir arıza işareti almayıp Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziği açısından bu dizi donanımında hiç bir arıza sesi almayan ve Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Saz bölümü Çârgâh perdesinden seyre başlayıp ihtiva ettiği Çârgâh beşlisinde çeşnisiz olarak dolaşıp, Nevâda Bûselikli çeşniler yaparak tekrar Çârgâhta Çârgâhlı ve yedenli olarak bu perdede yarım karar verip saz bölümünü bu şekilde bitirmektedir.

Türkünün söz bölümü ise tekrar Çârgâh perdesinden seyre başlayıp makamın güçlü sesi olan Gerdâniye perdesine kadar çıkarak Çârgâh beşlisi kullandığı Hüseyinî perdesinde Kürdîli asma kalış yaparak sözün birinci bölümü

bitirilip tekrar Çârgâhtan seyre başlanarak Nevâda Bûselik Çârgâhta Çârgâh çeşnisi kullanıp yedensiz olarak karar vermektedir.

1. AL YE ŞİL GEY MİŞ AL LA Nİ RA MAN
2. AL YE ŞİL GEY MİŞ BÜ RÜ NÜ RA MAN
3. BA ŞI NA ÖRT MÜŞ E MA ME A MAN

ÇER MİK YO LUN DA SAL LA Nİ R ÇER MİK YO LUN DA
FİS TA Nİ YER DE SÜ RÜ NÜR FİS TA Nİ YER DE
NA Zİ NAN Gİ DER HA MA ME NA Zİ NAN Gİ DE....

(Saz-----)

SAL LA NİR
SÜ RÜ NÜR
.....R HA MA ME

Türkü makam yapısı itibariyle incelendiğinde Çârgâh makamı ile çok benzerlik gösterdiği işlediği motifler itibari ile ve icra esnasında duyum olarak bıraktığı etki göz önünde bulundurulursa bu makamın bütün özelliklerini gösterdiği söylenebilir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

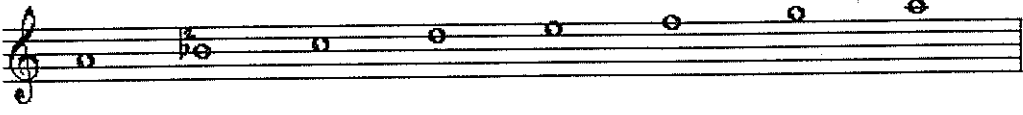
Türkü seyir karakteri açısından çıkıcı olup bazen de çıkıcı-inici seyir kullanıldığından bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteri ile aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

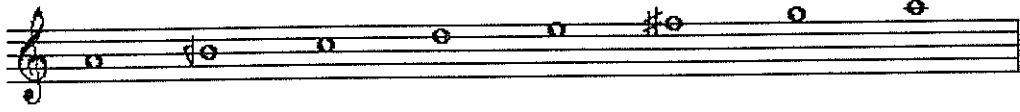
Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.11. Ala Boz Dumanlı Karlı Dereler Saat Çukuru (Köroğlu)

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde türküde sadece iki komalık si bemol sesi kullanıldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh) arızası kullanılan Uşşak makamı ile benzerlik gösterse bile türkü bir komalık si bemol (Segâh) dört komalık fa diyez (Eviç) arıza işareti kullanılan Hüseyinî makamı ses dizisi ile daha çok paralellik göstermektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Saz bölümü Dügâh perdesinden seyre başlayıp güçlü perdesi olan Hüseyinî perdesini güçlendirmek amacıyla bu perde etrafında melodiler yapıp daha sonra Çârgâhta Çârgâh çeşnisi yaparak Dügâhta Uşşaklı olarak yedenli karar vermektedir.

Türkünün söz bölümü Gerdâniye perdesinden seyre başlayıp Hüseyinîde Uşşak çeşnisi yapıp Nevâda Râst, Çârgâhta Pençgah çeşnilerini kullanmış daha sonra tekrar Hüseyinî perdesini göstererek bu perde üzerinde çeşnisiz asma kalış yaptıktan sonra Nevâ üzerinde çeşnisiz asma kalış yapıp Uşşaklı olarak Dügâhta yedenli karar vermiştir.

A LA DA BO Z DU MAN LI KAR LI DE
 AL MA NIN İ Yİ Sİ Nİ YÜ KE DU
 KÖ ROĞ LU GE Lİ YOR ŞA HIM KE NA NE
 RE LE R SA AT ÇU KU RU NU N ŞA HI M
 TA R LA R ÇÜ RÜ ĞÜN SE ÇER LER " " "
 Lİ N DE N KAL MA NI KÖ LÜ N DA " " "
 MA MUR CA Ğ LA RI
 SO YAR A TAR LAR
 KI LIÇ BE LİN DE

Türkünün söz bölümünün bundan sonraki kısmı yukarıdaki kısımla aynı olup aynı makamsal özelliklere sahiptir. Bunun devamında kısa bir saz bölümü çalınarak türkü bitirilmiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

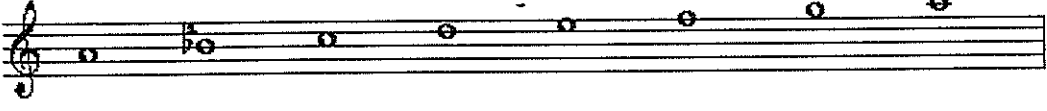
Türkünün seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Hüseyinî makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

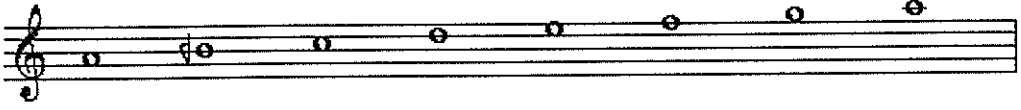
Türkünün saz bölümü Türk Aksağı ve Semâî usûlünün birinci mertebesinde teşkil edilmiştir. Söz kısmı ise 13/8 ve 15/8'lik iki ölçüden oluşmuştur. 13/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde tam karşılık taşımamakla birlikte bir Aksak Semâî ve bir Semâî usûlünün birleşimi, 15/8'lik usûl ise bir Aksak Semâî ve bir Türk Aksağının birleşimidir.

3.2.12. Aras Aras Han Aras

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisinde sadece iki komalık si bemol arızası kullanılmıştır. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arızası alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı bölümdür. Bir halay türküsüdür.

A RAS A RAS HA NA RA'S BTN GÖL DEN KAL
A RA SIN BA SI BE NEM Dİ Bİ NİN TA
YAN LIZ KA LAN DİL BE RİN O DA YOL DA

KA NA HAS
Şİ BE NEM
Şİ BE NEM

Dügâhtan Uşşaklı olarak seyre başlamıştır. Uşşak makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesine kadar Uşşak dizisiyle motifler yapıp daha sonra Segâhta Segâhlı olarak asma kalış yaptıktan sonra Uşşak dörtlüsüyle Dügâhta yedensiz olarak karar vermiştir.

Türkü Uşşak makamının tam özelliklerini göstermese bile bir halay türküsü olmasından ötürü sadece Uşşak dörtlüsünün seslerini kullanmıştır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

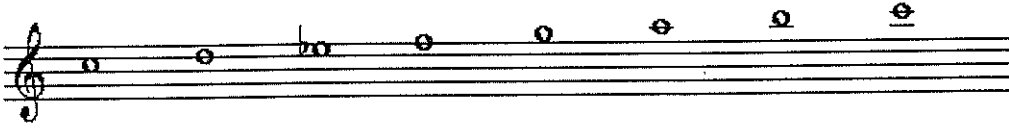
Türkü seyir karakteri bakımından çıkıcı olup Uşşak makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

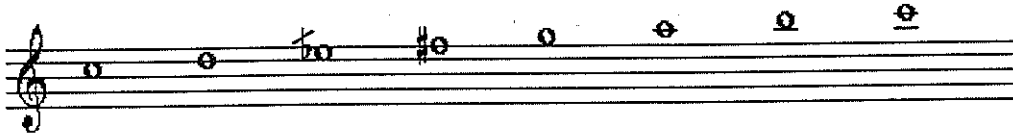
Türküde kullanılan usûl 4/4 olup bu usûl Türk Sanat Müziğindeki Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.13. Arabam Nazıldır

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda beş komalık mi bemol ve geçici olarak ta dört komalık fa diyez sesinin kullanıldığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu diziye karşılık bir makam dizisi olmayıp donanımında dört komalık si bemol (Dik Kürdî) ve dört komalık do diyez (Nîm Hicaz) arıza seslerini alan Nîkrîz makamı ses dizisinin Çârgâh perdesine göçürülmüş şekline benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir.

Türkü Nevâ perdesi üzerindeki Hicaz çeşnişiyle seyre başlayıp bu perde üzerinde Hicazlı asma kalış yaptıktan sonra Hisar perdesi üzerinde çeşnisiz asma kalış yapıp tekrar Nevâ perdesi üzerinde Hicazlı yarım karar yapmaktadır. Bunun

devamında Hisar perdesinden seyre başlayıp Nevâda Hicazlı asma kalış yapıp Çârgâh perdesi üzerinde yedenli ve Nîkrîzli karar vermektedir.

A RA BAMA ZI LI DIR ÜS TÜ GÜL YA ZI LI DIR
MA TA RA MIN TA BA NI AV CI LAR İZ DE Gİ DER
4 LE Lİ NE YA BA NI

KÖY NE Gİ MİN ÜS TÜ NE Dİ İİ SİM YA ZI LI DIR ÖP TÜM
BEN BU GÜN YA RI GOR DUM SAN DİM Kİ Bİ ZE Gİ DER
YA Rİ SİT MA TUT MU ŞAM ÖR TÜS TÜ ME YORGA Nİ

SE KER LEN Dİ YAR SEVDİM ŞE KER LEN Dİ YAR

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türkünün seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Nîkrîz makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

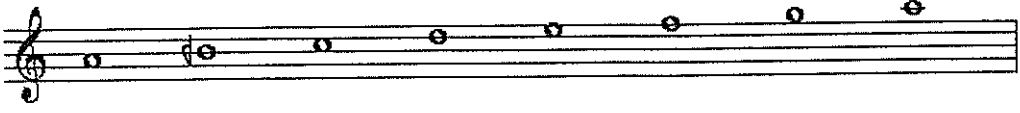
Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 4/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.14. Ardahandan Gelen Katar

Dizileri Açısından Analiz:

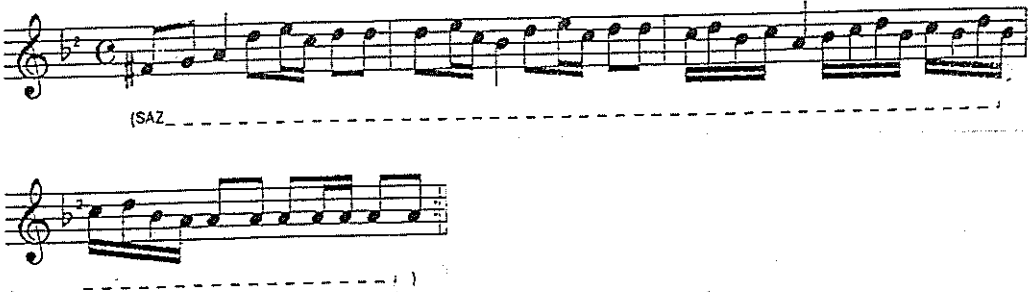
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece iki komalık si bemol sesi kullanıldığı görülmüştür. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziği'nde bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi kullanan Uşşak makamı dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Türkünün saz bölümü Irak perdesinden seyre başlayıp Dügâhta Uşşaklı çeşni kullanarak Uşşak makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesi üzerine gelip Nevâ perdesi üzerinde çeşnisiz asma kalış yaptıktan sonra Segâhta Segâh çeşnisi yapıp tekrar Uşşak dörtlüsüyle Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermektedir.

Türkünün söz bölümü tekrar Irak perdesinden başlayıp Uşşak dörtlüsüyle Nevâ perdesine kadar olan kısımda gezindikten sonra Nevâda Bûselik çeşnisi kullanıp güçlü perdesi üzerinde yarım karar vermektedir. Çârgâh perdesinden seyre devam eden türkü Segâhta Segâh çeşnisi kullanıp Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz olarak karar vermektedir.

Sözün ikinci kısmı birinci kısım ile aynı olup aynı makamsal yapıya sahiptir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

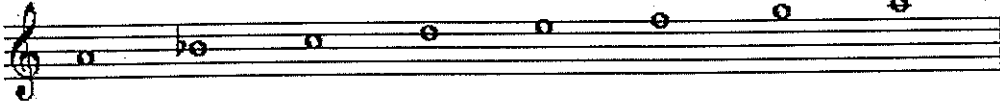
Türkünün seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

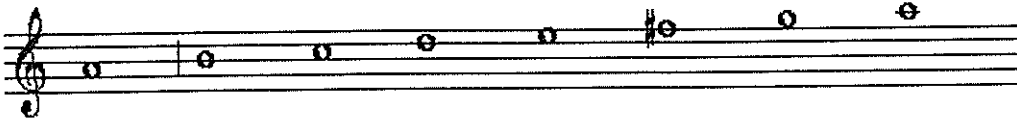
Türküde kullanılan usûl 4/4 olup bu usûl Türk Sanat Müziği'ndeki Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.15. Aşağı Mehlenin Alı Geline

Dizileri Açısından Analizi:

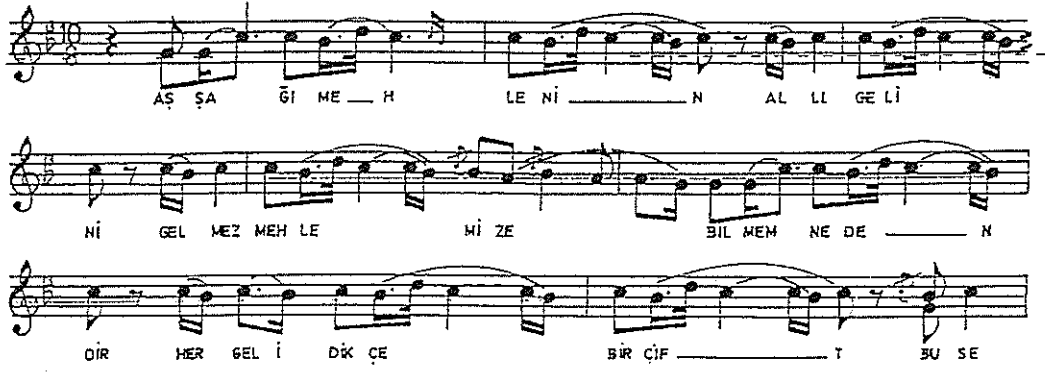

Türkünün ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece üç komalık si bemol sesi kullanıldığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziği'nde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

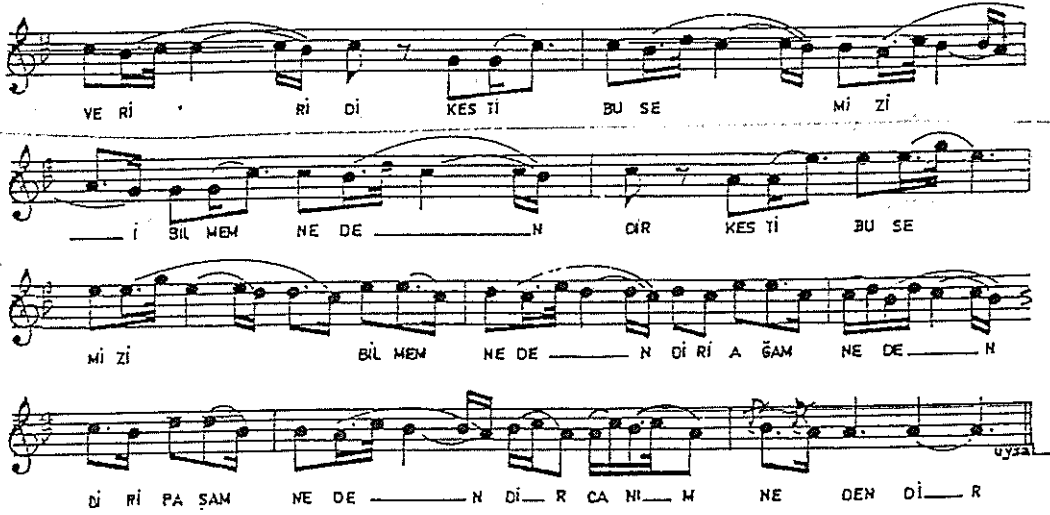

Türk Sanat Müziği'nde bu ses dizisi donanımında bir komalık si bemol (Segah) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Hüseyinî makamı ses dizisine benzemektedir

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Sözler Râst perdesinden Râst dörtlüsüyle seyre başlayıp Çârgâh perdesinde Çârgâh çeşnisiyle asma kalış yapmaktadır. Daha sonra Çârgâh perdesi üzerinde Çârgâh çeşnisi kullanılarak Segâh perdesine Segâhlı düşülüp Râsta Râst çeşnisiyle düşüldükten sonra tekrar Nevâya kadar Uşşak dörtlüsüyle çıkılıp Çârgâhta Çârgâhlı asma kalış yapıp makamın güçlü sesi mi Hüseyinî perdesinde yarım karar vermektedir.

Daha sonra Hüseyinî makamının güçlü perdesi olan mi Hüseyinî perdesi üzerinde Kürdîli asma kalış yapılarak Nevâ perdesinde Bûselikli ve Çârgâh perdesi üzerinde Çârgâhlı asma kalış yapıp Segâh çeşnisi kullanılarak Dügâhta Hüseyinîli olarak yedensiz karar vermektedir.

Türkünün genel yapısı incelendiğinde Çârgâh perdesinin çok sıkça kullanıldığı Nevâ perdesinden ziyade Hüseyinî perdesinin güçlü olarak kullanıldığı

görülmektedir. Bu bakımdan Hüseyinî makamıyla tam bir benzerlik göstermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

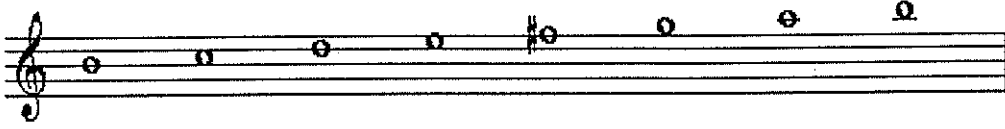
Türkünün seyir karakteri incelendiğinde seyrin çıkıcı-inici olarak kullanıldığı görülmektedir. Hüseyinî makamıyla tam anlamıyla bir benzerlik göstermemektedir. Seyir karakteri açısından Hüseyinîden çok Muhayyer makamıyla benzerlik göstermektedir.

Usûl Açısından Analiz:

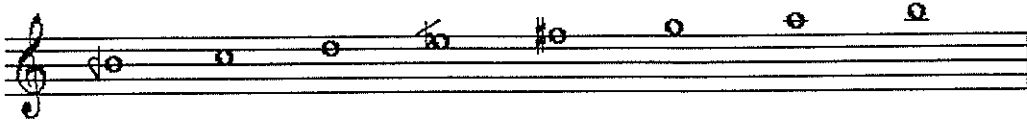
Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğindeki Aksak Semâî usûlüyle olarak adlandırılmaktadır.

3.2.16. Aşıkların Aklın Alır

Dizileri Açısından Analiz:

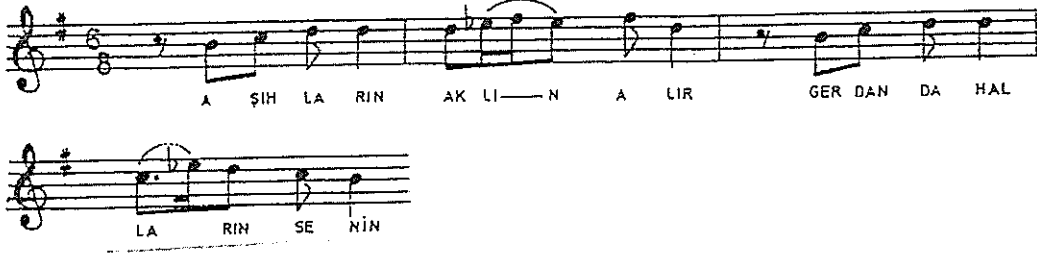
Türkünün ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece dört komalık fa diyez arıza sesini aldığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Misket dizisi olarak adlandırılmaktadır.

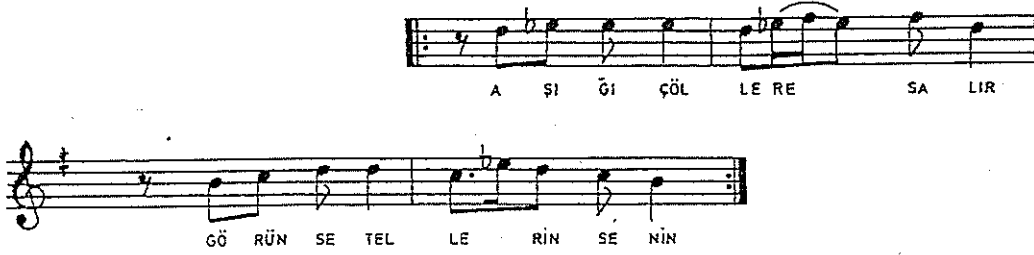
Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh), dört komalık mi bemol (Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Hüzam makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri ayrı ayrı olmayıp saz bölümü olarak türkünün ikinci kısmı çalınmaktadır.

Birinci kısım seyre si Segâh perdesinden başlayıp makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinde çeşnisiz kısa bir asma kalış yapıp yine bu perde üzerinde Hicaz çeşnili olarak yarım karar vermektedir. bunun devamında Segâh perdesinde Hüzzamlı olarak yedensiz karara gelmektedir.

Türkünün ikinci kısmı Nevâ perdesinden Hicazlı olarak seyre başlayıp bu çeşniyi tam anlamıyla gösterdikten sonra Segâhta Hüzzamlı olarak yedensiz karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

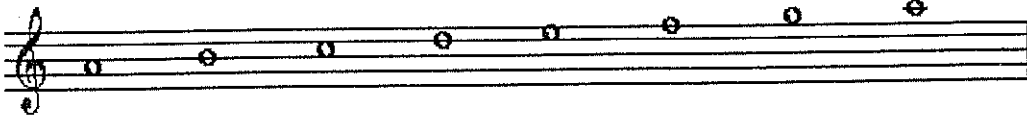
Türkünün seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Hüzzam makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

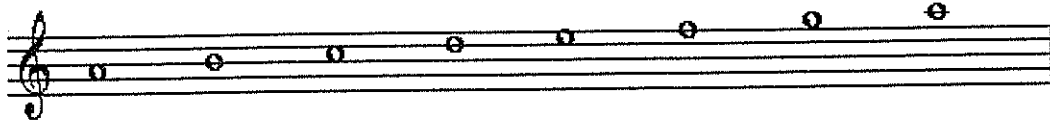
Türküde kullanılan 6/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.17. Aşşahdan Gelirem

Dizileri Açısından Analizi:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde dizide herhangi bir arıza sesi kullanılmadığı görülüp Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında hiç bir arıza sesi almayan Bûselik makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı bölümden oluşmaktadır.

AŞ	ŞAH	DAN	GE	LI	REM	YÜ	KÜM	E	RİK	TİR
AŞ	ŞAH	DAN	GE	LI	REM	YÜ	KÜM	Ü	ZÜM	DÜR
GEL	ME	E	CEL	GEL	ME	ÜÇ	GÜN	A	RA	VER

Sözler Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Bûselikte çeşnisiz Dügâhta Bûselikli olarak karar verdikten sonra Bûselik makamının güçlü perdesi olan Nevâ perdesine gelerek daha sonra Çârgâhta Çârgâhlı Bûselikte çeşnisiz ve Dügâhta Bûselikli olarak yedensiz karar vermektedir.

Türkü yapısı itibariyle incelendiğinde Bûselik makamının tüm özelliklerini taşımasa bile Bûselik ses dizisini kullandığı ve Bûselik makamında sıkça kullanılan Çârgâh perdesini önemle vurguladığı için Bûselik makamıyla hemen hemen aynıdır.

Seyir Karakteri Açısından Analizi:

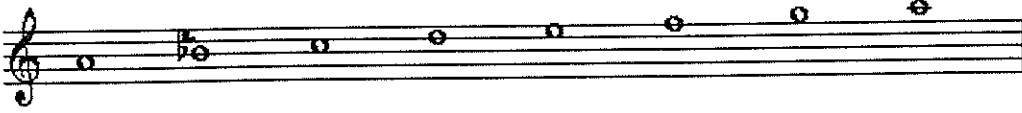
Türkünün seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Bûselik makamı seyir karakteri ile zıt bir yapı taşımaktadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 12/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılık taşımamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Yürük Semâînin birleşimi şeklindedir.

3.2.18. Ay Ağşamdan Işığdır

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi arıza işareti olarak sadece iki komalık si bemol işareti kullanmıştır. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem olarak adlandırılmaktadır. .

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi kullanılan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Saz bölümü la Dügâh perdesinden seyre başlayıp Uşşak makamının güçlü perdesi olan Nevâ perdesinde çeşniz olarak asma kalış yaptıktan sonra tekrar Dügâha inip daha sonra Segâh ve Çârgâh perdelerini kullanıp Nevâ perdesi üzerine gelerek Çârgâhta Çârgâh ve Segâhta Segâh çeşnilerini kullanarak yedensiz olarak Dügâhta Uşşaklı olarak karar vermektedir.

Türkünün söz bölümü ise saz bölümüyle aynı melodileri içerip aynı çeşnileri kullanarak aynı şekilde karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

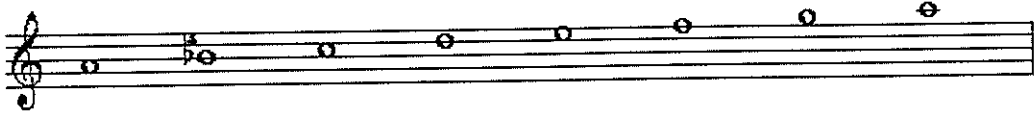
Türkünün seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan usûl 4/4 olup Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.19. Ay Aydıdır Ayılmaz

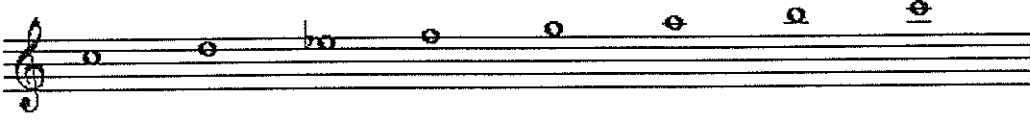
Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisinde sadece donanımda iki komalık si bemol işareti kullanıldığından Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

3.2.20. Aya Bak Nice Gider

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında herhangi bir arıza sesinin kullanılmadığı ancak türkü içerisinde geçici arıza olarak beş komalık mi bemol arıza sesinin kullanıldığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

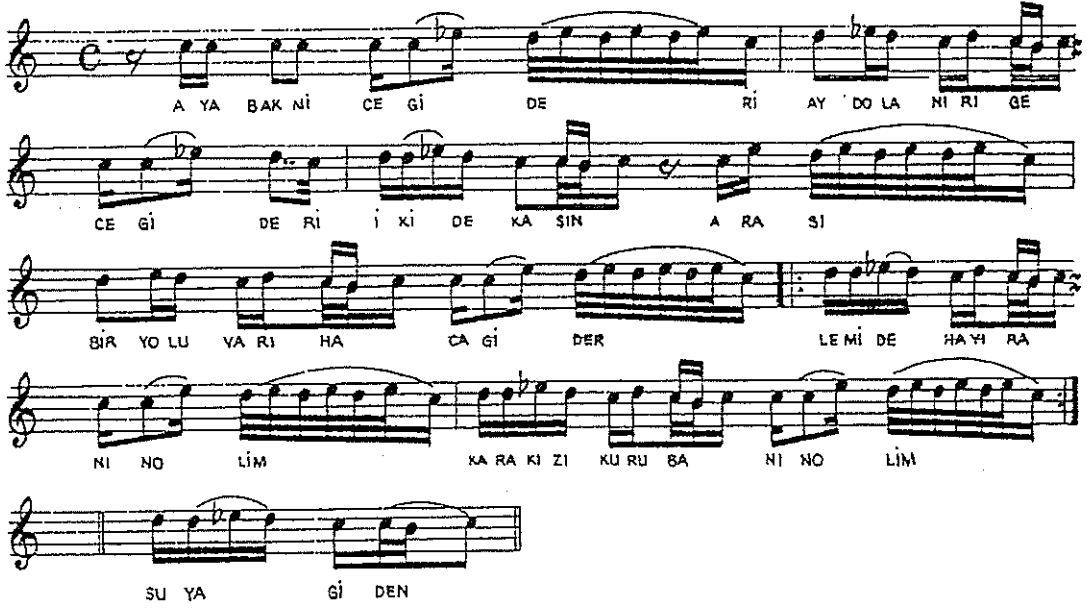

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında hiç bir arıza sesi almayan ve Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrılmamış tek bölümden oluşturulmuştur.

Bu bölümde şunu belirtmek gerekir ki; türkü içerisinde devamlı beş komalık mi bemol arıza sesinin kullanıldığı görülmektedir. Türk Sanat Müziğinde klasik anlamda bestelenen Çârgâh makamındaki eserler incelendiğinde bu makam içerisinde Çârgâhta Nikriz dizisinin bolca kullanılmadığı görülmektedir. Bu nedenden dolayıdır ki her zaman Çârgâh makamı ile bu perdedeki Nikriz dizisi birbirine yakınlık gösterir. Bu türkünün Çârgâh makamı içerisinde incelenmesinin sebebi bu yüzdendir.

Türkü karar sesi olan Çârgâh perdesinden seyre başlayıp öncelikli olarak Nikriz makamı yakınlığında Nevâ perdesi üzerinde Hicaz çeşnisini gösterip Çârgâh perdesi üzerinde Çârgâhlı asma kalış yapmıştır. Bu motif çeşitli kereler tekrar ettirilip en son yine Çârgâh perdesinde Çârgâhlı ve yedenli karar verilmiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri incelendiğinde türkünün çıkıcı-inici bir seyir izlediği görülmektedir. Bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

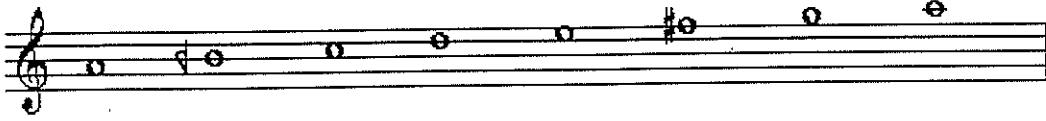
Türküde kullanılan 4/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.21. Bade İçerler Nazman

Dizileri Açısından Analizi:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde iki komalık si bemol işareti kullanıldığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh) işareti alan Uşşak makamına karşılık gelse de türkü yapısı itibariyle bir komalık si bemol (Segâh) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza işareti alan Hüseyinî makam dizisine daha çok benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Türkünün saz bölümü Hüseyinî makamının güçlü perdesi olan mi Hüseyinî perdesinden seyre başlayıp daha sonra Segâh perdesine Segâhlı olarak düştükten sonra tekrar Dügâhtan başlayarak Hüseyinî beşlisini kullanıp güçlü mi Hüseyinî perdesinde asma kalış yaptıktan sonra Çârgâh perdesinde Çârgâh çeşnisi kullanıp

tekrar Dügâha düşerek sırasıyla Nevâda çeşnisiz Çârgâhta Çârgâhlı Segâhta Segâhlı asma kalışlar yapıp Dügâhta Hüseyinîli olarak karar vermektedir.

BA DE İ ÇE R
SEL Yİ HAN BAH
BE NEM RA HA M

LER NA ZI NA
CA YA GIR DI
DÜS TU M RA HA

N SOH BE TE DE R
Çİ CEK LER SE
YÜ ZUN CE VU R

LER SA ZI HA
LÂ MA DUR DU
GIB LE GA HA

TE DE R
LER SE
CE VU R

LER LÂ
SA MA DUR DU
ZI HA
LE GA HA

Türkünün söz bölümü sol gerdâniye perdesinden seyre başlamış Hüseyinîde Uşşak çeşnisi kullanarak Hüseyinî makamının güçlü perdesi olan mi Hüseyinî perdesinde yarım karar yapmıştır. Daha sonra Nevâda Râst çeşnisi yaparak Dügâha kadar Hüseyinî beşlisiyle inmiştir. Tekrar Hüseyinî perdesine çıkarak Nevâ perdesini kullanıp Çârgâhta Çârgâhlı olarak asma kalış yaptıktan sonra sırasıyla Nevâda çeşnisiz Çârgâhta Çârgâhlı asma kalış yaparak Dügâhta Hüseyinîli yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türkünün seyir karakteri incelendiğinde seyrin inici-çıkıcı olduğu görülmüştür. Bu seyir Hüseyinî makam dizisinin seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan usûl 10/8 olup Türk Sanat Müziğindeki Aksak Semâî usûlüyle aynıdır.

3.2.22. Bağa Gel Bostana Gel

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisinde hiçbir arıza sesi kullanılmayıp si perdesinde karar verilmiştir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Misket dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh), bir komalık mi bemol (Dik Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza sesleri kullanılan Segâh makamı ses dizisine benzemektedir

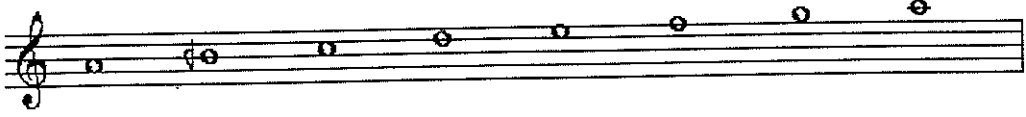
Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden ibarettir.

Türkünün saz bölümü Segâh perdesinden seyre başlayıp makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinde kısa bir asma kalış yaptıktan sonra Dügâh perdesine Bûselikli inip tekrar Nevâ perdesine çıktıktan sonra Segâhta Segâhlı ve yedensiz karar vermiştir.

Türkünün dizisi incelendiğinde donanımda sadece iki komalık si bemol arızalı sesi kullanıldığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi kullanılan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı bölümdür.

BAH - CA - YI BEL LE Dİ LE Rİ ÖM RÜ MO -Y
BAH CA YI GİR CI DUT TU
BAH ÇA YA GU ZU GİR Dİ

DİZ GİR MA YA Rİ SU Dİ YU NU GÖL LE Dİ LE Rİ ÖM RÜ
.. Dİ TU Bİ Nİ İN Cİ DUT TU
.. GİR Dİ Mİ Zİ GİR Dİ

MO -Y DİZ GİR MA YAR

Türkü aynı temanın üst üste birkaç kez tekrarlanmasıyla oluşturulmuştur. Söz bölümü Çârgâh perdesinden seyre başlamış Uşşak makamının güçlü sesi olan re Nevâ perdesinde çeşniz asma kalış yapılarak Râst perdesine Râstlı düşülüp tekrar Çârgâhtan seyre başlayıp güçlü Nevâ perdesini gösterdikten sonra Çârgâhta Çârgâh çeşnisi yapıp Dügâhta Uşşaklı olarak karar vermektedir.

Türkü genel yapı itibarıyla Uşşak makamının bütün özelliklerini göstermese bile Uşşak ses dizisini kullanması bakımından güçlü ve çeşniler bakımından Uşşak makamıyla aynıdır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

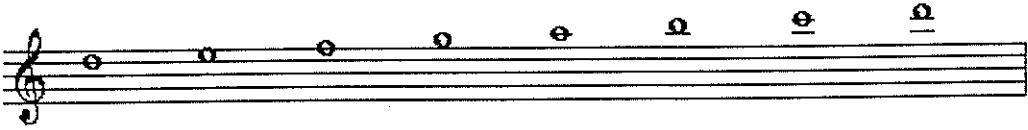
Türkünün seyir karakteri incelendiğinde inici bir seyir izlediği görülmektedir. Bu bakımdan Uşşak makamıyla tek zıt yönü seyir karakteridir.

Usûl Açısından Analiz:

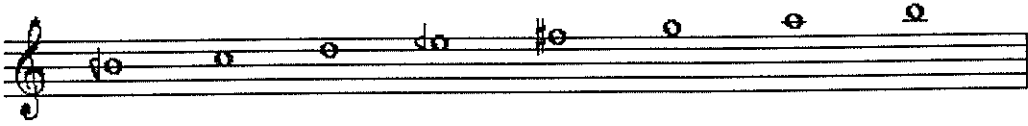
Türküde kullanılan 12/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.24. Bardağı Koydum Tereğe

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında herhangi bir arıza sesinin kullanılmadığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizinin tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segah), bir komalık mi bemol (Dik Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerinin alan Segah makamı ses dizisinin Nevâ perdesi üzerindeki kısma benzemektedir.

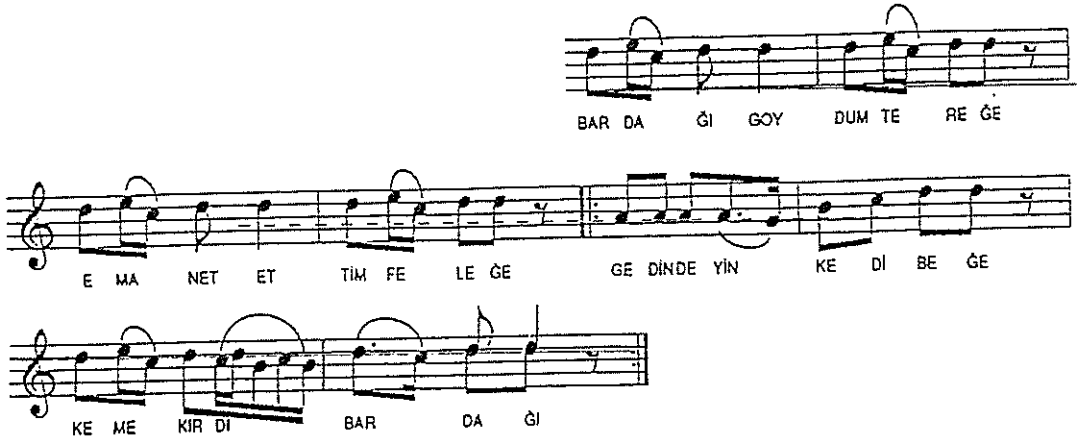
Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden ibarettir.

Türkünün saz bölümü Dügâh perdesinden Bûselik çeşnisiyle seyre başlayıp Segah makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesinde çeşnisiz olarak dolaşıp yine bu perde üzerinde kalarak söze giriş vermiştir.

Türkünün söz bölümü Nevâ perdesinden seyre başlayıp Çârgâhta kısa Çârgâhlı asma kalış yapıp tekrar Nevâ perdesinde çeşnisiz asma kalış yapmıştır. Dügâh perdesinden Bûselikli olarak seyre devam eden türkü tekrar Nevâ perdesine kadar çıkıp Segah'ta kısa bir Segahlı asma kalış yaparak makamın güçlü perdesinde karar vermiştir.

Türküde makamsal öğeler her ne kadar gösterilmese de icra edildiği zaman türkünün daha çok Segah makamı ile bağlantılı olduğu görülmektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Segah makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

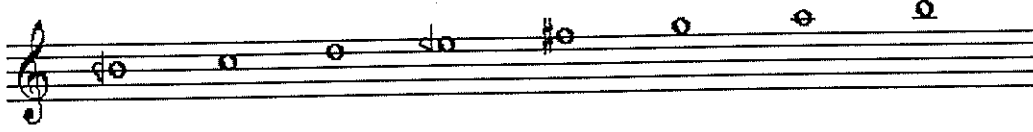
Türküde kullanılan 5/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Türk Aksağı usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.25. Bayburdun İnce Yolunda

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda hiçbir arıza sesinin alınmadığı ve re sesinde karar verildiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizinin tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Segâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü genel yapı itibari ile incelendiğinde Segâh makamına çok az benzese de bu ses dizisi Türk Sanat Müziğinde en çok bu makama yakınlık göstermektedir.

BAY BUR DU NİN CE YO LUN DA YO LUN DA BİR AY VA BUL DUM DA LIN DA
 ŞE NOL BAY BURT ŞE NOL SEN DE NEM KAL DI TES Kİ REM YA NAS TI ÜÇ GÜ

DA LIN DA AY VA BE NİM HA YA LIM DA HA LIM DA OY Dİ RİL
 NÜM KAL DI BAY BURT KA LE SİN DE YE LE GİM KAL DI " " "

Dİ Dİ RİL Dİ KUM RUM Dİ RİL Dİ DÖN Sİ NEM BAĞ DAT TAN GÖ RÜN DÜ GÖ RÜN DÜ NURU

Türkü seyre Hüseyinî perdesinden başlayıp Çârgâh perdesine Çârgâhlı ve Segâh perdesine Segâhlı düştükten sonra tekrar Hüseyinî perdesini gösterip Nevâda Bûselikli karar vermektedir. Türkünün bundan sonraki bölümü bu bölümle aynı melodiye sahip olduğundan makamsal özellikleri de aynıdır.

Bu türkü ilk bakışta Segâh makamına benzemiyormuş gibi görünse de duyum olarak Segâh makamını çağrıştırmakta ve karar sesi olarak bu makamın güçlü sesi olan re Nevâ sesinde karar vermektedir.

Kullanılan çeşniler açısından da türküyeye bakıldığında en yakın makamın Segâh makamı olduğu görülmektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri inci olup bu seyir Segâh makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

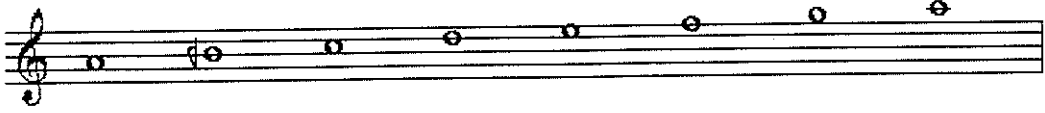
Türküde kullanılan 18/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde üç tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.26. Belle Beni Bellerinen

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece iki komalık si bemol arıza sesi kullanıldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı bölümdür. Aynı temanın iki defa farklı sözlerle işlenmesiyle oluşturulmuştur. Türkünün söz bölümü Dügâh perdesinden seyre başlayıp Râstta Râst çeşnisi kullanarak Çârgâhta Çârgâh çeşnisiyle asma kalış yapılmıştır. Daha sonra Segâhtaki Segâh çeşnisi gösterilip Çârgâhtan Dügâh perdesine inilmiştir. Aynı çeşniler bir kez daha kullanılarak Çârgâhta Çârgâhlı, Segâhta Segâhlı asma kalış yapıp Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar verilmiştir.

BE L LE BE Nİ BEL LE
BA H ÇA LA R OA GA RA
E Z ME Yİ NEN ÜZ ME

Rİ NEN A KA N Gİ DE N
GU Zİ GU Zİ YA VE R
Yİ NEN YA R BU LU N MA Z

SE L LE Rİ NEN
Sİ N LE R OU Zİ
GE Z ME Yİ NEN

Türkü Uşşak makamının bütün özelliklerini kullanmasa bile dizi, çeşni ve güçlü sesi bakımından Uşşak makamıyla aynıdır.

Seyir Karakteri Açısından Analizi:

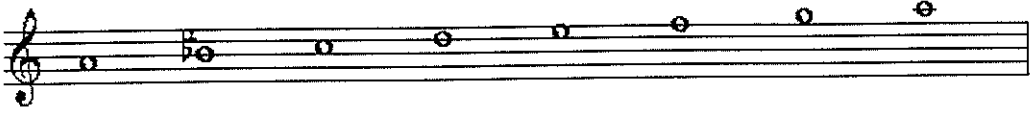
Türkü seyir karakteri bakımından incelendiğinde çıkıcı bir seyir izlediği görülmektedir. Bu bakımdan Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

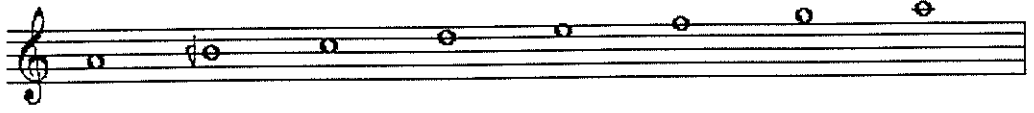
Türküde kullanılan usûl 10/8'lik usûl olup bu usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.27. Ben Bir Kavak

Dizileri Açısından Analiz:

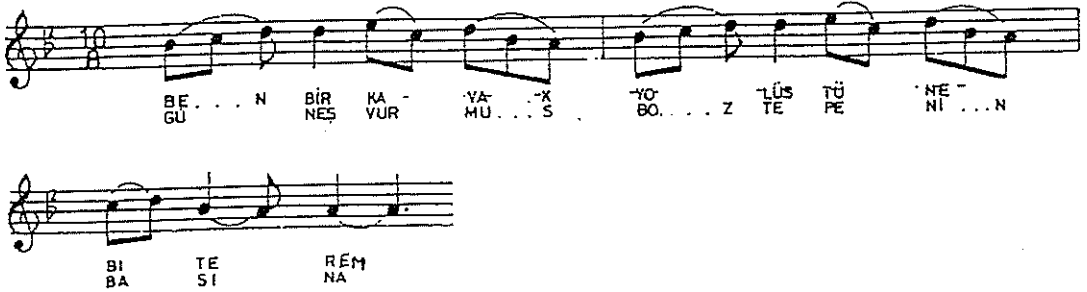
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesi alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde Kerem diye adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alınan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynıdır. Türkü mahalli bir oyun olduğundan aynı temanın birkaç kez tekrar edilmesinden olmuştur.

Tema Segâh perdesinden seyre başlayıp Segâh çeşnili olarak Uşşak makamının güçlü sesi olan re Nevâ perdesini göstererek daha sonra Hüseyinî

perdesini kullanıp Çârgâhta çeşnisiz, Segâhta Segâh çeşnisi kullanarak yedensiz olarak Dügâhta Uşşaklı karar vermektedir.

Türkü Uşşak makamının tüm özelliklerini göstermese bile kullandığı ses dizisi bakımından Uşşak makamıyla aynıdır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

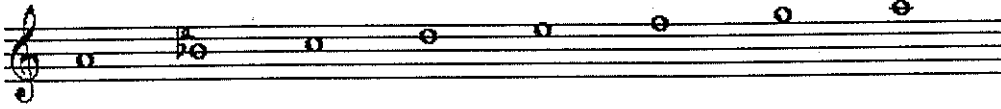
Türkünün seyir karakteri incelendiğinde çıkıcı bir seyir izlediği görüldüğünden Uşşak makamının seyir karakteriyle aynı yapıyı taşımaktadır.

Usûl Açısından Analiz:

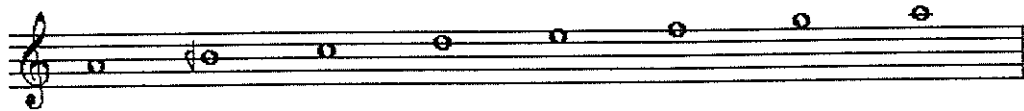
Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziğindeki Aksak Semâî usûlüyle olarak adlandırılmaktadır.

3.2.28. Ben Çaya İndim

Dizileri Açısından Analiz:

Türkünün ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesi kullanıldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi adıyla anılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü sadece bir bölümden oluşmuştur.

Türkü Uşşak makamının güçlü perdesi olan Nevâ perdesinden seyre başlayıp Çârgâhtaki Çârgâh çeşnisi gösterip Segâhta Segâh çeşnisi kullanarak Râsta Râst çeşnisiyle indikten sonra tekrar aynı çeşni dizisiyle Hüseyinîden başlayarak kademeli olarak inip Dügâh perdesinde Uşşaklı olarak yedenli karar verir.

Türkü yapısı itibariyle ve kullandığı çeşniler itibariyle Uşşak makamının özelliklerini hemen hemen göstermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

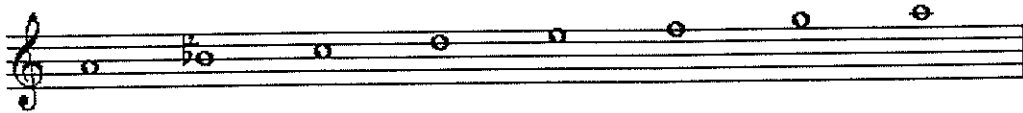
Türkünün seyir karakteri incelendiğinde seyrin inici olduğu göze çarpmaktadır. Seyir karakteri açısından Uşşak makamı seyir karakteriyle ters yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 3/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Semâî usûlünün birinci mertebesi olarak adlandırılmaktadır.

3.2.29. Ben Horozam Öterem

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece iki komalık si bemol arıza sesi alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmuştur.

Saz ve söz bölümü motif ve tema olarak aynı olguları işlemektedir. İki bölümde Dügâhta seyre başlayıp Uşşak makamının güçlü sesi olan re Nevâ perdesinde kısa bir asma kalış yaptıktan sonra Çârgâh çeşnisi kullanarak Dügâha inip tekrar Nevâya çıktıktan sonra aynı şekilde Nevâda asma kalış yapıp Çârgâh çeşnisi kullanıp Dügâhta Uşşaklı olarak karar vermektedir.

Yapı itibarıyla türkü kullandığı çeşniler göz önünde bulundurulursa Uşşak makamıyla bir benzerlik göstermektedir. Türkünün diğer bölümleri de bu bölümle aynı yapıdadır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

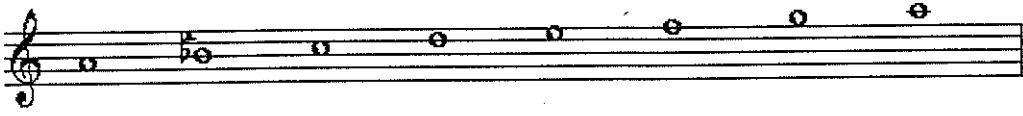
Türkü seyir karakteri açısından çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

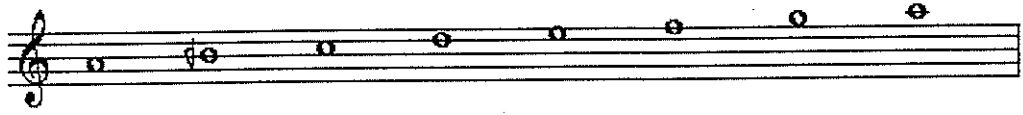
Türküde kullanılan 6/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.30. Ben Razi Değilem Hicrana Gama

Dizileri Açısından Analiz:

Türkünün ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesi kullanıldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir.

Türkü Uşşak makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesinden seyre başlamış uzunca bir müddet bu sesi kullanarak güçlü perdesini vurgulamıştır. Daha sonra Hüseyinî perdesinde kısa bir kalış yaptıktan sonra tekrar Nevâ perdesini kullanıp çeşnisiz olarak Dügâh perdesine düşmüştür. Çârgâhta Çârgâh çeşnisi kullanarak Nevâdaki Buseliğin vurgulanması için Gerdâniye perdesine çıkıp daha sonra tekrar Nevâda kısa bir kalış yapıp Çârgâhta Çârgâhlı, Segâhta Segâhlı asma kalış kullanarak Dügâhta yedensiz Uşşaklı olarak karar vermiştir.

Türkü yapısı itibariyle hemen hemen Uşşak makamının çoğu özelliğini göstermektedir.

BEN RA ZI DE Ğİ LEM HİC RA NE GA MA GA RİP GÖN LÜM
SÖM MÂ Nİ YEM YÂ RAB GÖN LÜM HO ŞEY LE YA SA BİR VER

HAL DAN HA LA SA LAN VAR SA BA VET TEN
YA DA BAĞ RİM TAŞ EY LE YA BİR ÇİF KA

BE Rİ BİR YOL GÖZ LE RİM EL ZAN NE DER U ZAH LAR DA
NAT VER YA BİR KUŞ EY LE TEZ U LA ŞAM YÂR BA ĞIN DA

KA LAN VAR SA BA VET TEN BE Rİ BİR YOL.
TA LAN VAR YA BİR ÇİFT KA NAT VER YA BİR

GÖZ LE RİM GÖZ LE RİM EL ZAN NE DER
KUŞ EY LE KUŞ EY LE TEZ U LA ŞAM

U ZAH LAR DA KA LAN VAR U ZAH LAR DA KA LAN VAR
YÂR BA ĞIN DA DA TA LAN VAR VAR

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türkünün seyir karakterine bakıldığında inici bir seyir izlediği görülmektedir. Uşşak makamıyla zıt bir seyir karakterine sahiptir.

Usûl Açısından Analiz:

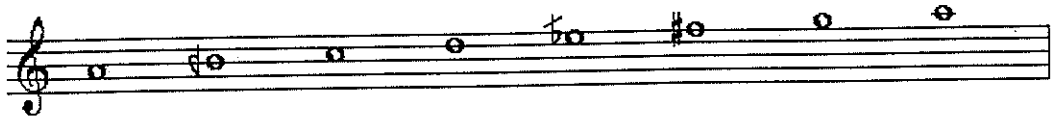
Türküde kullanılan 5/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Türk Aksağı usûlüne denk gelmektedir.

3.2.31. Ben de Mecnundan Füzuna

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda iki komalık si bemol sesi ve beş komalık mi bemol sesi görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi adı altında anılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bir komalık si bemol (Segâh), dört komalık mi bemol (Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arızaları alan Karcığar makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü ayrıca belirtilmemiştir.

A MA NA MA NAM MA NA M MA NA NA
 " " " " " " " " " "

NA MAN BE H DE MEC NUN DAN FÜ ZU NA
 " " " KI L TE FA HÜR KİM SE NİN VAR

ŞIK LI KİS Tİ DA DI VA R BEN DE MEC NUN
 HEM BE NİM TE K A ŞI KI M KİL TE FA HÜR

DAN FÜ ZU NA ŞIK LI KİS Tİ DA DI VA R
 KİM SE NİN VAR HEM BE NİM TE K A. ŞI KI M

Türkü sözlerine Dügâh perdesinden Uşşaklı olarak seyre başlanmıştır. Daha sonra Karcıgar makamının en bariz özelliği olan Nevâdaki Hicaz çeşnisi kullanılarak re Nevâ perdesinde asma kalış yapılmıştır. Tekrar Segâh perdesinden

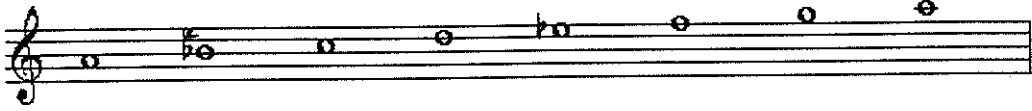
Türkünün seyir karakteri incelendiğinde seyrin çıkıcı-inici olarak kullanıldığı görülür. Seyir karakteri açısından Karcıgar makamıyla zıt özellik taşımaktadır.

Usûl Açısından Analiz:

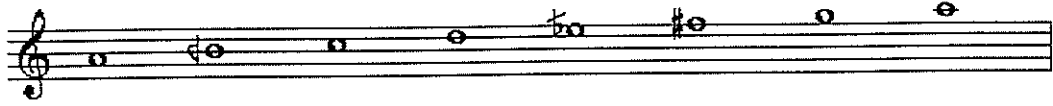
Türküde kullanılan 4/4'lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.32. Beni Sorma Bana

Dizileri Açısından Analiz:

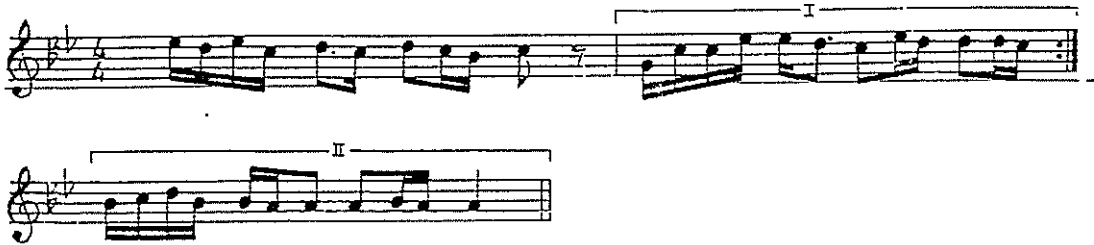
Türkünün ses dizisi incelendiğinde donanımda iki komalık si bemol ve beş komalık mi bemol olduğu görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh), dört komalık mi bemol (Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Karcıgar makamı ses dizisiyle aynıdır.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır.

Saz bölümü Hisar perdesinden seyre başlayıp Çârgâhtaki Nikrîz çeşnisini kullanarak tekrar Hisar ve Nevâ perdelerini alarak Dügâhta Karcıgarlı olarak karar vermektedir.

BE Nİ SE Rİ SO R A T MA TA BA Rİ NA KAT
 BEN BEN DE Yİ RA LE M NA BE Nİ SE Rİ SO R A T MA TA BA Rİ NA KAT
 BEN BEN DE VA Yİ RA LE M NA Bİ Rİ BE N VA R O R BE N DE FET
 BEN DE Nİ CE CE RU RU BEN DE Nİ CE CE RU RU

Söz bölümü Nevâ perdesinden başlayıp Çârgâhta Nikrîz çeşnisi kullanarak birkaç kez üst üste Çârgâh perdesinde asma kalış yapmaktadır. Nevâ perdesindeki Hicaz çeşnisi kullanılarak daha sonra türkünün sona ereceği zaman Çârgâhta Nikrîz çeşnisi kullanıp Dügâhta Karcıgarlı olarak yedensiz karar vermektedir.

Türkünün diğer sözlerinde kullanılan melodi bu söz bölümüyle aynı olduğundan kullanılan çeşniler ve güçlü sesi aynı özelliktedir.

Türkü makamsal olarak incelendiğinde tek göze batan husus Karcıgar makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesinin çok fazla kullanılmayıp onun yerine Çârgâh perdesinin aşırı kullanılmış olmasıdır. Bunun yanı sıra kullanılan tüm çeşniler Karcıgar makamıyla aynıdır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

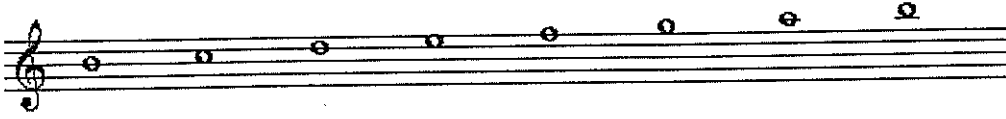
Türkünün genel seyri incelendiğinde inici-çıkıcı bir seyir izlediği görüldüğünden seyir karakteri olarak Karcıgar makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analizi:

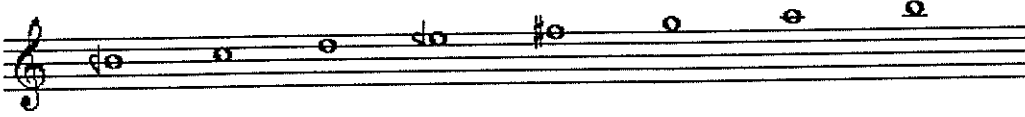
Türküde kullanılan 4/4'lük usûl Türk Sanat Müziğindeki Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.33. Benîm Toyuğum Çilçilidi

Dizileri Açısından Analiz:

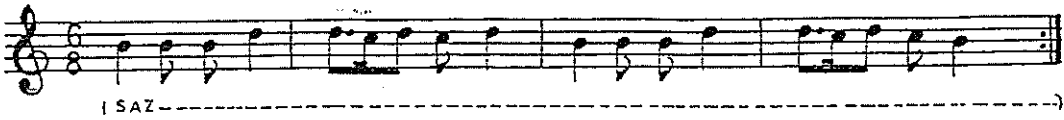
Türküde kullanılan ses dizisinde hiçbir arıza sesi kullanılmayıp sadece geçici arızalar kullanılarak si perdesinde karar verilmiştir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Misket dizisi olarak adlandırılmaktadır.

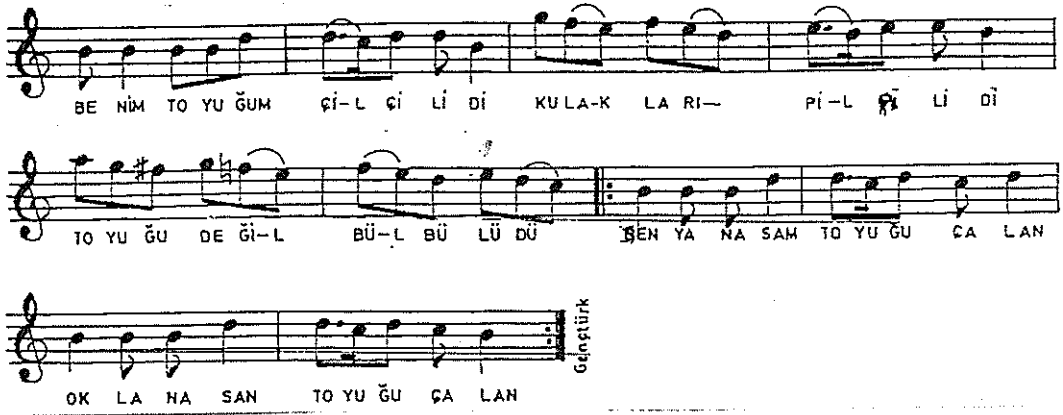
Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh), bir komalık mi bemol (Dik Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza sesleri kullanılan Segâh makamı ses dizisine benzemektedir

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve ses bölümü olarak iki bölümden ibarettir.

Türkünün saz bölümü Segâh perdesinden seyre başlayıp makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinde çeşnisiz asma kalış yaptıktan sonra Segâhta Segâhlı ve yedensiz karar vermiştir.

Türkünün söz kısmı yine Segâh perdesinden seyre başlayıp bu perde üzerinde Bûselikli asma kalış yapıp devamında Ferahnak dizisinin seslerini kullanarak Çârgâhtâ Çârgâh çeşnisi kullanmıştır. Tekrar Segâhtan seyre başlayan kısım makamın güçlü sesinde çeşnisiz asma kalış yaparak Segâhta Segâhlı olarak yedensiz karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türkünün seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir Segâh makamı seyir karakteri ile aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

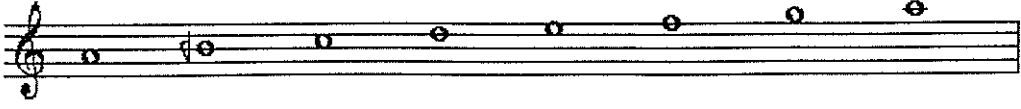
Türküde kullanılan 6/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.34. Bir Bostan Ektim Pazı

Dizileri Açısından Analiz:

Türkü dizi bakımından incelendiğinde donanımda iki komalık si bemol sesinin kullanıldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi adıyla adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü bir halay türküsü olması münasebetiyle hemen hemen aynı melodinin birkaç kez üst üste tekrar edilmesiyle oluşturulmuştur.

BİR BOS TAN EK TİM PA Zİ YAY LA LA R HOPGÜ LÜM OĞ LAN
 BİR BOS TAN EK TİM Bİ BE R " " " " " " " "
 BİR BOS TAN EK TİM Hİ YA R " " " " " " " "

YAY LA LA R YAY LA LA R YAY LA LA R DE GÜ LÜM OĞ LAN
 " " " " " " " " " " " " " " " " " "
 " " " " " " " " " " " " " " " " " "

YAY LA LA R YAY LA LA R YAY LA LA R
 " " " " " " " " " " " " " " " " " "
 " " " " " " " " " " " " " " " " " "

Bu melodi Dügâh perdesinden seyre başlayıp Uşşak makamının güçlü perdesi olan Nevâ perdesinde çeşnisiz asma kalış yaptıktan sonra Segâhta Segâh çeşnisi kullanıp tekrar Uşşaklı olarak Dügâh perdesinde yedensiz karar vermektedir. Türkünün bağlantı kısmında ise Dügâh perdesinde seyre başlanıp Nevâ perdesindeki Bûselik gösterilip tekrar Segâhta asma kalış yapılarak Dügâh perdesine Uşşaklı olarak yedensiz düşülmektedir.

Türkünün genel yapısı incelendiğinde Uşşak makamının birçok özelliğini göstermemesine rağmen kullanılan çeşniler nedeniyle bu makamla aynı olduğu görülmektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

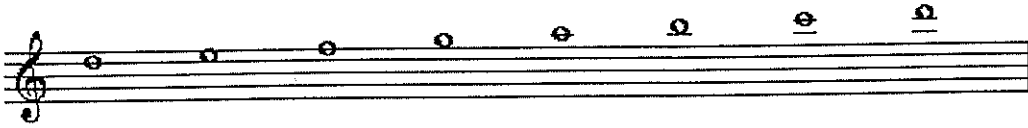
Türkünün seyir karakteri incelendiğinde çıkıcı bir seyir takip ettiği görülmektedir. Bu bakımdan Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

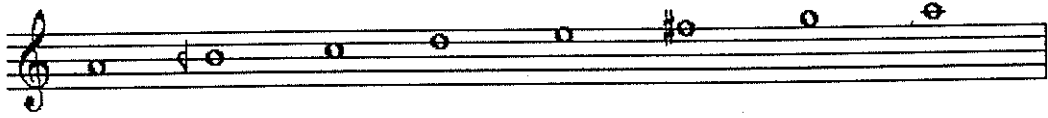
Türküde kullanılan 6/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlüyle aynı yapıdadır.

3.2.35. Bir Dilim İki Dilim Üç Dilim Elma

Dizileri Açısından Analiz:

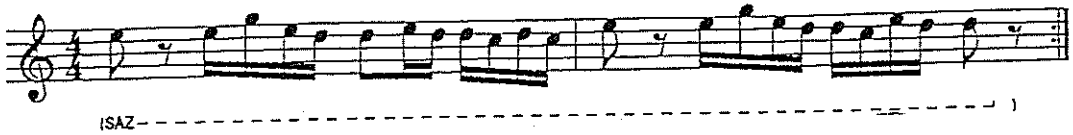
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında hiç bir arıza sesinin kullanılmadığı sadece geçici arıza olarak dört komalık fa diyez arıza sesinin kullanıldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat müziğinde bu dizinin tam bir karşılığı olmamakla birlikte dizi donanımında bir komalık si bemol (Segah) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Hüseyinî makam dizisinin Nevâ perdesi üzerindeki kısmına benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmuştur.

Türkünün saz bölümü güçlü Hüseyinî perdesinden başlayıp Çârgâh perdesine Çârgâh çeşniysiyle düştükten sonra Nevâ perdesinde Bûselik çeşniysiyle saz bölümü bitirilmiştir.

Türkünün söz bölümünün ilk kısmı Hüseyinî perdesinden seyre başlayıp Çârgâh perdesine Çârgâh çeşniysiyle düştükten sonra Nevâ perdesinde asma kalış yapıp ve bu bölüm bir defa daha tekrar ettirilerek bitirilmiştir.

(SAZ)

EL LER BİZ DE GİT TİK VAY Bİ BER Lİ GE

EL LER BİZ DE GİT TİK VAY DE LİK TA SA

EL LER BİZ DE GİT TİK VAY AK Pİ NA FA

ŞİM Dİ Kİ RAĞ BET GİZ LAR VAY DİL BER Lİ GE

Kısa bir ara sazı çalındıktan sonra türkünün ikinci kısmı Nevâ perdesinden seyre başlayıp bu perde üzerinde Râst çeşnisi kullanılıp yine Nevâ perdesinde Râstlı yarım karar verilmiştir. Bunun devamında türkü tekrar Hüseyinî perdesinden seyre devam edip Çârgâhta Çârgâh çeşnisi kullanarak Nevâ perdesinde karar vermiştir. Bu kısım iki defa daha tekrar edilerek türkü bitirilmiştir.

Türkü her ne kadar bu makamın kara veya güçlü sesinde bitirmese de türküde Hüseyinî makamını karakteristik özelliği olan mi-sol atlamasının devamlı yinelenmesi, Nevâda Râst çeşnisinin kullanılması ve Hüseyinî ile Uşşak makamını iç içe makamlar olması itibari ile Hüseyinî makamına daha yakındır.

Türkünün icrasına da dikkat edildiğinde kulakta daha çok Hüseyinî makamının etkisini bıraktığı görülmektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

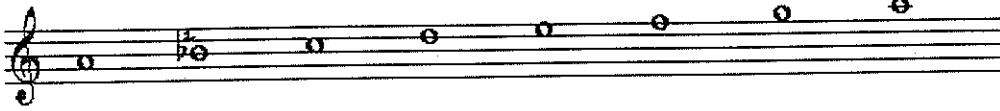
Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Hüseyinî makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

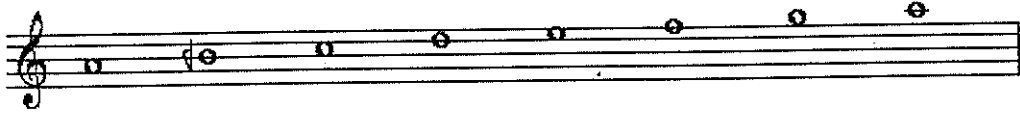
Türküde kullanılan 4/4'lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.36. Bir Elinde Nargile

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda iki komalık si bemol sesi bulunmaktadır. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza işareti alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı bölümden ibarettir.

2/8

1) Bİ RE LİN DE NER Gİ LE BA LAM DOL DUR VER GÜ
2) DAĞ BA ŞI DU MAN BA ŞI BA LAM GİZ AT MA BA
3) DAĞ BA ŞIN DA DU RUR SAN BA LAM SEN BA NA SÖZ

2/8

LE GÜ LE E LE HER SİM Cİ HIR Kİ BA LAM GAL HAM
NA DA ŞI SEN ZÜ LUF GÖL GE SİN DE BA LAM BEN YAN
YU RUR SAN HER NE RE DE AR ZET SEM SA LAM E LET

2/8

Gİ DEM YAR Gİ LE
DİM GU NE KAR Sİ
SEM BEN GE LİR SEN

Bu bölüm incelendiğinde bölümün mi Hüseyinî perdesinden seyre başladığı görülmektedir. Daha sonra Uşşak makamının güçlü sesi olan re Nevâ sesi üzerinde asma kalış yapıldıktan sonra si Segâh sesinde Segâhlı asma kalış yapılmaktadır. Daha sonra Çârgâhta Çârgâh, Segâhta Segâh çeşnileri alınarak yedensiz olarak Dügâhta Uşşaklı karar verilmektedir.

Türkünün ikinci bölümü de aynı olduğundan aynı asma kalış ve çeşniler kullanılmıştır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türkünün genel seyrine bakıldığında inici-çıkıcı olarak seyir izlediği görülmektedir. Uşşak makamının seyir karakteriyle bu seyir birbirine zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

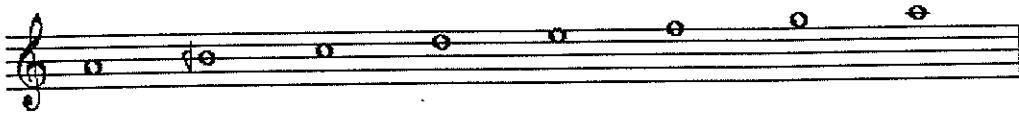
Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğindeki aksak semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.37. Bir Gırşun Atacağım

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece iki komalık si bemol arıza sesinin kullanıldığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün makamsal yapısı incelendiğinde üst üste tekrar eden birbirinin aynı üç bölümden ibaret olduğu görülmektedir.

Türkü Dügâh perdesinden seyre başlayarak Çârgâhta çeşniz asma kalış yapıp Uşşaklı olarak Dügâha düştükten sonra tekrar Çârgâhlı olarak asma kalış yapılmaktadır. Tekrar Dügâh ile Nevâ arasındaki Uşşak dizisini kullanarak Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermektedir.

Türküde Çârgâh sesinin fazla kullanılması nedeniyle türkü Uşşak makamından ziyade Hüseyinî makamını çağrıştırırsa bile kullanılan ses dizisi göz önünde bulundurulduğunda Uşşak makamıyla uyumlu olduğu görülmektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

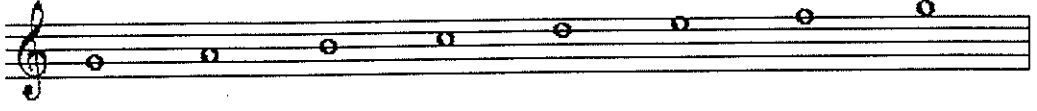
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

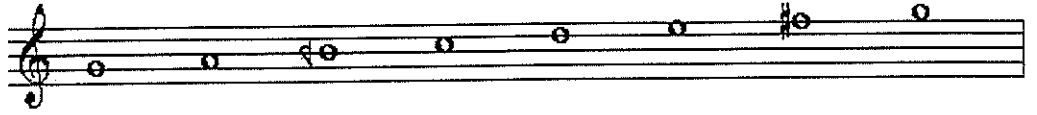
Türküde kullanılan 12/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.38. Bir Gül Ektim Duvara

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisinde hiçbir arıza işareti bulunmamaktadır. Bu dizi Türk Halk Müziğinde sol Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh), beş komalık fa diyez (Eviç) arıza işareti alan Râst makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı bölümdür.

BİR-GÜ LEK-TİM DU VA RA GÜ LÜ DE BÜL BÜL SU VA RA A
 BE NİM YA RİM A LIS Tİ GE Rİ DA Nİ BİR KARİS Tİ A
 BİRGÜ LEK TİM A LOL DU SE Tİ RE PAN TOL DAROL DU A

LÂ CO CUK O KU BÜL BÜ LÜ MO KU BEL Kİ O YA
 LÂ CO CUK GİRDİM YAR BAH Cİ Sİ NE O YAR BEN NEN
 LÂ CO CUK BE NİM SEV Gİ Lİ YA RİM Ö ZÜ GE LE RE

RU YA NA A LÂ CO CUK
 BA RIŞ Tİ A LÂ CO CUK
 MA LOL DU A LÂ CO CUK

Türkü si Segâh sesinden seyre başlayıp Râst makamının güçlü sesi olan re Nevâ perdesi üzerinde çeşitli melodiler yaparak bu perde üzerinde asma kalış yapmaktadır. Daha sonra Çârgâhta Çârgâh çeşnisini kullanıp Râst perdesine Râst çeşnisiyle düşmektedir.

AY GI ZAY GZBENİ DİN DIR MA SER HOŞAMİYOLUM

DA DUR MA KEFSİ ZEMÖ ZÜM ÖLDÜRÜ MEHEY ÖLDÜRÜ ME HEY ÖL DÜ RÜ ME

İkinci bölümde Dügâhtan seyre başlayıp Dügâhta Uşşaklı asma kalış yaptıktan sonra Nevâdan başlayarak inici olarak Çârgâhta Çârgâh, Segâhta Segâh, Dügâhta Uşşak çeşnilerini kullanıp Râstta Râstlı olarak yedensiz karar vermektedir.

Türkü genel yapı itibariyle incelendiğinde Râst makamının Nevâ üzerindeki seslerini kullanmadığı görülür. Ama Nevâ perdesi altında kullanılan sesler ve çeşniler tam anlamıyla bu makamın özelliklerini yansıtmaktadır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türkünün seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Râst makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

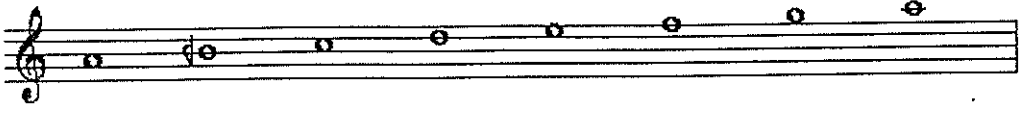
Türküde kullanılan 6/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.39. Bir İnce Yağmur Yağar

Dizileri Açısından Analiz:

The first line of musical notation is in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). It contains eight measures of music, each with a single half note. The notes are: G4, F4, E4, D4, C4, B3, A3, and G3.

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde sadece iki komalık si bemol işaretinin alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziği'nde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Saz bölümü sol Rast perdesinden seyre başlayıp Dügâhta Uşşak dörtlüsünü gösterdikten sonra tekrar Dügâha yedenli olarak inip tekrar aynı melodileri ve çeşnileri gösterip Dügâhta karar vermektedir.

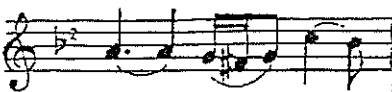
Bİ RİN CE YAĞ
OĞ LAN SEN HUY
SÖ GÜT U ZA

MUR YA ĞA RI DAL LA RA YAP RAK LA RA
LU MU SU NU Mİ NA RE BOY LU MU SUN
NİR Gİ DE Rİ DAL DALI BE ZE NİR Gİ DERİ

GU RU BU NO LAM SEV Dİ ĞİM BA SI DI ĞİN TOP
HE Rİ GE LEN SE Nİ SO RARI SE Nİ GÜ ZELİ HUY
GÖ — NÜL VERİ ME YE GİZ LARI GÜ — NAH GA ZA

RAK LA RA

Söz bölümü Dügâh perdesinden seyre başlayıp yerindeki Uşşak ses dizisinde çeşnisiz olarak çeşitli şekillerde melodiler yaparak bölüm sonunda Segah perdesinde Segahlı olarak yarı karar vermektedir.

AH BA LA GU RU BA NI NO LAM

CAN BA LA HEYİ RA NI NO LAM

S. TEKİN

Türkünün bağlantı bölümü Çargâh perdesinden seyre başlayıp güçlü Nevâ perdesi civarına kadar çıkıp ve Segah çeşnisiyle Irak perdesine kadar inerek Segah perdesinde bölüm bitirilmektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

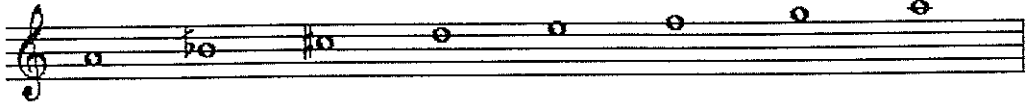
Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziği'nde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.40. Bir Matara Bir Yandan

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece beş komalık si bemol sesi kullanıldığı ve daimi arıza olmamakla birlikte parça

içerisinde dört komalık do diyez işareti kullanıldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Garip dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi beş komalık si bemol (Kürdî), dört komalık do diyez (Nîm Hicaz) arıza işareti alan Hicaz Hümayun makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı bölümden ibarettir. Bu bölümün üst üste dört defa tekrar ettirilmesiyle türkünün bütünü oluşmuştur.

BİR MA TA RA BİR YAH DAN BİR MA TA RA BİR YAH DAN
MA TA RA MIN ZEN Cİ Rİ MA TA RA MIN ZEN Cİ Rİ
BİR MA TA RA MIN ZEN Cİ Rİ MA TA RA MIN ZEN Cİ Rİ
BİR MA TA RA MIN ZEN Cİ Rİ MA TA RA MIN ZEN Cİ Rİ

A CİN KÖN SI Gİ R LİR YAH DAN YAH DAN
CİN KÖN YA US TA LA Rİ NA CİN KÖN YA US TA LA Rİ NA
CİN KÖN YA US TA LA Rİ NA CİN KÖN YA US TA LA Rİ NA

Türkü seyre Hicaz makamının güçlü sesi olan re Nevâ perdesinden başlamış Nîm Hicaz perdesinde çeşniz asma kalış yaparak Râst perdesine nîkrîz çeşnisiyle inmiştir. Daha sonra Dügâh perdesinden seyre başlayıp güçlü sesini göstererek yedensiz olarak karar vermiştir

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

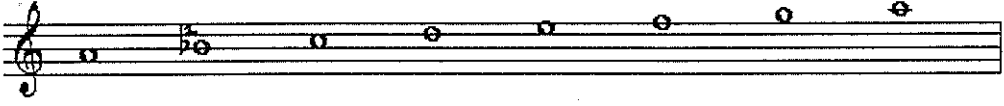
Türküde kullanılan seyir karakterine bakıldığında seyrin inici-çıkıcı olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu seyir yapısı Hicaz ailesinden sadece Hicaz makamı ile uyum göstermektedir.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde 6/4 ve 4/4lük iki usûl kullanılmaktadır. Bunlardan 6/4lük olan usûl Türk Sanat Müziğinde Sengîn Semâî usûlü olarak adlandırılır, 4/4lük usûl ise Sofyân usûlü olarak yer alır.

3.2.41. Bir Sandığım Vardı

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol işareti aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı bölümden oluşmaktadır. Sözler Uşşak makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesinden seyre başlar.

Ses

BİR SAN DI ĞİM VA RI DI RI SİR MA DA Nİ TE Lİ
BİR YA NIM ER Zİ Nİ CA Nİ YER MEH BA Nİ TE Lİ
AK ŞAH DAN YÜK LE Rİ TA YEY LE Yİ BUR DI

Saz

Ses

DE Nİ
DU Nİ
LE Rİ

Saz

Nevâda bulunan Uşşak çeşnisinin gösterilmesi için Gerdâniyeye kadar çıkarak bu çeşni Nevâ üzerinde gösterilmiştir. Daha sonra tekrar Nevâdan seyre başlayıp Segâhta Segâh çeşnisi yaparak asma kalış yapıp Bunun devamında Çârgâhtan seyre başlayıp Nevâ perdesi yani güçlü sesi gösterildikten sonra Çârgâhta çeşnisiz, Segâhta Segâhlı çeşniler yapılarak yedensiz olarak Dügâhta Uşşaklı karar verilmiştir. Türkünün bağlantı bölümünde ise Segâh perdesinden seyre başlanmış yerindeki Segâh çeşnisi kullanılarak tekrar Uşşaklı olarak Dügâhta yedensiz karar verilmiştir.

The musical score is presented in two systems. Each system consists of a vocal staff (Ses) and an instrumental staff (Saz). The lyrics are written below the vocal staff.

System 1:

Ses: BİR CİFT YA VU RU M VA RI DI
YI KIL SI NI DU ŞU MA NI
SA BAH DAN O KU ZE

Saz: TA MU RU CUK GÜ LÜ DEN
HO CI LE YÜ RU DU LER

System 2:

Ses: BİR CİFT YA VU RU M VA RI DIR
YI KIL SI NI DU ŞU MA NIN
SA BAH DAN O KU ZE

Saz: TA MU RU CUK GÜ LÜ DEN
HO CI LE YÜ RU DU LER

Türkü donanımında olmamakla birlikte içerik bakımından Nevâ makamına benzerlik göstermektedir. Gerek türkünün içerisinde kullanılan fa diyez (Eviç) perdesinin çok kullanılması gerekse seyrinin inici- çıkıcı olması bakımından bu

makamla çok benzerlik göstermektedir. Ama türkü tam anlamıyla incelendiğinde Nevâ makamından çok Uşşak makamının özelliklerini gösterdiği görülmektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

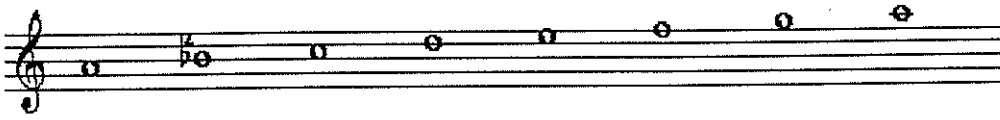
Yukarıda da belirtildiği gibi türkünün seyri inici-çıkıcı olup görünüş bakımından Uşşak makamı seyir karakteriyle ters düşmektedir. Ama türkünün halk arasında çalınış ve söyleniş şekline bakıldığında ara sazı olarak çalınan kısım göz önünde bulundurulursa Uşşak makamı seyir karakteri gibi çıkıcı bir seyir izleyediği görülmektedir.

Usûl Açısından Analiz:

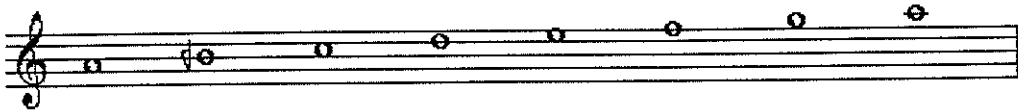
Türküde 5/4 ve 7/4'lük iki usûl kullanılmıştır. Bunlardan 5/4 olanı Türk Sanat Müziğinde Türk Aksağı usûlünün ikinci mertebesi olarak, 7/4 olanı ise Devr-i hindî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.42. Bu Derenin Geveni

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol işareti aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri ayrı olmayıp aynı bölümden ibarettir. Türkü bir temanın iki defa üst üste tekrar edilmesiyle oluşturulmuştur.

HA YI LI LIM HO YU LI LIM BU DE RE NIN BAÇ DA HAR MAN

GE VE Nİ CA NO CAN HA CA NO CAN GE VEN O LUR MU BÖY LE

BAS DI GE VE Nİ HA YI LI LIM HO YU LI LIM FER MAN O LUR MU

PA ŞA DAN E MİR GEL MİŞ YA NA YA NA KÜ LOL DUM

Seyir Çârgâh perdesinden başlayıp Dügâhta Uşşak çeşnisi yaparak devam etmektedir. Daha sonra tekrar Dügâhtan Uşşaklı olarak seyre başlanıp Dügâh perdesindeki Uşşak dörtlüsü gösterildikten sonra türkünün bağlantı kısmında Uşşak makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesi güçlendirilerek etrafında melodiler yapılp Çârgâhta çeşniz ve Segâhta segâhlı asma kalışlar yapılarak yedensiz olarak Dügâhta Uşşaklı karar vermiştir.

CA NO CAN HA CA NO

CAN SE VE NAL SIN SE VE Nİ SE VE Nİ KÜ LE DER MAN O LUR MU O LUR MU

Türkünün esas bağlantı kısmında ise Nîm Hüseyinî perdesinden seyre başlanıp Nevâda Bûselik çeşnisi gösterilip daha sonra Çârgâhtaki Çârgâh çeşnisi gösterilerek Dügâhta Uşşaklı olarak karar verilmektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

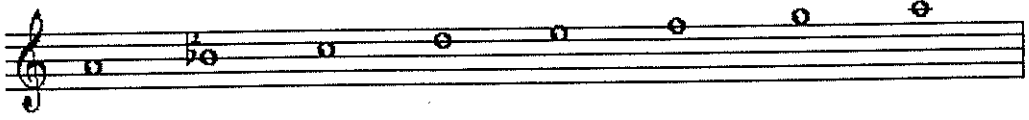
Türkünün seyir karakteri incelendiğinde seyrin inici olduğu görülmektedir. Bu seyir Uşşak makamı seyir karakteriyle uyumlu değildir.

Usûl Açısından Analiz:

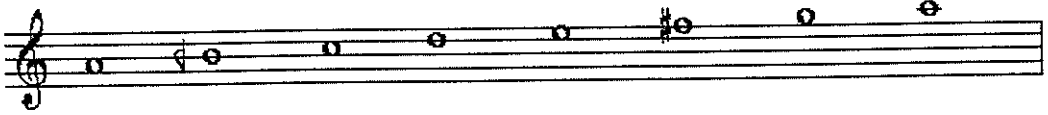
Türküde kullanılan 6/8lik usûl Türk Sanat Müziğindeki Yürük Semâî usûlü ile aynı yapıyı taşımaktadır.

3.2.43. Bu Dünyada Murâdıma

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh) ve dört komalık fa diyez(Eviç) arıza sesi alan Hüseyinî makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz kısmı aynı bölümdür. Söz kısmı Nevâ perdesinden seyre başlamış ve daha sonra Hüseyinî makamının güçlü perdesi olan mi Hüseyinî perdesi üzerinde çeşnisiz asma kalış yaptıktan sonra Çârgâhta Çârgâh çeşnisiyle asma kalış yapmıştır. Daha sonra tekrar Çârgâh perdesinden seyre başlayarak

Segâhta Segâhlı asma kalış yaparak yedensiz olarak Dügâhta Hüseyinî karar vermiştir.

Türkü ilk bakışta Uşşak makamı gibi görünse de Çârgâh sesinin aşırı olarak kullanılması ve Uşşak makamının güçlü sesi olan Re Nevâ perdesinin çok az kullanılmasından dolayı Hüseyinî makamı ile daha yakın ilişkilidir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

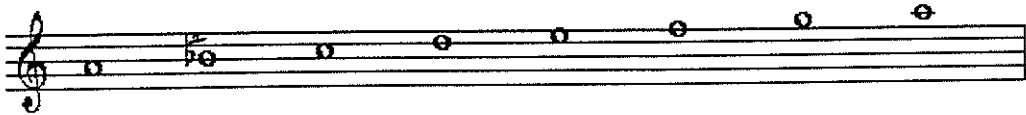
Türküde kullanılan seyir yapısı incelendiğinde inici-çıkıcı bir seyir izlediği görülmektedir. Bu yapı göz önünde bulundurulduğunda seyir karakterinin Hüseyinî makamının seyir karakteri ile aynı olduğu görülmektedir.

Usûl Açısından Analiz:

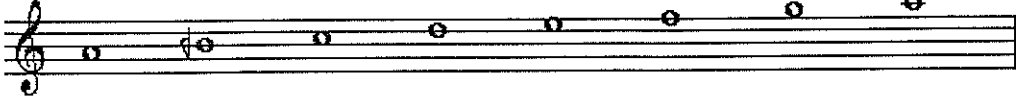
Türküde kullanılan 7/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Devir-i Hindi usûlünün birinci mertebesi olarak adlandırılmaktadır.

3.2.44. Bu Gece Ay Doğacak

Dizileri Açısından Analiz:

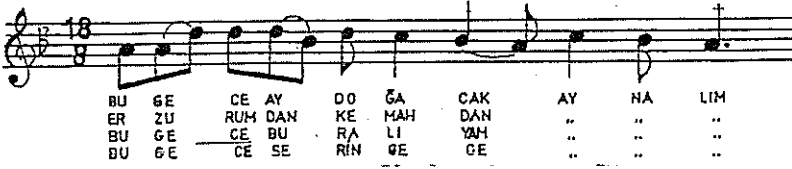
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol sesinin kullanıldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı bölümdür.

Türkü seyre Dügâh perdesinden seyre başlayıp Uşşak makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesinde kısa bir kalış yaparak Çârgâhta Çârgâh çeşnisini kullanıp daha sonra Uşşaklı olarak Dügâhta yedensiz karar vermiştir.

Türkü yapı itibariyle bir temanın üç kez üst üste tekrar edilmesiyle oluşturulmuştur. Uşşak makamının özelliklerini ve çeşnilerini tam anlamıyla kullanmamasına rağmen dizi yönünden Uşşak makamına daha yakındır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

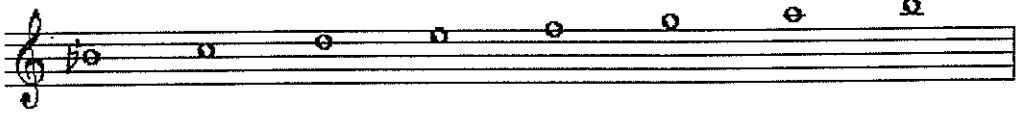
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 18/8'lik usûlün tam bir karşılığı Türk Sanat Müziğinde olmamakla beraber bu usûl türküde üç tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklinde kullanılmıştır.

3.2.45. Bu Göçü Burdan Yükledim

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisinde hiçbir arıza sesi kullanılmayıp sadece geçici arızalar kullanılarak iki komalık si perdesinde karar verilmiştir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Misket dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh), bir komalık mi bemol (Dik Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza sesleri kullanılan Segâh makamı ses dizisine benzemektedir

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır. Türkünün saz ve söz bölümü aynı melodi yapısına sahiptir. Bu yüzden kullanılan çeşni , asma kalış ve karar şekli aynıdır.

Bölüm seyre Çârgâh perdesinden başlayıp Nevâ perdesi üzerinde Bûselikli kısa bir asma kalış yapmıştır.seyre tekrar Çârgâh perdesinden devam edip Segâhta perdesinde Segâhlı karar vermiştir. Bölümün ikinci kısmı Nevâ perdesi üzerinde

Râstlı çeşni kullanarak seyre başlayıp Segâhta Ferahnak çeşnisi kullanıp kısım sonunda Segâhta Segâhlı olarak yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

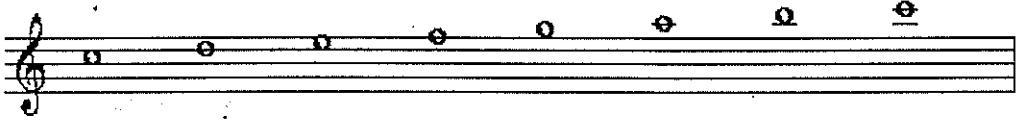
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Segâh makamı seyir karakteri ile aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 11/8'lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde bir Devr-i hindî ve bir Nîm Sofyân usûlünün birleşimi şeklinde kullanılmıştır.

3.2.46. Bu Tepe Pulli Tepe

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında hiçbir arıza olmadığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında hiçbir arıza almayan Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü yapı itibariyle incelendiğinde birbirinin aynı 8 bölümün üst üste tekrar edilmesiyle oluştuğu görülmektedir.

Türkü seyre re Nevâ perdesinden başlayıp Hüseyinî perdesinde çeşnisiz asma kalış yaparak daha sonra Çârgâh makamının güçlü sesi olan sol Gerdâniye perdesine çıkmaktadır. Bunun akabinde Hüseyinîde Kürdî, Nevâda Bûselik çeşnilerini kullanarak Çârgâhta Çârgâh çeşnisiyle yedensiz olarak karar vermektedir.

Türkü genel yapı itibariyle Çârgâh makamının tüm özelliklerini göstermese bile kullanılan ses dizisi ve çeşni bakımından Çârgâh makamıyla aynıdır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

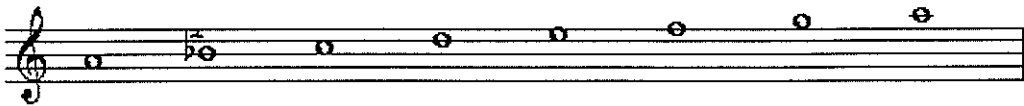
Türkünün seyir karakteri çıkıcı-inici olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

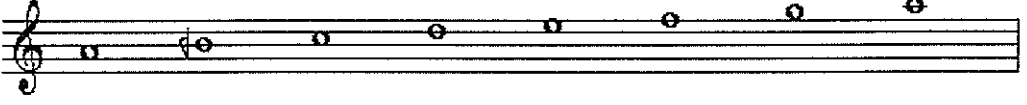
Türküde kullanılan 18/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde üç tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.47. Bu Tepe Pullu Tepe

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza işareti alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı bölümden ibarettir. Bir temanın iki defa üst üste tekrarlanmasıyla oluşturulmuştur.

♩ : 80

BU TE PE PUL LU TE PE NEN NI DE YA RİM NEN NI
AL TI PE NI BOZ DU RA YİM AL TİN DİR A LA Y DE ĞİL
SU GE LİR SER PE SER PE ES Kİ DE YA Rİ...M HA Nİ
GER DA NA DİZ DE RE YİM GÜ MÜŞ DÜR KA LAY DE ĞİL

Türkü seyre do Çârgâh perdesinden başlayıp Uşşak makamının güçlü perdesi olan re Nevâ perdesine kısaca değindikten sonra Çârgâhta Çârgâhlı asma kalış yapmaktadır. Daha sonra Segâhta Segâhlı asma kalış yaptıktan sonra güçlü perdesi olan Nevâ perdesine kısaca tekrar değinip daha sonra sırasıyla Çârgâhta Çârgâhlı, Segâhta Segâhlı asma kalış yaparak Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz olarak karar vermektedir.

Türkünün ikinci bölümü de birinci bölümüyle aynı olup aynı çeşniler ve asma kalışları kullanmaktadır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

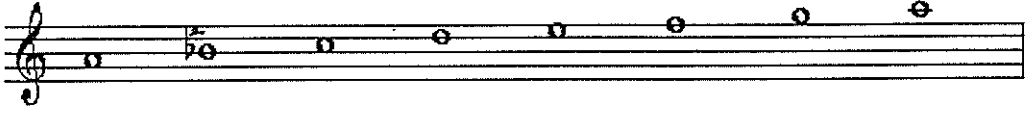
Türkünün seyir karakteri incelendiğinde seyrin inici-çıkıcı olduğu görüldüğünden bu seyir Uşşak makamı seyir karakteriyle ters düşmektedir.

Usûl Açısından Analiz:

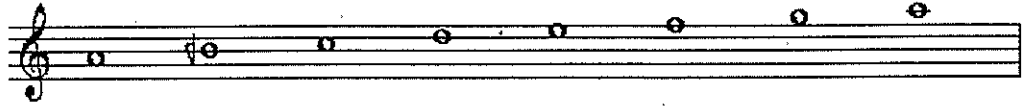
Türküde kullanılan 12/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde aynı karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.48. Bugün Sabah İle Visali Yardan

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece üç komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza işareti alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü birbirinden ayrılmamış, saz bölümü olarak türkünün nakarat kısmı çalınmaktadır.

BU GÜN SA BA HI LE VI SA LI YAR

DE YİN (SAZ - - - - -) BA NA BİR HA BER VAR (SAZ - - - - -)

- - - - -) İN CE DE Yİ NİN CE

Türkü seyre do Çârgâh perdesinden başlayıp Uşşak makamının güçlü sesi olan re Nevâ perdesinde asma kalış yaptıktan sonra Segâh perdesinden Segâhlı kısa bir yarım karar vermiştir. Daha sonra tekrar Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Çârgâhta Çârgâh çeşnisini kullandıktan sonra yine güçlü perdesi olan Nevâ perdesinde kısa bir kalış yapıp Segâh perdesinde Segâhlı asma kalış yapmıştır. Bunun devamında Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermiştir.

Türkünün söz bölümlerinin diğer kısımları ise birinci bölümle aynı olup kullanılan çeşniler, asma kalışlar ve karar şekli birinci bölümle aynı özellikleri taşımaktadır. Türkü her ne kadar Uşşak makamının tüm özelliklerini kullanılmasa bile kullanılan çeşniler, asma kalışlar ve ses dizisi bakımından bu makama çok benzerlik göstermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

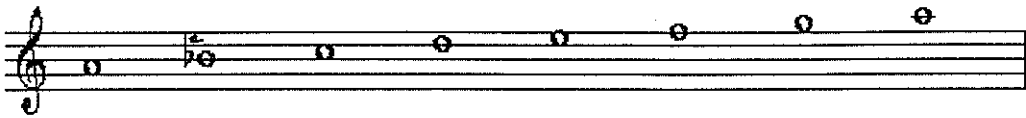
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

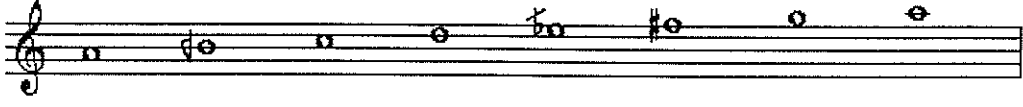
Türküde kullanılan 4/4'lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.49. Bülbul Bağa Girip

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh) arıza işareti alan Uşşak makamı ses dizisiyle aynıdır. Fakat türkünün içerisinde kullanılan arıza sesleri incelendiğinde bu dizinin bir komalık si bemol (Segâh), beş komalık mi bemol (Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza işaretlerini alan Karcıgar makam dizisine daha çok benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Saz bölümü Dügâh perdesinden seyre başlayıp Dügâhta Uşşak dörtlüsünü gösterdikten sonra Râst perdesine Râstlı olarak düşmektedir ve söz bölümünün buradan başlamasına neden olmaktadır.

BUL BÜ LÜ BA ĞA OF KE LENMİ S Gİ RİP YAP MIŞ YU VA BÜ L BÜ Yİ BUL BÜ LÜ BA ĞA OF KE LE N MİS

Gİ RİP YAP MIŞ YU VA Yİ GÖR MÜŞ Kİ GÜ L KAM BUR FE LEK BÜ L BÜ LE PEJ MÜR DE Lİ K

LE Rİ CÜMLE HA RAL MI S HA Dİ LE-Y Lİ LEY Lİ LEY Lİ-H YE R MİS-GÜ-LE SÜMBÜ LE

E FEN DİM GE L GE L (SAZ)

Türkünün söz bölümü Râst perdesinden başlayıp Karcıgar makamının güçlü perdesi olan Nevâ perdesine kadar olan Uşşak dörtlüsünde çeşitli motifler yapıp güçlü perdesinde yarım karar yaptıktan sonra Nevâdaki Hicaz gösterilip

Çârgâhta Nikrîzli asma kalış yapmıştır. Bunun devamında tekrar Çârgâh perdesinden seyre başlanıp Râst perdesine Râstlı düşülmektedir.

BO ZUL MÜS GÜL SE Nİ Â— BU— HA VA— Sİ BO ZU—L MÜS GÜL
CÜM LE A LE Mİ DE VER MİS GÜ—L GÜ LE CÜ—M LE A LE

SE Nİ Â BU HA VA— Sİ SAN Kİ BU Â
MI DE VER MİS GÜ—L GÜ LE O ZA MAN DO—

LE— Mİ Sİ TE—M KA RA-L MI S HA Dİ LE-Y Lİ
HE—P CÜL LE Rİ— HA RA-L MI S

LEY Lİ ,LEY Lİ—M E— FEN DİM GE—L GE—L

Türkünün ikinci bölümünde Nevâ perdesi üzerindeki Hicaz beşlisi ile seyre başlanıp Nevâ perdesindeki bu Hicaz çeşnisi gösterildikten sonra güçlü sesi olan Nevâ sesinde asma kalış yapılmıştır ve bunun devamında Çârgâhta Nikrîzli kısa bir kalış yapılmıştır. Tekrar Dügâhtan seyre başlanarak Nevâ perdesine kadar olan kısımda çeşnisiz asma kalışlar yapılarak Dügâhta Karcıgarlı ve yedensiz karar verilmiştir.

Türkü gerek makam yapısı gerekse kullandığı çeşniler bakımından Karcıgar makamının bütün özelliklerini taşımaktadır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Karcıgar makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

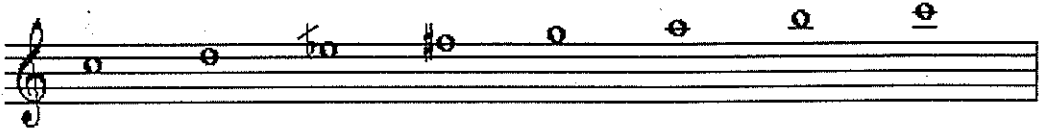
Türküde kullanılan 2/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Nîm Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.50. Bülbul Tek Uyandım Bir Seher Nagâh

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece beş komalık mi bemol arıza sesinin ve geçici arıza sesi olarak ta dört komalık fa diyez seslerinin alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizinin tam bir karşılığı yokmuş gibi görünse de bu dizi aldığı arıza sesleri göz önünde bulundurulduğunda donanımında dört komalık si bemol (Dik Kürdî), dört komalık do diyez (Nîm Hicaz) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza sesleri bulunan Nikrîz makamı ses dizisinin Çârgâh perdesi üzerine göçürülmüş haline benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir.

BÜL BÜL TE KÜ YAN DİM Bİ Rİ SE HER NA GÂ H
GÖR DÜ LER Kİ BE Nİ HA Lİ PE Rİ SA N
FE LE Gİ SER GEŞ TE SÖY LE NİR Ü NÜ M

GÖR DÜM İ RA Mİ SAM E — M MAN BİR GÜ Lİ ZÂ RE
CE MÖL DÜ EF LÂ TUN " " " A RİS TO LÖ K MAN
AR Şİ NU ÂL LA DA " " " OY NAR TÖ TÖ HÜM

Bu bölüm seyre Çârgâh perdesinden başlayıp önce Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi kullanıp daha sonrada Çârgâh perdesinde Nikrîzli yarım karar yapmıştır. Türkünün bu kısmında ayrıca Râst perdesine Çârgâhla düşülüp Râst ta Çârgâh çeşnisi de kullanılmıştır.

A LIŞ TIM DEM BE DEM YA KI L OI MEY VA H
 NAB ZI MA EI YUR DU BN BI R TA BI BA N
 U ÇUP TUR SI TA RIM BA TI P YIR GÜ NÜ M

TU TUS TUM BEN OÜ BEND E M MA N NA Rİ HE ZA RE
 DE Dİ LER DER MA N YOK : : : : BU NA NE CA RE
 NE ÇA RE EY LE YİM : : : : BEN GÜ Lİ KA RE

Türkünün ikinci kısmı Gerdâniye perdesinden seyir başlayıp ilk önce Nevâ perdesinde Hicazlı yarım karar verdikten sonra bu perde üzerindeki Hicaz seslerinde dolaşıldıktan sonra Çârgâh perdesinde Nîkrîzli ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Nîkrîz makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

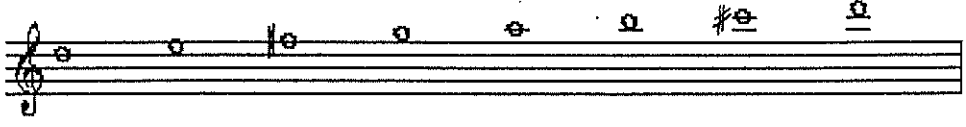
Usûl Açısından Analiz:

Türküde iki değişik çeşit usûl kullanılmıştır. Bu usûllerden ilki olan 7/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Devr-i hindî ikinci usûl olan 4/4'lük usûl ise Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.51. Bülbülümün Gafesi

Dizileri Açısından Analiz:

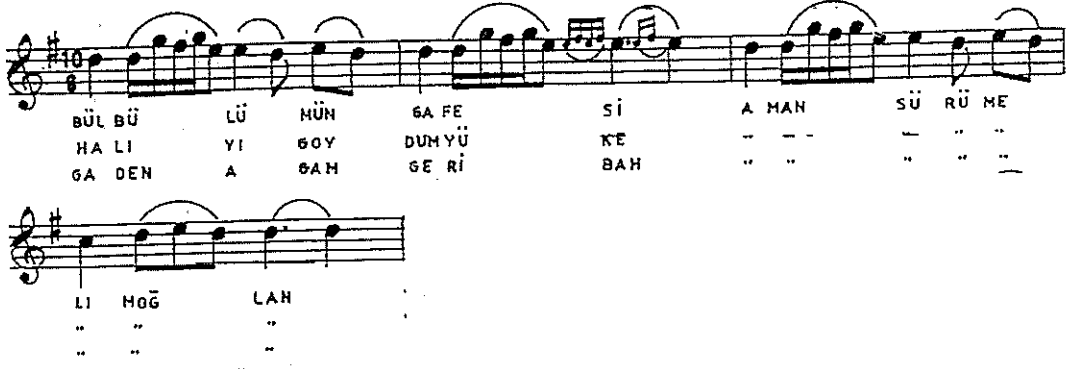
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece dört komalık fa diyez işareti alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Bu dizinin Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmayıp donanımında bir komalık si bemol (Segâh) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Râst makamı ses dizisinin Nevâ perdesi üzerine göçürülmüş şekline benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir. Bu bölüm üst üste beş defa tekrar ettirilerek türkü oluşturulmuştur.

Bölüm seyre karar perdesi olan Nevâ perdesinden başlayıp Gerdâniye perdesine kadar olan Râst dizisinde dolaştıktan sonra Hüseyinî perdesinde Uşşak çeşnisi kullanıp tekrar nevâda Râstlı olarak yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

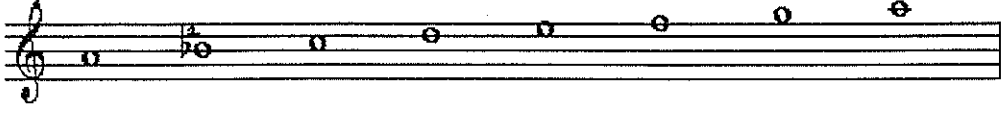
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Râst makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

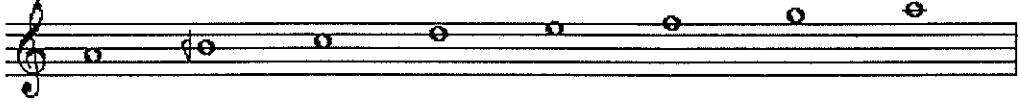
Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.52. Bülbül

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam  zellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Saz bölümü si Segâh perdesinden seyre başlayıp Uşşak makamının güçlü sesi olan re Nevâ perdesinde çeşnisiz asma kalışlar yaparak daha sonra Çârgâhta Çârgâhlı ve Segâhta Segâhlı asma kalış yaptıktan sonra tekrar Nevâda yarım karar yapmaktadır. Bunun devamında Nevâdan seyre başlayıp Çârgâhta Çârgâh ve Segâhta Segâhlı asma kalış yaptıktan sonra yedensiz olarak Dügâhta Uşşaklı karar vermektedir ve güçlü sesi olan Nevâ perdesi üzerinde söze başlanmaktadır.

A MAN BÜL BÜ LÜN GÖY Sİ A
BÜL BÜL BİR YU MUR TA

LO GUZ LUR LAR BÜL BÜ LÜN GÖY Sİ A MUR TA LO LUR LAR

E Dİ RA EI HA LL NA LO LUR SE NAĞ LA MA BİR HA
GA NA DI NAL TIN DA GİZ LER İ ÇER DEN YA RA LAR

LO LUR SİZ LAR BÜL BÜL BÜL BÜL BÜL BÜ LE Yİ

Türkünün söz bölümü Nevâ perdesinden seyre başlayıp bu perde üzerinde çeşnisiz asma kalışlar yaptıktan sonra Çârgâhta Çârgâh çeşnisi kullanarak yarım karar yapmaktadır.

BÜL BÜ LAĞ LAR

DER Dİ BİR GÜL

Daha sonra Dügâhtan seyre başlanıp güçlü sesi gösterildikten sonra Segâhta Segâhlı asma kalış yapıp Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar verilmektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

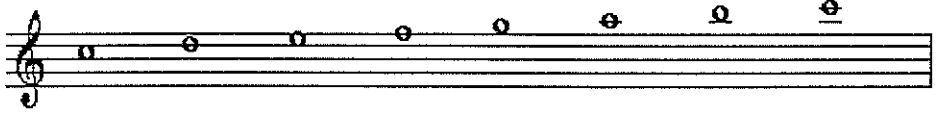
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olupbu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

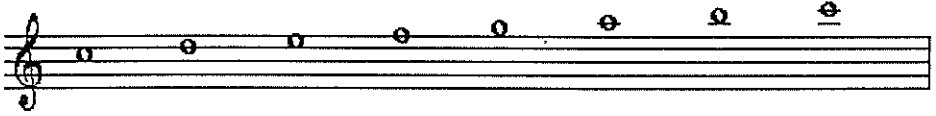
Türküde kullanılan 6/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.53. Can Bula Cananını

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde dizide hiçbir arıza sesi bulunmamaktadır. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında hiçbir arıza sesi almayan Çârgâh makamı dizisiyle aynıdır.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü olarak iki bölümden ibarettir.

Saz bölümü Çârgâh makamının güçlü sesi olan Gerdâniye perdesinden seyre başlayıp sırasıyla Hüseyîde Kürdî ve Nevâda Bûselik çeşnilerini kullandıktan sonra Çârgâhta Çârgâh çeşnisi kullanarak yedenli olarak karar vermiştir.

Türkünün söz bölümü de saz bölümüyle aynı temayı işlediğinden söz altında kullanılan çeşniler ve asma kalışlar aynıdır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

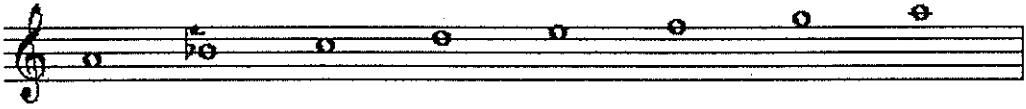
Türkünün seyir yapısı inici olup Çârgâh makamı seyir karakteriyle uyuşmamaktadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 4/4lük usûl Türk Sanat Müziği'nde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.54. Can Dedim ki Can Diyesin

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziği'nde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziği'nde bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisiyle aynı gibi görünse de bu dizi

donanımında bir komalık si bemol (Segâh) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza sesi alan Hüseynî makamına daha çok benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Türkünün saz bölümü Hüseynî perdesinden seyre başlayıp inici nağmeler kullanarak Râst perdesine Râstlı düştükten sonra Nevâ perdesinde kısa bir asma kalış yapıp daha sonra Nevâda Bûselik çeşnisi kullanıp Dügâhta Hüseynîli olarak karar vermektedir.

2-

CAN DE DİM Kİ
NE TEZ GEL DİN

CAN DE YE SEN AY BA LAM CAN DE YE
NE TEZ GET Tİ NAY BA LAM NE TEZ GET

SE N DE ME DİM Kİ İN Cİ YE
Tİ N SU GÖN LÜ MÜ Vİ RA NET

SE NAY BA TAM İN Cİ YE SE N
Tİ NAY BA LAM Vİ RA NET Tİ N

Türkünün söz bölümü Dügâh perdesinden seyre başlayıp Hüseynî makamının güçlü sesi olan mi Hüseynî perdesinde kısa asma kalış yaptıktan sonra bu perdede Kürdî çeşnisi kullanıp yarım karar yapmaktadır. Daha sonra Hüseynîde Uşşak dörtlüsünü kullanarak Muhayyer perdesine kadar çıkıp tekrar

güçlü mi Hüseyinî perdesinde yarım karar yapmaktadır. Bunun devamında saz bölümünün aynı olan bağlantı bölümü Hüseyinîden perdesinden seyre başlayıp Hüseyinîde Kürdî, Nevâda Bûselik, Çârgâhta Çârgâh ve Segâhta Segâhlî asma kalışlar yaparak yedensiz olarak Dügâhta Hüseyinîli karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir Hüseyinî makamı seyir karakteri ile aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

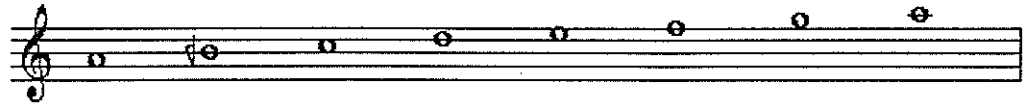
Türküde kullanılan 6/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.55. Can Elllerinden Gelmişem

Dizileri Açısından Analiz:

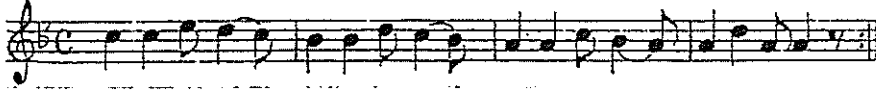
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

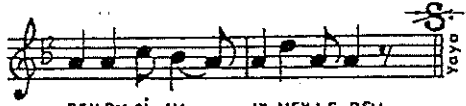
Saz bölümü Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Çârgâhta Çârgâh, Segâhta Segâhlı asma kalışlar yaptıktan sonra Uşşak makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesini gösterip Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermektedir.

CA NELLE RİN

DEN GELMİ ŞEM FA Nİ ME KA Nİ NEYLE REM OL MÜLKE MEY LİMSALMI ŞAM

BEN BU Cİ RA Nİ NEYLE REM

Türkünün söz bölümü Uşşak makamının güçlü sesi olan re Nevâ perdesinden seyre başlayıp Hüseyinîde Kürdî ve Nevâda Bûselik çeşnilerini kullanıp yine aynı perde üzerinde asma kalış yapmaktadır. Tekrar Çârgâhtan seyre başlayıp Çârgâhta Çârgâh ve Segâhta Segâh çeşnilerini kullanıp yedensiz olarak Dügâhta Uşşaklı karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

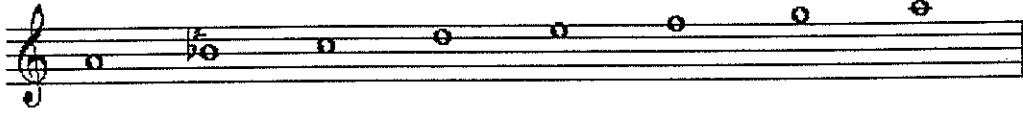
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

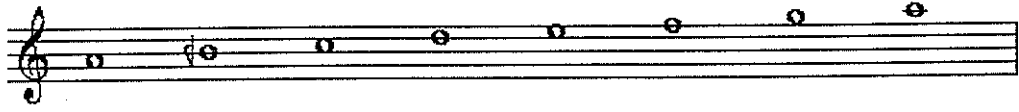
Türküde kullanılan 4/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.56. Cigara Attım Yara

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Saz bölümü Uşşak makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesinde seyre başlayıp bu perdede çeşnisiz asma kalışlar yaptıktan sonra Çârgâhta Çârgâh çeşnisi kullanıp Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermektedir.

Türkünün söz bölümü Çârgâh perdesinden seyre başlayıp yine güçlü sesinde çeşnisiz birçok asma kalış yaptıktan sonra Segâh perdesinde birçok defalar çeşitli asma kalışlar yapıp Dügâh perdesine çeşnisiz olarak düşmektedir. Daha sonra tekrar Nevâ perdesinden seyre başlayan türkü Çârgâhta Çârgâh çeşnisi

Cİ GA RA AT
AL PU ŞU LA R

Tİ M YA RA Cİ GA RA AT
PU ŞU LA R AL PU ŞU LA R

Tİ M YA RA GİT Tİ TA KI
PU ŞU LA R EL DE LE N

Dİ KA RA GİT Tİ TA KI
İ Şİ LA R EL DE LE N

Dİ KA RA
Tİ Şİ TA R

ve Segâhta Segâh çeşnisi kullanarak yedensiz olarak Dügâh perdesinde Uşşaklı karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

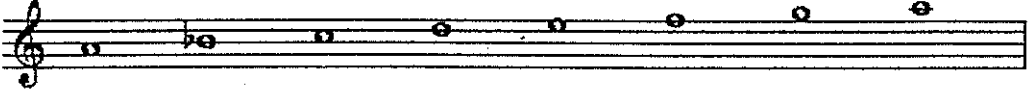
Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

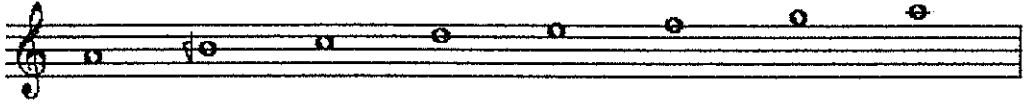
Türküde kullanılan 16/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olamamakla birlikte bu usûl türküde 8/8lik iki tane Müsemmen usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.57. Çayda Balık Yan Gider

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziği'nde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziği'nde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

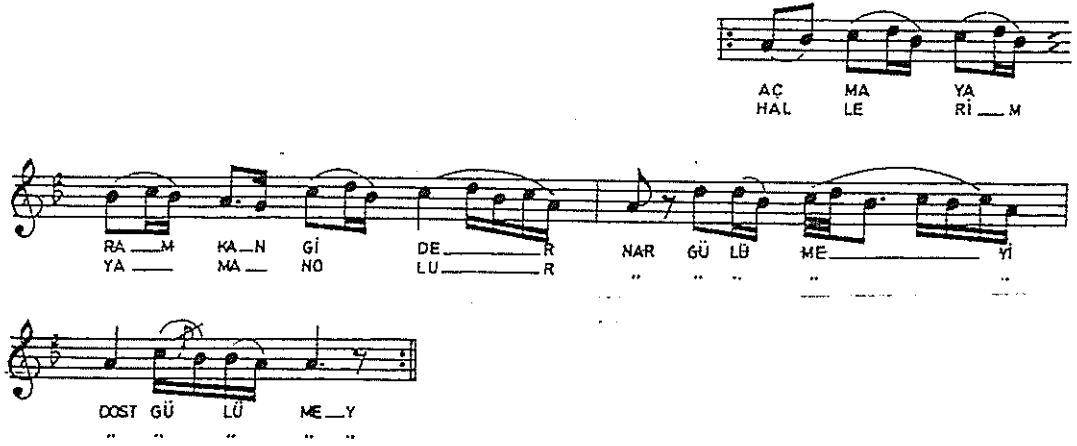
Türkünün saz ve söz bölümü ayrı olmayıp aynı bölümden ibarettir. Bir temanın iki defa üst üste tekrar ettirilmesiyle oluşturulmuştur.

ÇAY DA BA Şİ LİK YA — N Gİ DER NA RI GÜ LÜM
ÇAY BA Şİ DU MA — NO LUR " " " "

NA RI GÜ LÜM NA RI GÜ LÜ ME — Yİ DOST GÜ LÜ
" " " " " " " "

ME — Yİ DOST GÜ LÜ ME — Y
" " " " " "

Sözler Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Uşşak makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesinde yarım karar yaptıktan sonra Nevâda Bûselik çeşnisi kullanıp sırasıyla Çârgâhta ve Segâhta çeşnisiz asma kalışlar yapıp Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermektedir.

Türkünün ikinci kısmı Dügâhtan seyre başlayıp Çârgâhta Çârgâh çeşnisi olarak asma kalış yaptıktan sonra Dügâhta Uşşak çeşnisiyle yedensiz olarak karar vermektedir.

Türkünün ikinci bölümü de birinci bölümle aynı çeşni ve asma kalışları kullandığından ve aynı şekilde karar verdiğiinden birinci bölümle aynıdır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

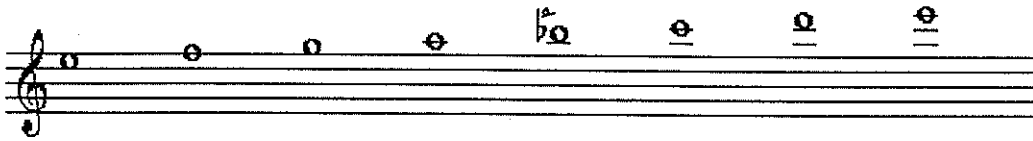
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu setir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

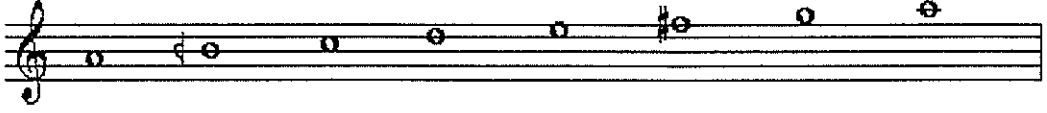
Türküde kullanılan 4/4'lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.58. Çayır İnce Biçemedim

Dizileri Açısından Analiz:

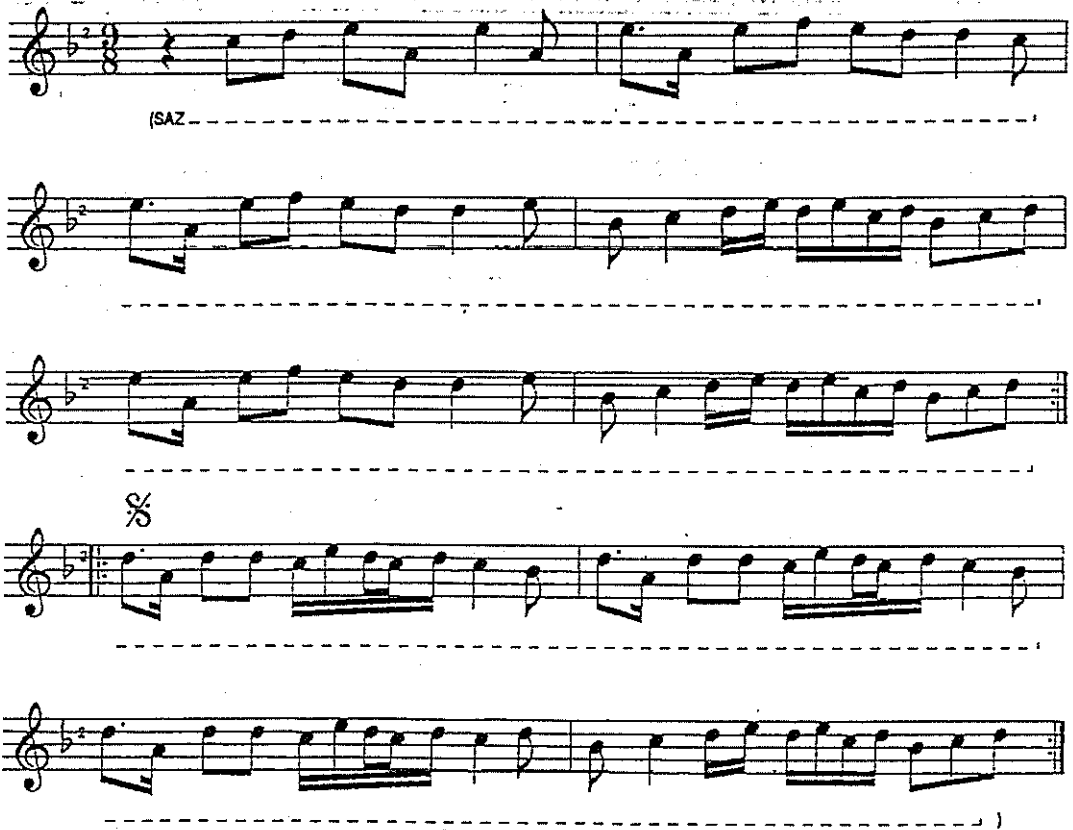
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde sadece donanımda iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza sesleri alan Hüseyinî makamı ses dizisine benzemektedir.

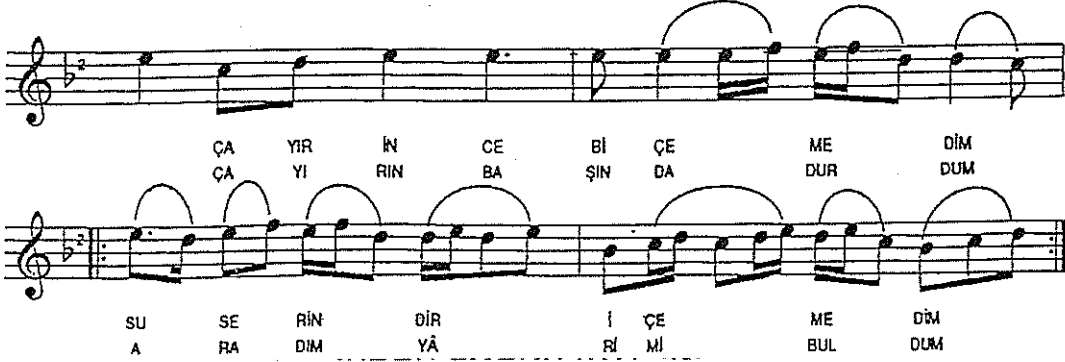
Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Saz bölümü do Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Hüseyinî makamının güçlü perdesi olan mi Hüseyinî perdesinde Kürdîli asma kalış yaptıktan sonra bu perde üzerinde kısa bir kalış yapıp Nevâda Bûselik Çârgâhta Çârgâh çeşnilerini

kullanıp Segâh perdesinden Segâh çeşnisi yaptıktan sonra Hüseynî perdesinde bitmektedir.

Türkünün söz bölümü Hüseynî makamının güçlü sesi olan mi Hüseynî perdesinden seyir başlayıp Hüseynîde Kürdî çeşnisi kullanıp daha sonra Nevâda Bûselik çeşnisini kullanarak tekrar Hüseynî perdesi üzerinde parça nihayet etmektedir. Türkünün bundan sonraki kısmı yukarıda makam özellikleri anlatılan kısım ile aynıdır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

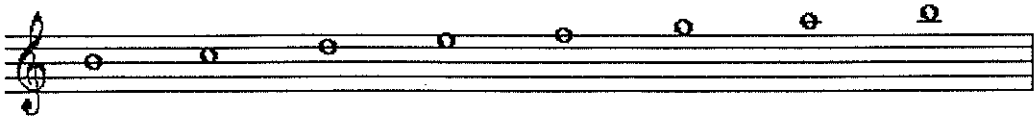
Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Hüseynî makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 9/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.59. Çekmecemin Kilidi

Dizileri Açısından Analiz:

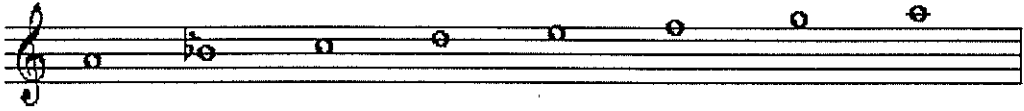
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Segâh makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 6/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.60. Çelik Pazarı

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisinde iki komalık si bemol arıza sesi alınmıştır. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Nevâ makamı ses dizisiyle aynıdır.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türküde ayrıca bir saz bölümü bulunmayıp bir bölümden ibarettir. Türkü seyre Nevâda Râst çeşnisini kullanarak başlamıştır. Daha sonra Nevâ makamının güçlü sesi olan re Nevâ perdesinde bir asma kalış yaptıktan sonra tekrar Nevâdaki Râst çeşnisiyle Muhayyer perdesine kadar çıkıp sol Gerdâniye perdesinde Râstlı asma kalış yapmaktadır. Seyir aynı bölümden devam edip Muhayyer perdesine kadar çıktıktan sonra Nevâ üzerindeki Râst çeşnisi yinelenip Segâhta Segâhlı asma kalış yapıp Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermiştir. Bunun müteakibinde Hüseyinî perdesi üzerinde kısa bir kalış yapıldıktan sonra Hüseyinîde

Uşşak çeşnisi kullanılıp tekrar Nevâda Râstlı olarak yarım karar yapıldıktan sonra Segâhta Segâh çeşnisi kullanılıp Dügâhta Uşşaklı olarak karar verilmektedir.

GE LİK PA ZA RIN DA U FA ÇIK TA Şİ
BE NİM YA RİM GE CE GE ZER BOS TA

LA RI LE LE LE YAY TA Şİ LAR
NI LE LE LE BOS TA NI

E LE LE TUT MU ŞU Gİ Dİ YO RU DA DA Şİ LA RI LE LE LE
HA NİM GİZ LAR GÜ ZE LO KU RU DES TA NI LE LE LE

DA DES DA TA Şİ LA RI LE LE LE DA DES DA Şİ
(SAZ.....)

LAR E LE LE T J TU MU Şİ Gİ Dİ YO RU DA DA Şİ
NI HA NİM GİZ LAR GÜ ZE LO KU RU DES TA

LA RI LE LE LE DA DA Şİ LA RI LE LE LE
NI LE LE LE DE S TA NI

DA DE S DA Şİ LAR
DE TA NI

Türkünün sözlerinin ikinci bölümü birinci bölümle aynı olup aynı çeşnileri aynı asma kalıpları ve aynı karar şeklini sergilemiştir.

Türkünün genel yapısı incelendiğinde Nevâ üzerinde kullanılan Râst çeşnisinin özellikle tekrar edilmesi göz önünde bulundurulursa Nevâ makamı ile tam bir uyum içerisinde olduğu görülmektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

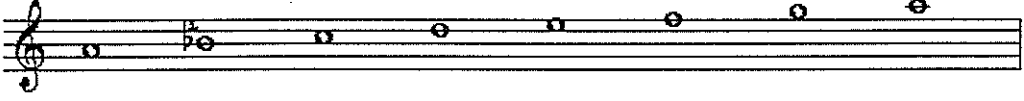
Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Nevâ makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

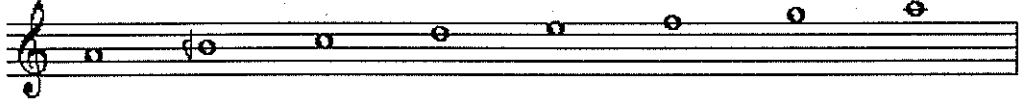
Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.61. Çığrık Benîm Tel Benîm

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü ayrı olmayıp aynı bölümden ibarettir. Söz bölümü bir temanın dört defa üst üste tekrar edilmesiyle oluşmuştur.

Türkü Râst perdesinden seyre başlayıp Uşşak makamının güçlü perdesi olan Nevâ perdesine kadar olan bölümünde gezindikten sonra güçlü perdesini fazla göstermeden tekrar çeşnisiz olarak Dügâh perdesinde Uşşaklı ve yedensiz karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

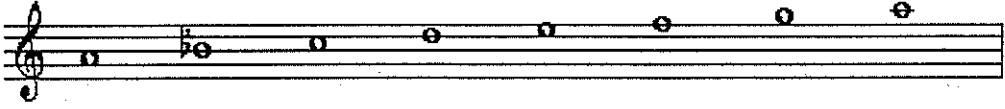
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

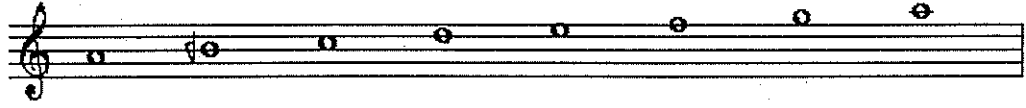
Türküde kullanılan 4/4'lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.62. Çıktım Eşiğe Bugün

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Gerek saz bölümü ve gerekse söz bölümü türkünün bir halay türküsü olması münasebetiyle bir bölümün altı defa üst üste tekrar edilmesiyle oluşturulmuştur.

Türküdeki bu bölüm Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Uşşak makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesine kısaca değindikten sonra Çârgâhta Çârgâhlı asma kalış yapıp daha sonra tekrar Çârgâhta Çârgâh ve Segâhta Segâh çeşnilerini kullanıp Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

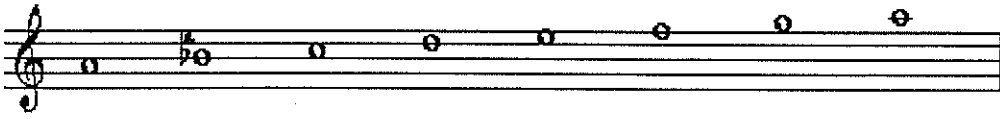
Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 9/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.63. Çıktım Kerpiç Duvara

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü ayrı olmayıp aynı bölümden ibarettir. Türküde aynı bölüm dört defa tekrar edilmiştir.

ÇIK TIM KE R PL C DU YA RA VAY LE LE
 EC DİM KA R PL C DU YA RA VAY LE LE
 KA VA KA XU ZA K DA LI NI DE R

LE LE YA R LE LE LE

Bu bölüm Düğüh perdesinden seyre başlayıp Nevâ perdesine kadar olan kısımda gezindikten sonra Nevâ perdesine kısaca değindikten sonra Çârgâh perdesinde Çârgâh çeşnisi kullanarak Düğühta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermektedir.

Türküde Uşşak makamının tüm özellikleri kullanılmamasına rağmen türkü Uşşak makamıyla duyum bakımından benzerlik göstermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

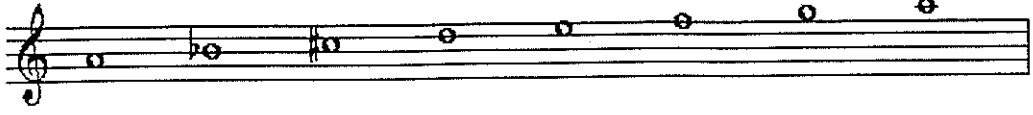
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu setir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

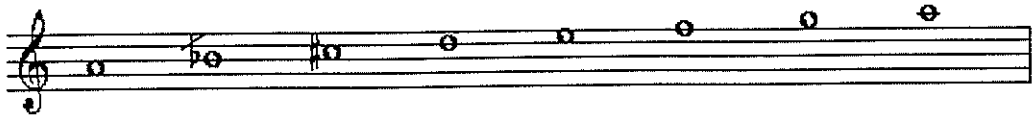
Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.64. Çıktım Tandır Başına

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda dört komalık si bemol ve dört komalık do diyez arıza sesinin kullanıldığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Garip dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi dört komalık si bemol (Dik Kürdî) ve dört komalık do diyez (Nîm Hicaz) arıza seslerini alan Hicaz Hümayun makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı bölümden ibarettir.

Çİ — K TİM TAN DİR BA ŞI NA BA ŞIM DEĞ Dİ

TA ŞI 'NA A MA Nİ BA ŞIM A MA Nİ Sİ LA DA GU SUM VAR..... uysal

.. .. " KÖ LÜM "

.. .. " BE LİM "

Sİ LA DA YA RIM VAR

Söz bölümü mi Hüseyinî perdesinden seyre başlayıp Nevâda Bûselik ve Nîm Hicaz perdesinde çeşnisiz asma kalış yaptıktan sonra aynı bölümü iki defa tekrar edip Dügâhta Hicazlı olarak karar vermektedir.

İkinci bölüm tekrar Dügâhtan seyre başlayıp Râst perdesinde Nikrîz çeşnisi kullandıktan sonra tekrar Nevâ perdesine çıkıp hiçbir çeşni kullanmadan Dügâhta Hicazlı olarak yedensiz karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Hicaz Hümayun makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

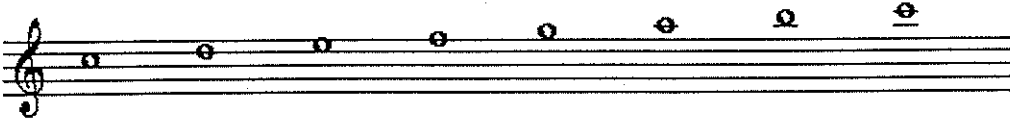
Türküde kullanılan 6/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.65. Çift Beyaz Güvercin

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında hiçbir arıza sesinin kullanılmadığı ve si perdesinde karar verildiği görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Misket dizisi olarak adlandırılmaktadır.

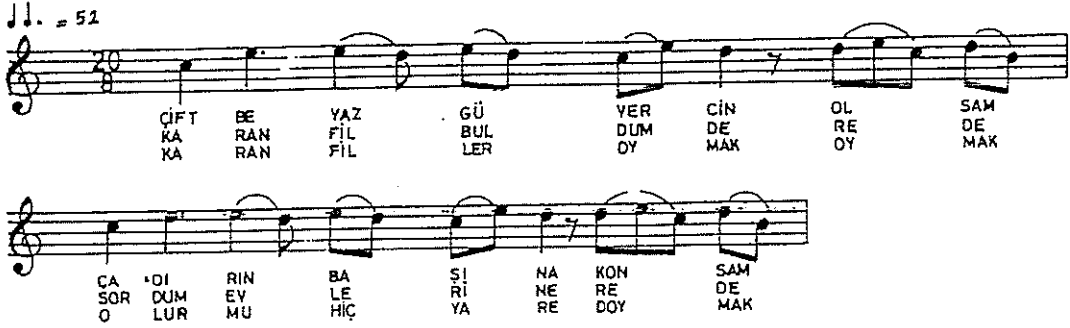
Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında hiç bir arıza sesi almayan Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir. karar sesi her ne kadar si perdesi gibi görünse de gizli karar sesi do Çârgâh sesidir. Bu nedenden dolayı kullanılan ses dizisi daha çok Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir. Türküyü incelemeye başlamadan önce şu hususu belirtmekte fayda vardır. Yukarıda da belirtildiği gibi türküde her ne kadar karar sesi si perdesi gibi görünse de türkü devamlı tekrar edilen bir bar türküsü olması münasebeti ile asıl karar sesi

do Çârgâh perdesidir. Bu bakımdan türküyü Çârgâh makamı içerisinde incelemek daha uygundur.

Türkü bir motifin bir kaç kez üst üste tekrar ettirilmesiyle oluşturulmuştur.

Bu motif Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Hüseyinî perdesinde çeşnisiz asma kalış yaptıktan sonra Nevâ perdesinde Bûselikli yarım karar vermiştir. Tekrar Nevâ perdesinden seyre devam eden türkü Segah perdesine eksik Segahlı inip Nevâ da Bûselik çeşnisini gösterip yeden sesi olan Segah perdesinde motif tekrar başa döndürülüp Çârgâh perdesinde karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

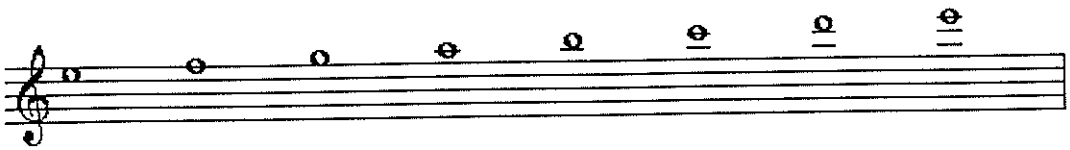
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

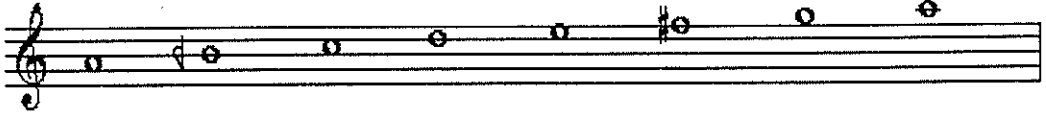
Türküde kullanılan 20/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Aksak Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.66. Çimene Basma Yarım

Dizileri Açısından Analiz

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda hiç bir arıza sesinin alınmadığı ve karar sesi olarak mi perdesinin kullanıldığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizinin tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu dizi donanımda bir komalık si bemol (Segah) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Hüseyinî makam dizisinin Hüseyinî perdesi üzerindeki kısma benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir.

Bu bölüm Nevâ perdesinden seyre başlayıp güçlü Hüseyinî perdesini göstererek Çârgâh perdesine Çârgâhlı düşüp daha öncede belirtildiği gibi daha çok Hüseyinî makamında kullanılan sol-mi ses atlamasını kullanarak makamın güçlü sesi olan Hüseyinî perdesinde karar vermiştir.

Türkünün bundan sonraki bölümleri bu bölümün tekrarı olup aynı makamsal özellikleri taşımaktadır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

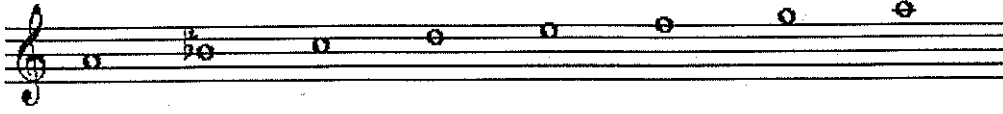
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı-inici olup bu seyir karakteri Hüseyinî makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

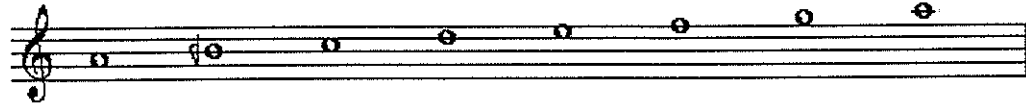
Türküde kullanılan 18/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde üç tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklinde kullanılmıştır.

3.2.67. Çimenli Bahçede

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesi kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca geçici olarak da beş komalık mi bemol arıza seslerinin kullanıldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi adıyla adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı bölümden ibarettir. Türkü bir bölümün dört defa üst üste tekrar edilmesinden oluşturulmuştur.

Bölüm Çârgâhta Çârgâh çeşnisini kullanarak seyre başlayıp Uşşak makamının güçlü sesi olan re Nevâ perdesi üzerinde asma kalış yaparak tekrar Dügâhta Uşşak dörtlüsünü gösterip yedensiz olarak karar verdikten sonra yine

Çârgâhtan seyre başlayıp Nevâda Kürdî çeşnisi kullanarak güçlü perdesini gösterip Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermektedir.

Türkünün diğer bölümleri birinci bölümle aynı olup aynı çeşni, asma kalış ve karar şeklini kullanmıştır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

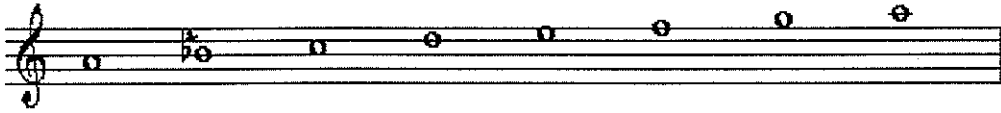
Türkünün kullanılan seyir karakteri çıkıcı-inici olup Uşşak makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 21/8'lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde üç tane Yürük Semâî ve bir tane Semâî usûlünün birinci mertebesinin birleştirilmesi şeklindedir.

3.2.68. Çirişe Gitmezdim Anam Yolladı

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisiyle aynıdır. Lakin türkünün karar sesine bakıldığında dizinin Uşşak değil bir komalık si bemol (Segâh) ve dört

komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Râst makamı ses dizisiyle aynı olduğu görülmektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmuştur. Bu bölümlerin ikisi de aynı temanın beş defa üst üste tekrarlanmasıyla meydana getirilmiştir.

Tema si Segâh perdesinden seyre başlayıp Râst makamının güçlü sesi olan re Nevâ perdesinde Bûselikli asma kalış yaptıktan sonra Çârgâhta Çârgâh ve Segâhta Segâh çeşnileri kullanarak yedensiz olarak Râst perdesinde Râstlı karar vermektedir.

Türkünün genel yapısı incelendiğinde makam, ses dizisi ve karar sesi itibarıyla Râst makamının tüm özelliklerini taşımasa bile en çok bu makama yakın olduğu görülmektedir. Türkü icra edildiğinde de kulakta bıraktığı etkinin Râst makamı etkisi olduğu anlaşılmaktadır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

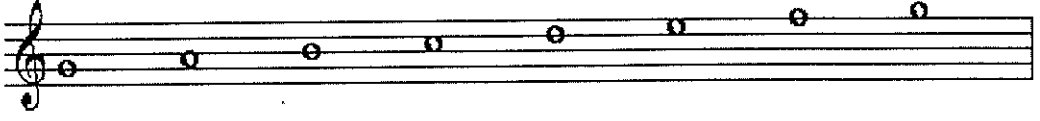
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Râst makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

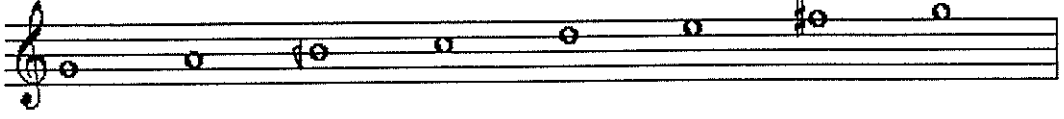
Türküde kullanılan 9/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Raks Aksağı usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.69. Çitin Ucu Değirmi

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde dizide hiçbir arıza sesi bulunmadığı ve bu dizinin Türk Halk Müziğinde sol Müstezat dizisi olarak adlandırıldığı görülmektedir.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Râst makamı ses dizisiyle aynı olduğu görülmektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı bölümden ibarettir.

Çİ TİN U CU DE_ _ _ _ _ Ğİ_R Mİ_ _ _ _ _ A NAM_ _ _ _ _ KI_ _ _ _ _ ZA DIN GÜ_L LÜ_ _ _ _ _

DE_ _ _ _ _ Ğİ_L Mİ_ _ _ _ _ BE Nİ DERT LE RE_ _ _ _ _ SA_ _ _ _ _ LA_N A NA_M

SE_ _ _ _ _ Nİ_N DE_R Oİ_ _ _ _ _ N DE_ _ _ _ _ Ğİ_L Mİ_ _ _ _ _ AMAN AMAN AMAN A MA_N

SÜ_R ME Lİ YAV RUM GÖ_ _ _ _ _ SÜ DE SE_ _ _ _ _ DE_ _ _ _ _ F DÜ_ _ _ _ _ ME Lİ YAV RUM

Bu bölüm Segâh perdesinden seyre başlayıp Râst makamının güçlü sesi olan re Nevâ perdesinde kısa bir asma kalış yaptıktan sonra Nevâda Bûselikli, Çârgâhta Çârgâhlı çeşniler kullanıp Segâhta Segâhlı asma kalış yapmaktadır. Bunun devamında Düğâhtaki Uşşak çeşnisi kullanılarak Râstta Râstlı olarak yedensiz karar vermektedir. Aynı kısım bir kez daha tekrar edildikten sonra

bağlantı bölümü Çârgâh perdesinden seyre devam edip Dügâhtaki Uşşak seslerinde dolaşıp Râst perdesinde Râstlı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

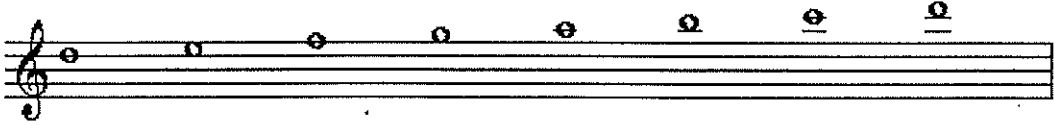
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Râst makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

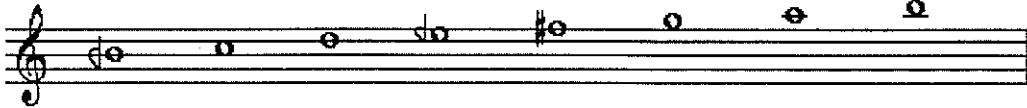
Türküde kullanılan 9/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.70. Dağda Darı Harmanı

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda hiç bir arıza sesinin alınmadığı ve türkünün re perdesinde karar verdiği görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizinin tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segah), bir komalık mi bemol (Dik Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Segah makamı dizisinin Nevâ perdesi üzerindeki kısma benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir. Bu bölüm dört defa tekrar ettirilerek türkü icra edilmektedir.

Bu bölüm seyre makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinden başlayıp Çârgâh perdesine Çârgâh çeşnisiyle inerek yarım karar vermektedir. İkinci kısım yine Nevâ perdesinden başlayıp Segah perdesine Segahlı olarak inip makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinde seyri bitirmektedir.

Türkü her ne kadar Segah makamı çeşnilerini tam göstermese de icra edildiğinde en fazla bu makamın etkisini kulakta bırakmaktadır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

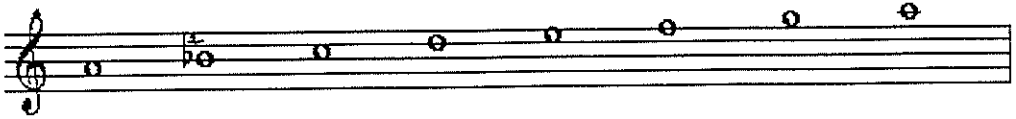
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Segah makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

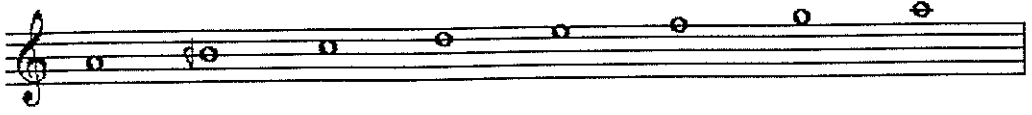
Türküde kullanılan 12/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklinde kullanılmıştır.

3.2.71. Dağlar Daldadır

Dizileri Açısından Analiz:

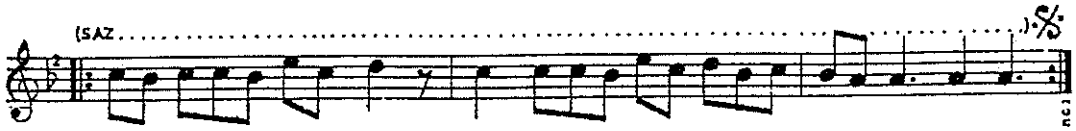
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Saz bölümü olarak çalınan kısım do Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Uşşak makamının güçlü perdesi olan Nevâ perdesinde asma kalış yaptıktan sonra tekrar Çârgâh perdesinden başlayıp Çârgâhta Çârgâh ve Segâhta Segâh çeşnilerini kullanıp Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermektedir.

DAĞ LAR DAL DA DIR GÜ ZÜM YOL DA DIR A LE Yİ LÂM

SE NİN BA KI ŞIN BE Nİ AL DA DIR A LEY LÂM

Türkünün söz bölümü Râst perdesinden seyre başlayıp Uşşak makamının güçlü sesi olan re Nevâ perdesinde Bûselikli bir asma kalış yaptıktan sonra Çârgâh perdesinden seyre devam edip güçlü re Nevâ sesinde bir kalış yapmaktadır. Daha sonra tekrar Çârgâhta seyre başlayıp Çârgâhta Çârgâh çeşnisini kullanıp Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermektedir.

Türkünün bağlantı bölümü, yukarıda analizi yapılan bölümle aynı olup aynı makamsal yapıya sahiptir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

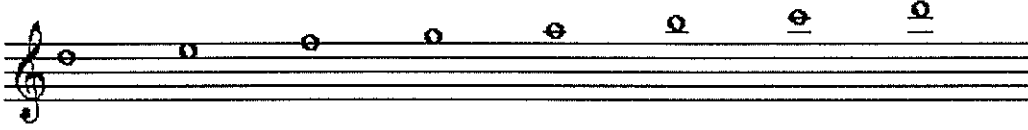
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

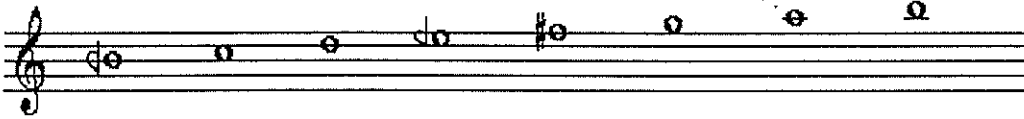
Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.72. Daldala Ben Olaydım

Dizileri Açısından Analiz:

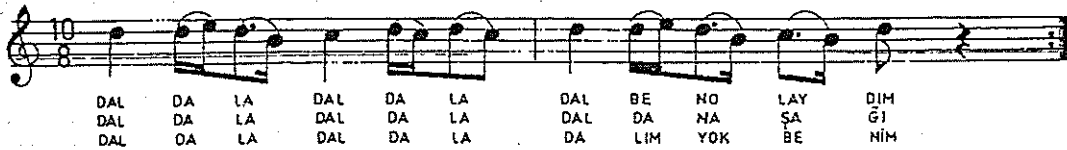
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda hiç bir arıza sesinin alınmadığı ve türkünün re perdesinde karar verdiği görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizinin tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segah), bir komalık mi bemol (Dik Hisar) ve dört komalık fa diyez arıza seslerini alan Segah makamı dizisinin Nevâ perdesi üzerindeki kısma benzetilmektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir. Bu bölüm dört defa tekrar ettirilerek türkü icra edilmektedir.

Türkü Segah makamını güçlü perdesi olan Nevâ perdesinden seyre başlayıp ilk kısımda güçlü perdesini gösterip Çârgâhta Çârgâhlı asma kalış yapmıştır.

İkinci kısımda tekrar Nevâ perdesinden seyre devam edip Segah perdesine Segah çeşnisiyle inerek makamın güçlü perdesi olan Nevâ perdesinde karar vermiştir.

Türkü her ne kadar Segah makamı çeşnilerini tam göstermese de icra edildiğinde en fazla bu makamın etkisini kulakta bırakmaktadır

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Segah makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

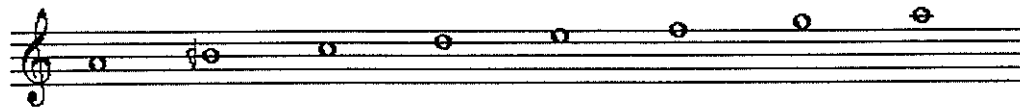
Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.73. Daldalan

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri aynı bölümden ibarettir.

Türkü soru ve cevap bölümü olarak iki kısımdır. Soru bölümü olarak adlandırılan kısım Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Hüseyinî perdesinde Kürdîli kısa bir asma kalış yaptıktan sonra Nevâda Bûselik çeşniyle yarım karar yapmaktadır. Cevap bölümü olarak adlandırılan kısım Bunun Nevâ perdesinden seyre başlayan bölüm Segâhta Segâh çeşni kullanarak Dügâhta yedensiz olarak Uşşaklı olarak karar vermektedir.

Türkünün diğer bölümleri de yukarıda çeşnileri ve asma kalışları tarif edilen bölümle aynı özellikleri taşıyıp aynı yapıya sahiptir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

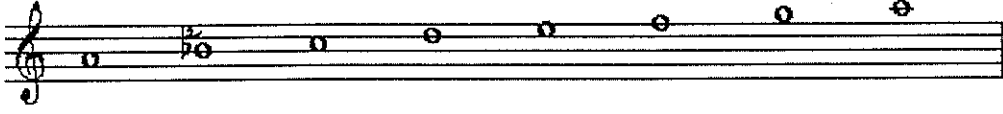
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynı yapıya sahiptir.

Usûl Açısından Analiz:

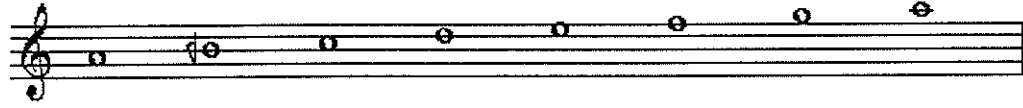
Türküde kullanılan 5/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Türk Aksağı usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.74. Damda Da Duran Bir Gelin

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü üç bölümlü olup bu bölümlerin hepsi birbiriyle aynıdır. Bu bölüm iki temadan oluşmuştur. Bu temaların ikisi de birbiriyle aynıdır.

Tema la Dügâh perdesinden Uşşaklı olarak seyre başlayıp Uşşak makamının güçlü sesi olan re Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisi kullanarak tekrar Dügâha Uşşaklı olarak düşmektedir. Dügâhtan tekrar seyre başlayan kısım Segâhta Segâh çeşnisi kullanarak Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

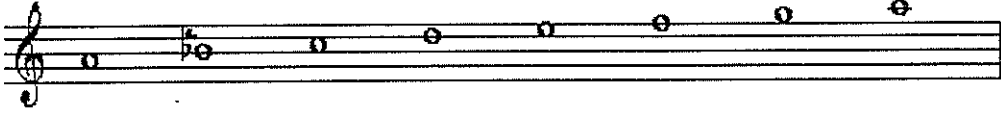
Türküde kullanılan seyir yapısı çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

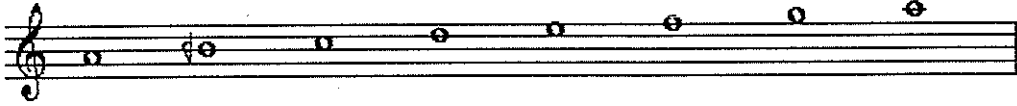
Türküde kullanılan 4/4'lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.75. Değirmenin Başında Vurdular Beni

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı olup türkünün nakarat bölümü saz bölümü olarak çalınmaktadır.

DE ĞİR MEN BA ŞİN DA VUR DU LAR BE
DE ĞİR MEN BA ŞİN DA VUY A NA TE
A TI MI BAĞ LA DIM NA RA ĞA CI

Nİ VUY KİR Lİ TŪ TŪN LŪ ĞE O ĞU
PEM VUY GAY TAN Bİ YİH LA RA NO ĞU
NA VUY PER ÇE MİM DO LAŞ TI O ĞU

LO ĞU LO ĞUL SAR DI LAR BE Nİ
" " " " GÜL SU Yİ SER PEM
" " " " GÜ LA ĞA CI NA

Türkü Gerdâniye perdesinden seyre başlayıp güçlü Nevâ perdesinde Râstlı olarak yarım karar yaptıktan sonra tekrar Nevâdan seyre başlayıp Nevâ üzerindeki Râst çeşnisini kullanarak yine güçlü perdesinde uzunca bir asma kalış yapmıştır. Bunun sonrasında Çârgâhtan seyre başlayan türkü Nevâda Bûselik, Çârgâhta Çârgâh, Segâhta Segâh ve Râstta Râstlı kısa asma kalış yaptıktan sonra Dügâhta Uşşaklı olarak karar vermektedir.

Türkü yapı itibariyle Uşşak makamının hemen hemen tüm özelliklerini taşımaktadır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

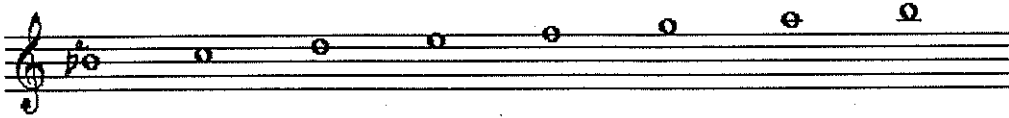
Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle zıt düşmektedir.

Usûl Açısından Analiz:

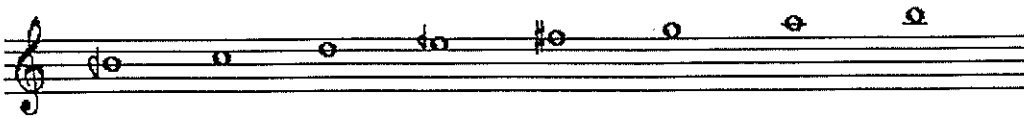
Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlüyle aynıdır.

3.2.76. Değirmen Üstü Çiçek

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı ve si sesinde karar verildiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Misket dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh) bir komalık mi bemol (Dik Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan segâh makamı dizisine benzermektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz kısmı ayrı ayrı olmayıp aynı bölümdür.

♩=76

DE ĞİR MEN ÜS TŪ Cİ CE—K OY KIZ LAR
DE ĞİR ME NİN BE—N Dİ NE
DE ĞİR ME NÜÇ DO LA Nİ—R

NA ZE—Y LE ME O. FAH GE Tİ Rİ—N Bİ CE—K
DO NER KEN Dİ KE—N Dİ NE
SU YU SER HOŞ DO LA Nİ—R

Ö—LÜ REM KIZ LAR NA ZE—Y LE ME
(GO ZE—Y)
.. .. .

Bölüm seyre Çârgâh perdesinden başlayıp makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesine kısaca değinip Segâhta Segâhlı bir asma kalış yapmıştır. Daha sonra tekrar Çârgâhtan seyre başlayan türkü Nevâ perdesini göstererek Segâhta Segâhlı ve yedenli karar vermiştir.

Türkünün ikinci kısmı birinci kısım ile aynı olup aynı makamsal yapıya sahiptir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

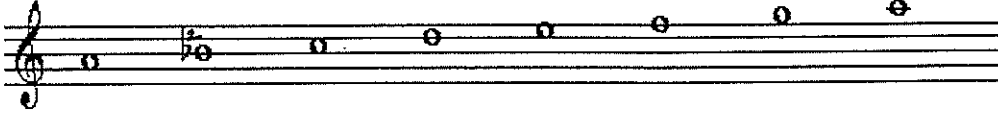
Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Segâh makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

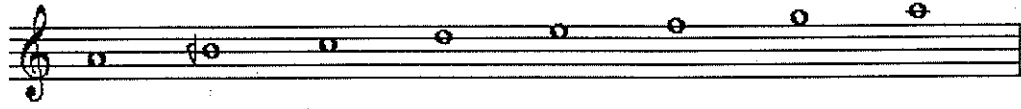
Türküde kullanılan 4/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.77. Denizin Kenarında Dönüyor Elek

Dizileri Açısından Analiz:

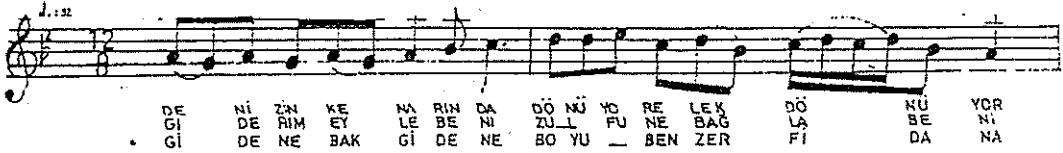
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı bölüm olup bir temanın iki defa üst üste tekrar ettirilmesinden oluşturulmuştur.

Tema Dügâh perdesinden seyre başlayıp Râstta Râst çeşnisini gösterdikten sonra Çârgâhta Çârgâhlı kısa bir asma kalış yapmaktadır. Daha sonra güçlü Nevâ perdesine kısaca değindikten sonra Segâhta Segâhlı asma kalış yapıp Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermektedir.

Türkünün diğer bölümü de birinci bölümle aynı olup aynı çeşnileri ve aynı özellikleri göstermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

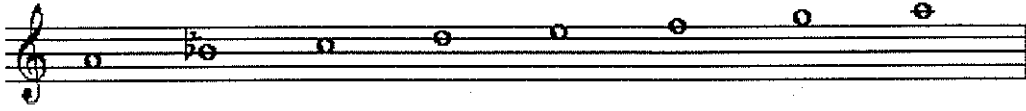
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

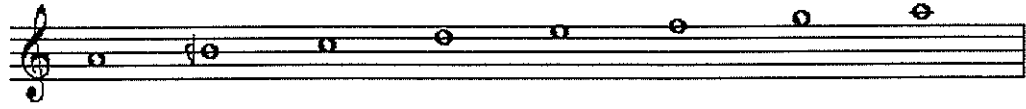
Türküde kullanılan 12/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.78. Derede Gum Gaynıyor

Dizileri Açısından Analiz:

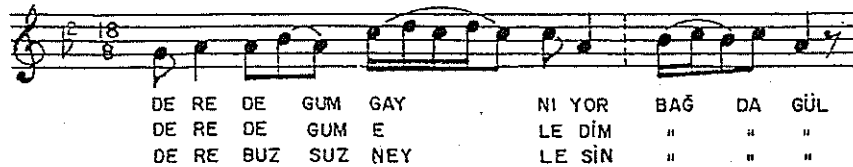
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı olup bir temanın üst üste çeşitli kereler tekrar edilmesiyle oluşturulmuştur.

Bu tema sol Râst perdesinden seyre başlayıp Çârgâhta Çârgâh çeşnisi kullandıktan sonra tekrar Uşşaklı olarak Dügâhta karar vermektedir.

Türkü Uşşak makamının bütün özelliklerini göstermemekle birlikte çeşni bakımından çok zayıftır. Ancak türkü icra edildiğinde kulakta bıraktığı etki en çok Uşşak makamını çağrıştırmaktadır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

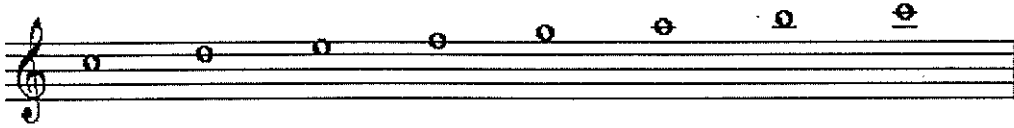
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynı yapıyı taşımaktadır.

Usûl Açısından Analiz:

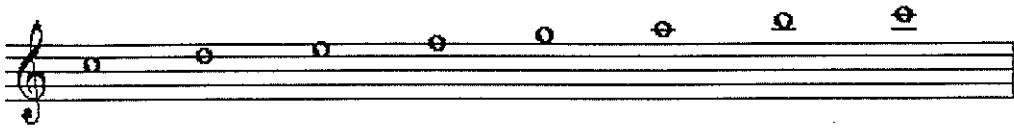
Türküde kullanılan 18/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde üç tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.79. Derikonun Düzleri

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda hiçbir arıza sesinin bulunmadığı ve do sesinde karar verdiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi hiçbir arıza sesi almayan ve Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü tek bölümlü olup saz ve söz bölümü aynıdır.

DE Rİ KO NUN DÜZ LE Rİ A MAN YAN DİLM DE Rİ KO
DE RE GE Lİ YOR DE RE

GÜ ZE LO LUR GİZ LA Rİ A MAN YAN DİLM DE Rİ KO OĞ LA N DE RE
KU MU NU SE RE SE RE

Gİ ZİN DER DİN DEN A MA N YAN Dİ M DE Rİ KO
BE Nİ AL GÖ TÜR

Sözler do Çârgâh perdesinden seyre başlayıp mi Hüseyin perdesinde kısa bir asma kalış yaptıktan sonra Nevâda Bûselik çeşnisi gösterip Çârgâhta Çârgâhlı kısa bir asma kalış yapmıştır. Tekrar aynı yerden seyre başlayıp Nevâda Bûselikli asma kalış yaptıktan sonra sırasıyla Hüseyin'de Kürdî, Nevâda Bûselik çeşnilerini kullanıp Çârgâhta Çârgâhlı olarak yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteriyle aynı yapıyı taşımaktadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 12/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.80. Durna Sesi Geliyor

Dizileri Açısından Analiz:

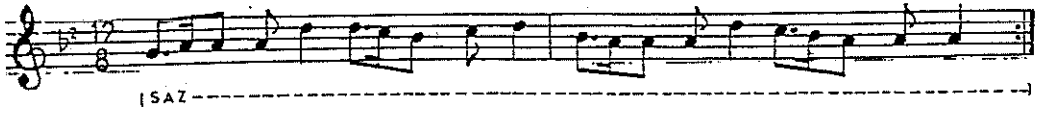
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı olup aynı temanın dört defa üst üste tekrar ettirilmesiyle oluşturulmuştur.

Tema Râst perdesinden Râstlı olarak seyre başlamış Dügâhta Uşşak dizisini kullanarak Uşşak makamının güçlü sesi olan re Nevâ perdesinde kısa bir asma kalış yaptıktan sonra tekrar Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermiştir.

Türkünün genel yapısı incelendiğinde Uşşak makamıyla ilgili çok fazla özellik kullanmadığı görülmektedir. Lakin makam yapısı ve dizi bakımından en çok Uşşak makamına benzemektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

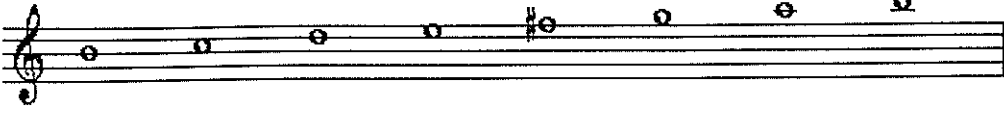
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynı yapıya sahiptir.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 12/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.81. Dün Gece Yar Hanesinde

Dizileri Açısından Analiz:

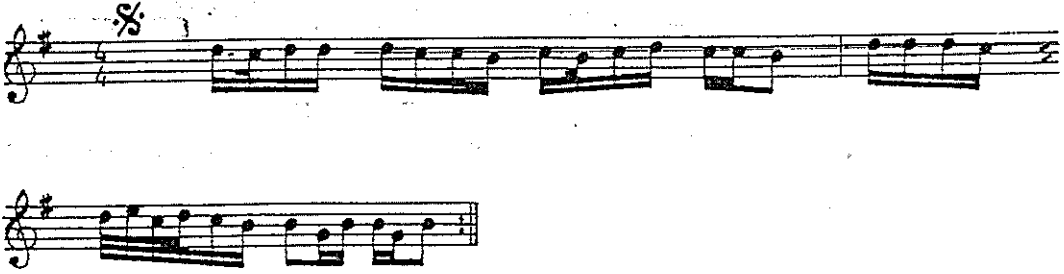
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece dört komalık fa diyez işaretinin alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Misket dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh) , dört komalık mi bemol (Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Hüzzam makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Saz bölümü nevâ perdesinden seyre başlayıp yerinde Hüzzam seslerini kullanarak Segâhta Hüzzamlı olarak yedensiz karar vermektedir.

Türkünün söz bölümü nevâ perdesinden seyre başlayıp bu perde üzerinde Hicazlı asma kalışını uzun süre sürdürerek Çârgâhta Nikrîzli kısa bir asma kalış yapmıştır. Tekrar Segâh perdesinden Hüzzamlı seyre başlanıp nevâ perdesi üzerindeki Hicaz çeşnisi kuvvetlendirilip Dügâh perdesine inilip burada Bûselik

çeşnisi gösterilip Hisar perdesinin yerine Hüseyinî perdesi kullanılarak Segâh perdesinde yedensiz olarak karar verilmiştir.

NA M MAN SE N BU GÜN NA DA Nİ LE GEZ.
 DI N ME RA KO L DU BA NA SE N BU
 GÜN NA DA Nİ LE GE Z DİN ME RA KOL DU BA
 NA CE S Mİ MES TİM DE N Bİ LE SÜZ
 DÜM ME RA KOL DU BA NA A MAN A MA N
 NA MA N NA MA N NA MA NA MA N
 DEN YIN DİM SE Nİ M L MEM UYER.

Türküdeki ikinci bölüm birinci bölümle aynı olup aynı makam özelliklerini göstermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı-inici olup bu seyir karakteri Hüzzam makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

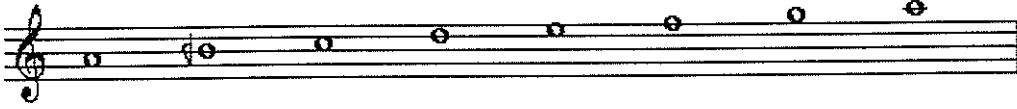
Türküde kullanılan 4/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır

3.2.82. Dügürcüler Geldi Sıra Sıra Dizildi

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Saz bölümü sol Râst perdesinden seyre başlayıp Uşşak makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesinden kısa bir asma kalış yaptıktan sonra Çârgâhta Çârgâhlı asma kalış yapmaktadır. Daha sonra Segâh perdesinden seyre devam edip Segâhta Segâhlı bir asma kalış yapıp Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermektedir.

DI DER LER AL NI MI ZA BÖY LE A NAM A NA HIR YI DA BA NI BA NI LER A A NAM NAM

YA ZI YA ZIL -- DI -- A -- NAM -- YA -- ZIL A TAR TE DA GI DER LER A ÇİF TE ME DEK ÇİF TE ME DEK

DI DER LER İŞ TE BEN Gİ DE RİM A NAM İŞ TE BEN Gİ DE RİM A NAM BEN GİT TİK TEN SON RA A NAM

ŞEN OL SUN E VÜZ ŞEN OL SUN E ŞEN OL SUN E ŞEN OL SUN E GEN OL SUN E GEN OL SUN E

VÜZ VÜZ VÜZ ŞEN OL SU NE VÜZ ŞEN OL SU NE VÜZ GEN OL SU NE VÜZ

GİYİTİR

Türkünün söz bölümü Çârgâh perdesinden Çârgâhlı olarak seyre başlayıp Nevâda Buseliği kısaca gösterdikten sonra Nevâda Kürdî çeşniyle yarım karar yapmaktadır. Daha sonra Çârgâhta Çârgâh çeşni kullanıp seyre Râst perdesinden Râstlı olarak devam edip güçlü perdesini, Çârgâhta Çârgâh çeşnisini ve Segâhta Segâh çeşnisini kullanarak Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermektedir.

Türkünün ikinci bölümü de birinci bölümle aynı olup aynı çeşni, asma kalış ve karar özelliklerini göstermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

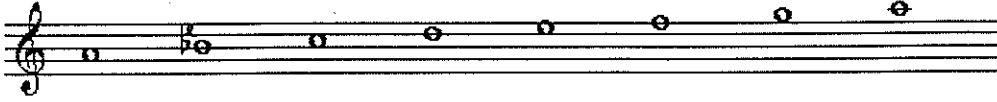
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

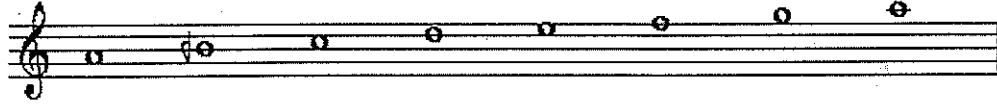
Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.83. Ekdiğim Yonca

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

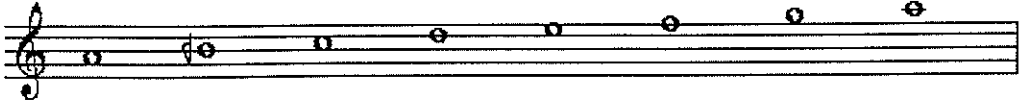
Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı olup bir motifin üst üste birkaç kez tekrar edilmesinden sonra karar hissiyatıyla karar verilmiştir.

Bu bölüm si Segâh perdesinden seyre başlayıp Uşşak makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesini gösterdikten sonra ve bu bölüm yedi defa tekrar edildikten sonra Segâhta Segâhlı asma kalış yapıp Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermektedir.

Türkü çeşni ve asma kalış bakımından fazla zengin olmasa da yapı itibariyle Uşşak makamına daha yakındır.

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden ibarettir.

Saz bölümü Uşşak makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesinden seyre başlayıp Uşşakta Bûselik çeşnisini gösterdikten sonra Segâhta Segâhlı kısa bir asma kalış yapmaktadır. Bunun devamında Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Çârgâhta Çârgâh, Segâhta Segâh çeşnilerini kullanıp Dügâhta Uşşaklı olarak yedenli karar vermektedir.

Türkünün söz bölümü Çârgâhtan seyre başlayıp Hüseyinîde kısa bir Kürdî çeşnisi göstererek Nevâda Bûselik çeşnisi gösterip Çârgâhta Çârgâhlı kısa bir asma kalış yapmaktadır. Tekrar Çârgâhtan seyre başlayıp Çârgâhta Çârgâh ve Segâhta Segâhlı kısa asma kalışlar yaptıktan sonra bölüm Dügâhta uşşaklı olarak yedenli karar vermektedir. Daha sonra tekrar Uşşak makamının güçlü perdesi olan Nevâ perdesi kısaca gösterilerek Nevâda Bûselik, Çârgâhta Çârgâh ve Segâhta Segâhlı asma kalışlar yapıp Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar verilmektedir.

Türküde bağlantı bölümü olarak çalınan kısım ara sazı olarak çalınan kısım ile aynı makamsal özelliklere sahip olup aynı çeşni, asma kalış ve karar şekline sahiptir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynı yapıya sahiptir.

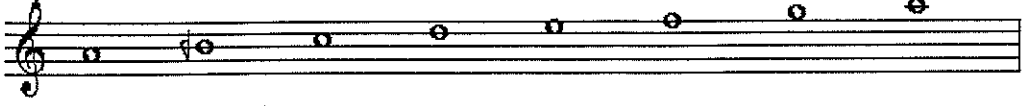
Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 2/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Nîm Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.85. Eledim Eledim Höllük Eledim

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı olup saz bölümü olarak genelde bölümün ikinci kısmı çalınmaktadır.

E LE BİR GÜ ZEL Sİ LE MA Dİ... M HÖL LÜ GE-LE AK LI MI A

Dİ... M LA... N AY NA LI BE Sİ... K TE CA NAN BE BE... K AŞ KIN SEY DA Sİ... NI CA NAN SE RI

BE LE DİM ME SA LAN

Türkü sol Râst perdesinden seyre başlayıp Uşşak makamının güçlü perdesi olan Nevâ perdesini gösterdikten sonra Segâhta Segâh çeşniyle asma kalış yapmaktadır. Daha sonra ikinci kısımda Segâh perdesinden seyre başlayıp güçlü Nevâ perdesini kısaca gösterdikten sonra Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermektedir.

Türkünün ikinci bölümü birinci bölümle aynı olup aynı çeşni ve asma kalışları kullandığından yapı itibariyle aynıdır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

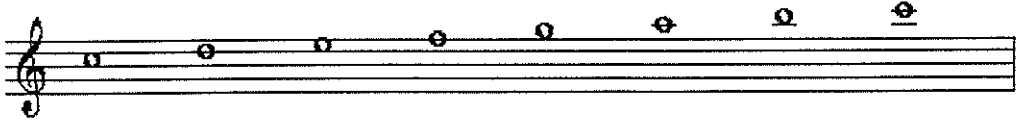
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

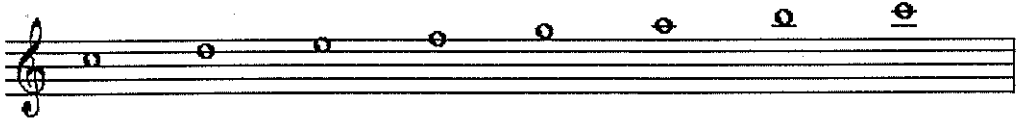
Türküde kullanılan 4/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.86. Ha Bu Diyar

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda hiçbir arıza almadığı ve do sesinde karar verdiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi hiçbir arıza işareti almayan ve do Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

A musical staff in treble clef showing a sequence of notes with lyrics in Turkish. The notes are connected by a single line, indicating a continuous melody. The lyrics are: HABUDİ YAR HA BU Dİ YAR HABUDİ HA BU Dİ HA BU Dİ YAR. Below the staff, there are additional lyrics: E LE Dİ RO- GE CE — ÇIK GÜL E LE DİR TI MA YA ZA ŞİMDİKİ ZA SARIL — DIM MAN BE LE DİR BİR BE YA ZA.

Türkünün saz ve söz bölümü aynı olup iki bölümün üst üste iki defa tekrar ettirilmesinden oluşmuştur.

Birinci bölümün ilk kısmı Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Çârgâh çeşnisiyle Râst perdesine düştükten sonra Çârgâhta Çârgâh, Nevâda Bûselik çeşnilerini kullanarak Çârgâhta yedenli olarak Çârgâhlı karar vermektedir.

İkinci kısım Çârgâh perdesinden seyre başlayıp yine Çârgâh çeşnisiyle Râst perdesine düştükten sonra Nevâda Bûselik, si Bûselikte çeşnisiz, Dügâhta Bûselik çeşnisi yaptıktan sonra Çârgâhta Çârgâhlı ve yedensiz olarak karar vermektedir.

Türkünün ikinci bölümü de birinci bölümüyle aynı olup makamsal yapı itibariyle aynı özellikleri taşımaktadır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı-inici olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 6/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.87. Bir Kaş, Bir Göz, Bir Dil, Bir Diş

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda hiçbir arıza olmadığı ve do sesinde karar verdiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi hiçbir arıza işareti almayan ve do Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı olup bir bölümden ibarettir.

E LİN DE SÜT KÜ LE Ğİ O ME RAL O CEY LAN
O SEV Ğİ LİN BA ĞIN DA Ö LÜ REM A NAM DÖN ME NEM
Ğİ DE RE MA NAN BEL ME NEM BİR GAŞ BİR GÖZ
BİR DİL BİR DİŞ Kİ Şİ Mİ Şİ YA NA ĞIN DA

Seyre Çârgâh perdesinden başlanıp Hüseyinîde çeşnisiz kısa bir asma kalış yaptıktan sonra Nevâda Bûselik çeşnisi kullanılarak yine Hüseyinîde kısa bir asma kalış yapılmıştır. Tekrar Nevâdan seyre başlanıp bu perde üzerinde Bûselik çeşnisi yinelenerek Çârgâhta Çârgâh çeşnisiyle yeden sesi alınarak kısa bir karar verilmiştir. Tekrar Nevâda Bûselik çeşnisi güçlendirilip Çârgâhta Çârgâh makamı dizisiyle yedenli olarak karar verilmiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

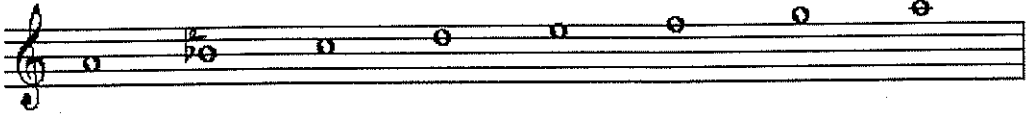
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı-inici olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

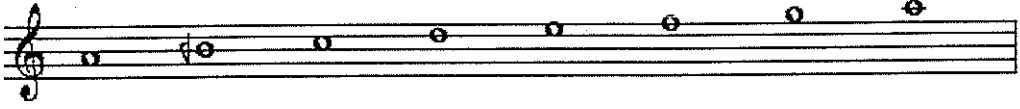
Türküde kullanılan 6/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.88. Elma Attım Yuvarlandı

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir. Bu bölüm çeşitli kereler tekrar edilerek türkü icra edilmektedir.

EL KA ÇİFT MA RA BE AT SU YAZ TI YU GÜ YU GEC VER VA TI CI LAN GEL OL DI DI SA

A H MA H A H MAN

Bu bölüm seyre sol Râst seyre başlayıp segâh perdesinde çeşniz bir asma kalış yaptıktan sonra Uşşak makamının güçlü perdesi olan re Nevâ perdesine

kısaca uğrayıp tekrar segâh perdesinde çeşnisiz kısa bir asma kalış yapıp yedensiz olarak Dügâh perdesinde Uşşaklı olarak karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

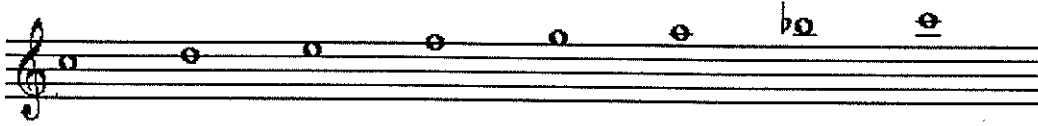
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

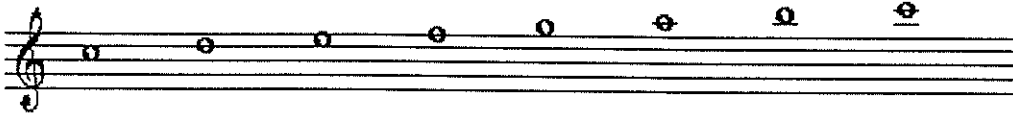
Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır

3.2.89.Erzurum Bir Diktedir

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda hiçbir arıza almadığı ve do sesinde karar verdiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi hiçbir arıza işareti almayan ve do Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir. Türkü Çârgâh makamının güçlü sesi olan Gerdâniye perdesinden seyre başlayıp Hüseyinî perdesinde Kürdî Çeşnisi göstererek bu perdede kısa asma kalış

yapmıştır. Daha sonra bu perdeden segâhlı olarak inip segâh perdesinde segâh çeşnisi gösterdikten sonra Nevâ perdesinde Bûselikli bir asma kalış yapmıştır. Bunun devamında tekrar Hüseyinî perdesinden başlayıp bu perdede Kürdî çeşnisi , Nevâ perdesinde Bûselik çeşnilerini gösterdikten sonra Çârgâh perdesinde Çârgâhlı olarak yedenli karar vermektedir.

ER ZU RUM BİR Dİ... K TE DİR HAY LE LE LE VAY
Bİ RAT BİN DİM BA ŞI YOK
KA YA LİK SE Kİ Lİ DİR
LE LE LE YE ŞİL PER DE YÜ... K TE DİR Gİ
DİR ÇAY GEC DİM TA ŞI YOK
KA RAN FI LE Nİ Lİ DİR
DE... N YA RİM GÜ L Lİ ZA RI M
SAZ

Türkünün orta bölümünde kısa bir saz bölümü bulunmaktadır. Türkünün ikinci bölümü de birinci bölümle aynı olup aynı çeşni , asma kalış ve karar şeklini göstermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

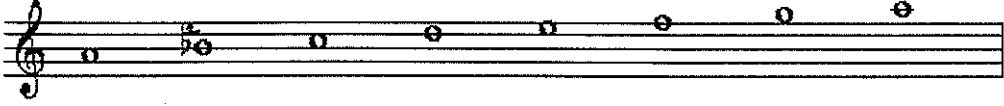
Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır. Ayrıca türküde kullanılan 6/8lik usûl Yürük Semâî, 5/8lik usûl ise Türk Aksağı usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.90. Erzurum Çarşı Pazar

Dizileri Açısından Analiz:

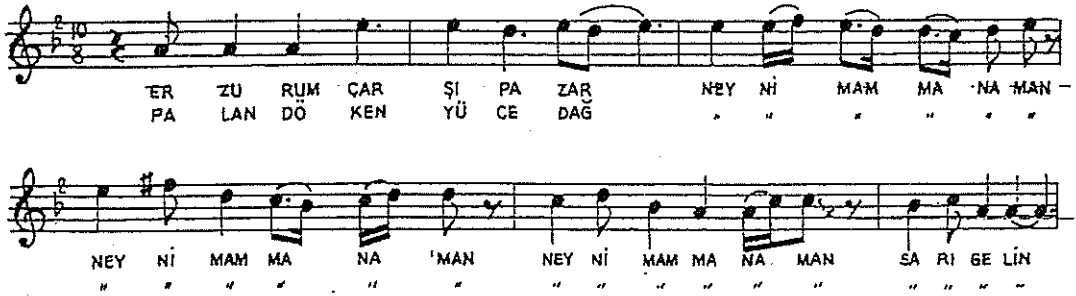
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

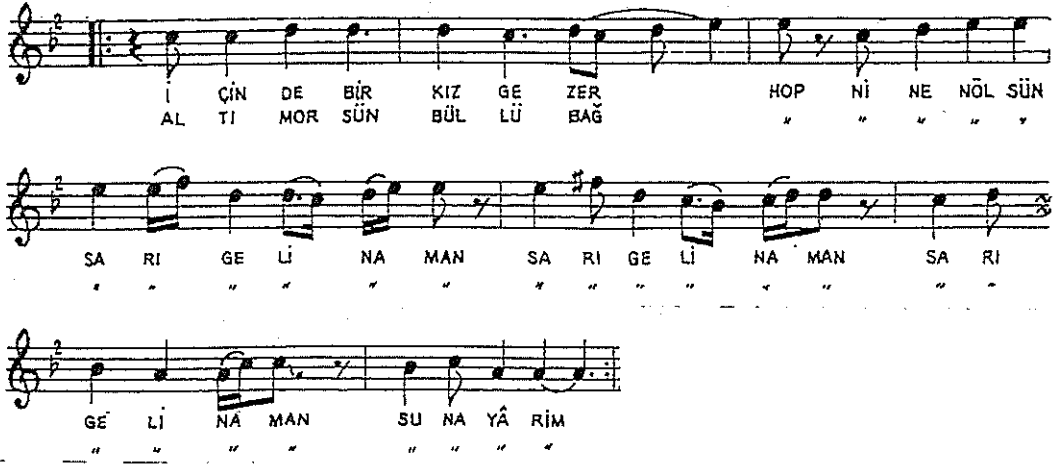

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı bölümdür. Sözler Dügâh perdesinden seyre başlayıp Hüseyinî perdesinde çeşnisiz kısa bir asma kalış yaptıktan sonra Uşşak makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesinde Uşşaklı kısa bir asma kalış yapıp Dügâh perdesine Uşşaklı inip Çârgâh perdesinde Çârgâh çeşnisiyle asma kalış yapmıştır.

Bunun devamında tekrar Çârgâh perdesinden seyre başlayan türkû makamın güçlü sesi olan re Nevâ perdesinde uzunca bir müddet çeşnisiz asma karnî yapıp Hüseyinîde kürdî ve Uşşak , Nevâda Bûselik çeşnileri kullanılıp Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar verilmektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

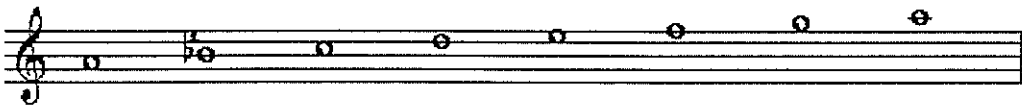
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile aynı yapıyı taşımaktadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.91. Erzurum Kilidi Mülki İslam'ın

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz :

Türkünün saz ve söz bölümleri ayrı ayrı olmayıp, saz bölümü olarak türkünün ikinci kısmı çalınmaktadır.

ER ZU RUM Kİ Lİ Dİ MÜL Kİ İS
GÖLLE RİN DE E BET SU LAR BU
RA MA ZAN DA Bİ RA Lİ ŞA NE

LÂ -MİN MEV LA YA E MA NET
LU NUR Yİ NE YA RİM Dİ YE
DER LER O ŞEH Rİ Sİ YA MI

OL SU NER ZU RUM OL SU NER ZU RUM
Ü Mİ DO LU NUR Ü Mİ DO LU NUR
Zİ ŞA NE DER LER Zİ SA NE DER LER

Türkünün söz kısmı Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Hüseyinîde Kürdîli çeşni kullandıktan sonra Uşşak makamının güçlü sesi olan Re Nevâ perdesine kısaca değinip sırasıyla Hüseyinîde Kürdî Nevâda Bûselik ve Çârgâhta Çârgâh çeşnilerini kullanıp Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermektedir.

Türkünün ikinci bölümü makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinde Bûselikli asma kalış kullanarak başlamaktadır. Daha sonra Çârgâhta Çârgâh ve

ER ZU RUM DER BEN Dİ EH Lİ İ
BU GÜN Yİ NE BİN BA HA YA A
FU KA RA GÖN LÜ NÜ GÜL ŞA NE

MA NIN MEV LA YA E MA NET
LI NIR " " " " "
DER LER " " " " "

OL SU NER ZU RUM

Segâhta Segâh çeşnilerini kullanıp Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz :

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynı yapıyı taşımaktadır.

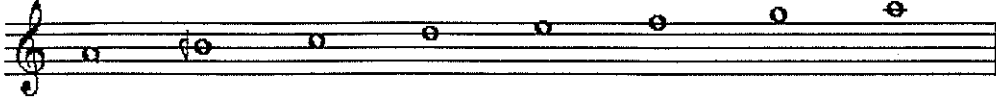
Usûl Açısından Analiz :

Türküde kullanılan 4/4'lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.92. Erzurum Ovaları

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz :

Türkünün saz ve söz bölümü ayrı ayrı olmayıp aynı bölümdür. Türkü bir bölümün iki defa üst üste tekrar edilmesiyle oluşturulmuştur.

ER ER RU MO VA LA RI E GI LOY DAĞ LAR
YI KI LOY DAŞ LAR GAR YAĞ SIN YA KE YI LI R DE SİŞ
VE LE HOP DE YA RI MOR DA OR GÖ ZÜ YOL DA DIR
BU CU HAR TE Sİ TEZ GEL SIN

Birinci bölüm Segâh perdesinden seyre başlayıp nevâ perdesine kadar olan kısımda dolaşıp kara verdikten sonra tekrar Segâh perdesinden seyre başlayıp Segâh ta Segâhlı kısa bir asma kalış yapmıştır. Daha sonra tekrar Uşşak dizisinin Dügâh üzerindeki kısmında gezinerek Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermiştir.

Türkünün ikinci kısmı da birinci kısım ile aynı özellikleri taşımaktadır. İkinci bölüm ise birinci bölümle aynı çeşni, aynı asma kalış ve aynı karar şekline sahiptir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 4/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.93. Erzurum Ovaları

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece iki komalık si bemol sesinin alındığı görülmektedir. Karar sesi olarak do perdesi kullanılmaktadır. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi hiçbir arıza sesi almayan ve Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri aynı bölümdür. Seyir do Çârgâh perdesinden başlayıp bu makamın güçlü sesi olan sol Gerdâniye perdesine kısaca değinip daha sonra nevâda Bûselik çeşnişiyle kısa bir asma kalış yapmaktadır. Tekrar Çârgâh perdesinden seyre başlayan türkü yerinde Çârgâh dizisiyle dolaşıp Çârgâhta Çârgâhlı olarak yedenli karar vermektedir.

ER ZU RU MO YA LA RI BOS TA NI MEV LEKEY BOS TA NEK TİM GOLAT TI SAL GA RA SAL VAR GA RA BEL
BAĞ LA MA YA YI LİR DE VE LE Rİ ŞALVA Rİ DÖN DER O DA DAN Dİ KA RALEY LER Dİ BİN DE Yİ LANYAT TI
YA RA BEL BAĞ LA MA O TUR MUŞ KO YUN SA ĞAR EK TİM BÇ TİM HER GET TİM ŞU BE NİM KÖR TA Lİ HİM
SAL GA RA SAL VAR GA RA BEL BAĞ LA MA TER LE MİŞİ NE LE Rİ KÖY MA Dİ ZA LİMFE LER YA Rİ U ZA ĞA AT TI
ŞALVARI DÖN DER O YA RA BEL BAĞ LA MA ŞAL GA RA SAL VAR GA RA BEL BAĞ LA MA ŞALVARI DÖN DER O YA RA BEL BAĞ LA MA
ZERRİN

Türkünün ikinci kısmı râst perdesinden Çârgâhlı olarak seyre başlayıp tekrar Çârgâh perdesinde Çârgâhlı ve yedenli karar vermektedir.

Türkünün ikinci bölümü birinci bölümle aynı olup aynı çeşni , asma kalış ve karar şeklini sergilemektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

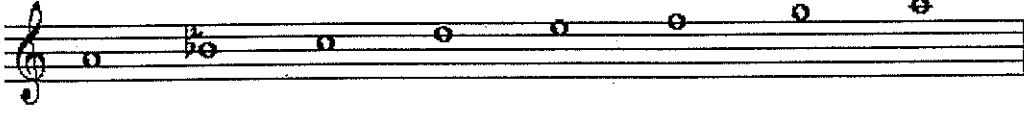
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı-inici olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteri ile aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

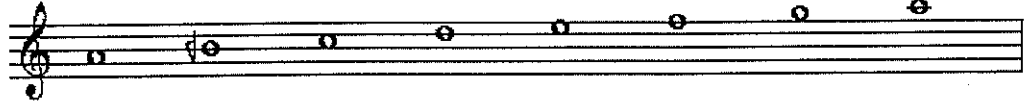
Türküde iki değişik usûl kullanılmıştır. Bunlardan birincisi olan 12/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte usûl iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir. İkinci usûl olan 18/8lik usûl ise üç tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.94. Erzurum'dan Kemah'tan

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün bir halay türküsü olması münasebetiyle tek bölümlüdür. Saz ve söz bölümü olarak aynı bölüm çalınmaktadır.

ER	ZU	RUM	DAN	KE	MAH	DAN	DE	LOY	DELLOY	DEL	LOY	CAN
YAR	GE	LİR	OY	NA	MAH	DAN	..	..	..	..	..	..
.GI	ZİN	BAR	MA	ĞI	ŞİS	MİŞ	..	..	..	..	..	..
DEF	ÇA	LIP	OY	NA	MAH	DAN	..	..	..	..	..	..

Bölüm Dügâh perdesinden seyre başlayıp Uşşak makamının güçlü sesi olan re Nevâ perdesini gösterdikten sonra Segâh perdesinde Segâhlı kısa bir asma kalış yapmıştır. Daha sonra tekrar Nevâdan seyre başlayıp Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

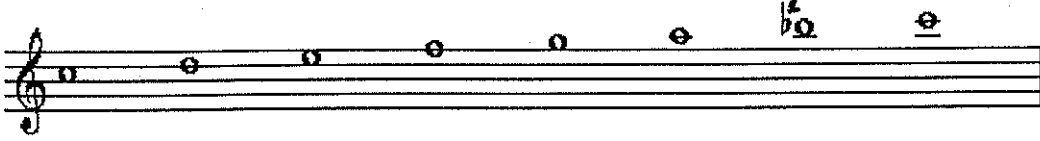
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

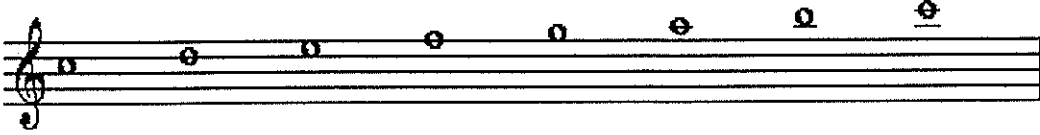
Türküde kullanılan 4/4'lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.95. Eşiğin Altında Çift İlan Öter

Dizileri Açısından Analiz:

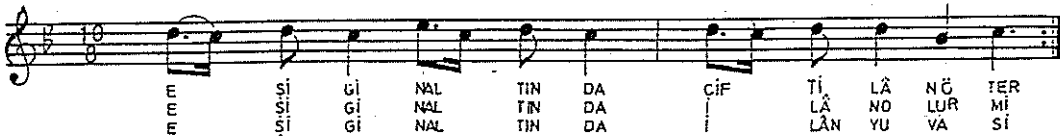
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanında sadece iki komalık si bemol arıza sesi aldığı ve do Çârgâh perdesinde karar verdiği görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi hiçbir arıza sesi almayan ve Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü tek bölümün üst üste dört defa icra edilmesiyle oluşturulmuştur. Saz ve söz bölümü aynı bölümdür.

Bu bölüm seyre re Nevâ perdesinden başlayıp Çârgâhta Çârgâhlı kısa bir kalış yaptıktan sonra tekrar Nevâ perdesinden başlayıp Çârgâh dizisini kullandıktan sonra Çârgâhta Çârgâhlı ve yedenli olarak karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

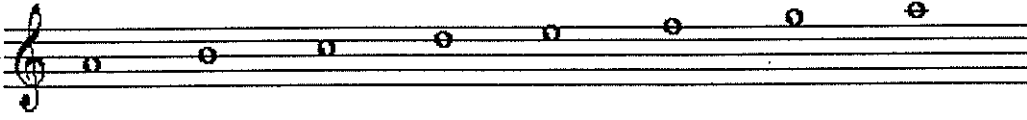
Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

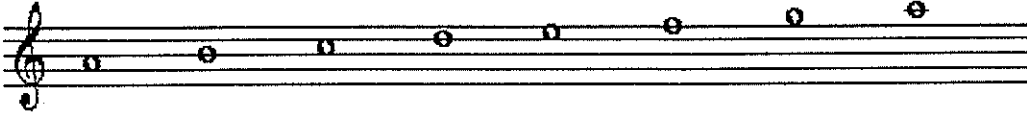
Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.96. Evlerinin Önü Kuşlar Darısı

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında herhangi bir arıza sesi almadığı ve la Dügâh perdesinde karar verdiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi hiçbir arıza sesi almayan ve Dügâh perdesinde karar veren Bûselik makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü iki bölümden ve bu bölümlerin her biri iki kısımdan oluşmuştur.

EY LE Rİ Nİ NÖ NÜ GUS LAR DA RI Sİ OY NAR O YU NAR
AK ŞA MO LUR FEY Nİ REX MEK Yİ YE MEZ SA BA HO LUR

GE LİR GE CE YA RI Sİ OY NA RO YU NAR
ÇA RIK ÇO RAP Gİ YE ME Z SA BA HO W . . . R

GE LİR GE CE YA RI Sİ
ÇA RIK ÇO RA . . P Gİ YE MEZ

Saz ve söz kısımları ayrı ayrı olmayıp saz kısmı olarak türkünün ikinci kısmı çalınmaktadır.

Bölüm do Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Bûselik makamının güçlü sesi olan mi Hüseyinî perdesinde kısa bir asma kalış yaptıktan sonra Çârgâh perdesinde Çârgâhlı yarım karar yapmıştır. Daha sonra Nevâ perdesinden tekrar seyre başlayıp çeşnisiz olarak Bûselik perdesinde kalıp yedensiz olarak Dügâh perdesinde Bûselikli tam karar yapmıştır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

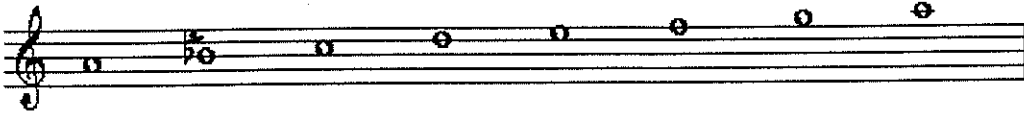
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı-inici olup bu seyir karakteri Bûselik makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

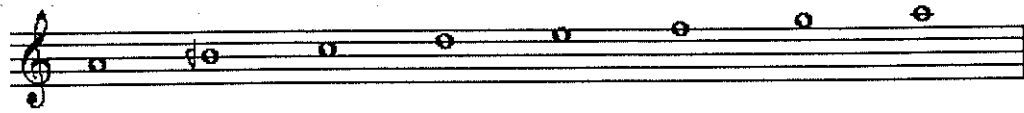
Türküde iki değişik çeşit usûl kullanılmıştır. Bunlardan birincisi 8/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Ağır Düyek usûlü, ikincisi 6/4lük usûl Sengîn Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.97. Evlerinin Önü Harman

Dizileri Açısından Analiz:

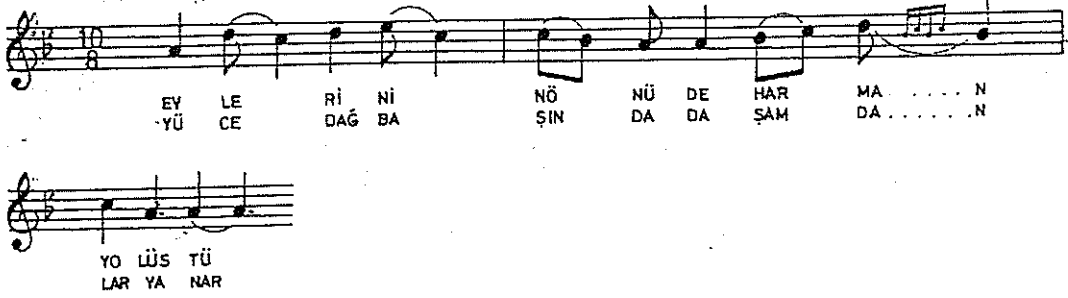
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri ayrı ayrı olmayıp bir bölümün üst üste beş defa tekrar ettirilmesiyle oluşturulmuştur.

Bu bölüm seyre Dügâh perdesinde başlayıp Uşşak makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesini gösterdikten sonra Çârgâhta Çârgâhlı kısa bir asma kalış yapmıştır. Daha sonra Çârgâh perdesinden tekrar seyre başlayıp Nevâ perdesine kadar olan kısımda Uşşaklı gezindikten sonra Segâhta Segâhlı asma kalış yapıp ve Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz tam karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

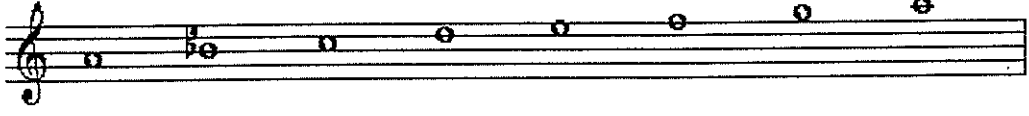
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

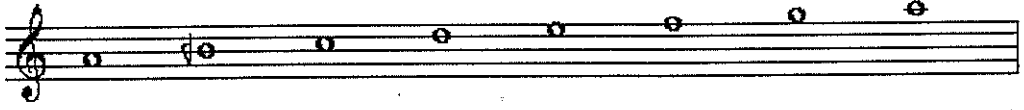
Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.98. Evlerinin Önü Yoldur

Dizileri Açısından Analiz:

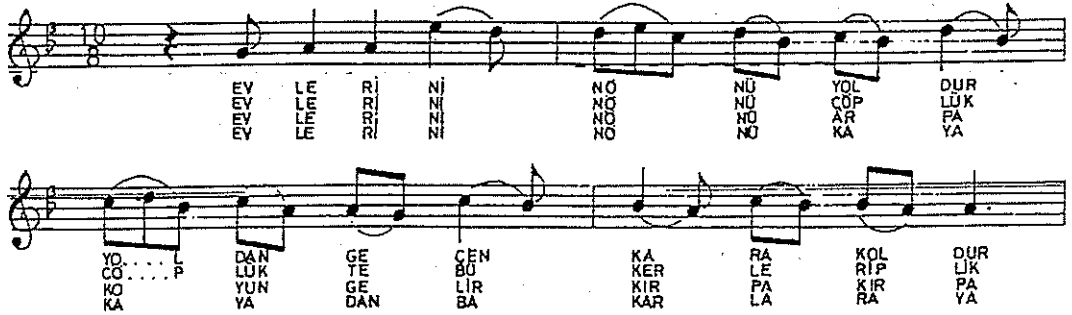
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında üç komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü bir ana temanın üst üste üç defa tekrar ettirilmesiyle oluşturulmuştur. Türküde saz bölümü olarak bu bölüm çalınmaktadır.

Bölüm seyre Râst perdesinden başlayıp Uşşak makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesine kadar olan kısımda gezindikten sonra bu perdeyi kısaca gösterip Segâhta Segâhlı kısa bir asma kalış yapmıştır. Tekrar Çârgâh perdesinden seyre başlayan bölüm Râst perdesine Râstlı düşüp Segâhta Segâh çeşnisini gösterdikten sonra Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

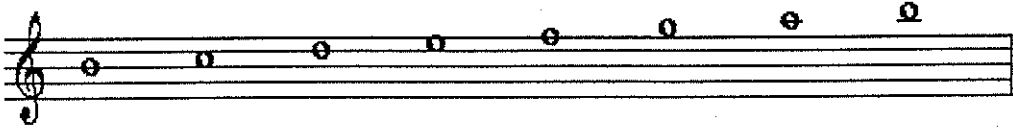
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

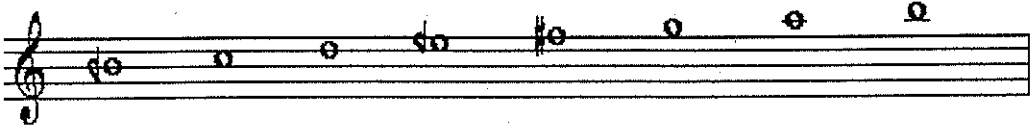
Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.99. Ey Kerem Kani Bes Değil Midir

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda hiçbir arıza sesinin kullanılmadığı görülmektedir. Karar sesi olarak si sesi alınmaktadır. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Misket dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh) , bir komalık mi bemol (Dik Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Segâh makamı dizisine benzemektedir

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

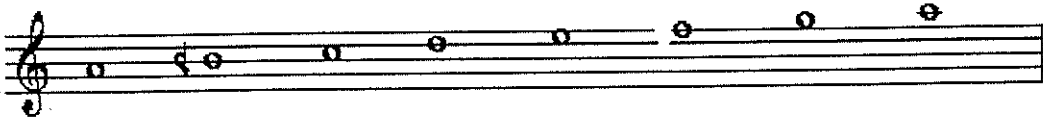
Saz bölümü Segâh perdesinden seyre başlayıp makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesini gösterip Çârgâhta Çârgâhlı kısa bir asma kalış yapmaktadır. Daha sonra tekrar Nevâ perdesi üzerinde Bûselik çeşnisini göstererek Segâhta Segâhlı olarak yedensiz karar verilmektedir

3.2.100. Galahyam Galalı

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisinde arıza bulunmayıp geçici olarak fa diyez arıza sesi kullanılmıştır. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

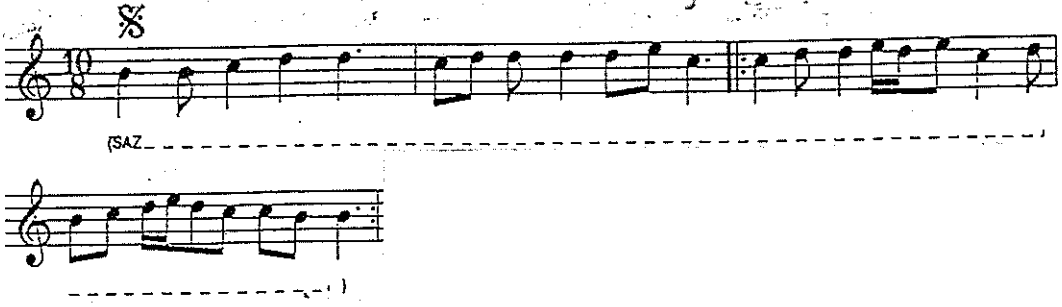

Türk Sanat Müziğinde bu ses dizisine karşılık bir makam dizisi bulunmayıp donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi bulunan Uşşak makamı ses dizisinin Hüseyinî perdesine göçürülmüş şekline benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü söz ve bağlantı bölümü olarak iki bölümden ibarettir.

CA CA CIZ CA C
LA LA LAR LA YAR
LI DAN CA BİR UY
YAM A BU BE KU
CA TIN LET DEN DA
LA BE MEL OL I
LI NI SE SA SE
DE CI ZİM
NA NAY
NA NA YI NA NAY
DE HA NİM NA NAY
NA NA YI NA NAY
BA CIZ ME O UY
SI LA ZE YA KU
YE RA RE RA SU
SİL CA A CI HA
VA LA LI

Türkünün söz bölümü Segâh perdesinden seyre başlayıp güçlü Nevâ perdesini gösterip Çârgâhta Çârgâhlı asma kalış yapmaktadır. İkinci kısım yine Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Nevâda Bûselik çeşnisini gösterdikten sonra Segâhta Segâhlı ve yedensiz karar vermektedir.

EY KE REM KÂ Nİ BES DE GİL Mİ DİR
 RAH ME TİN SA BİK GA ZÂ BÜS YÜ NE
 LÜT Fİ YE LÜT FET KE RE Mİ KÂ Nİ

BU KA DAR AD LI Hİ TA BIN Bİ ZE RE CA MİZ SE NE
 HER KES YÜZ TU TAR KEN Dİ DOS TU NA AL Bİ Zİ YA RÂB
 FET HEY LE -Bİ ZE -BÂ Bİ RAH MÂ Nİ GÖZ LE RE GÖS TER

ROŞ DE GİL Mİ DİR EM RE DER RE CA Kİ TA BIN Bİ ZE
 RAH MİN DES Tİ NE OL MA SIN KAH RE Şİ TÂ BIN Bİ ZE
 ŞEM Sİ GUF RÂ Nİ AR Şİ İH SAN DAN AÇ BÂ SIN Bİ ZE

EM RE DER RE CA Kİ TA BIN Bİ ZE
 OL MA SIN KAH RE Şİ TÂ BIN Bİ ZE
 AR Şİ İH SAN DAN AÇ BÂ BIN Bİ ZE

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türkünün seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir Segâh makamı seyir karakteri ile aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziği'nde Aksak Semâî usûlü adı altında adlandırılmaktadır.

Söz bölümü Hüseyinî perdesinden seyre başlayıp bu perde üzerindeki Uşşak dizisinde dolaşarak Nevâ perdesine Râst çeşniyle düşmektedir. Bu ses üzerinde Râst çeşniyle dolaşılıp tekrar Hüseyinî perdesinde Uşşaklı ve yedenli karar verilmektedir.

BEN BU HA NI MIN NE SI NE
 YAN DIM NE SI NE NE SI NE NE SI NE YAN DIM
 BA SIN DA KI FE SI NE YAN DIM
 BE LIN DE KI KE ME RE YAN DIM

Türkünün bağlantı bölümü seyre Hüseyinî perdesinden başlayıp sırasıyla Nevâda Râst ve Segâhta Segâh çeşnilerini kullanıp Hüseyinîde Uşşaklı ve yedenli karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

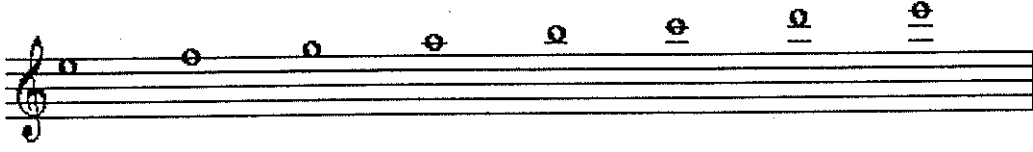
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Râst makamı seyir karakteri ile aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü adı altında adlandırılmaktadır.

3.2.101. Gara Çuhalım Oğlan

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde parçanın donanımında hiçbir arıza sesinin bulunmadığı ve sadece geçici olarak dört komalık fa diyez arıza sesinin alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizinin tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) ve dört komalık fa diyez arıza seslerini alan Hüseyinî makamı ses dizisinin Hüseyinî perdesi üzerindeki kısmına benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü yapı itibarıyla bir halay türküsü olduğundan tek bir bölümün birkaç kez üst üste tekrar ettirilmesinden oluşturulmuştur.

GA RA ÇU HA LI MOĞ LAN TİL LA RA TİL LA RA GA RA
GA RA ÇU HAM DÖRT YA KA DİR " " " " " " GA RA
GA RA ÇU HAM EN LI KA DİR " " " " " " GA RA

ÇU HA LI MOĞ LAN TİL LA RA TİL LA RA YO LU ÇI KA
ÇU HAM DÖRT YA KA DİR " " " " " " GI RIL ÇI KA
ÇU HAM EN LI KA DİR " " " " " " YA RİN YÜ ZÜ

LI MOĞ LAN TİL LA RA TİL LA RA YO LA ÇI KA LI MOĞ LAN
KA BA KA " " " " " " GI RIL ÇI KA KA BA KA
BEN LI DİR " " " " " " YA RİN YÜ ZÜ BEN LI DİR

TİL LA RA TİL LA RA

Bu bölüm Nevâ perdesinden seyre başlayıp Çârgâh perdesine Çârgâhlı düştükten sonra Hüseyinî makamının güçlü sesi olan Hüseyinî perdesinde yarım karar vermektedir.

Türkünün ikinci kısmı Hüseyinî perdesinden seyre devam edip Gerdâniye perdesine kadar çıkıp Hüseyinî makamının güçlü sesi olan Hüseyinî perdesinde karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

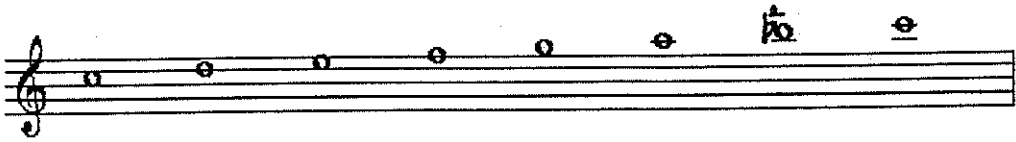
Türküde kullanılan seyir karakteri incelendiğinde seyrin inici olduğu ve bu seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

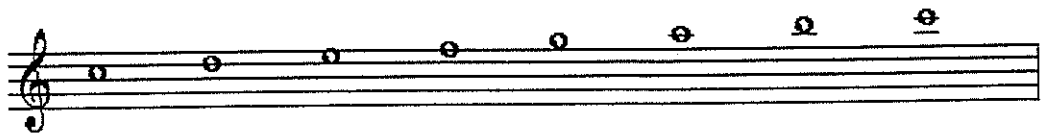
Türküde kullanılan 9/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.102. Gara Guş Yuva Yapmış

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece iki komalık si bemol sesinin alındığı görülmektedir. Karar sesi ise do Çârgâh perdesidir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında hiçbir arıza sesi almayan Çârgâh makamı dizisiyle aynıdır.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri aynı olup bir temanın üst üste üç defa tekrar ettirilmesiyle oluşturulmuştur.

Tema re Nevâ perdesinden seyre başlayıp ve Çârgâhta yedenli ve Çârgâhlı kısa bir asma kalış yaptıktan sonra mi Hüseyinî perdesine kadar çıkıp tekrar Çârgâh perdesinde yedenli ve Çârgâhlı karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

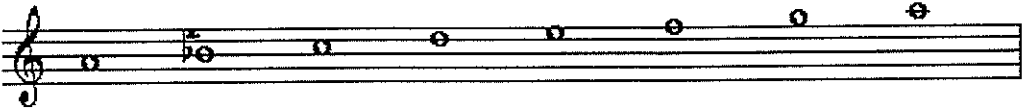
Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

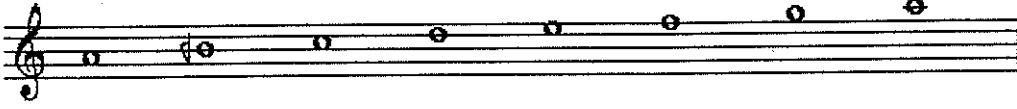
Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.103. Gar Yağar Bardan Bardan

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri aynı bölüm olup bu bölüm üst üste dört defa tekrar ettirilerek türkü oluşturulmuştur.

Bölüm re Nevâ perdesinden seyre başlamış yerindeki Uşşak dörtlüsünde kısaca gezindikten sonra Segâhta Segâhlı kısa bir asma kalış yaptıktan sonra tekrar Nevâ perdesinden seyre başlayıp Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz olarak karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

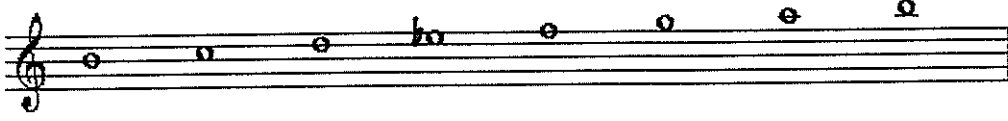
Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 4/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.104. Gara Camışları

Dizileri Açısından Analiz:

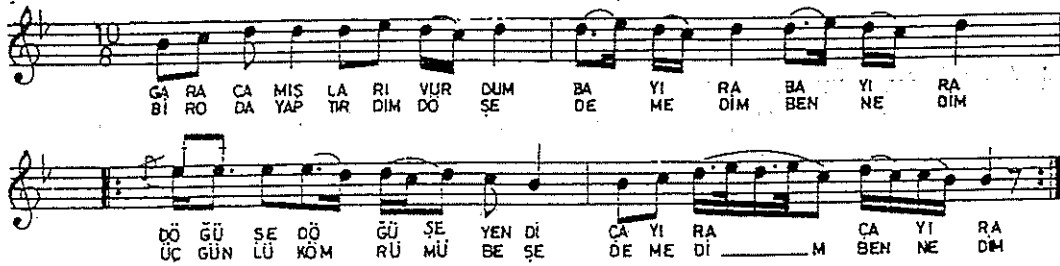
Türkünün ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece beş komalık mi bemol arıza sesini aldığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Misket dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh), dört komalık mi bemol (Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Hüzam makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

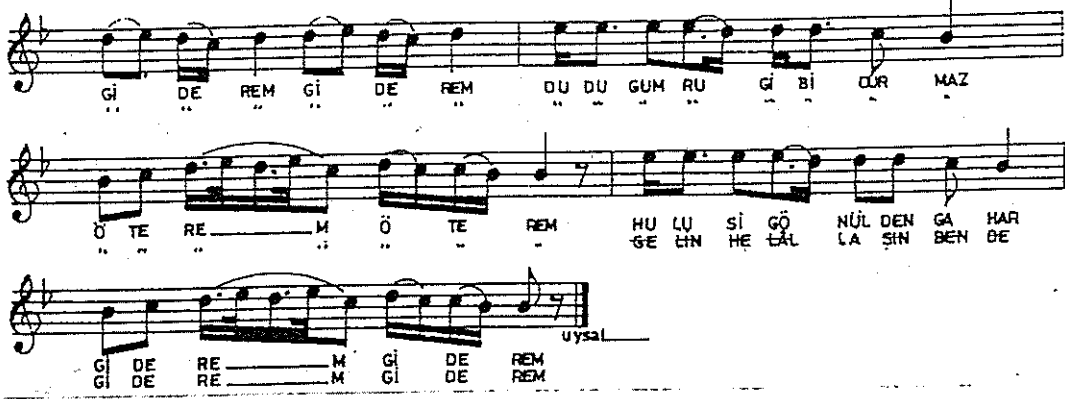
Türkü iki bölümden oluşturulmuştur. Saz bölümü olarak bu bölümlerin ikinci olanı çalınmaktadır.

Birinci bölüm Segâh perdesinden seyre başlayıp Hüzam makamının güçlü sesi olan re Nevâ perdesinde çeşnisiz yarım karar yaptıktan sonra Hisar perdesinden seyre devam edip Segâh perdesinde Hüzamlı olarak kısa bir asma kalış yapmıştır. Segâh perdesinden tekrar seyre başlayan türkü yerindeki Hüzam seslerini dolaşarak yedensiz olarak Segâh perdesinde Hüzamlı karar vermiştir.

İkinci bölüm Nevâ perdesinden seyre başlayıp güçlü Nevâ perdesini kısaca gösterip Segâh perdesinde Hüzamlı karar verdikten sonra Nevâ perdesinden seyre devam edip güçlü sesi olan bu perdede asma kalış yapmıştır. Daha sonra

yerindeki Hüzam seslerinde dolaşılıp Segâhta Hüzamli olarak yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

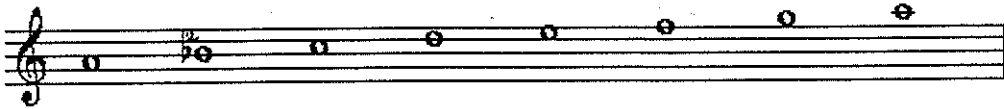
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı-inici olup bu seyir karakteri Hüzam makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

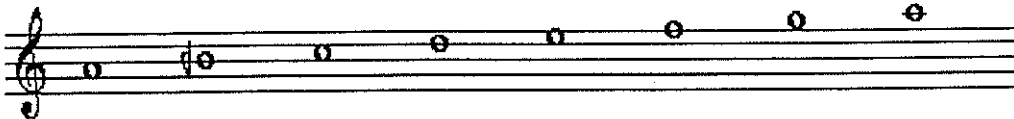
Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.105. Garsın Önüne Gar Yağmıs

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri aynı olup tek bölümlüdür.

Bu bölüm Dügâh perdesinden Uşşaklı olarak seyre başlayıp Uşşak makamının güçlü sesi olan re Nevâ perdesine kısaca değinip Râst perdesine Râstlı düştükten sonra Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

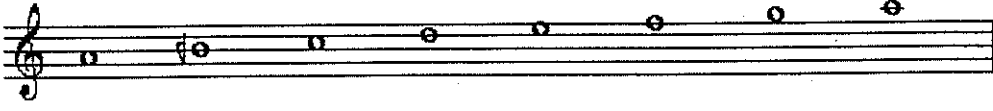
Türküde kullanılan 6/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sengîn Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.106. Garsın Önüne Gar Yağmış

Dizileri Açısından Analiz:

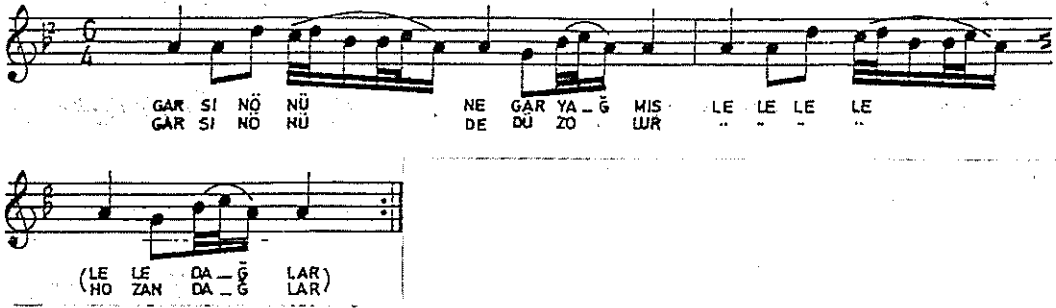
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri ayrı ayrı olmayıp aynı bölümden ibarettir.

Bu bölüm üst üste beş defa tekrar ettirilerek türkü oluşturulmuştur. Bu bölüm Dügâh perdesinden seyre başlayıp güçlü sesi Nevâ perdesini kısaca gösterdikten sonra Uşşak makamının Dügâh üzerindeki ses dizisinde kısaca dolaşıp Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 6/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sengîn Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.107. Gaşlarında Har Mi Var

Dizileri Açısından Analiz:

Bölüm seyre Hüseyinî perdesinden başlayıp bu perde üzerinde önce Uşşaklı asma kalış yapıp Nevâ perdesi üzerinde Râstlı asma kalış yapmıştır. Daha sonra tekrar Hüseyinî perdesinden seyre devam edip bu perde üzerinde önce Uşşaklı daha sonra Bûselikli asma kalış yapıp yine bu perde üzerinde karar vermiştir.

Türkü ilk bakışta Hüseyinî makamına benzemiyor gibi görünse de duyum olarak bu makamı çağrıştırmakta ve bu makamın güçlü sesinde karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

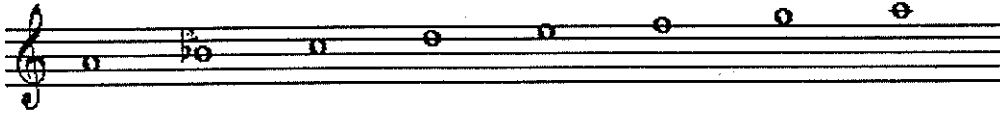
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Hüseyinî makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.108. Gayalar Direk Direk

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir. Bu bölüm üst üste dört defa tekrar ettirilerek türkü oluşturulmuştur.

GA YA LAR Dİ RE ÇI NA RO GI Zİ
GA YA DAN İN DİK DU ZE K
HI NI SA GAR YA GI YO R

NA NA SI

Bu bölüm sol Râst perdesinden seyre başlayıp Râstta Râstlı ses dizisini kullanarak güçlü sesi Nevâ perdesine kadar çıkıp Çârgâhta Çârgâh çeşnisiyle kısa bir asma kalış yapmıştır. Tekrar Râst perdesinden seyre devam edip Çârgâh ve Segâh perdelerini gösterip Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

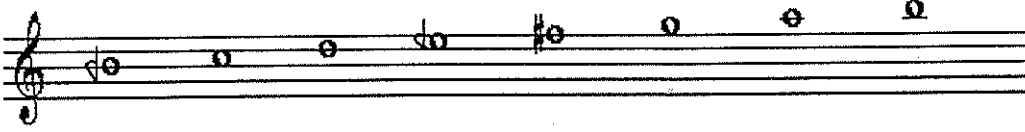
Türküde kullanılan 12/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.109. Gedikde Duvak Allandır

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında hiçbir arıza sesi almadığı ve si perdesinde karar verdiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Misket dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh), bir komalık mi bemol (Dik Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Segâh makam dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri ayrı olmayıp tek bölümün dört defa üst üste tekrar ettirilmesiyle oluşturulmuştur. Saz bölümü olarak bu bölüm çalınmaktadır.

Bölüm Çârgâh perdesinden seyre başlayıp karar sesi civarında çeşni kullanmadan nağmeler yaparak Segâh makamının güçlü sesi olan re Nevâ perdesine kısaca çıkıp Segâhta Segâhlı ve yedensiz karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

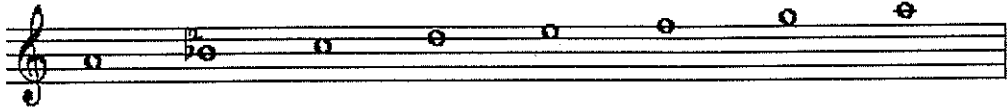
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Segâh makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 20/8'lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Aksak Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.110. Gel Ey Talib

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmuştur.

Türkünün saz bölümü Nevâ perdesinden seyre başlayıp Segâhta Segâhlı asma kalış yaptıktan sonra tekrar Segâh perdesinden seyre başlayıp Dügâh perdesi üzerinde bulunan Uşşak dörtlüsü üzerinde dolaşıp Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermektedir. Çârgâh perdesinden seyre başlayan bölüm Uşşak ses dizisini kullanarak yedenli olarak Dügâhta Uşşaklı karar vermektedir.

GE LEY TA LİB SEN BU ES RA RI HAK BİL
FEV Zİ YA BR PİR DEN NA Sİ HAT AL DİN

E REN LE RİN HA Lİ SÖ Zİ LE DE Ğİ L
MEN A RİF SİR RI NA DÜN VA KİF OL DU M

MU HAB BET BİR TO HUM A TIP YE SERT MEK
KAT RE DEN KAT RE YE UM MA NA DAL DİN

O DA O Ğ LAN U ŞA KI Zİ LE DE Ğİ L
ÇOK LA RA KA VUŞ TU N A Zİ LE DE Ğİ L

KI Zİ LE DE DE ĞİL
A Zİ LE DE DE ĞİL

Türkünün söz bölümü Dügâh perdesinden seyre başlayıp Uşşak makamının güçlü sesi olan re Nevâ perdesine kısaca değindikten sonra Çârgâhta Çârgâhlı ve Segâhlı kısa asma kalışlar yapıp Dügâh perdesine Uşşaklı olarak düşmektedir. Tekrar Çârgâh perdesinden seyre başlayıp bu perde üzerinde çeşitli melodiler yaparak Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

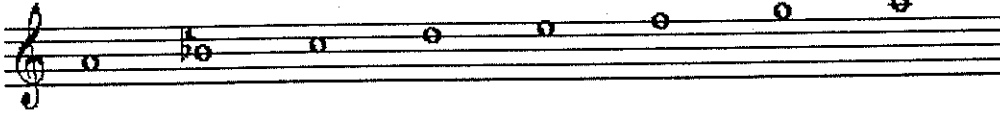
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 2/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Nîm Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.111. Gel Gidelim Sevdığım

Dizileri Açısından Analiz:

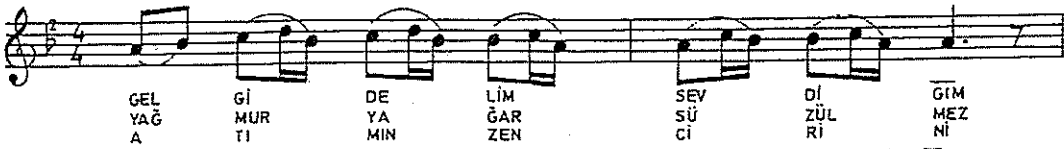
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri ayrı ayrı olmayıp aynı bölümün altı defa üst üste tekrar ettirilmesiyle oluşturulmuştur. Saz bölümü olarak da bu bölüm çalınmaktadır.

Bölüm Dügâh perdesinden seyre başlayıp güçlü sesi civarına kadar çıkıp daha sonra Uşşak makamının Dügâh perdesi üzerindeki ses dizisinde dolaşp yedensiz olarak Dügâhta Uşşaklı karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

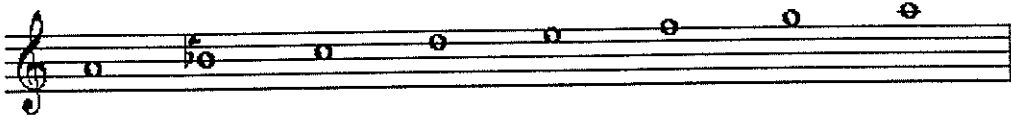
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 4/4'lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.112. Get O Dağdan Gar Getir

Dizileri Açısından Analiz:

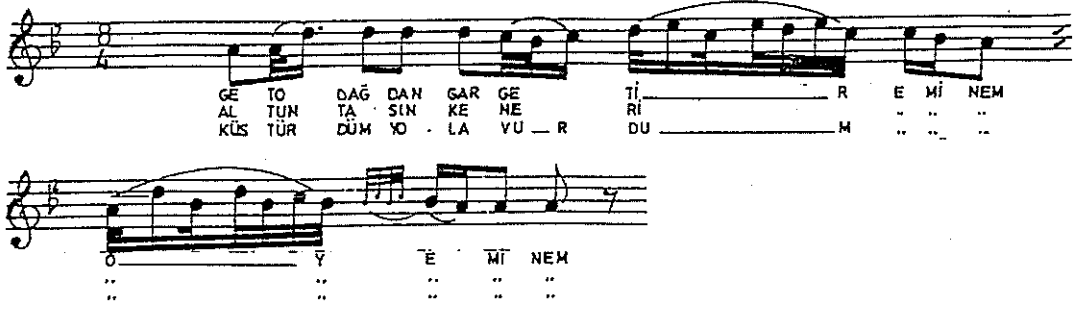
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türküde saz ve söz bölümü olarak aynı bölüm çalınmaktadır. Bu bölüm üst üste dört defa tekrar ettirilerek oluşturulmuştur. Bölüm Dügâh perdesinden seyre başlayıp Uşşak makamının güçlü sesi olan re Nevâ perdesinde çeşnisiz asma kalış yaptıktan sonra Dügâh perdesi üzerindeki Uşşak sesleri üzerinde çeşnisiz dolaşıp Dügâh perdesinde yedensiz karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

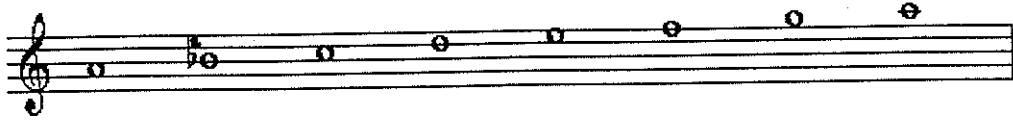
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 8/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Ağır Düyek usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.113. Geydiğim Aldır

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece bir komalık si bemol arıza sesinin kullanıldığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza sesi alan Hüseyinî makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri ayrı ayrı olmayıp saz bölümü olarak türkünün ikinci kısmı çalınmaktadır.

GEY Dİ ÇİM TL DİR AL DU DA KI BAL DİR NE GÜ ZEL HAL Dİ R
 GEY Dİ ÇİM NOR DUR KOL LA RI DAR DİR KEY Fİ HİZ VAR Dİ R
 GEY Dİ ÇİM SA RI ŞEN KI MİH YA RI AL LAJ MA BA RI
 GEY Dİ ÇİM AT LAS İG NE LE Rİ BAT MAZ YAR BEN SİZ YAT MA Z

AK ŞA MO LAN DA AK ŞA MO LAN DA BA DE DO LAN DA
 AK ŞA MO LAN DA AK ŞA MO LAN DA BA DE DO LAN DA
 AK ŞA MO LAN DA AK ŞA MO LAN DA BA DE DO LAN DA
 AK ŞA MO LAN DA AK ŞA MO LAN DA BA DE DO LAN DA

Birinci kısım seyre Dügâh perdesinden başlayıp Hüseyinî makamının güçlü sesi olan mi Hüseyinî perdesinde yarım karar yaptıktan sonra ikinci kısım başlamaktadır. Bu kısım Nevâ perdesinde Kürdîli olarak seyre başlayıp Segâh perdesinde Segâhlı olarak asma kalış yaptıktan sonra Dügâh perdesinde Hüseyinîli olarak yedensiz karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı-inici olup bu seyir karakteri Hüseyinî makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.114. Gımayı Ezerler Taşta

Dizileri Açısından Analiz:

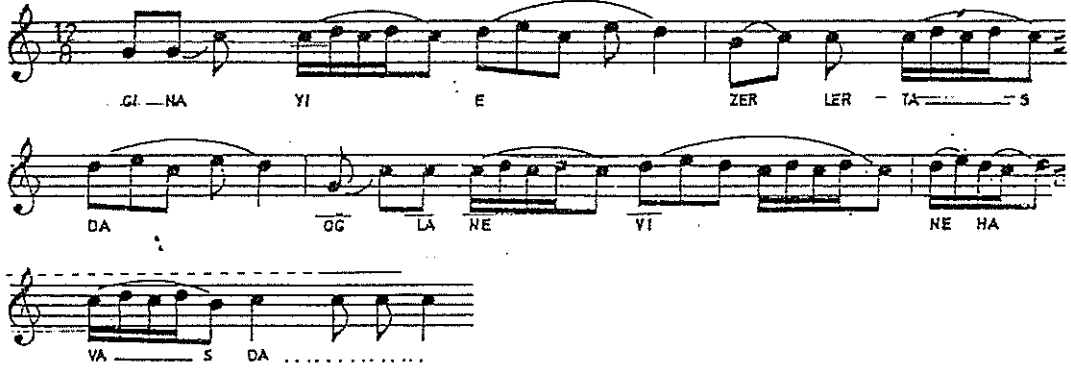
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde herhangi bir arıza sesi almadığı ve Çârgâh perdesinde kara verildiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi hiçbir arıza sesi almayan ve Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri ayrı ayrı olmayıp iki aynı bölümün birleştirilmesinden oluşmuştur. Saz bölümü olarak da bu bölüm çalınmaktadır.

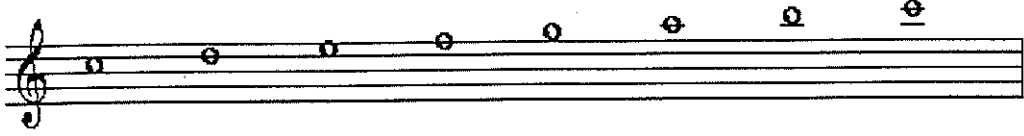
Bölüm Râst perdesinden seyre başlayıp Çârgâh perdesine Çârgâhlı çıktıktan sonra Nevâ perdesi üzerinde kısa bir asma kalış yapıp tekrar Râst perdesine seyre devam etmektedir. Bunun devamında yine Nevâ perdesi üzerinde Bûselikli asma kalışlar yapılarak Çârgâh perdesinde Çârgâhlı ve yedensiz karar verilmektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

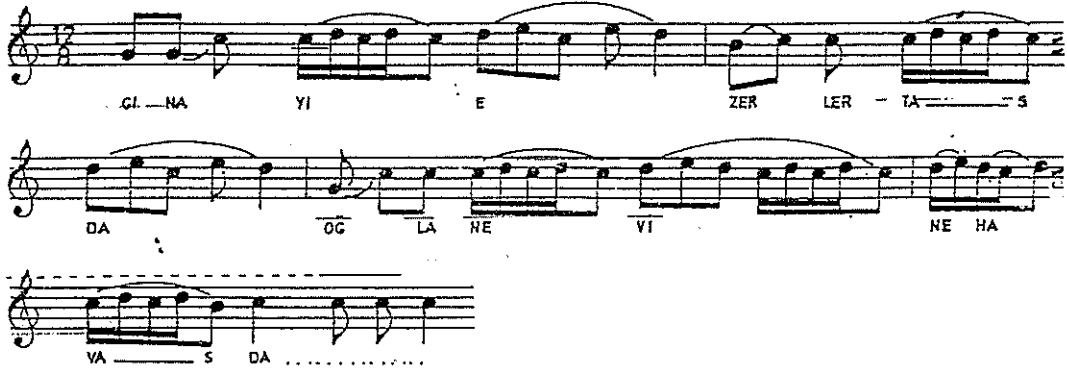
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde herhangi bir arıza sesi almadığı ve Çârgâh perdesinde kara verildiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi hiçbir arıza sesi almayan ve Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri ayrı ayrı olmayıp iki aynı bölümün birleştirilmesinden oluşmuştur. Saz bölümü olarak da bu bölüm çalınmaktadır.

Bölüm Râst perdesinden seyre başlayıp Çârgâh perdesine Çârgâhlı çıktuktan sonra Nevâ perdesi üzerinde kısa bir asma kalış yapıp tekrar Râst perdesine seyre devam etmektedir. Bunun devamında yine Nevâ perdesi üzerinde Bûselikli asma kalışlar yapılarak Çârgâh perdesinde Çârgâhlı ve yedensiz karar verilmektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde Bûselik makamının güçlü sesi olan mi Hüseyinî perdesi hiç kullanılmamıştır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

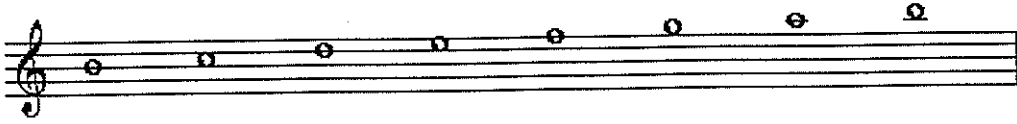
Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Bûselik makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

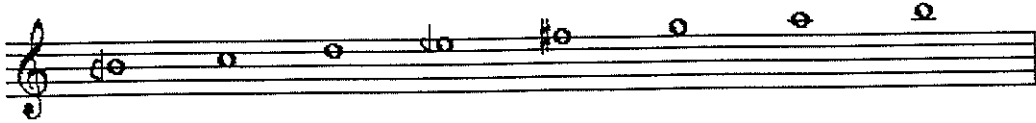
Türküde kullanılan 10/16lık usûl Türk Sanat Müziğinde Curcuna usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.116. Giderem Men Tebrize

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisinde hiçbir arıza sesi kullanılmayıp sadece geçici arızalar kullanılarak si perdesinde karar verilmiştir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Misket dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh), bir komalık mi bemol (Dik Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza sesleri kullanılan Segâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü serbest ve ritimli olarak iki kısımdan oluşmaktadır.

Serbest

GI DE REM MEN TEB Rİ ZE A GÜ LÜ ME NE BA
GI DE REM MEN Sİ RA ZA A BA LA M
ME NE BA Bİ R CA Hİ GE L
ME M Sİ NA ZE DÖ N ME NE BA H
ME NE BA H

Serbest bölüm seyre Segâh perdesinden başlayıp Segâh makamının güçlü sesi olan re Nevâ perdesinde yarım karar yaptıktan sonra Segâhlı olarak Segâh perdesine inmektedir. Daha sonra Hisar perdesinden seyre başlayıp Nevâ üzerinde yarım Hicazlı olarak asma kalışlar yapıp Segâh perdesinde Segâhlı ve yedenli karar vermiştir.

♩ = 63

GI DE REM MEN TEB Rİ ZE A BA LAM ME NE BA H ME NE
GI DE REM MEN Sİ RA ZA A BA LAM
BA H Bİ R CA Hİ GE L ME M Sİ NA ZE
DÖ N GE Rİ BA H GE Rİ BA H

Türkünün ritimli olan söz bölümü Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Segâh makamının güçlü sesi olan re Nevâ perdesi üzerinde çeşnisiz kısa asma kalışlar yaptıktan sonra Hüseyinîde Kürdî çeşnisi kullanarak Segâhta Segâhlı ve yedenli kısa bir kalış yapıp Nevâ perdesi üzerinde çeşnisiz dolaşıldıktan sonra ve bu perde yinelendikten sonra tekrar bu perde üzerinde Bûselikli asma kalış kullanılıp yedenli olarak Segâh sesinde Segâhlı karar verilmiştir.

Türkünün saz bölümü söz bölümünün aynısı olup aynı makamsal yapıya sahiptir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

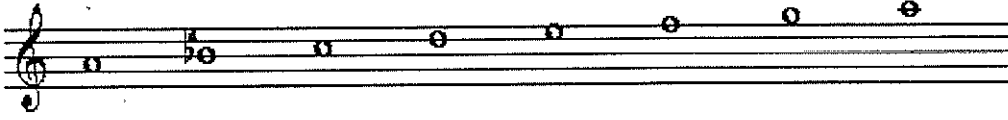
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Segâh makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

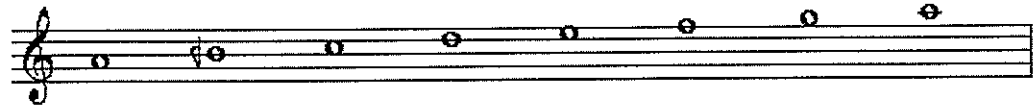
Türküde kullanılan 4/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.117. Giderim Bu Düzenen

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri ayrı ayrı olmayıp tek bölümün iki defa üst üste tekrar ettirilmesiyle oluşturulmuştur. Bu bölüm Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Hüseyinî perdesi üzerinde Kürdîli kısa bir asma kalış yaptıktan sonra Nevâ perdesi üzerinde Bûselikli kalıp Çârgâhta Çârgâh ve Segâhta Segâhlı asma

kalışlar yaparak Râst perdesine Râstlı inip sırasıyla Nevâda Bûselik, Çârgâhta Çârgâh ve Segâhta Segâh çeşnilerini kullanıp Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermektedir.

GI DE RİM BU DÜ ZÜ NEN AL LAN MA SAL LAN MA KO KU LU
 UC Bİ CA ÇN NAM LU SU
 İŞ TE ÖR TÖ LÜ GÜ LÜ
 GE LİN AY NA Sİ CE Bİ NE SO KU LU GE LİN

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı-inici olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 4/4'lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.118. Gine Bugün Yaralandım

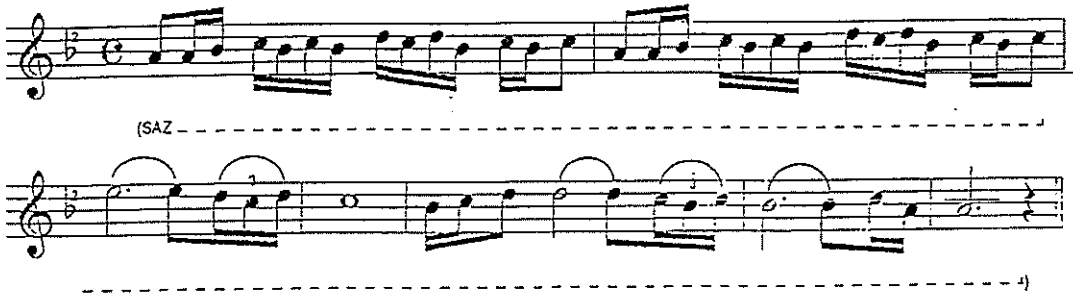
Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza sesi alan Hüseyinî makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Türkünün saz bölümü Dügâh perdesinden seyre başlayıp bu perde üzerindeki Hüseyinî seslerinde gezinip makamın güçlü sesi olan mi Hüseyinî perdesinde yarım karar yaptıktan sonra Çârgâh perdesinde Çârgâhlı asma kalış yapıp sırasıyla Nevâda çeşnisiz ve Segâhta Segâhlı asma kalışlar yaptıktan sonra Dügâh perdesinde yedensiz karar vermektedir.

Türkünün söz bölümü Gerdâniyede Râstlı seyre başlayıp Nevâ üzerindeki Râst dörtlüsünün içerisinde Râstlı çeşniler kullanarak makamın güçlü sesi olan Hüseyinî perdesinde Uşşaklı yarım karar yapmaktadır. Daha sonra tekrar aynı yerden seyre başlayan türkü Hüseyinî perdesi üzerindeki Uşşak çeşnisini fazlasıyla kullanıp tekrar Hüseyinî perdesinde Uşşaklı yarım karar yapıp Çârgâh perdesinde çeşnisiz asma kalış yapmıştır. Aradaki saz bölümü çalındıktan sonra Dügâh perdesinden seyre başlayan türkü Çârgâhta Çârgâhlı kısa asma kalış yaptıktan sonra Segâh perdesinde Segâh çeşnisini gösterip Dügâhta Hüseyinîli olarak yedensiz karar vermektedir.

Türkünün ikinci bölümü de birinci bölümle aynı olup aynı çeşnileri, aynı asma kalışları ve aynı karar şeklini kullanmaktadır.

AH Gİ NE BU GÜN YA RA LAN DİM Gİ NE BU GÜN YA RA LAN

DİM

İN DİM ET RA Fİ DO LAN DİM DERT Lİ CA NİM DA NU SAN DİM

YIL Dİ Zİ YIL Dİ Zİ YIL Dİ ZO OF (SAZ-----)

SA NA DER-LE-R KE-RI-VAN KI-RAN BEL-LE-R BÜ-KEN EV-LE-R Yİ-KAN

YIL Dİ ZO OF

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

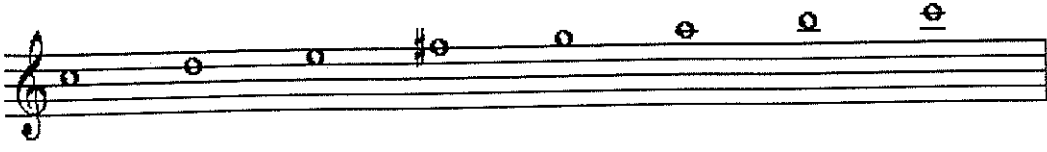
Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Hüseynî makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 4/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.119. Gît Gelemem İşim Var

Dizileri Açısından Analiz:

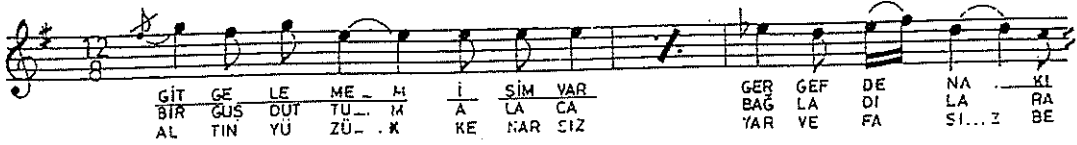
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda beş komalık mi bemol ve geçici olarak ta dört komalık fa diyez arıza sesinin alındığı ve türkünün do perdesinde karar verdiği görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizinin tam bir karşılığı olmamakla birlikte donanımda dört komalık si bemol (Dik Kürdî) ve dört komalık do diyez (Nîm Hicaz) arıza seslerini alan ve sol Râst perdesinde karar veren Nikrîz makamı ses dizisinin Çârgâh perdesi üzerine göçürülmüş haline benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir.

Bölüm seyre makamın güçlü sesi olan Gerdâniye perdesinden başlayıp kısmın sonuna kadar Hüseyinîde Uşşak çeşnisi kullanıp bu perde de yarım karar vermiştir.

Türkünün ikinci kısmı Nevâ perdesinde Hicaz çeşnisi kullanarak seyre başlayıp Çârgâh perdesinde Nikrîzli ve yedenli karar vermiştir.

Bundan sonraki bölüm birinci bölümle aynı yapıda olup aynı makamsal yapıya sahiptir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup Nîkrîz makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

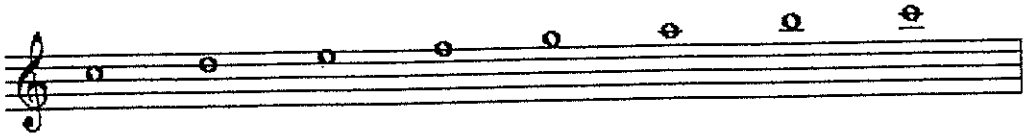
Türküde kullanılan 12/8'lik usûlün Türk Sanat Müziği'nde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.120. Gına Alayım Gına

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece beş komalık mi bemol arıza sesinin alındığı ve türkünün do perdesinde karar verdiği görülmektedir. Türk Halk Müziği'nde bu dizi do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziği'nde bu dizi donanımında hiç bir arıza sesi almayan ve Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrılmamış ve tek bölümden oluşturulmuştur.

Bu bölüm iki defa üst üste tekrar edilerek türkü oluşturulmuştur.

Donanımda beş komalık mi bemol sesinin kullanılma nedeni ise daha önceki eserlerde de belirtildiği gibi Çârgâh makamı ile bu makamın içerisinde kullanılan Çârgâhta Nikriz çeşnisinin iç içe oluşudur.

Türkü Râst perdesinden Çârgâh çeşniyle seyre başlayıp Nevâ da Hicaz çeşnisini gösterip Çârgâh perdesinde asma kalış yapmıştır. Nevâ perdesinden seyre devam eden türkü Çârgâhta Çârgâhlı ve yedensiz karar vermiştir.

Türkünün ikinci kısmı birinci kısım ile aynı olup aynı makamsal özellikleri içermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

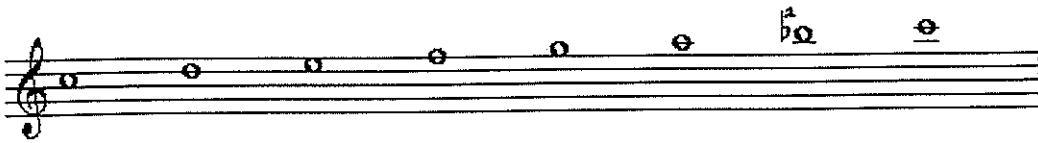
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 12/8'lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklinde kullanılmıştır.

3.2.121. Gökte Yıldız Ellidir

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanında sadece iki komalık si bemol sesinin alındığı ve karar sesinin do perdesi olduğu görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi hiçbir arıza işareti almayan ve Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makam dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı bölümden ibarettir.

GÖ-Ğ DE YIL DIZ E-L Lİ DİR DÖ-N HA DÖN DÖ NÜM YAR

DÖ Nİ-M GA DA-N A LİM YA-R EL Lİ Sİ DE BE-L Lİ DİR

DÖ-N HA DÖN DÖ Nİ-M YAR DÖ Nİ-M GA DA-N A LİM YA-R

Bölüm do Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Nevâ perdesinde çeşnisiz kısa bir asma kalış yaptıktan sonra bu perdede Bûselik çeşnisini gösterip Râst perdesine kadar çeşnisiz inmektedir. Daha sonra Bûselik perdesinden tekrar seyre başlayıp Nevâ perdesini kısaca gösterdikten sonra bu perde üzerinde Bûselikli çeşni yapıp Çârgâh perdesinde yedenli ve Çârgâhlı karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

GÖ NÜL DER YAR Dİ YA RI HU HU

SU GEL Dİ YAR Dİ YA RI NE N Nİ

DAĞ LAR KALK SIN A RA DAN YA V RU M

-GÖ-RÜN-SÜN-YAR -Dİ-YA-RI NE N Nİ

UYGUL

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Hicaz makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 4/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.123. Gurbet Elde Baş Yastığa Gelende

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol sesinin alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türkünün söz bölümü Gerdâniye perdesinden seyre başlayıp Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşnisi gösterip Nevâ perdesinde Bûselikli olarak yarım karar verdikten sonra Dügâhtaki Uşşak dizisinin seslerinde dolaşp Dügâhta Uşşak çeşnisi göstermiştir. Daha sonra tekrar Çârgâh perdesinden seyre başlayıp makamın güçlü sesi Nevâ perdesinde çeşnisiz asma kalış yaptıktan sonra bu perde üzerindeki kalışını çeşitlendirip Segâhta Segâhlı asma kalış yaparak Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

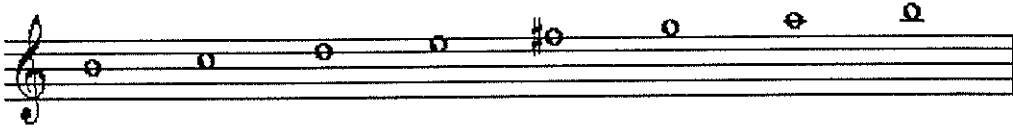
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

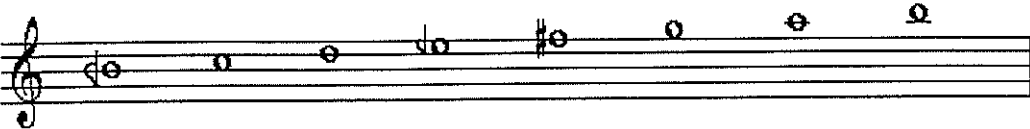
Türküde iki değişik usûl kullanılmıştır. Bunlardan birincisi olan 6/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sengîn Semâî, 4/4lük usûl ise Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.124. Gülahmette Dar Sokakta Evim Var

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece dört komalık fa diyez işaretinin kullanıldığı ve türkünün si sesinde karar verdiği görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Misket dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh), bir komalık mi bemol (Dik Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Segâh makamı dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı bölümden ibaret olup iki kısma bölünmüştür.

GÜ-LAH-NI TE İRİ SO-CAK-TRA E-VİM VAR BA-LAM E-VİM VAR AL AL NA LI
SEN Gİ-DEL SEN GE-NAI EAS-KA Kİ-NİL VAK BA-LAM Kİ-MİL VAK

E-Lİ-LE-LİN DE - - EÜ-LÜN VAK AL Gİ-NA LI E-Lİ-LE-LİN DE - - GÜ-LAH VAK
MA-Nİ ME-LA - - Eİ-KA GAK CAN GÜ Zİ LE ZER DE RAY NAKSEN Sİ NA BA

Birinci kısım seyre karar sesi olan Segâh perdesinden başlayıp bu makamın güçlü perdesi olan Nevâ perdesini kısaca gösterip Çârgâhta Çârgâhlı kısa bir asma kalış yaptıktan sonra tekrar Nevâ perdesi üzerinde Bûselikli yarım karar vermiştir.

İkinci kısım Nevâ perdesi üzerindeki Bûselik çeşnisini göstererek seyre başlayıp Segâh perdesine indikten sonra Dik Kürdî perdesinde kısa bir asma kalış yapıp tekrar Nevâ perdesi üzerindeki Bûselik çeşnisini göstererek Segâhta Segâhlı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

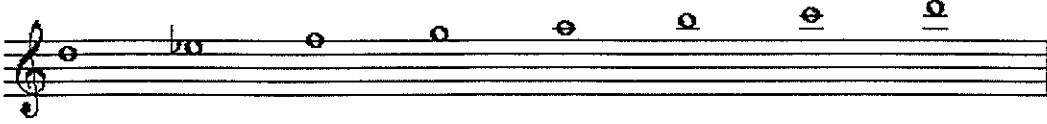
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Segâh makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

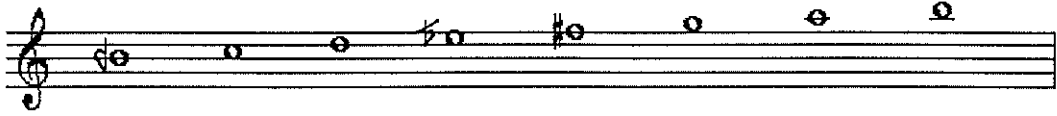
Türküde kullanılan 6/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.125. Gülemler Sağar Koyunu

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece beş komalık mi bemol sesinin kullanıldığı ve re sesinde karar verildiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizinin tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh), dört komalık mi bemol (Nim Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Hüzzam makamı ses dizisinin Nevâ perdesi üzerinde kalan kısma benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak ayrılmamış tek bölümden ibarettir.

GÜ LEN BER SA ÇA . . R GO YU Nİ BE NE GÖS TER ME . . Z BO
GÜ LEN BER SA ÇA . . R İ NE Gİ BE NE GÖS TER ME . . Z Bİ
GÜ LEN BER SA ÇA . . R ME DE Gİ BE NE GÖS TER ME . . Z GE

YU NU DE Rİ YE ME Rİ YE BO YU NA BO SU NA BEN SE NE GUR BAN
LE Gİ Bİ LE GE Mİ LE GE BO YU NA BO SU NA BO YU NA BO SU NA
DE GT GE DE GE ME DE GE BO YU NA BO SU NA " " " " "

GÜ LEN BER GİT ME GE LİM GÜ LEM BER GUR BA NO LİM
" " " " " " " " " " "

GÜ LEM BER

Uysal

Bu bölüm Segâh perdesinden seyre başlayıp Hüz zam makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesi üzerinde Hicazlı yarım karar verdikten sonra Çârgâh perdesinde Nikrîzli kalışlar yaparak Nevâ perdesinde tam karar vermiştir.

Türkü her ne kadar Nevâ perdesinde karar verse de bu perde Hüz zam makamının güçlü sesi olduğundan ve türkü duyum olarak en çok Hüz zam makamını çağrıştırdığından makamsal yapı olarak en çok Hüz zam makamı ile bağdaşmaktadır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

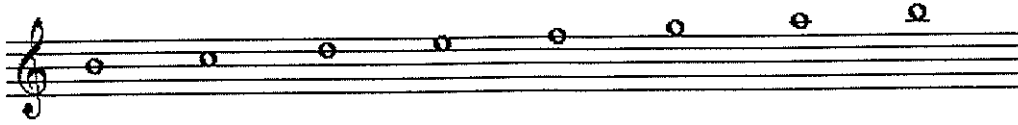
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Hüz zam makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 6/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.126. Gülistanda Bir Gülüm Var

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda hiçbir arıza sesinin kullanılmadığı ve türkünün si sesinde karar verdiği görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Misket dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh), bir komalık mi bemol (Dik Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Segâh makamı dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri aynı olup türkü iki bölümden ibarettir.

DU LİS TAN DA Bİ R GÜ LÜ M YA R
GU LIS TA NI ME N BE K LE RE M

MOR ME NE V SE SÜ M BÜ LÜ M VAR
BO SA GI DE R E ME K LE REM

Birinci bölüm seyre Çârgâh perdesinden başlayıp Nevâ perdesi üzerinde Bûselik çeşnisini gösterip bu perde üzerinde yarım karar yaptıktan sonra tekrar Çârgâh perdesinden seyre devam edip Nevâ perdesi üzerinde çeşnisiz asma kalırlar yapıp Segâh perdesinde yedensiz karar vermiştir.

TA ZE GON CA Bİ R GÜ LÜ M YA R
GU LU SUM BU LE E K LE RE M

BA KA BA KA GÖZ DE NOL DU ME Y Dİ YE

Dİ YE SÖZ DE NOL DU ME Y YA NA YA NA

ÖZ DE NOL DU ME Y DÖ VE DÖ VE Dİ Z

DE NOL DU ME Y GÖZ DE NOL DU ME Y ÖZ DE NOL DU

ME Y SÖZ DE NOL DU ME Y YE Y

Türkünün ikinci bölümü Çârgâh perdesinden başlayıp Nevâ perdesi üzerinde önce Bûselikli asma kalış yapıp daha sonra yine bu perde üzerinde Râstlı ve Bûselikli asma kalışlar yapıp Çârgâh perdesinde Çârgâhlı yarım karar yapmıştır. Seyre Nevâ perdesinden devam eden kısım Hüz zam makamına kısa bir geçiş yapıp Dik Hisar perdesi yerine Nîm Hisar perdesini kullanarak Nevâ perdesi üzerinde Hicazlı ve Çârgâh perdesi üzerinde Nîkrîzli kısa asma kalışlar yapıp karara doğru tekrar Segâh makamına geçerek Nevâda Bûselik Çârgâhta Çârgâh çeşnilerini kullanarak Segâhta Segâhlı ve yedenli olarak karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Segâh makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.127. Gülşen-i Aşka Varalı

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece iki komalık si bemol işaretinin kullanıldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

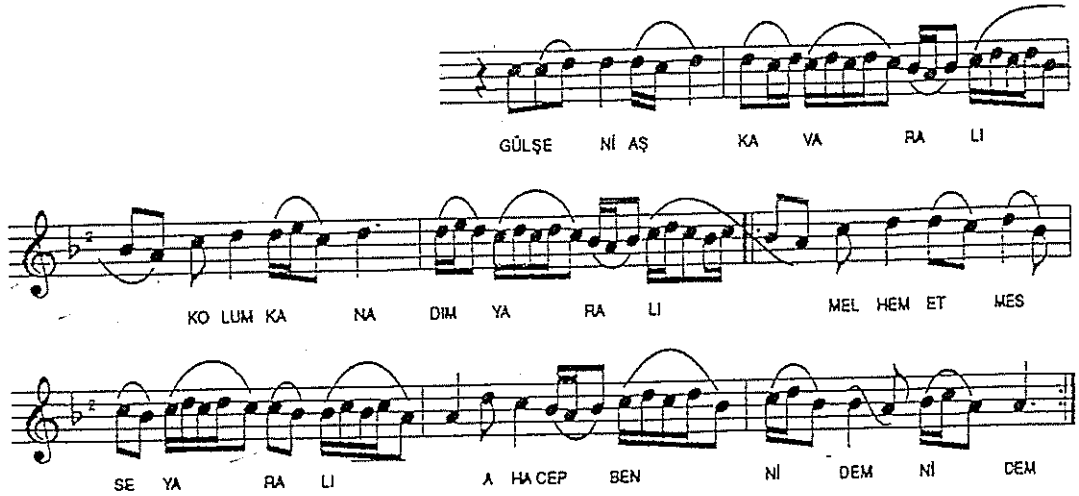
Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden ibarettir.

Türkünün saz bölümü Çârgâh perdesinden seyre başlayıp makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinde kısa asma kalışlar yaptıktan sonra Dügâh perdesi üzerindeki Uşşak dizisi üzerinde gezinip Çârgâhta Çârgâhlı ve Segâhta Segâhlı asma kalışlar yapıp Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermektedir.

Türkünün söz bölümü dört bölümden ibarettir. Birinci bölüm Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Nevâda çeşnisiz asma kalış yapıp Segâh perdesinde kısa bir yarım karar yapmıştır. Daha sonra Nevâda Bûselikli çeşni kullanarak Çârgâhta Çârgâhlı yarım karar vermiştir. Segâh perdesinden seyre devam eden bölüm Dügâh üzerindeki Uşşak dizisi seslerinde gezindikten sonra Segâhta Segâh çeşnisi kullanıp Dügâhta Uşşaklı karar vermiştir.

GÜ LÜN ET RA FIN AL MIŞ HAR

NA KIL 'GÜ' LÜN Dİ 'BİN' DE 'MAR' -İM DAT ET MES

SE BA NA YAR A HA CEP BEN Nİ DEM Nİ DEM

İM DAT ET MES SE BA NA YAR A HA CEP BEN

Nİ DEM Nİ DEM

Ara sazı çalındıktan sonra türkünün ikinci bölümü Hüseyinî perdesinden seyre başlayıp Nevâ perdesi üzerinde Bûselikli bir asma kalış yaptıktan sonra Segâhta Segâh çeşnisini kullanıp dizinin Nevâ perdesine kadar olan kısmında gezinip Dügâhta yedensiz ve Uşşaklı karar vermiştir.

Türkünün üç ve dördüncü bölümleri ikinci bölümle aynı çeşni, aynı asma kalış ve karar şeklini kullandığından yukarıda belirtilen bölümle aynıdır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

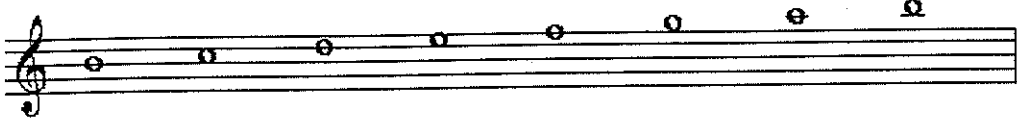
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı-inici olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle tam uyuşmamaktadır.

Usûl Açısından Analiz:

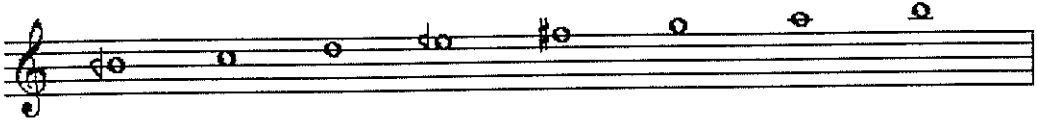
Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.128. Güzeller Bezenmiş Toya Giderler

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda hiçbir arıza işaretinin kullanılmadığı ve türkünün si sesinde karar verdiği görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Misket dizisi olarak adlandırılmaktadır.

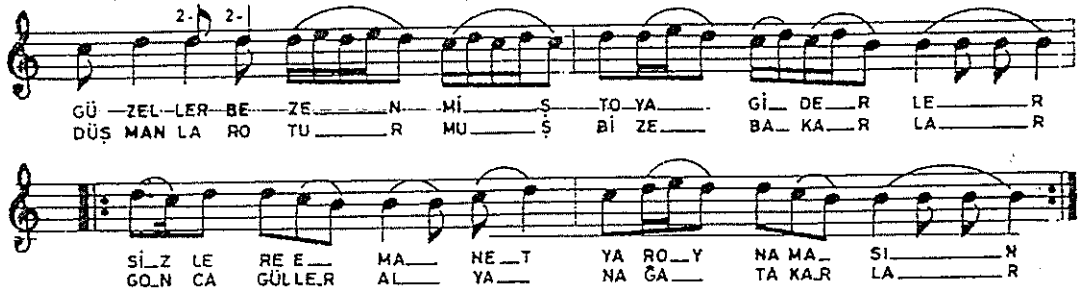
Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh), bir komalık mi bemol (Dik Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Segâh makamı dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmuştur.

Saz bölümü makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinden seyre başlayıp yerindeki Segâh dizisini dolaşıp Nevâda Bûselikli kısa bir çeşni gösterdikten sonra Segâhta Segâhlı ve yedensiz karar vermektedir.

Türkünün söz bölümü iki kısımdan ibaret olup bu iki kısım birbirinin aynıdır. Kısım Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Nevâda Bûselik çeşnisini gösterdikten sonra Çârgâhta Çârgâhlı kısa bir asma kaş yapmaktadır. Daha sonra tekrar Nevâ perdesinden seyre devam edip Segâhta Segâhlı ve yedensiz karar vermektedir.

BEN BÜ LÜ REM RE CA Mİ N NE TE DER LE R
SON RA SÖY LER BA ŞI Mİ ZA KA KAR LA R

YE N GÜL LÜ KE Oİ PAY BA LAM TE ZO Y NA MA SI N
DO DA ĞI NA L TI N DA DI LO Y NA MA SI N

İkinci kısım Nevâ perdesinden seyre devam edip yerindeki Segâh dizisi dolaşarak güçlü perdesi yinelenip Segâhta Segâhlı ve yedensiz karar verilmiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Segâh makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 12/8'lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.129. Hani Yaylam Hani Senin Ezelin

Dizileri Açısından Analiz:

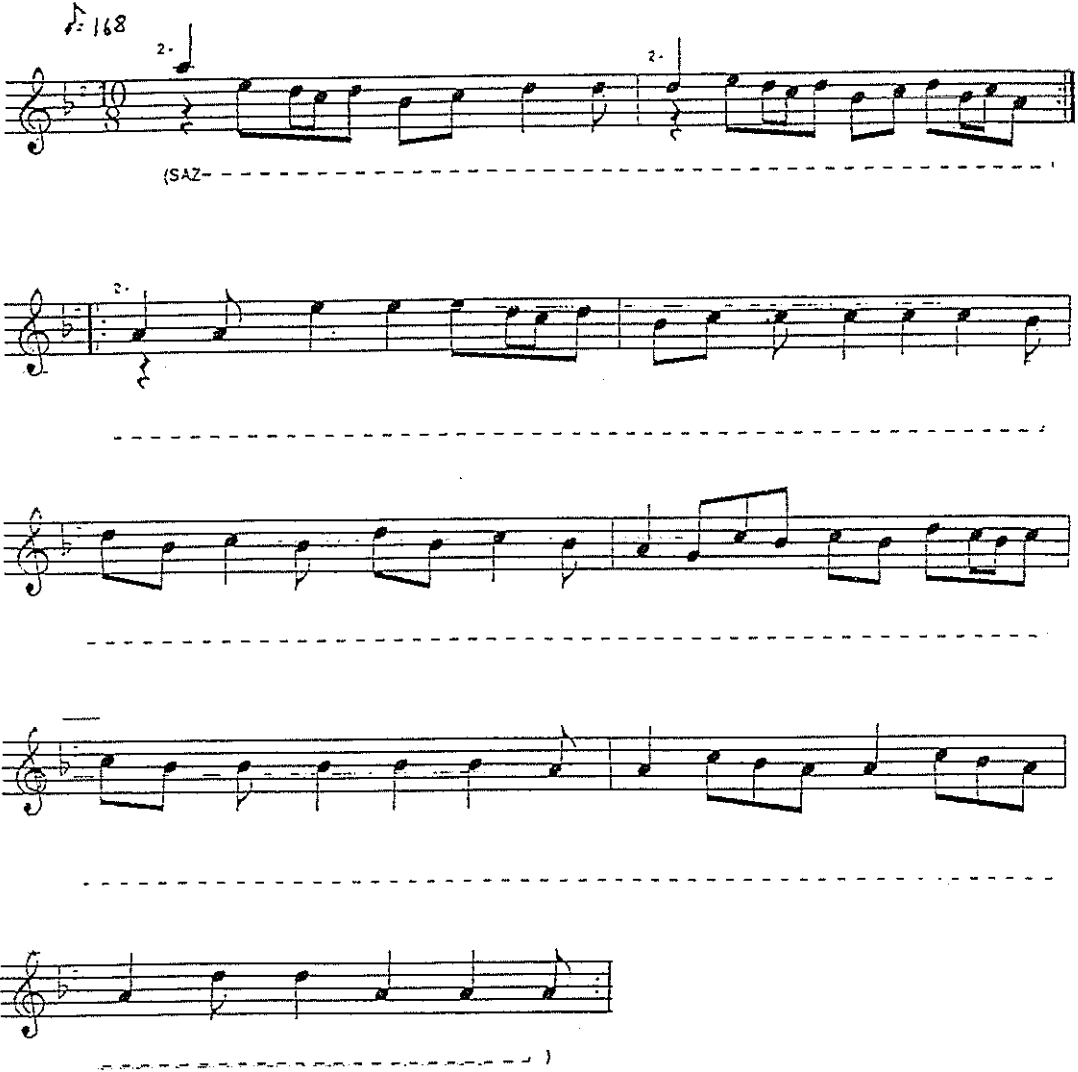
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol işaretinin kullanıldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

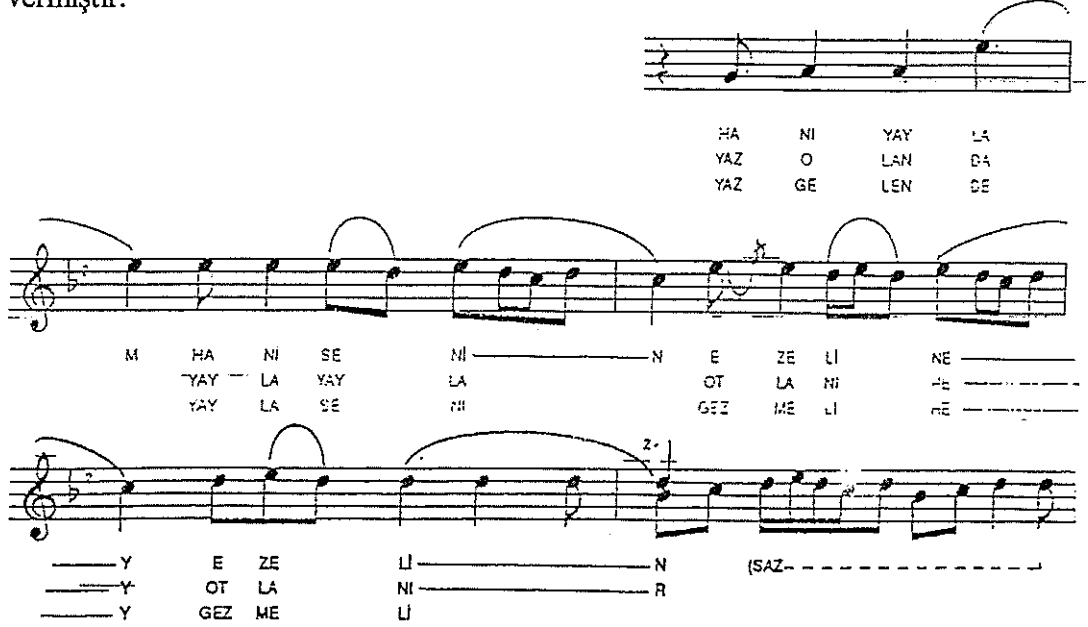
Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Saz bölümü Hüseyinî perdesinden seyre başlayıp makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinde çeşnisiz kısa asma kalışlar yapıp Çârgâh perdesinde Çârgâhlı yarım karar yapmıştır. Bunun devamında Segâhta Segâhlı asma kalış yaparak makamın güçlü sesini tekrarlayıp Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermiştir.

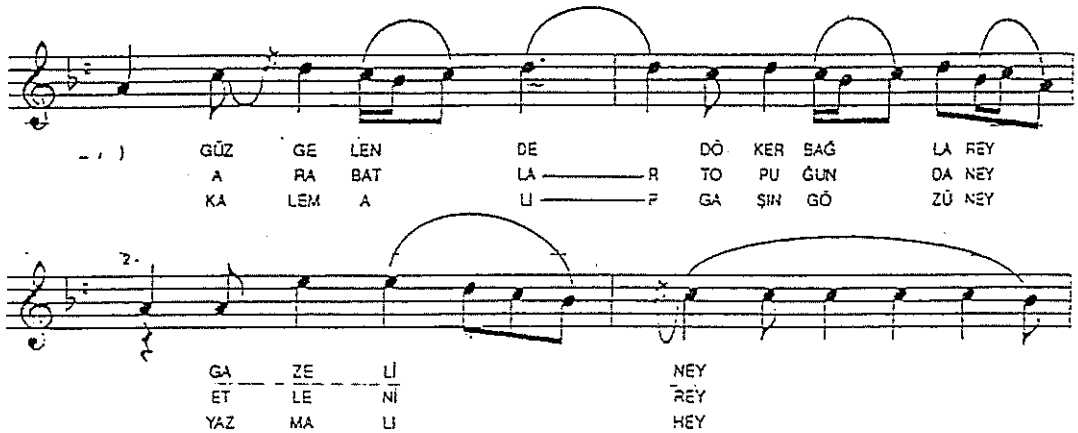

HA NI YAY LA
YAZ O LAN DA
YAZ GE LEN DE

M HA NI SE NI N E ZE LI NE
YAY LA YAY LA OT LA NI
YAY LA SE NI GEZ ME LI NE

Y E ZE LI N (SAZ--
Y OT LA NI R
Y GEZ ME LI

Türkünün söz bölümü Râst perdesinden seyre başlayıp Hüseyinî perdesinde çeşnisiz bir asma kalış yaparak bu makamın güçlü sesi Nevâ perdesinde yarım karar vermiştir.

GÜZ GE LEN DE DÖ KER BAĞ LA REY
A RA BAT LA R TO PU ĞUN OA NEY
KA LEM A LI F GA ŞIN GÖ ZÜ NEY

GA ZE LI NEY
ET LE NI REY
YAZ MA LI HEY

Sözün ikinci kısmı Dügâh perdesinden Uşşaklı olarak seyre başlayıp Nevâ perdesi üzerinde yarım karar yaptıktan sonra Çârgâhta Çârgâhlı bir asma kalış yapıp Segâhta Segâh çeşnisini gösterdikten sonra tekrar güçlü sesine çıkıp

Segâhtaki Segâh çeşnisini yineleyip Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermektedir.

(SAZ -----)

	GA	ZE	LI	
	ET	LE	NI	
	YAZ	MA	LI	

NE	-----	Y	GA	ZE	LI	NEY
RE	-----	Y	ET	LE	NI	REY
HE	-----	Y	YAZ	MA	LI	HEY

EY	-----
EY	-----
EY	-----

Türkünün bundan sonraki kısmı ikinci kısım ile aynı olup aynı çeşni, asma kalış ve karar şeklini göstermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

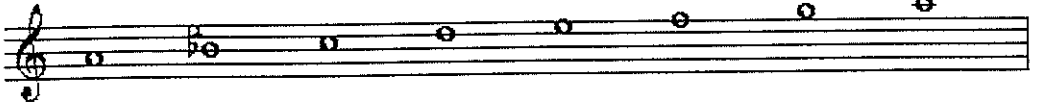
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

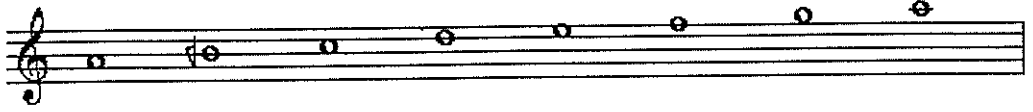
Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.130. Hayal Hayal Olmuş Karşı ki Dağlar

Dizileri Açısından Analiz:

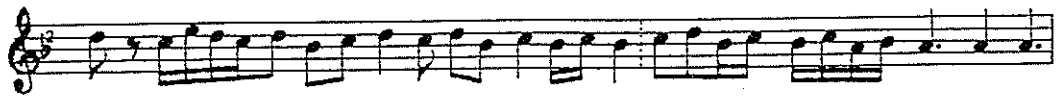
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol işaretinin kullanıldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Saz bölümü Çârgâh perdesinden seyre başlayıp makamın güçlü sesi Nevâ perdesini gösterdikten sonra aynı melodileri kullanıp Segâh perdesinde Segâhlı olarak kısa bir asma kalış yapmıştır. Tekrar Çârgâh perdesinden seyre devam edip makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesi üzerinde Bûselikli kısa bir asma kalış yaparak Çârgâhta Çârgâh ve Segâhta Segâh asma kalışlarını yapıp Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Türkünü söz bölümü iki kısımdan ibaret olup birinci kısım Çârgâh perdesinden seyre başlayıp makamın güçlü sesini gösterip Çârgâh perdesinde Çârgâhlı yarım karar yapmıştır. Daha sonra Segâh dizisinin seslerini kullanarak Segâh sesi üzerinde Segâhlı asma kalış yapmış tekrar makamın güçlü sesine dönerek bu ses üzerinde Bûselik çeşnisini göstererek Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Sözün ikinci kısmı Nevâda Bûselik çeşnisi kullanarak seyre başlayıp Segâhta Segâhlî asma kalış yaptıktan sonra makamın güçlü sesinde kısa bir karar verip tekrar Segâhta Segâh çeşnisi kullanıp Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

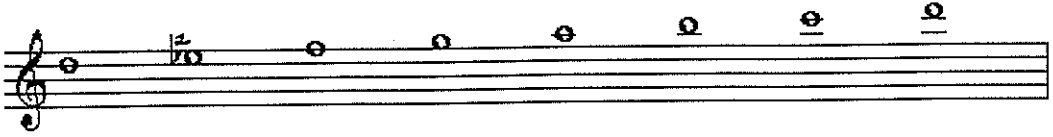
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

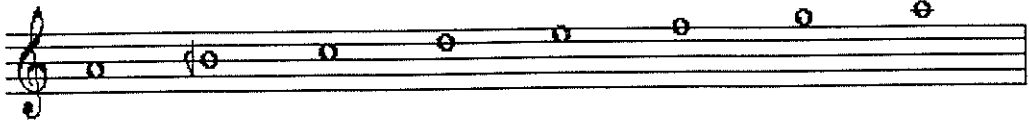
Türküde kullanılan 30/8'lik usûlün Türk Sanat Müziğinde bir karşılığı olmayıp bu usûl türküde üç tane Aksak Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.131. Haziranı Temmuz Getirdik Dize

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık mi bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizinin tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesini alan Uşşak makamı ses dizisinin Nevâ perdesi üzerine göçürülmüş haline benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak ayrılmamış tek bölümden oluşmaktadır.

Bu bölüm seyre güçlü Gerdâniye perdesinden başlayıp Çârgâh perdesinde Râst ve Dik Hisar perdesinde çeşnisiz yarım karar yapıp Nevâ perdesinde Uşşaklı olarak birinci kısım bitmektedir.

Türkünün ikinci kısmı güçlü Gerdâniye perdesinden seyre başlayıp bu perde üzerinde çeşnisiz dolaştıktan sonra Nevâ perdesinde Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

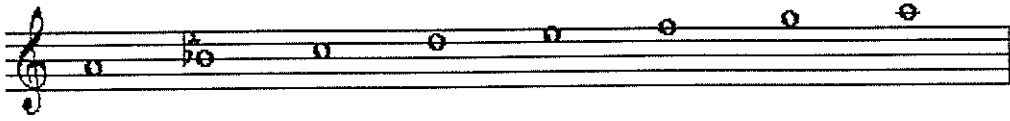
Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 6/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.132. Hey Ağalar Hangi Derde Yanayım

Dizileri Açısından Analiz:

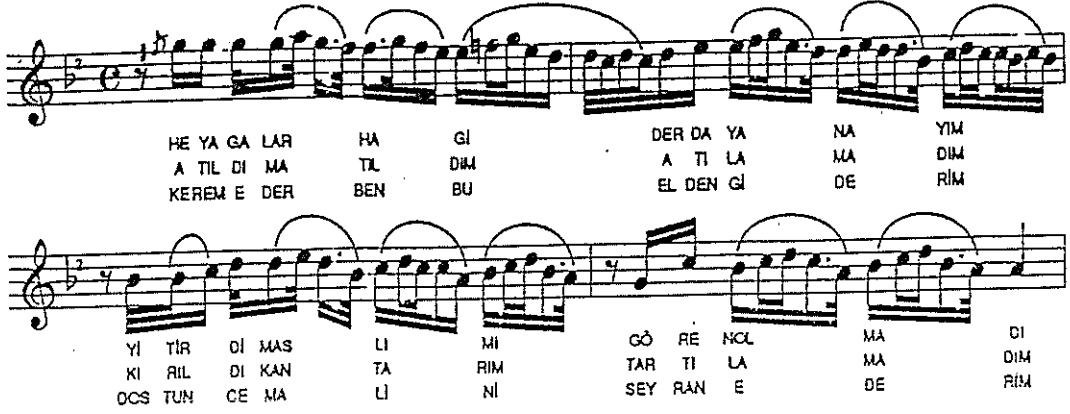
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece iki komalık si bemol işaretinin kullanıldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

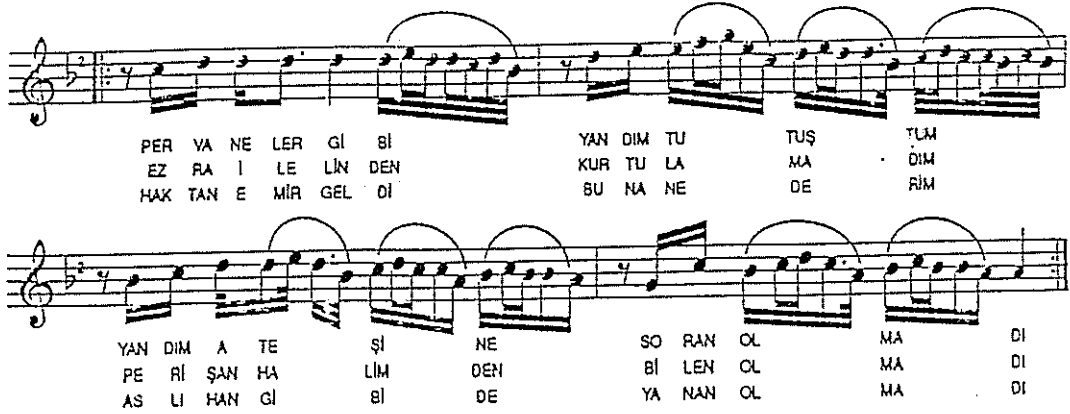
Türkünün saz ve söz bölümü ayrı ayrı olmayıp bir bölüm ve iki kısımdan ibarettir.

HE YA GA LAR HA GI DER DA YA NA YIM
A TIL DI MA TIL DIM A TI LA MA DIM
KEREM E DER BEN BU EL DEN GI DE RİM

YI TIR DI MAS LI MI GÖ RE NOL MA DI
KI RIL DI KAN TA RİM TAR TI LA MA DIM
OCS TUN CE MA LI Nİ SEY RAN E DE RİM

Birinci kısım Gerdâniye perdesinden seyre başlayıp Nevâda Bûselik çeşnisi kullanarak makamın güçlü perdesinde kısa bir asma kalış yapıp tekrar bu perde üzerinde Bûselik çeşnisi kullanıp Segâhta Segâhlı bir asma kalış yapmıştır. Bunun devamında Dügâh perdesi üzerindeki Uşşak dizisi seslerinde dolaşarak yedensiz olarak Dügâhta Uşşaklı karar vermiştir.

PER VA NE LER GI Bİ YAN DIM TU TUŞ TUM
EZ RA I LE LİN DEN KUR TU LA MA DIM
HAK TAN E MİR GEL Dİ BU NA NE DE RİM

YAN DIM A TE Şİ NE SO RAN OL MA DI
PE Rİ ŞAN HA LİM DEN Bİ LEN OL MA DI
AS LI HAN GI Bİ DE YA NAN OL MA DI

Türkünün ikinci kısmı Çârgâh perdesinden başlayıp makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinde çeşnisiz bir asma kalış yaptıktan sonra Segâhta Segâh çeşnisini kullanarak yine Nevâ üzerinde Bûselik seslerinde dolaşıp Dügâh perdesi

üzerindeki Uşşak dizisi seslerini kullanıp Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

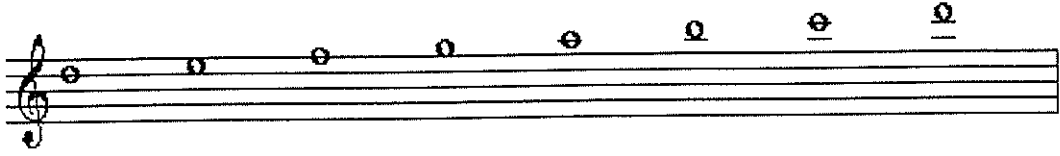
Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

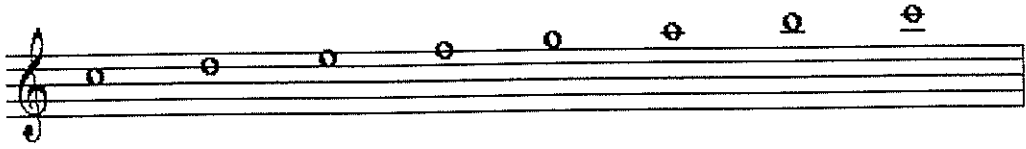
Türküde kullanılan 4/4'lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.133. İbrik Sıra Su Sıra

Dizileri Açısından Analiz:

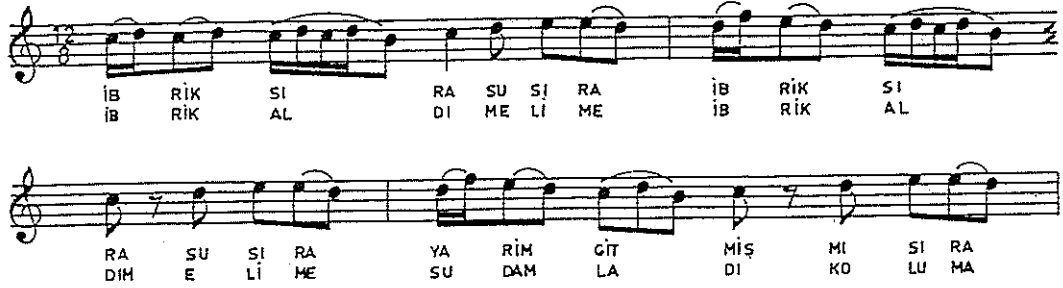
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda hiçbir arıza sesinin alınmadığı ve re perdesinde karar verildiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizinin tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu dizi donanımında hiçbir arıza sesi almayan Çargâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrılmamış tek bölümden oluşturulmuştur. Türkü bir bar havası olması münasebetiyle aynı melodinin üst üste birkaç kez tekrar edilerek birleştirilmesinden oluşturulmuştur.

Bu melodi Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Segâh çeşnisiyle Segâh perdesine düştükten sonra Nevâ perdesi üzerinde Buselik çeşnisiyle yarım karar vermiştir. Bunun devamında Nevâdaki Buselik çeşnisini yineleyerek Segâhta Segâhlı asma kalış yapıp Çârgâh perdesinde karar vermektedir.

Türkü her ne kadar Çârgâh perdesinde karar vermiyor gibi görünse de icra edildiği zaman karar perdesinin bu perde olduğu görülmekte ve kulakta bıraktığı etkinin en çok Çârgâh makamı etkisi olduğu görülmektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

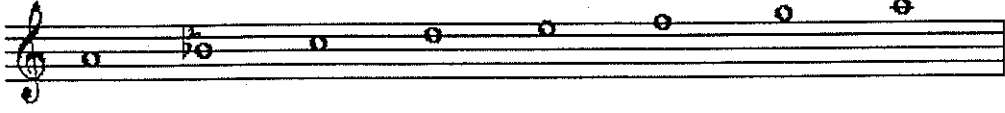
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

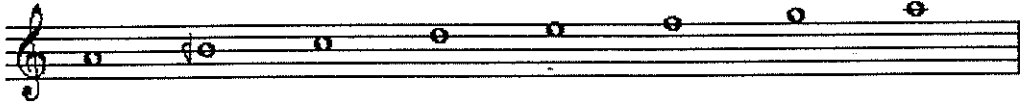
Türküde kullanılan 12/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Yürük Semâi usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.134. İki Dağın Arasında Kalmışam

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece iki komalık si bemol işaretinin kullanıldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri aynı bölümdür.

İ Kİ DA ĞİN A RA SIN DA KAL MI ŞAM
BİR TAS A ĞU OL SA E ZER İ ÇE REM

BÜL BÜL Ğİ Bİ DAL DAN DA LA KON MU SAM
İ ÇE REM DE BU CA NİM DAN GE ÇE REM

EY EY KON MU ŞAM EY EY NE GÜN GÖR MÜŞ
EY GE CE REM EY BEN YA Rİ Mİ

NE DE MU RAD AL MI ŞAM
NER DE OL SA SE ÇE REM

Türkü Düğâh perdesinden seyre başlayıp makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinde yarım karar yaparak Segâh perdesinde Segâhlı olarak asma kalış yapmıştır. Daha sonra tekrar Nevâ perdesinde yarım karar yaparak Segâh

perdesinde Segâhlı yarım bir kararla Dügâh perdesi üzerindeki Uşşak dizisinin seslerini kullanarak Dügâh perdesi üzerinde Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir. Dügâh perdesinden seyre devam eden türkü makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinde yarım karar verip Segâhta Segâhlı asma kalışla bölümü bitirmiştir.

A HA

BE Nİ BİR KÖ TÜ YE VER Dİ LER EY

VER Dİ LER EY VER Dİ LER DE GÜ NA

HI MA GİR Dİ LER EY GİR Dİ LER EY

Türkünün bağlantı bölümü Çârgâh perdesinden seyre başlayıp güçlü Nevâ perdesinde yarım karar yaparak yine Segâhta Segâhlı olarak kısa bir asma kalış yapmıştır. Bunun devamında Dügâh perdesine inip sırasıyla Nevâda çeşnisiz ve Segâhta Segâhlı asma kalışlar yaparak Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.135. Kadem Bastı

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında dört komalık fa diyez ve içerisinde geçici arıza sesi olarak beş komalık mi bemol sesinin kullanıldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Misket dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh), dört komalık mi bemol (Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Hüzzam makamı dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Saz bölümü Segâh perdesinden seyre başlayıp Nevâdaki Hicaz seslerinde dolaşarak bu perde üzerinde yarım karar yapmıştır. Tekrar Nevâ üzerindeki Hicaz çeşnisi kullanılıp Segâh perdesinde Hüzzamlı ve yedensiz karar verilmiştir.

Türkünün söz bölümü yine Segâh perdesinden seyre başlayıp güçlü Nevâ perdesinde çeşnisiz kısa bir asma kalış yaptıktan sonra Segâh perdesinde yedenli ve Hüzzamlı yarım karar yapmıştır. Tekrar Segâh perdesinden seyre devam eden türkü Râst perdesine çeşnisiz düşerek makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesine çıkıp bu perde üzerinde Hicazlı yarım karar yaptıktan sonra Segâh perdesinde Hüzzamlı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

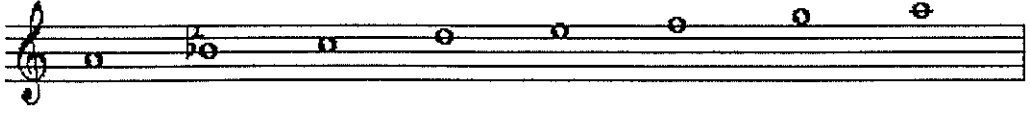
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Hüzzam makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 4/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.136. Kağızmana İsmarladım

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece iki komalık si bemol işaretinin kullanıldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

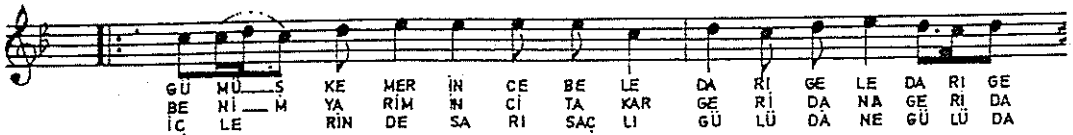
Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir.

Birinci kısım Dügâh perdesinden seyre başlayıp Dügâh perdesi üzerinde Uşşak dizisi seslerinde güçlü sesini almadan dolaşıp Dügâh perdesinde Uşşaklı karar vermektedir.

İkinci kısım Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Hüseyinî perdesine çıkıp Çârgâh perdesi üzerinde kısa bir asma kalış yapmaktadır. Bunun devamında makamın güçlü Nevâ sesi üzerinde çeşnisiz asma kalışlar yapıp Segâh perdesinde Segâhlı kaldıktan sonra Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz olarak karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

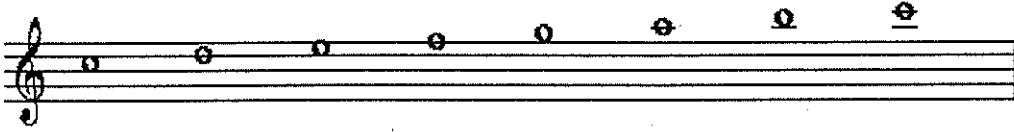
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

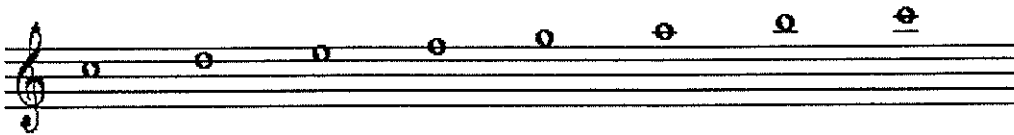
Türküde kullanılan 12/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.137. Kağıttan Biberim Var

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında hiçbir arıza sesinin alınmadığı sadece geçici arıza sesi olarak beş komalık mi bemol sesinin kullanıldığı ve do perdesinde karar verildiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında hiçbir arıza sesi almayan ve Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri aynı olup tek bölümden ibarettir.

KA GİT TAN Bİ BE RİM VAR DA LE LEY LÂ M GÜ ZEL
CA YA SA Şİ Gİ ÇAY LA DİM DA YA Rİ RA
ÇA YA İN DİM ÇAY SUZ DA GÖZ LER DİL BE RİM VAR DA LE LEY LÂ M

Bölüm Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Çeşnisiz olarak Çârgâh dizisi içerisindeki Nikriz seslerinde dolaşarak Dügâhta Bûselikli yarım karar vermiştir.

İkinci kısım tekrar Çârgâh perdesinden seyre başlayıp çeşnisiz olarak Nikriz seslerinde dolaşarak Çârgâh perdesinde Çârgâhlı ve yedenli karar vermiştir.

Türkünün bundan sonraki bölümü bu bölümle aynı olup aynı makamsal özellikleri taşımaktadır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 18/8lik usûlünün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde üç tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.138. Kağızmanın Harmanları

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece dört komalık fa diyez arıza sesinin kullanıldığı ve re sesinde karar verildiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizinin tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Tâhîr makamı ses dizisinin Nevâ perdesi üzerindeki kısma benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmuştur.

Türkünün saz bölümü Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Hüseyinî perdesinde Uşşak çeşnisi kullanılıp Nevâda Râstlı olarak karar verilmiştir.

										KA Gİ Zİ KA Gİ Zİ KA Gİ Zİ KA Gİ Zİ			
HA	NIN		HAR	MAN	LA	RI	SA	VU	RU	LU	RU	GEL	
MA	NIN		GÜ	ZEL	LE	RI	AL	LA	NI	RI		GEL	
MA	NA		YA	RA	GE	LE	U	SAN	DİM			GEL	
MA	NIN		AL	TI	Bİ	RİN	CE	DE	RE			GEL	
SAY	RU	LU	RAM	MAN	EL	YA	MAN	GEL				SAYRU	
AL	LA	NI	RAM	MAN	EL	YA	MAN	GEL				HA NİM	
U	SAN	Dİ	MAM	MAN	EL	YA	MAN	GEL				A YA	
A	MA	HEY	YAM	MAN	EL	YA	MAN	GEL				YUR DU	

Türkünün söz bölümü bir bölümün iki defa üst üste tekrar edilmesiyle oluşturulmuştur. Bu bölüm seyre Gerdâniye perdesinden başlayıp Hüseyinî perdesi üzerinde uşşaklı yarım karar vermiştir. Bunun devamında Gerdâniye perdesinden seyre devam edilip Çârgâh perdesine Çârgâh çeşnisiyle düşülüp daha sonra tekrar Çârgâh perdesinden seyre devam edilip Hüseyinî perdesinde Uşşak çeşnisi kullanılıp bu makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinde Râst çeşnisiyle karar verilmiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

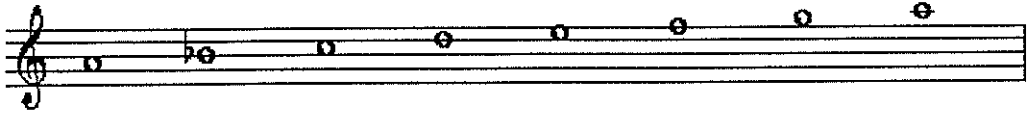
Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Tâhir makamı seyir karakteri ile aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

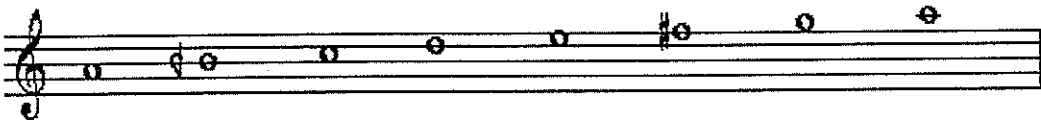
Türküde kullanılan 5/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Türk Aksağı olarak adlandırılmaktadır.

3.2.139. Kale Kaleye Karşı

Dizileri Açısından Analiz:

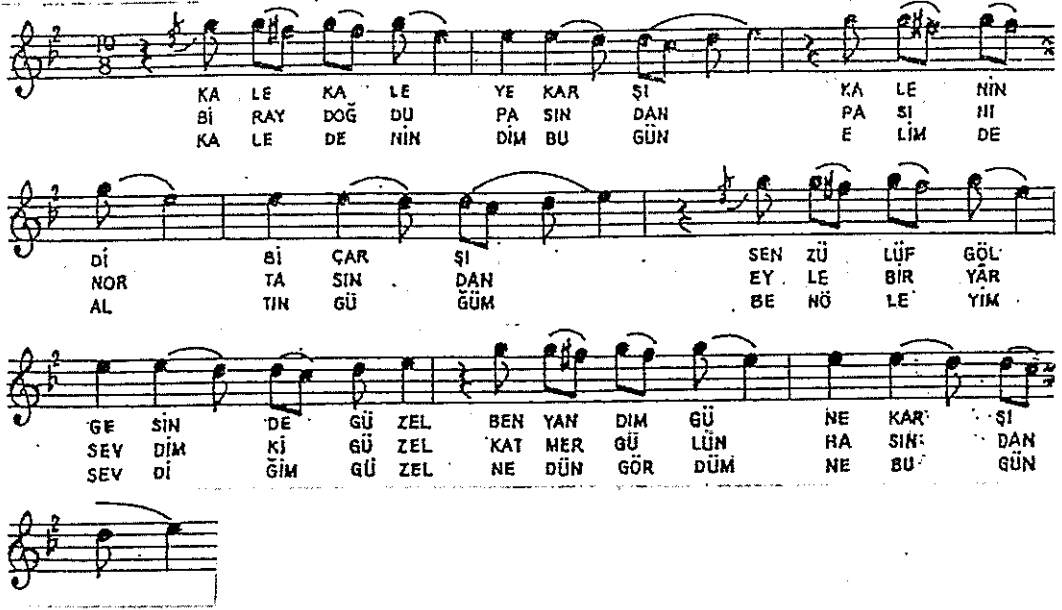
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece iki komalık si bemol işaretinin kullanıldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi bir komalık si bemol (Segâh), dört komalık fa diyez (Eviç) arıza sesini alan Hüseyinî makamı dizisiyle benzermektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir.

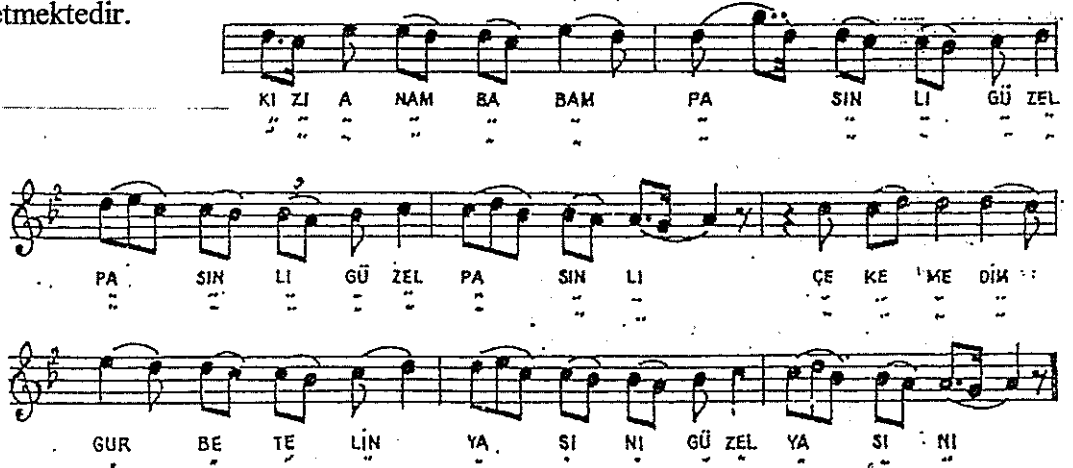

KA LE KA LE YE KAR Şİ KA LE NİN
Bİ RAY DOĞ DU PA SIN DAN PA SI HI
KA LE DE NİN DİM BU GÜN E LİM DE

Dİ NOR AL Bİ TA SIN GÜ Şİ DAN GÜM
SEN ZÜ LÜF GÖL EY LE BİR YAR
BE NÖ LE YİM

GE SİN DE GÜ ZEL BEN YAN DİM GÜ NE KAR Şİ
SEV DİM Kİ GÜ ZEL KAT MER GÜ LÜN HA SIN DAN
SEV Dİ GİM GÜ ZEL NE DÜN GÖR DÜM NE BU GÜN

Seyre Gerdâniye perdesinden başlayan türkü Hüseyinî perdesi üzerinde Uşşak çeşnisiyle asma kalış yaptıktan sonra aynı motifi iki defa daha kullanıp Hüseyinî perdesinde yarım karar yaparak Nevâ perdesinden seyre devam etmektedir.

KI Zİ A NAM BA BAH PA SIN LI GÜ ZEL
PA SIN LI GÜ ZEL PA SIN LI ÇE KE ME DİM
GUR BE TE LİN YA Şİ Nİ GÜ ZEL YA Şİ Nİ

İnici olarak Nevâ perdesinde Bûselik, Çargâhta Çargâh çeşnilerini kullanıp Râst perdesine inip daha sonra tekrar güçlü civarına çıkarak Dügâh

perdesi üzerindeki Hüseyinî seslerinde dolaşıp Dügâhta Hüseyinîli ve yedenli karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

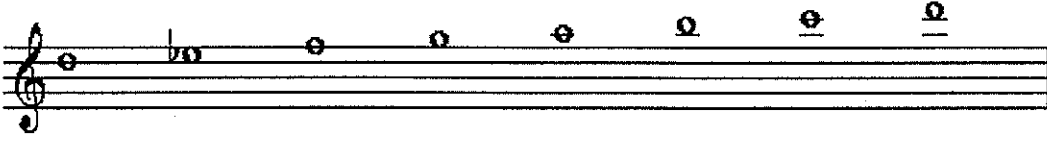
Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Hüseyinî makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.140. Kaleden İndim Düze

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece beş komalık mi bemol arıza sesinin alındığı ve karar perdesi olarak re perdesinin kullanıldığı görülmektedir. Türk halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segah), bir komalık mi bemol (Dik Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Segah makamı ses dizisinin Nevâ perdesi üzerinde kalan kısma benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir. Bu bölüm dört defa tekrar ettirilerek türkü oluşturulmuştur.

Bölüm Segah perdesinden seyre başlayıp makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinde Çeşnisiz olarak yarım karar vermiştir. Bunun devamında Nevâ perdesinden seyre devam eden türkü Dügâh perdesine kadar Bûselik çeşnisiyle inip tekrar makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinde karar vermiştir.

Türkü her ne kadar Segah makamına benzemiyor gibi görünse de icra edildiği zaman kulakta en çok bu makamın etkisini bıraktığı anlaşılmaktadır. Ayrıca bu türkü Türk Halk Müziğinde Tatyan adıyla anılan ve genelde Segah makamında olan eserlerle duyum olarak benzerlik göstermesi açısından da bunu doğrulamaktadır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

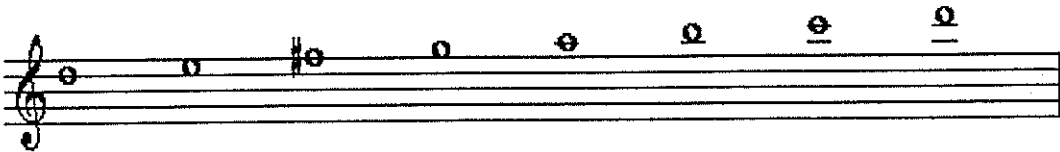
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Segah makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

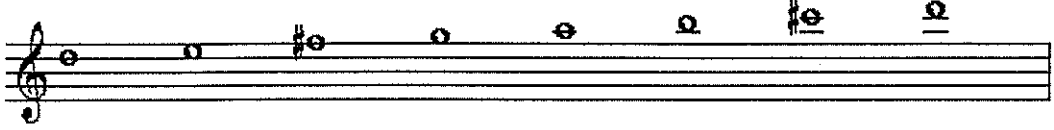
Türküde kullanılan 6/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.141. Kalk Gidelim Şöylesine

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece dört komalık fa diyez işareti alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Bu dizinin Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmayıp donanımında bir komalık si bemol (Segâh) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Râst makamı ses dizisinin Nevâ perdesi üzerine göçürülmüş şekline benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir.

KALK Gİ DE LİM SÖY LE Sİ NE SÖY LE Sİ NE AH LE GÜ LEY
KALK Gİ DE LİM ÇAY BA Sİ NA ÇAY BA Sİ NA " " " "
KALK Gİ DE LİM TOY DÜ GÜ NE TOY DÜ GÜ NE " " " "

GÜL GÜ LE_Y KA RA GÖ ZÜN MAH LE Sİ NE MAH LE Sİ NE
" " " " SÜR ME LER CEK MIŞ KA Sİ NA VAY KA Sİ NA
DÜN YA Bİ ZE SEN GÖ RÜ NE ŞEN GÖ RÜ NE

Türkü Nevâ perdesinden Râstlı olarak seyre başlamaktadır. Güçlü sesi olan Gerdâniye perdesine çıkıldıktan sonra tekrar Nevâ perdesine inilip Çârgâh perdesi üzerinde Çârgâhlı asma kalış yapıldıktan sonra Nevâ perdesine çıkılarak bu perde üzerinde Râstlı karar verilmektedir.

AH LE GÜ LEY GÜL GÜ LE_Y HA NI MEY CA NI MEY
" " " " " " " " " " " " " "

Sİ Rİ NEY AH LE GÜ LEY GÜ LEY GÜ_L uysal

Türkünün bağlantı bölümü seyre tekrar Çârgâh perdesinden başlayıp Hüseyinî perdesi üzerinde Uşşak çeşnisi gösterilerek Nevâda Râstlı olarak yedensiz karar verilmektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

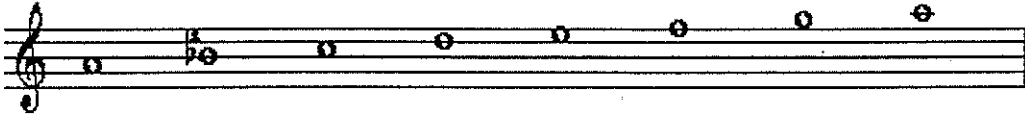
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Râst makamı seyir karakteri ile aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 6/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.142. Kalkın Durnam

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi bir bütün halinde göz önünde bulundurulduğunda serbest ve ritimli bölümün donanımında iki komalık si bemol sesi aldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) ve dört komalık fa diyez (Eviç) sesi alan Hüseyinî makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü serbest ve ritimli olarak iki bölümden oluşmaktadır.

BİR BÖ LÜK İ Kİ BÖ LÜ... K ÜÇ BÖ LÜK

DU... R NAM ÇE Kİ LİR HA VA YA

DÖ KÜ LÜR TE... L LER BUL BÜ LÜN

VA TA NI BAH ÇE LER BA... Ğ LAR

GA Rİ BİN MES KE Nİ KAH VE LER

HA... N İAR KAL DIR MA YIN DUR NA YI

BOŞ KA LİR HA... N LAR E ŞİN. DE

NAY RI LA... N AH ÇE KE... R AĞ LAR

AH ÇE KER AĞ LAR

Türkünün ritimli bölümü makamın güçlü sesi olan Hüseyinî perdesinden seyre başlayıp bu perde üzerinde Kürdî çeşnisi kullanarak Nevâ perdesi üzerinde Büselikli kısa bir asma kalış yapmıştır. Aynı tema iki defa daha tekrar edilip Nevâda Râst, Çârgâhta Çârgâh ve Segâhta Segâh çeşnileri gösterilerek Hüseyinî olarak Dügâhta yedensiz karar verilmiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

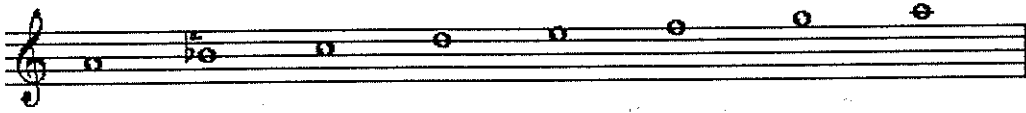
Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Hüseyinî makamı seyir karakteri ile aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türkünün ritimli kısmında kullanılan 5/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Türk Aksağı usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.143. Kalksak Bu Yerlerden Hicret Eylesek

Dizileri Açısından Analiz:

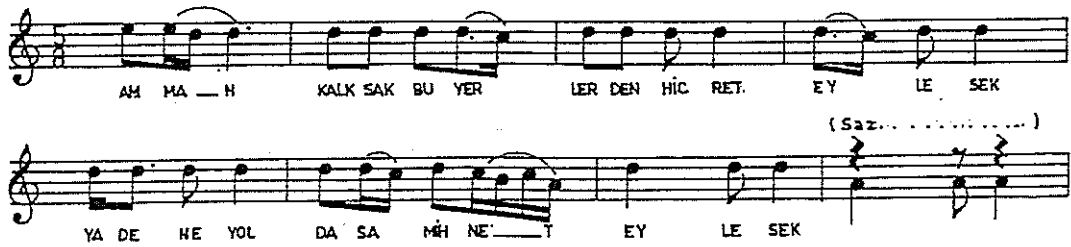
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında hiç bir arıza sesinin kullanılmadığı ve re perdesinde karar verildiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segah) arıza sesini alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir. Bu bölüm iki kısma ayrılmıştır.

Birinci kısım Hüseyinî perdesinden seyre başlayıp bu makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesi üzerinde uzunca bir süre çeşnisiz olarak asma kalış yaptıktan sonra güçlü sesini gösterip Dügâhta Uşşaklı yarım karar vermiştir.

Türkünün ikinci kısmı Râst perdesinden Râst çeşnisiyle seyre başlayıp makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinde Çeşnisiz yarım karar verdikten sonra sırasıyla Çârgâhta Çârgâhlı ve Segâhta Segahlı asma kalışları kullanıp Dügâh perdesinde Dügâhlı ve yedensiz karar vermiştir.

Türkünün en son kısmında bulunan türkünün bitiş melodisi olmayıp sadece türküye giriş olarak söylenen kısımdır.

Türküde her ne kadar si perdesi natürelmiş gibi görünse de bu Sümmani'ye ait olan bu eserin çeşitli varyasyonları (Ben Razı Değilem Hicrana Gama) göz önünde bulundurulduğunda ve bu türkülerin icrası yapıldığında bu perdenin Türk Halk Müziğinde kullanılan iki komalık si bemol (Türk Sanat Müziğinde Segah) sesi olduğu anlaşılmaktadır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

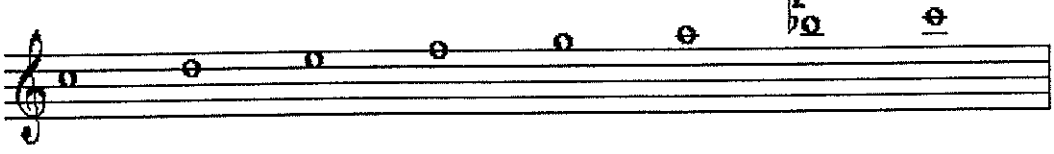
Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 5/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Türk Aksağı usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.144. Kapıda Kavun Yerler

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol sesinin kullanıldığı ve karar sesinin do perdesi olduğu görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında hiçbir arıza sesi almayan ve Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak tek bölümdür.

Bölüm Çârgâh perdesinden seyre başlayıp güçlü sesi olan Gerdâniye perdesine kadar çıktıktan sonra Hüseyinî perdesi üzerinde çeşniz bir asma kalış yapmıştır,. Daha sonra tekrar Çârgâh perdesi üzerinde bulunan Çârgâh dizisi seslerinde dolaşarak Çârgâhta Çârgâhlı ve yedenli olarak karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

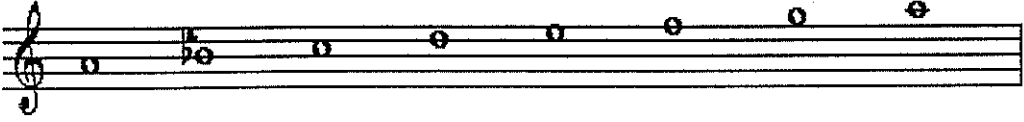
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

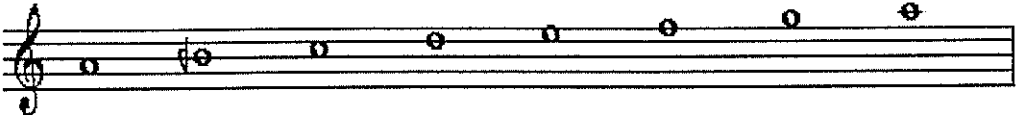
Türküde kullanılan 6/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.145. Karanfili Gül Dalında Eyende

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesinin kullanıldığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

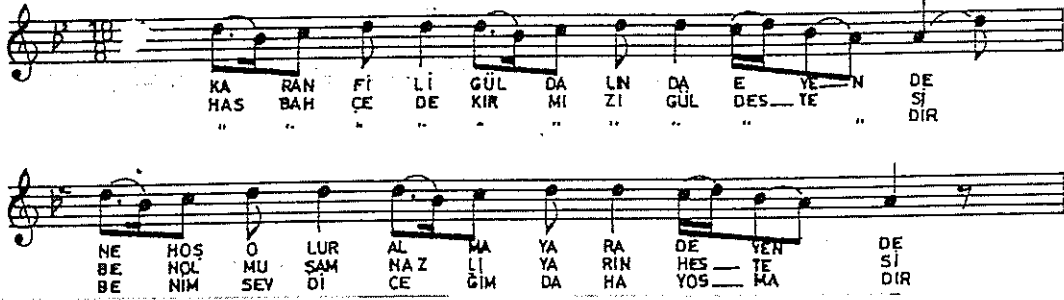

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak tek bölümden ibaret olup bu bölüm iki defa üst üste tekrar ettirilerek türkü oluşturulmuştur. Bölüm seyre Uşşak makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesinden başlayıp bu perde üzerinde çeşitli

şekillerde asma kalış yaparak Dügâh perdesi üzerindeki Uşşak dizisi seslerinde dolaşp Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermektedir.

Türkünün ikinci kısmı birinci bölümle aynı olup aynı çeşni ve karar yapısını taşımaktadır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

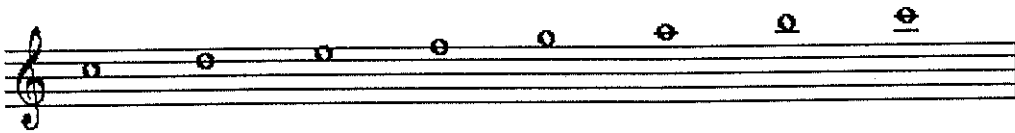
Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 5/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Türk Aksağı usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.146. Karanfilim Budam Budam

Dizileri Açısından Analiz:

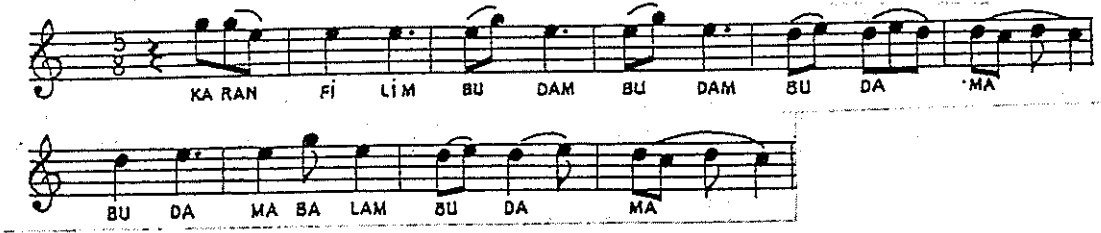

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında hiç bir arıza sesinin kullanılmadığı ve her ne kadar karar sesi mi perdesi gibi görünse de asıl karar sesinin do perdesi olduğu görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında hiçbir arıza sesi almayan ve Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir.

Bu bölüm Gerdâniye perdesinden seyre başlayıp Hüseyinî perdesinde çeşnisiz asma kalış yaptıktan sonra bu asma kalışı yineleyip Nevâ perdesi civarında Bûselik çeşnisi kullanarak Çârgâh perdesinde Çârgâhlı olarak yedensiz karar vermiştir.

Türkünün bundan sonraki kısımları bu bölümün tekrarı olduğundan kullanılan makamsal özelliklerde bu bölümle aynıdır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

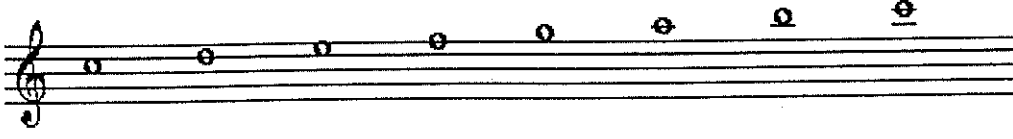
Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

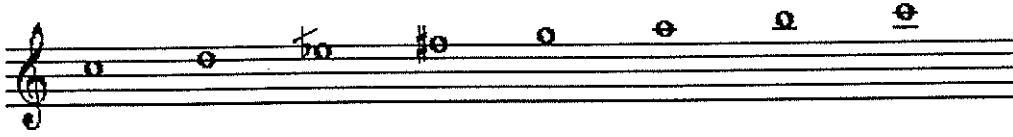
Türküde kullanılan 5/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Türk Aksağı usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.147. Karşıda Elmalıklar

Dizileri Açısından Analiz:

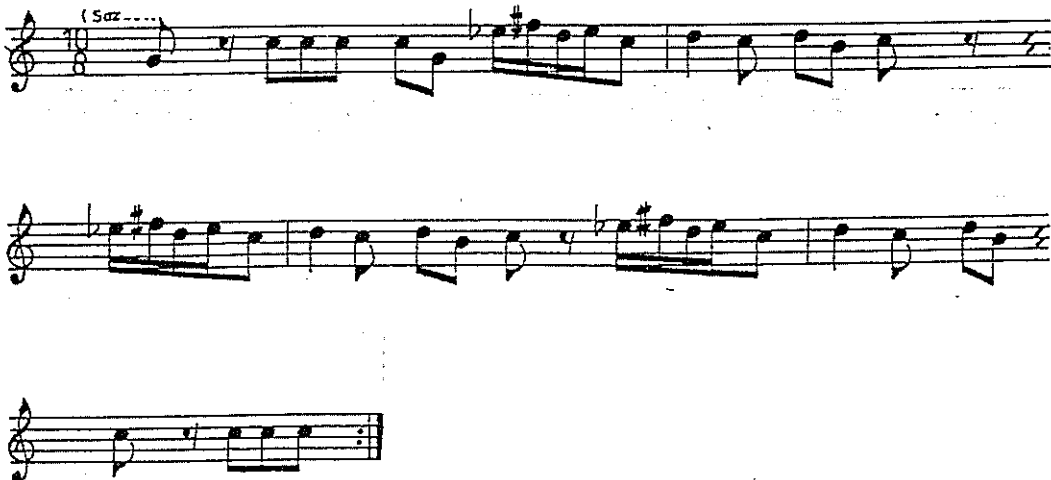
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında hiçbir arıza bulunmamakla beraber türkü içerisinde geçici olarak beş komalık mi bemol ve dört komalık fa diyez arıza işaretlerini taşımaktadır. Karar perdesi olarak do perdesi kullanılmaktadır. Türk Halk Müziğinde bu dizi do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizinin herhangi bir karşılığı olmamakla beraber dizi donanımında dört komalık si bemol (Dik Kürdî) ve dört komalık do diyez (Nîm Hicaz) arıza seslerini alan ve sol Gerdâniye perdesinde karar veren Nîkrîz makamı ses dizisinin Çârgâh perdesi üzerine göçürülmüş haline benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Saz bölümü Râst perdesinden seyre başlayıp Çârgâh perdesine çeşnisiz çıktuktan sonra Nevâ perdesi üzerinde Hicaz çeşnisini kullanıp Çârgâh perdesi üzerinde Nîkrîzli bir kalış yaptıktan sonra tekrar Nevâ perdesi üzerindeki Hicaz çeşnisini kullanarak Çârgâhta Nîkrîzli ve yedenli olarak karar vermektedir.

GA R Şİ DA E L
GA R Şİ DAN GE L
DO LA NA YA R

MA Lİ K LA R E L MA Lİ
GA R Şİ DA N
DO LA NA

DA Ğ LA R YE ŞİL BA Ğ LA R

YA Rİ GÖ R DÜ Z BÖ GÜ N

Türkünün söz bölümü fa diyez (Eviç) perdesinden seyre başlayıp Hüseyinî perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi kullanıp, Nevâ perdesinde Bûselikli kaldıktan sonra aynı perde üzerinde Hicaz çeşnisini kullanıp Nevâda Hicazlı ve Çârgâhta Nîkrîzli olarak yedenli karar vermektedir.

AH Yİ NE BU GÖ Z LE R GA RA
GÖ Z LE R YA Rİ GÖ R DÜ Z
BÖ GÜ N

Türkünün diğer bölümü yine Râst perdesinden seyre başlayıp Çârgâh perdesi üzerindeki Hicaz çeşnisinde dolaştıktan sonra Çârgâhta Nîkrîzli ve yedenli karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

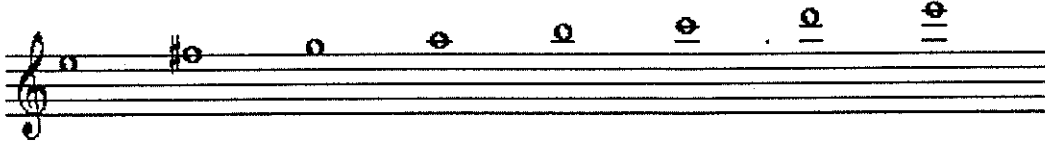
Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Nîkrîz makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

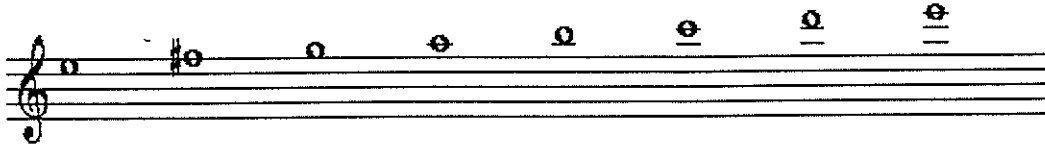
Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.148. Karşıda Hayvalıklar

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece dört komalık fa diyez arıza sesinin alındığı görülmektedir ve karar sesi olarak mi Hüseyinî perdesi kullanılmaktadır. Ayrıca türkü içerisinde kullanılan tüm si sesleri iki komalık bemol işareti almıştır. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizinin tam bir karşılığı olmamakla birlikte donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisinin mi Hüseyinî perdesi üzerine göçürülmüş haline benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Saz bölümü Segâh perdesinden seyre başlayıp Nevâda çeşnisizi olarak kısa bir asma kalış yaptıktan sonra inici olarak Dügâh perdesine Uşşaklı ve yedenli inmektedir. Daha sonra tekrar Çârgâh perdesinden seyre başlanıp türkünün karar sesi olan mi Hüseyinî perdesi uzun bir müddet gösterildikten sonra tekrar Segâh perdesinden seyre başlanıp Uşşaklı olarak Dügâh perdesinde yedenli karar verilmiştir.

KARŞI	DÂ' HAY	VA	LİK	LAR	SU DA	OY NAR	BA LİK	LAR
2-SU DA	YU DUM	BA	LI	GI	YÂR DE	GİŞ MİŞ	KI LI	ĞI
3-KU ZU	ÇA YIR	DA	ME	LER	FER YA	DI BAĞ	RİM DE	LER

NE BU	SEVGİ	O	LAY	DI	NE DE	BU AY	Rİ LİK	LAR
DO YA	DO YA	BAK	MA	DİM	Sİ YA	Hİ MİŞ	Bİ YI	GI
BE Nİ	DAĞ LAR	EY	LE	MEZ	EY LER	SE YÂ	Rİ MEY	LER

Türkünün söz bölümü mi Hüseyinî perdesinden seyre başlayıp Nevâ perdesi üzerinde kısa bir Râst çeşnisi gösterdikten sonra tekrar Hüseyinî perdesinde Uşşak ve Nevâ perdesinde Râst çeşnisi kullanıp Hüseyinî perdesinde Uşşaklı karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Hüseynî makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

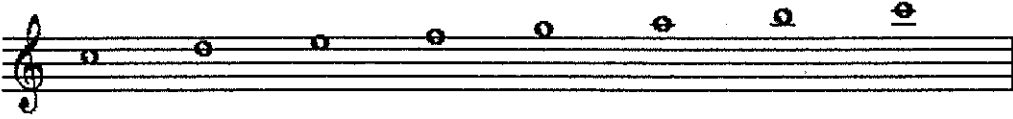
Türküde kullanılan 4/4lük usûl Türk Sanat Müziği'nde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.149, Karşıda Üzüm Kara

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisinde hiçbir arıza işareti bulunmayıp do perdesinde karar vermiştir. Bu dizi Türk Halk Müziği'nde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziği'nde bu dizi donanımında hiçbir arıza işareti bulunmayan ve Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri ayrı ayrı olmayıp üç bölümden ibarettir. Bu üç bölümde de işlenen tema birbirinin aynıdır.

Bölüm seyir Çârgâh perdesinden başlayıp bu perde üzerindeki Çârgâh dizisi seslerinde çeşnisiz dolaştıktan sonra Hüseynî perdesini kısaca çeşnisiz

KAR ŞI DA Ü ZÜM KA RA AH ÇI ME NE GE-L ÇI ME
 SAL KI MI DÜ ZÜM KA RA
 Gİ DE CE Ğİ-M O YA- RE
 E LİM BOŞ YÜ ZÜM KA RA

NE GE- L GÜ LO- Ğ LAN ÇI MEN ÇI ÇEK DES TE Bİ ÇEK ÇİT YE

LEK Lİ GÜ LOĞ LAN uysa

gösterip Nevâda Bûselik çeşnisi kullanarak Çârgâhta Çârgâhlı ve yedenli karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde üç değişik usûl kullanılmıştır. Bu usûllerden 12/8lik olanı iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi, 18/8lik olanı üç tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi, 24/8lik olanı dört tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.150. Karşı Geçeye Geçerem

Dizileri Açısından Analiz:

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

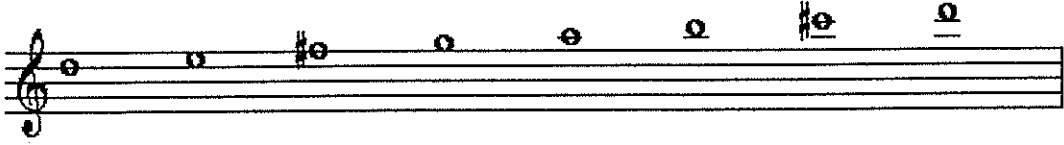
Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

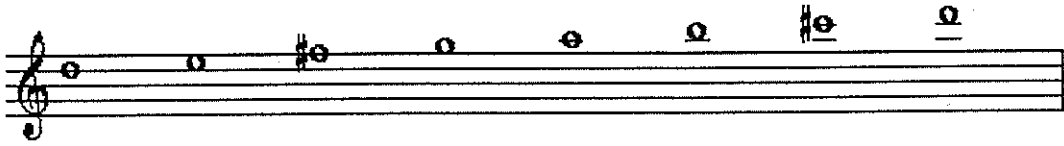
Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.151. Kavak Uzanır Gider

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisinde sadece donanımda dört komalık fa diyez sesinin alındığı görülmektedir ve karar sesi olarak re perdesi kullanılmaktadır. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

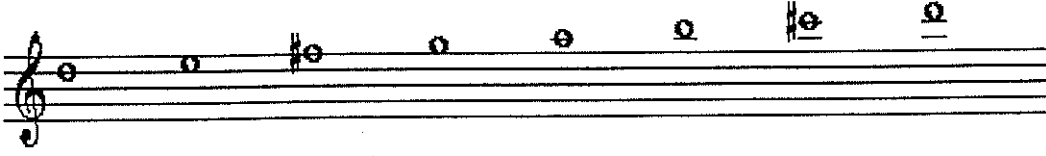

Türk Sanat Müziğinde bu dizinin tam bir karşılığı olmamakla birlikte donanımda bir komalık si bemol (Segâh) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Râst makamı dizisinin Nevâ perdesi üzerine göçürülmüş haline benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak ayrılmayıp tek bölümlüdür.

Bölüm Nevâ perdesinden Râstlı olarak seyre başlayıp bu perde üzerindeki Râst dizisini dolaştıktan sonra tekrar bu perdede Râstlı ve yedensiz olarak karar vermektedir.

Türk Sanat Müziğinde bu dizinin tam bir karşılığı olmamakla birlikte donanımında bir komalık si bemol (Segâh) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Râst makamı dizisinin Nevâ perdesi üzerine göçürülmüş haline benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı bölümden ibaret olup türkü bir temanın dört defa üst üste icra edilmesiyle oluşturulmuştur.

Bölüm seyre sol Gerdâniye perdesinden başlayıp Hüseyinî perdesi üzerindeki Uşşak ve Nevâ perdesi üzerindeki Râst çeşnisini gösterdikten sonra Çârgâh perdesinde çeşnisiz olarak yarım karar yapmıştır. Daha sonra Nevâ perdesinden Râstlı olarak seyre başlayıp güçlü Gerdâniye perdesine kadar çıkarak Nevâda Râstlı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

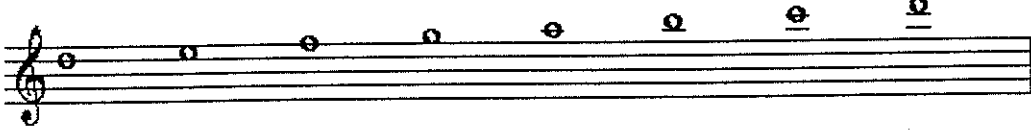
Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Râst makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 12/8'lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.153. Kavurma Koydum Tasa

Dizileri Açısından Analiz:

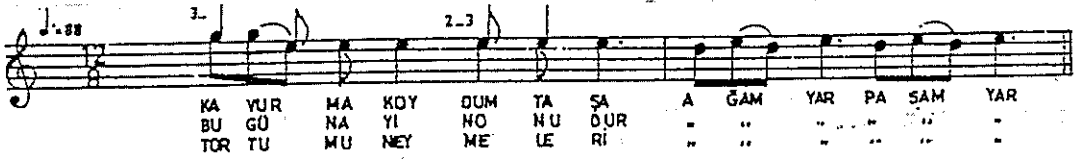
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında herhangi bir arıza sesinin alınmadığı ve türkünün re perdesinde karar verdiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

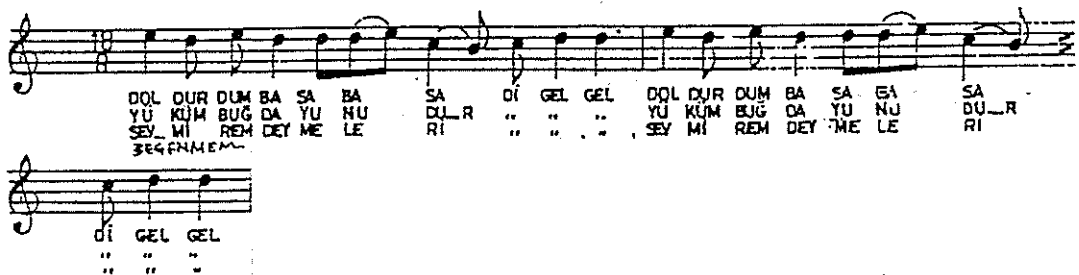
Türk Sanat Müziğinde bu dizinin tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segah) arıza sesini alan Uşşak makamı ses dizisinin Nevâ perdesi üzerinde kalan kısma benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak ayrı ayrı olmayıp tek bölümden oluşturulmuştur. Bu bölüm bir kaç kez üst üste tekrar edilerek türkü icra edilmektedir. Bu bölüm soru-cevap kısmı olarak iki kısımdır.

Türkünün soru bölümü olarak adlandırılan kısım Gerdâniye perdesinden seyre başlayıp Hüseyinî perdesi üzerinde çeşniz olarak yarım karara vermiştir.

Türküde cevap bölümü olarak adlandırılan kısım yine Hüseyinî perdesinden seyre başlayıp Segah perdesinde Segah çeşnisi gösterdikten sonra Nevâ perdesinde çeşnisiz asma kalış yapmıştır. Bunun devamında Hüseyinî perdesinden seyre devam eden türkü Uşşak makamını güçlü sesi olan Nevâ perdesinde karar vermiştir.

Türkünün bundan sonraki bölümü yukarıdaki bölümü ile aynı olup aynı makamsal özelliklere sahiptir.

Seyir Karakteri açısından Analiz:

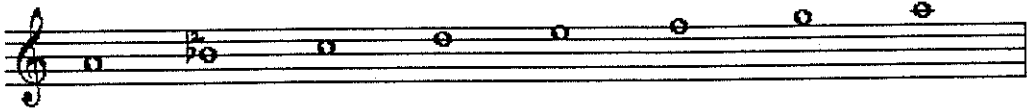
Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

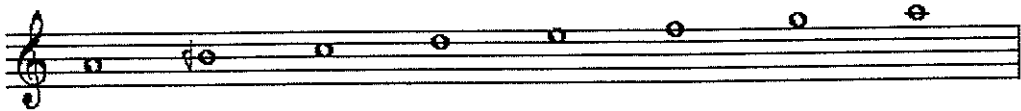
Türküde kullanılan 12/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklinde kullanılmıştır.

3.2.154. Kelo Gurban Söyleme

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisinde donanımında iki komalık si bemol sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak ayrılmayıp tek bölümlüdür. Kadın ve erkeklerin karşılıklı söylemesiyle icra edilmektedir.

Kadın.

KE LO GUR BA NI SÖY LE ME KE LO HAY RA NI

SÖY LE ME

Kadınların söylediği bölüm Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Râst perdesine Çârgâhlı düştükten sonra Segâhta Segâhlı bir şarım karar yapıp tekrar Çârgâh perdesinden seyre devam edip Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermektedir.

Erkek.

BEN KE LEM BEN KE ÇE LEM

BEN PO İTİ Nİ NEY LE REM Çİ KAR DAM DA BEK LE REM

BEN ÇO RA Bİ NEY LE REM SE NİN GÖN LÜN BEN DOL SA

A GAM GEL SE SÖY LE REM

SÖY LE MEM

Erkeklerin söylediği bölüm ise bu bölümle hemen hemen aynıdır. Bölüm Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Segâhta Segâhlı bir yarım karar yaptıktan sonra yerinde Uşşaklı ve yedensiz karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

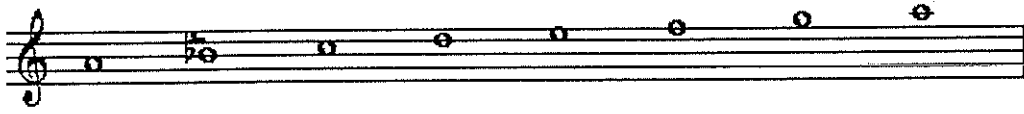
Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

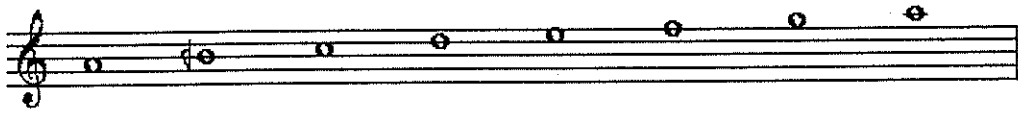
Türküde kullanılan 12/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.155. Keşkem Bu Ellere Gelmez Olaydım

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisinde donanımında iki komalık si bemol sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türküde kullanılan bu dizi Türk Sanat Müziğinde donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir. Ana tema üst üste iki defa tekrar ettirilerek türkü icra edilir.

Tema Hüseyinî perdesinden seyre başlayıp Uşşak makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesinde Bûselikli yarım karar yaptıktan sonra Segâh perdesinde

KES KEM BU E N LE RE GEL ME Zİ O LAY Dİ M
ÖĞ LE Yİ NE N KİN Dİ Nİ N CA GIN DA

LE LE LE LE LE LE LE LE LE LE LE LE LE LE

LE LE YA R SE Nİ BU HA L LER DE
BİR GÜL BİT Mİ Ş NAZ LI

GÖ RÜ ME N ZO LAY Dİ M SE Nİ BU HA
YA Rİ N BA GIN DA BİR GÜL BİT Mİ

L LER DE GÖ R ME ZO LAY Dİ M
Ş NAZ LI YA Rİ N BA GIN DA

Segâhlı bir asma kalış yapmıştır ve devamı olarak Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir. Bunun devamında Güçlü sesi olan Nevâ perdesinden seyre başlayıp Nevâda kısaca Bûselik çeşnisi gösterdikten sonra Segâhta Segâhlı kısa bir asma kalış yaparak tekrar güçlü perdesi üzerinde Bûselik çeşnisi ve Segâhta Segâh çeşnisi kullanıp Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

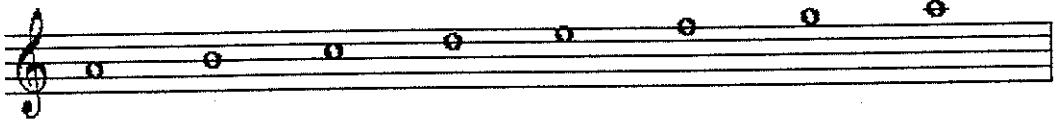
Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

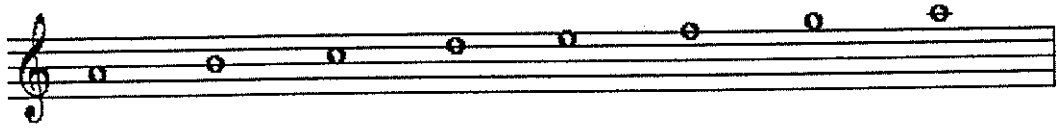
Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.156. Kiremit Bacaları

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında hiçbir arıza sesini almadığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

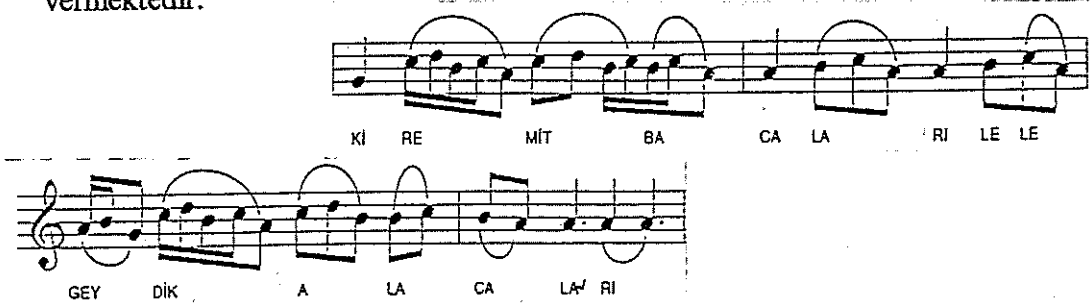
Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında hiçbir arıza sesi almayan Bûselik makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Türkünün saz bölümü Râst perdesinden Çârgâhlı olarak seyre başlayıp Çârgâh perdesine kadar çıktktan sonra bu perde üzerinde çeşnisiz kalışlar yapıp tekrar Râst perdesine Çârgâhlı inip Dügâh perdesinde yedensiz ve Bûselikli karar vermektedir.

Türkünün söz bölümü iki kısımdan ibaret olup bu iki kısım birbirinin aynıdır. Kısım sol Râst perdesinden Çârgâhlı olarak seyre başlayıp Nevâ perdesine kadar çeşnisiz olarak çıktıktan sonra Dügâh perdesinde Bûselikli ve yedensiz karar vermektedir.

Söz bölümünün ikinci kısmı da birinci kısmıyla aynı olup aynı makamsal yapıya sahiptir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Bûselik makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.157. Kırmızı Gül Demet Demet

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisinde donanımında iki komalık si bemol sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü bakımından tek bölümdür. Bu bölüm iki kısımdan oluşmaktadır. Saz bölümü olarak da ikinci kısım çalınmaktadır.

KIR MI Zİ GÜL DE MET DE MET KIR MI Zİ GÜL
KIR MI Zİ GÜL DE MET DE MET KIR MI Zİ GÜL
KIR MI Zİ GÜL HER DE MOL MET MAZ KIR MI Zİ GÜL
LUN HA ZA NI KIR MI Zİ GÜL

DE MET DE MET SEV DA DE GİL Bİ RA LÂ MET
HER DE MOL MAZ LUN HA ZA NI YA RA LÂ RA DO
MER NE GA MOL MAZ KER GA ZE LI

BA LÂMI NEN Nİ YAV RUM NEN Nİ
BA LÂMI NEN Nİ YAV RUM NEN Nİ
BA LÂMI NEN Nİ YAV RUM NEN Nİ

Birinci kısım seyre Çârgâh perdesinden başlayıp güçlü Nevâ perdesine kadar çıktıktan sonra Çârgâhta Çârgâhlı kısa bir asma kalış yapıp güçlü Nevâ perdesi üzerinde yarım karar vermektedir.

İkinci kısım Segâh perdesinden seyre başlayıp güçlü sesi olan Nevâ perdesinde kısa bir Bûselik çeşnisi gösterdikten sonra Segâhta Segâhlı kısa bir asma kalış yapıp Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

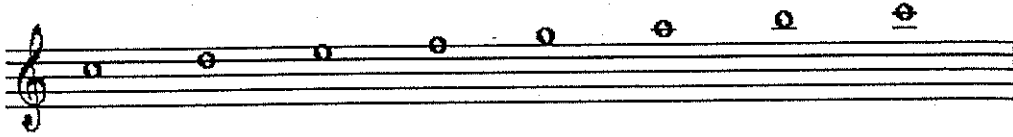
Türküde kullanılan 13/4lük usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde üç tane Semâî usûlü ve bir tane Sofyân usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.158. Kız Kara Kız

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında herhangi bir arıza sesinin alınmadığı ve do sesinde karar verildiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında hiçbir arıza sesi almayan Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü iki bölüm ve her bölüm iki kısımdan ibarettir.

KIZ KA RA KIZ KA RA KIZ O TU RU ZUL KIZ KA RA KIZ GEL GI RI BI

FÜN TA RA KIZ ZİM BA RA KIZ

Birinci kısım seyre Çârgâh perdesinden başlayıp kısım sonunda yeden sesi olan Segâh sesi üzerinde Segâhlı yarım karar vermektedir.

İkinci kısım Nevâ perdesinden seyre başlayıp Segâhta Segâh, Dügâhta Uşşak ve Râstta çeşnilerini kullanıp Çârgâh perdesinde Çârgâhlı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

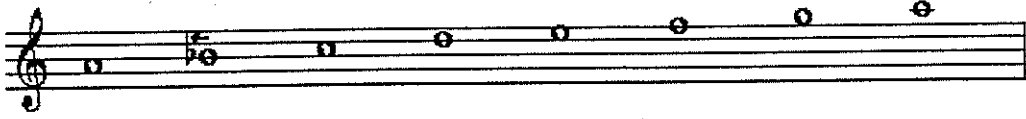
Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 6/8luk usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.159. Kömür Gözlüm Ateşine Düşeli

Dizileri Açısından Analiz:

Türkünün saz bölümü Çârgâh perdesinden seyre başlayıp güçlü Nevâ perdesini göstererek Segâhta Segâhlı kısa bir asma kalış yaptıktan sonra Çârgâh çeşnisini gösterip Dügâhta Uşşaklı olarak yedenli karar vermiştir.

KÖ MÜR GOZ LÜM_____ A TE_____ Şİ NE DÜ_____

ŞE Lİ_____ (SAZ - - - - -) Dİ DEM GAN YAŞ DÖ KER (SAZ

- - -) DİL_____ İM DA_____ DEY LE_____ R DİL_____ İM DA_____

DEY LE_____ R DİL_____ İM DA_____ DEY LE_____ R

Türkünün söz bölümü yine Çârgâh perdesinden seyre başlayıp güçlü Nevâ perdesi civarında dolaştıktan sonra Segâhta Segâhlı yarım karar verip Dügâhta Uşşaklı olarak kalmıştır. Ara sazından sonra ikinci kısımda birinci kısımla aynı özellikleri taşıyıp aynı karaktere sahiptir. Türkünün ikinci ara sazından sonraki kısımda yukarıdaki bölümle aynıdır. Türkü saz bölümü olarak çalınan kısmının tekrar çalınmasından sonra Gerdâniye perdesinden seyre başlayıp ilk öncelikli olarak Hüseyinî perdesinde Uşşaklı bir asma kalış yapıp daha sonra bu makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinde Râstlı ve Segâh perdesinde Segâhlı asma kalışlar yaparak Dügâh perdesinde Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Tekrar bir ara saz bölümünden sonra Râst perdesinden Râstlı olarak seyre başlayıp Segâh perdesinde Segâhlı olarak asma kalış yaparak Dügâh perdesinde Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

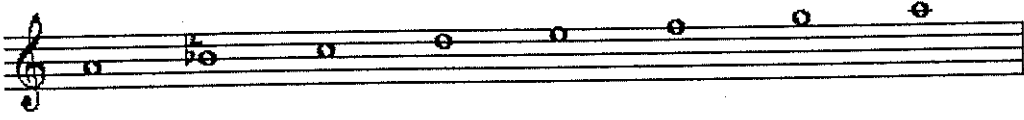
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

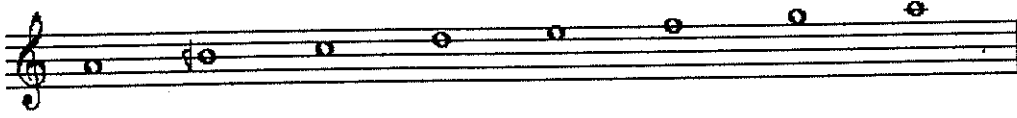
Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.160. Köprünün Başlarında

Dizileri Açısından Analiz:

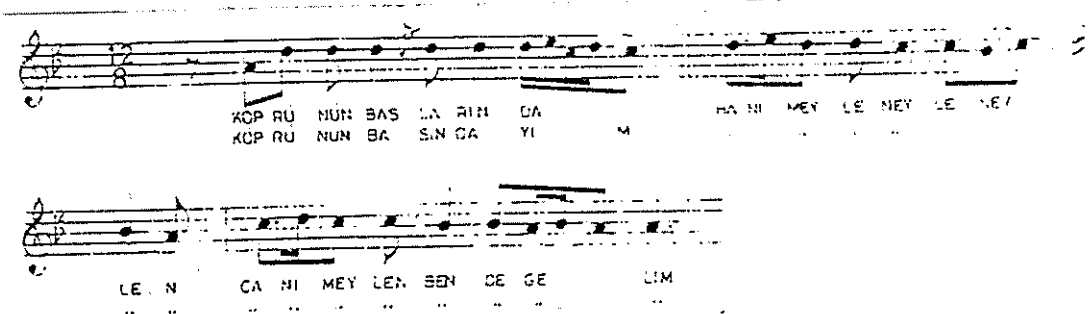
Türküde kullanılan ses dizisinde donanımında iki komalık si bemol sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir. Bu bölüm dört defa tekrar ettirilerek türkü oluşturulmuştur.

Bölüm seyre Dügâh perdesinden başlayıp güçlü sesi olan Nevâ perdesini gösterdikten sonra Çârgâh perdesi üzerinde Çârgâhlı bir asma kalış yapmıştır. Bunun devamında tekrar Nevâ perdesinden seyre devam edip Dügâh perdesi üzerindeki Uşşak ses dizisini kullanıp bu perde üzerinde Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

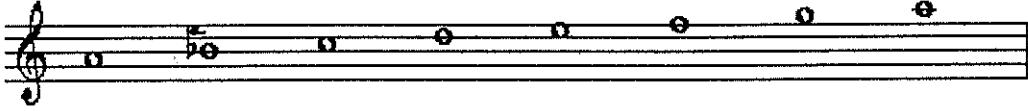
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 12/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.161.Körlenme Ey İnsanoğlu Ölmemeye Çaremi Var

Dizileri Açısından Analiz:

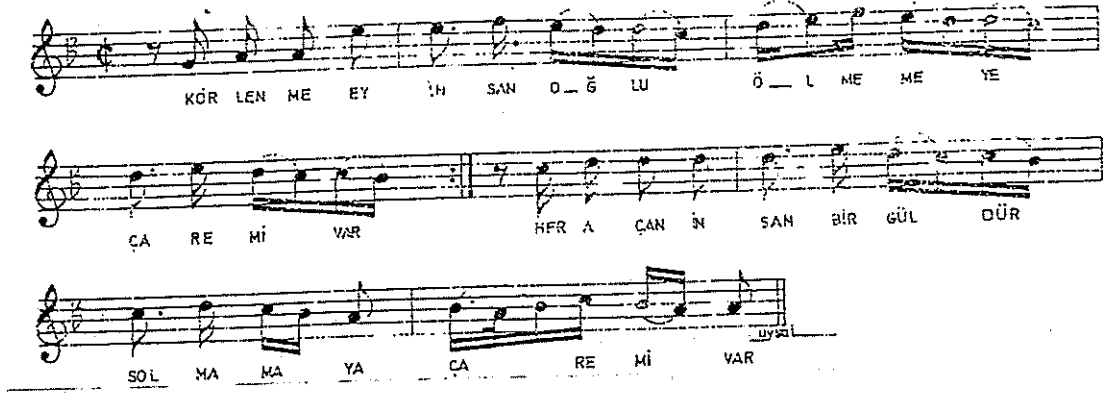
Türküde kullanılan ses dizisinde donanımında iki komalık si bemol sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir. Bu bölüm iki kısımdan oluşmaktadır.

Bölümün birinci kısmı Râst perdesinden seyre başlayıp Hüseyinî perdesi üzerinde kısa bir Kürdî çeşnisi gösterdikten sonra önce Çârgâh perdesinde Çârgâhlı daha sonra Segâh perdesinde Segâhlı kısa bir asma kalış yapmıştır.

İkinci kısım Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Uşşak makamının güçlü perdesi olan Nevâ perdesi üzerinde Bûselikli kısa bir asma kalış yaptıktan sonra Dügâh perdesinde Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

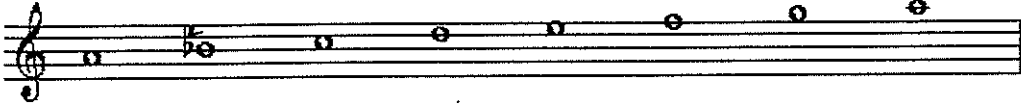
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

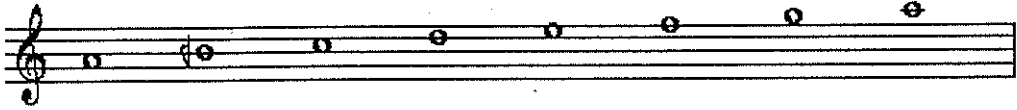
Türküde kullanılan 2/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Nîm Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.162. Köy Kızı Oturmuş

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisinde donanımında iki komalık si bemol sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza sesi alan Hüseyinî makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Türkünün saz bölümü Hüseyinî perdesinden seyre başlayıp Segâhta Segâhlı kısa bir asma kalış yaptıktan sonra Dügâhta Hüseyinîli olarak karar verip tekrar Hüseyinî perdesinde söze giriş vermektedir.

Gerdâniye perdesinden seyre başlayan söz bölümü bu perde üzerinde Uşşak çeşnisi kullanarak Dügâh perdesine Hüseyinîli düşmektedir. Bunun devamında Nevâ perdesi üzerinde Bûselik çeşnisi kullanılarak yine bu perde üzerinde Bûselikli bir yarım karar yapıp güçlü perdesi gösterilip Dügâhta karar verilmektedir.

A MA HE Y KÖY KI Zİ O

TU RU NUŞ DO KU YO RU HA

Ö NÜ NE AL NI Şİ ,DIR

CAY MA Ğİ BA LI Şİ Nİ SA

İkinci kısım Dügâh perdesinden seyir başlayıp sırasıyla Hüseyînîde Kürdî ,Nevâda Bûselik ve Segâhta Segâhlı asma kalış yapıp Dügâhta Hüseyînîli yarım karar verdikten sonra ara sazı ile güçlü Hüseyînî perdesinden seyir devam edip Segâhta Segâhlı asma kalış yaparak Dügâhta Hüseyînîli ve yedensiz karar vermiştir.

RAN Yİ GİT NERDÜH YA HA

LI ÇIK DAĞ LAR DA SAL LAN

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

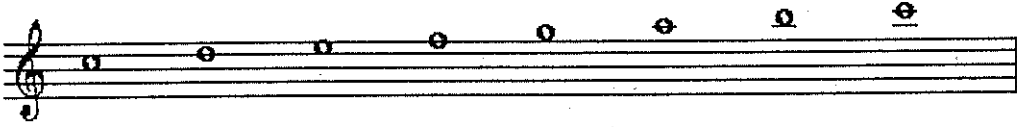
Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Hüseyînî makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

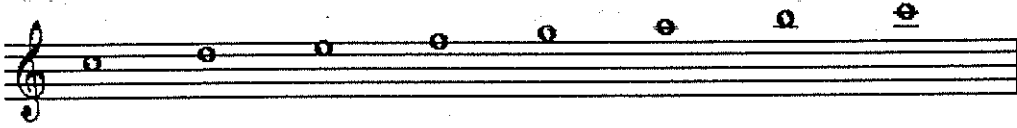
Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.163. Köylü Kızı Çayda Gezer

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında hiçbir arıza sesinin alınmadığı ve do perdesinde karar verildiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında hiçbir arıza sesi almayan ve Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümleri aynı olup iki kısımdan oluşmaktadır.

KÖY	LÜ	Gİ	Zİ	ÇAY	DA	GE	ZER	VAY	LE	LE	LE	KÖY	LÜ	Gİ	Zİ
KÖY	LÜ	Gİ	Zİ	U	NE	Lİ	YOR	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	SÜT	PI	Sİ	RİR	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	İ	NEK	SA	ĞAR	..	..	..	..	..	..	..	..

HEM	GE	Zİ	YOR	HE	MOY	NU	YOR	VAY	LE	LE	LE	LE	KÖY	LÜ	Gİ	Zİ
HE	ME	Lİ	YOR	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
HEM	PI	Sİ	RİR	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
HEM	SA	Gİ	YOR	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..

Birinci kısım Çârgâh perdesinden seyre başlayıp güçlü Gerdâniye perdesine kadar çıkarak Hüseyinî perdesinde Kürdîli bir yarım karar yaptıktan sonra Çârgâh perdesinde Çârgâhlı ve yedenli karar vermiştir.

Türkünün ikinci kısmı tekrar Çârgâh perdesinden seyre başlayıp yine bu dizinin Gerdâniye perdesine kadar olan kısmında dolaşp Hüseyîde Kürdîli bir asma kalış yaptıktan sonra Çârgâhta Çârgâhlı ve yedenli karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

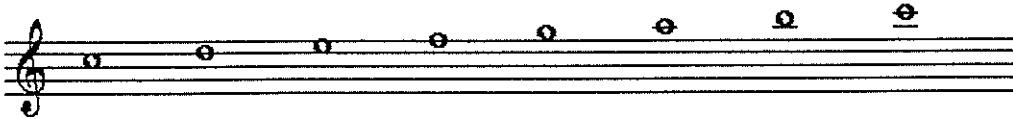
Türküde kullanılan 12/8'lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.164. Köylük Yerden Köşk Gider

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece beş komalık mi bemol arıza sesinin alındığı ve türkünün do perdesinde karar verdiği görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında hiç bir arıza sesi almayan ve Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir. Bu bölüm dört defa tekrar ettirilerek türkü oluşturulmuştur.

Türkü Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Çârgâh-Çârgâhta Nîkrîz ilişkisinden dolayı Nevâ perdesinde Hicaz çeşnisi kullanıp Çârgâh perdesine inmiştir. Bu bölüm aynı şekilde bir defa daha tekrar edilerek bölüm bitirilmiştir.

Türkünün bundan sonraki bölümü bu bölümle aynı olup birinci bölümle aynı makamsal özellikleri taşımaktadır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 6/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.165. Kuşburnu Pürlenirmi

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında hiçbir arıza sesinin alınmadığı ve do perdesinde karar verildiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında hiçbir arıza sesi almayan ve Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden ibarettir. Bu bölüm üst üste üç defa tekrar ettirilerek türkü oluşturulmuştur.

Bu bölüm seyir Çârgâh perdesinden başlayıp güçlü Gerdâniye perdesine kadar çıkıp daha sonra Nevâ perdesi üzerinde Bûselikli yarım karar verdikten sonra tekrar Çârgâh perdesinden seyir devam edip bu diziyi göstererek Çârgâhta Çârgâhlı ve yedensiz karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

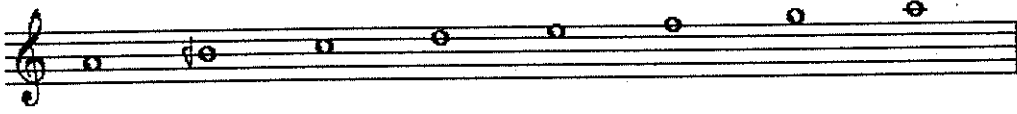
Türküde kullanılan 4/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.166. Kuşburnu Pürlenirmi

Dizileri Açısından Analiz:

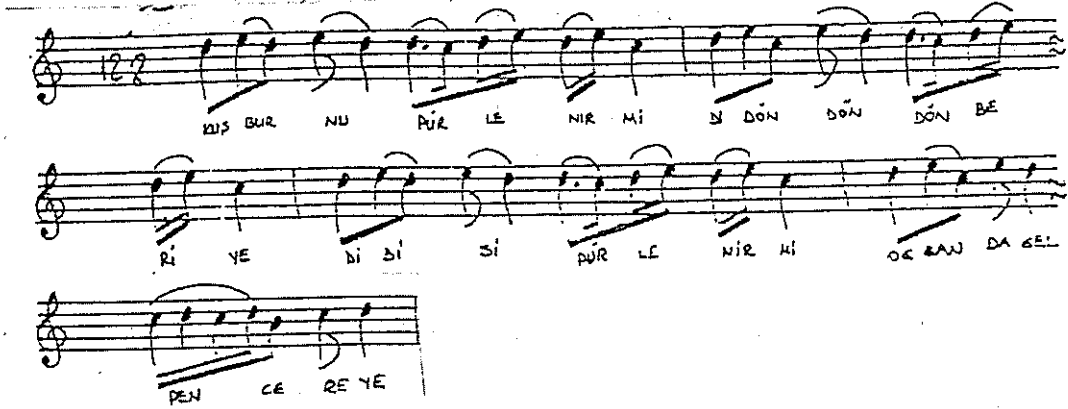
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda hiç bir arıza sesinin alınmadığı ve türkünün re perdesinde karar verdiği görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segah) arıza sesini alan Uşşak makamı ses dizisinin Nevâ perdesi üzerindeki kısma benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak ayrılmamış tek bölümden oluşturulmuştur. Bu bölüm iki defa tekrar edilerek türkü icra edilmektedir.

Bölüm makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinden seyre başlayıp bu perdede çeşniz dolaşıp Çârgâh perdesinde Çârgâhlı asma kalış yapmıştır. Bu bölüm iki defa daha tekrar edilip Segah perdesinde Segahlı kısa bir asma kalış yapıldıktan sonra yine makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinde karar vermiştir.

Türkü her ne kadar bu makamın tüm özelliklerini tam göstermiyor gibi görünse de icra edildiğinde tamamen bu makama benzediği görülmektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

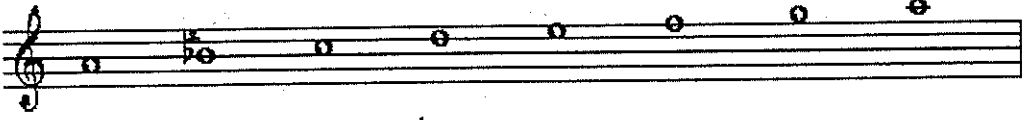
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

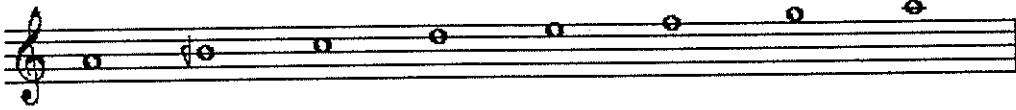
Türküde kullanılan 12/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklinde kullanılmıştır.

3.2.167. Kutnu Döşek Yüzledim (Gezerdim Kibari)

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisinde donanımında iki komalık si bemol sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı bölümden ibarettir. Bu bölüm üst üste yedi defa tekrar ettirilerek türkü oluşturulmuştur.

Bu bölüm seyir bu makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinden başlayıp Uşşak dizisinde dolaşarak Segâhta Segâhlı bir yarım karar vermiştir. Daha sonra tekrar Nevâ perdesinden seyir devam edip yerindeki Uşşak dizisini göstererek Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

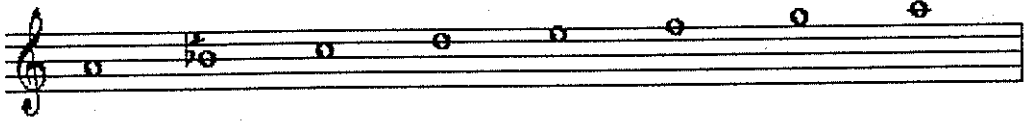
Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

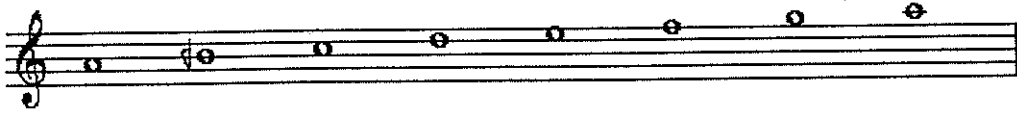
Türküde kullanılan 12/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.168. Kutuda Karabiber

Dizileri Açısından Analiz:

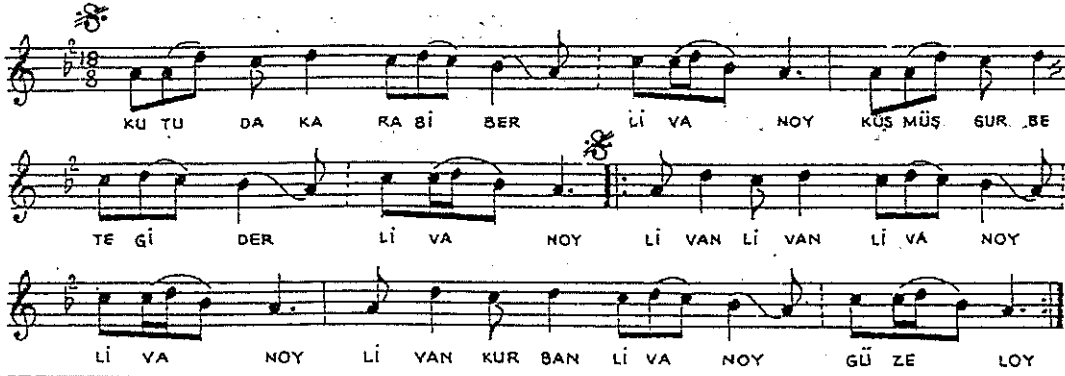
Türküde kullanılan ses dizisinde donanımında iki komalık si bemol sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrılmamış ve tek bölümlüdür.

Bu bölüm seyir Dügâh perdesinden başlayıp makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesini gösterip Dügâh perdesi üzerinde bulunan Uşşak ses dizisini dolaşarak yine bu perde üzerinde Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

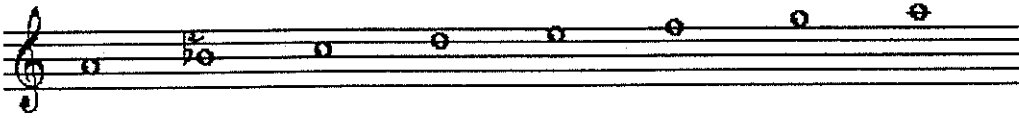
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

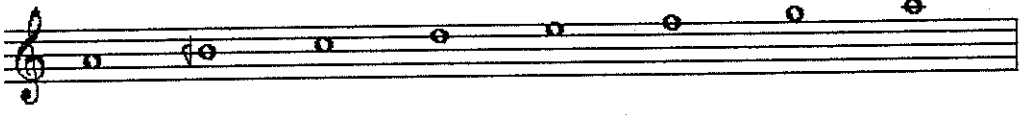
Türküde kullanılan 18/8'lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl üç tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.169. Liverimin Kaytanı

Dizileri Açısından Analiz:

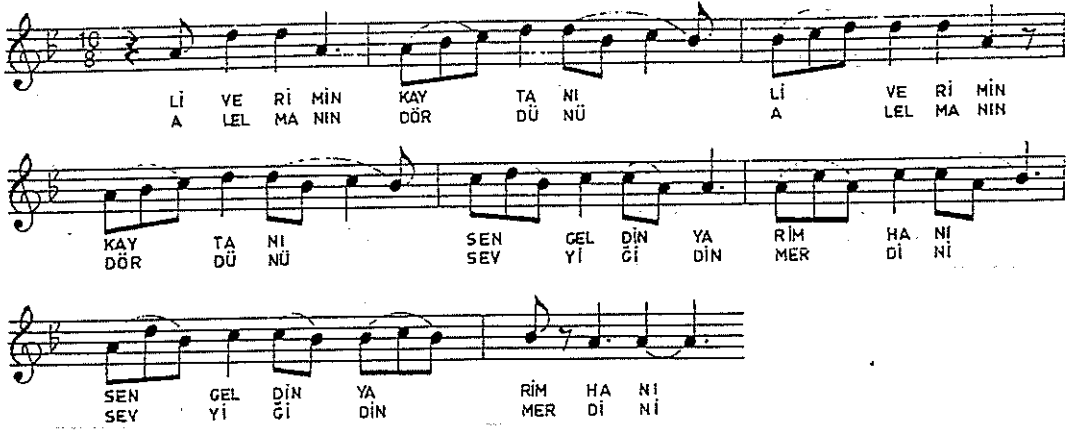
Türküde kullanılan ses dizisinde donanımında iki komalık si bemol sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrılmamış ve bir bölüm ve iki kısımdan oluşturulmuştur.

Bu bölüm seyre Dügâh perdesinden başlayıp güçlü Nevâ sesini gösterdikten sonra Segâhta Segâhlı kısa bir asma kalış yaparak daha sonra Dügâhta Uşşaklı yarım karar vermiştir. Daha sonra tekrar Dügâh perdesinden seyre devam edip Segâhta Segâhlı ve Çârgâhta Çârgâhlı asma kalışlar yaparak Dügâh perdesinde Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

İkinci bölüm ve türkünün bağlantı bölümü birinci bölümle aynı özellikleri gösterip aynı karar yapısını sergilemektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

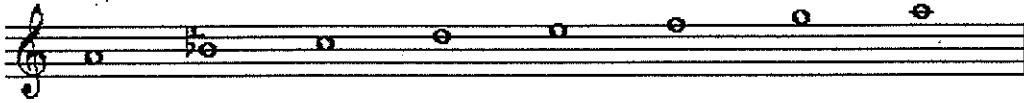
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

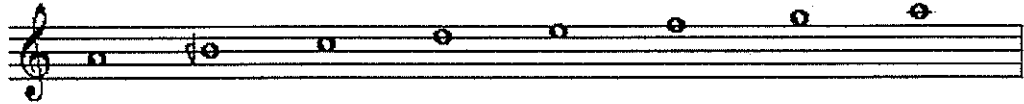
Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.170. Maral Sen Güzelsin

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisinde donanımında iki komalık si bemol sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak ayrılmamış tek bölümden oluşturulmuştur.

MA RAL SEN GÜ ZEL SIN
MA RAL DA GA CI KAR
MA RA LIN SAÇ LA RI
A LI NEY LER SIN
EŞ KIN DÖ ŞÜ RÜR
SIR MA DAN TEL DEN

Bu bölüm seyre Çârgâh perdesinden başlayıp Uşşak makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesini gösterip bölümün sonunda Segâhta Segâhlı olarak asma kalış yapmıştır. Daha sonra tekrar Çârgâh perdesinden seyre devam edip Nevâda kısa

İN CE BEL
İ NER ÇA
ÇE KER A

ÜS DİR HÜ TÜ LA ZA NE RA RI ŞA GAY NE LI FE GE NEY Bİ LİR

LE Şİ EL RI SİN RİR DEN O YU O YU

MA RA LI MO YU CA NA NI MOY

bir Bûselik çeşnisi göstererek Segâhta Segâh çeşnisi kullanıp Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 3/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.171. Martinîm Atılmıyor

Dizileri Açısından Analiz:

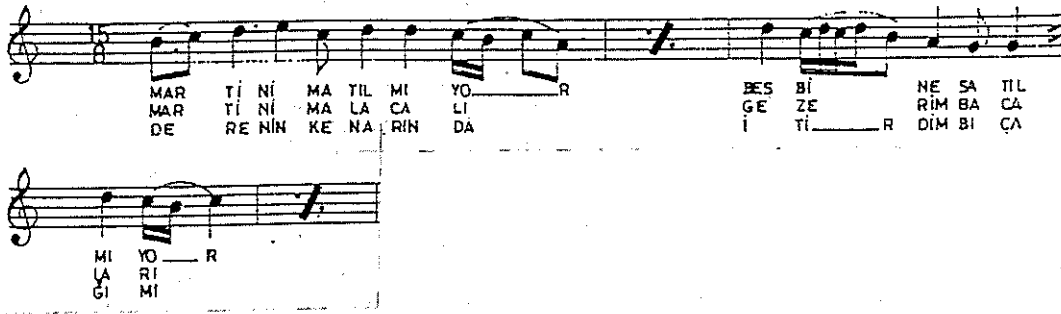
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında hiçbir arıza sesinin alınmadığı ve do perdesinde karar verildiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında hiçbir arıza sesi almayan ve Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir. Bu bölüm üst üste iki defa tekrar ettirilerek türkü oluşturulmuştur.

Bölüm Segâh perdesinden seyre başlayıp Çârgâh sesi üzerindeki Çârgâh dizisinde dolaştıktan sonra kısmın sonuna doğru Dügâh perdesine yarım karar yapmıştır. Bölümün ikinci kısmı Nevâ perdesinden seyre başlayıp Râst perdesine Çârgâh çeşnisiyle indikten sonra Çârgâhta yedenli ve Çârgâhlı karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı-inici olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 15/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bir Aksak Semâî ve bir Türk Aksağı usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.172. Masada Yeşil Testi

Dizileri Açısından analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda hiç bir arıza sesinin alınmadığı ve re perdesinde karar verildiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu diziye karşılık olarak her hangi bir dizi bulunmamaktadır.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü Türk Sanat Müziğinde herhangi bir makam dizisi içerisinde incelenememektedir.

MA SA DA YE SİL DES - Tİ KE MER BE Lİ Mİ
MA SA DA YE SİL HI YAR EL MER BE Lİ Mİ
MA SA DA YE SA HAT MI SAN AR DİN DA MU RAT

KES Tİ
SO YAR

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

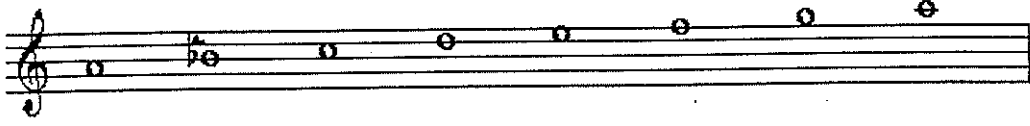
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcıdır.

Usûl Açısından Analiz:

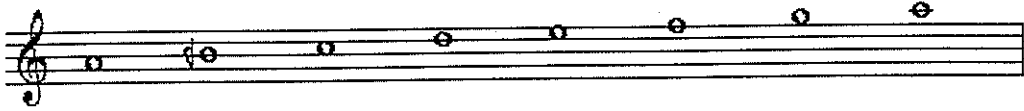
Türküde kullanılan 12/8likusûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.173. Mavi Yelek Mor Düğme

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesi alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrılmamış ancak türkünün bağlantı bölümü saz bölümü olarak çalınmaktadır.

MA Vİ YE LK MOR DÜG HE
GA ZEL DÖK TÜ ÇÜ ZOL DU

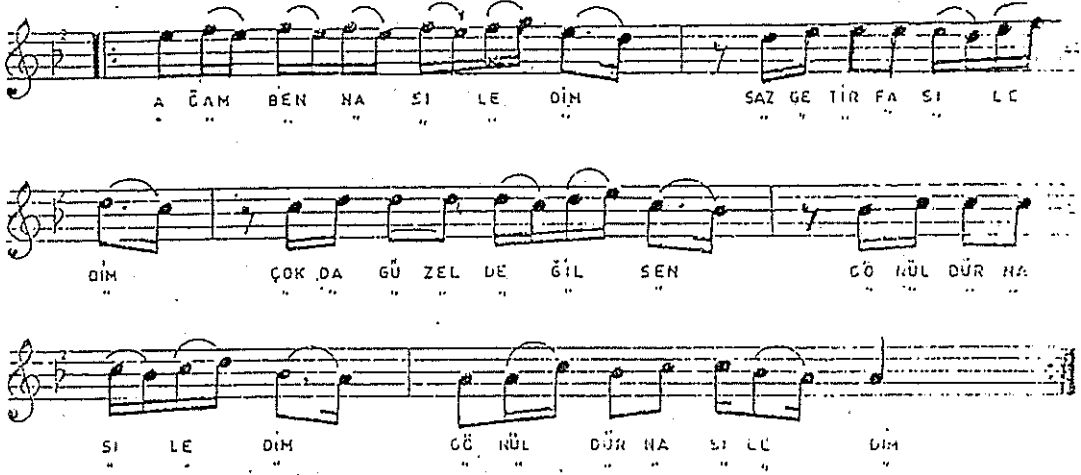
MA Vİ YE LK MOR DÜG
GA ZEL TÜ ÇÜ ZOL

HE DU Gİ DER NE DİM DÜŞ Bİ DÜN RAZ

GÖN LÜ HE GÖN LÜ HE
A ZOL DU A ZOL DU

Türkü Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Nevâdaki Bûselik çeşnisini gösterdikten sonra bu perde üzerinde yarım karar yaparak Çârgâh perdesinde Çârgâhlı olarak asma kalış yapmaktadır. Daha sonra Nevâ perdesinden seyre devam eden türkü Segâhta Segâh çeşnisi kullanarak Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz olarak karar vermektedir.

Bu bölümün ikinci kısmı birinci kısım ile aynı olup aynı özellikleri içermektedir.

Türkünün bağlantı kısmı Hüseyinî perdesinden seyre başlayıp ilk önce Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisi, daha sonrada sırasıyla Çârgâhta Çârgâh ve Segâhta Segâh çeşnilerini kullanarak Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

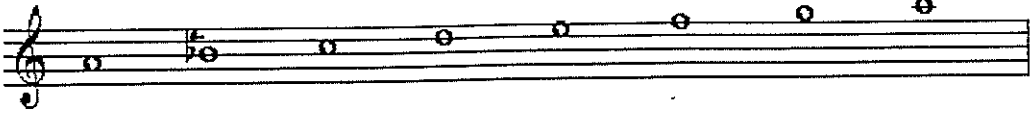
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

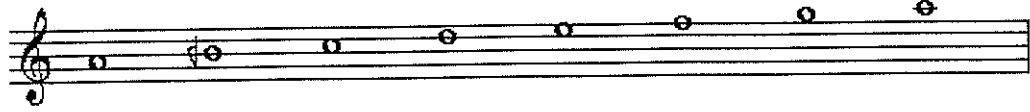
Türküde kullanılan 4/4'lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.174. Mendilimde Kare Var

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesi alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Türkünün saz bölümü Çârgâh perdesinden seyre başlayıp güçlü Nevâ perdesine kadar uzanarak daha sonra Segâh perdesinde Segâhlı asma kalış yapmıştır. Bunun devamında Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz olarak da kara vermiştir.

Türkünün söz bölümü bir ana temanın üst üste iki defa tekrar ettirilmesiyle oluşturulmuştur. Bu tema Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Dügâh perdesi üzerindeki Uşşak dizisinde dolaşarak güçlü Nevâ perdesini kısaca gösterip, Çârgâhta Çârgâh çeşnisini kullanıp Dügâhta Uşşaklı olarak yedensiz karar vermiştir.

ME N Dİ Lİ M DE
ÇA YA İN ME
ÇAY BA ÇE GİL

KA RE VAR A NA M YÜ RE ÇİM DE
ÇAĞ LA RA MA NA M GÜ LU DES TE
GİL TA ŞI A NA M A KAR GÖ ZÜ

YA RE VA_R
BA G LA RA_M
MÜ N YA ŞI

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynı yapıyı taşımamaktadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.175. Mendilimde Tuz Taşı

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda hiçbir arıza sesi alınmadığı görülmektedir. Türküdeki karar sesi la perdesidir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan ve la Dügâh perdesinde karar veren Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölüme ayrılmıştır.

Saz bölümü olarak çalınan kısım Dügâh perdesinden seyre başlayıp Nevâ perdesine kadar çıktıktan sonra Segâhta Segâhlı kısa bir asma kalış yapıp Çârgâh perdesinden seyre devam edip Dügâhta Bûselikli ve yedensiz olarak karar vermiştir.

Türkünün söz kısmı saz bölümünün dört defa üst üste tekrar ettirilmesiyle oluşturulduğundan içerdiği çeşniler ve karar yapısı aynıdır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakter Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 4/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.176. Mercimeğin Tohumu

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında hiçbir arıza sesi bulunmadığı ve do perdesinde karar verdiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında hiçbir arıza işareti almayan ve Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamına benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrılmayıp iki kısımdan oluşturulmuştur.

MER Cİ ME Ğİ-N TO HU MU BA LA
MER Cİ ME Ğİ E KE R LER BA LA
PI NA R AL TI DÜZ LU DÜR BA LA

HEÇ A L MA DIM UY KU MU BA LA
U FA K U FAK YO LA R LAR BA LA
BE Nİ M YA RİM NAZ LI DIR BA LA

Birinci kısım Nevâ perdesinden seyre başlayıp bu perde üzerinde makamın güçlü sesi olan Gerdâniye perdesine kadar çıkarak Çârgâh perdesinde bitirilmiştir.

İkinci kısım Gerdâniye perdesinden seyre başlayıp Nevâda kısa bir Râst çeşnisi kullanarak daha sonra tekrar bu perde üzerinde Bûselikli bir yarım karar yapmıştır. Tekrar Nevâ perdesinden seyre devam eden kısım Çârgâhta Çârgâhlı ve yedensiz karar vermiştir.

Gİ- R SE M YA Rİ- N GOY NU NA BA LA
 Bİ- Z DE N A DE- T BOY LE Dİ- R BA LA
 GÖ RE N MA ŞA- L LAH DE Sİ- N BA LA

AL SA M SE HE- R UY KU MU BA LA
 TOY DA M BA DE İ ÇE R LER BA LA
 YA Rİ M CEY LA- N GÖZ LÜ DÜR BA LA

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türkünün seyir karakteri çıkıcı-inici olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.177. Merdivenden Yukarı

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında hiçbir arıza sesi almadığı ve si perdesinde karar verdiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Misket dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh), bir komalık mi bemol (Dik Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Segâh makamı dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü birbirinden ayrılmamış bir melodinin sekiz defa üst üste tekrar ettirilmesiyle oluşturulmuştur.

Bu melodi Çârgâh perdesinden seyre başlayıp makamın güçlü sesi Nevâ perdesine uğrayarak Dügâh perdesine Bûselikli düştükten sonra Segâh perdesinde Segâhlı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

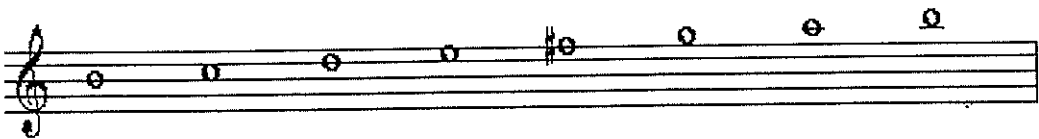
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Segâh makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

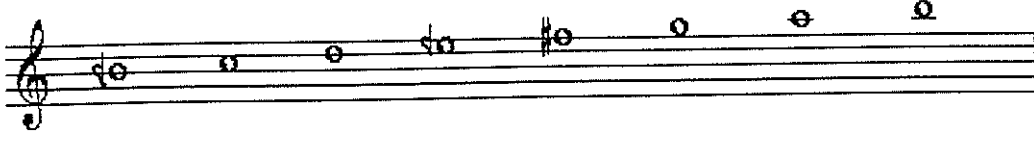
Türküde kullanılan 12/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde bir karşılığı olmamakla birlikte iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.178. Merekte Sarı Saman

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece dört komalık fa diyez arıza sesi aldığı ve si perdesinde karar verdiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Misket dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh), bir komalık mi bemol (Dik Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Segâh makamı dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrılmamış tek bölümden oluşturulmuştur. Bu bölüm iki defa üst üste tekrar edilmiştir.

ME AY BAH REK VA CE TE DA LE SA NAR RIN RI O BA SA LAY RI MAN DIM YAM A A A GAM GAM GAM

YAR YAR YAR PA PA PA SAM SAM SAM YA YA YA RI RI RI GEL BAH AY DO CE VA LA DE SI SA BA YA KI RI MI

BI O NA RI LAY RI ZE LAY RI MAN DIM YAM U U U YU YU YU GEL BAH AY DO CE VA

LA DE SI SA BA YA KI RI MI SI O NA RI LAY RI MAN DIM YAM

Bölüm seyre Râst perdesinden Râstlı olarak başlayıp Dik Hisar perdesine kadar çıkarak önce Nevâ perdesinde Bûselikli daha sonra Hüseyinî perdesinde Uşşaklı ve Çârgâh perdesinde Çârgâhlı asma kalış yapıp Nevâ üzerindeki Bûselik çeşnisini yineleyerek Segâh perdesinde Segâhlı kısa bir asma kalış yapmıştır. Hüseyinî perdesinden seyre devam eden türkü sırasıyla Nevâ perdesinde Bûselik,

Çârgâh perdesinde Çârgâh çeşnileri kullanarak Segâh perdesinde Segâhlı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

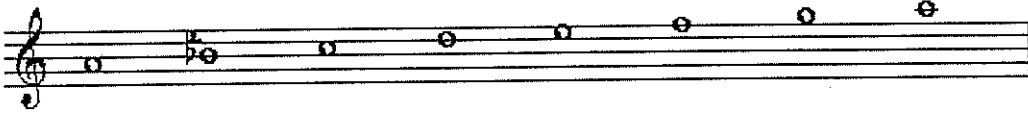
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Segâh makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

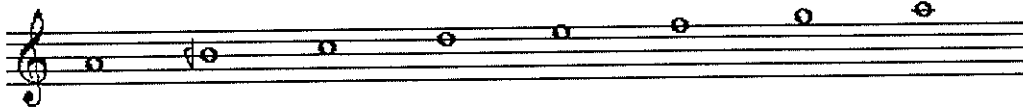
Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.179. Mızıka Çalındı Düğün Mü Sandın

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesi alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesini alan Uşşak dizisine benzemektedir.

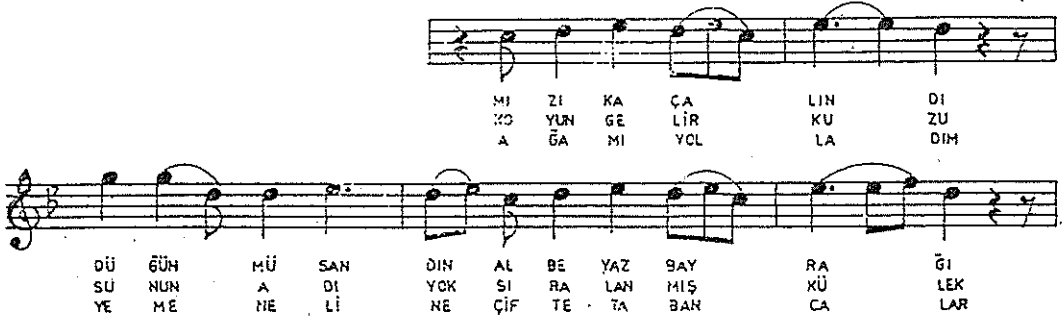
Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmuştur.

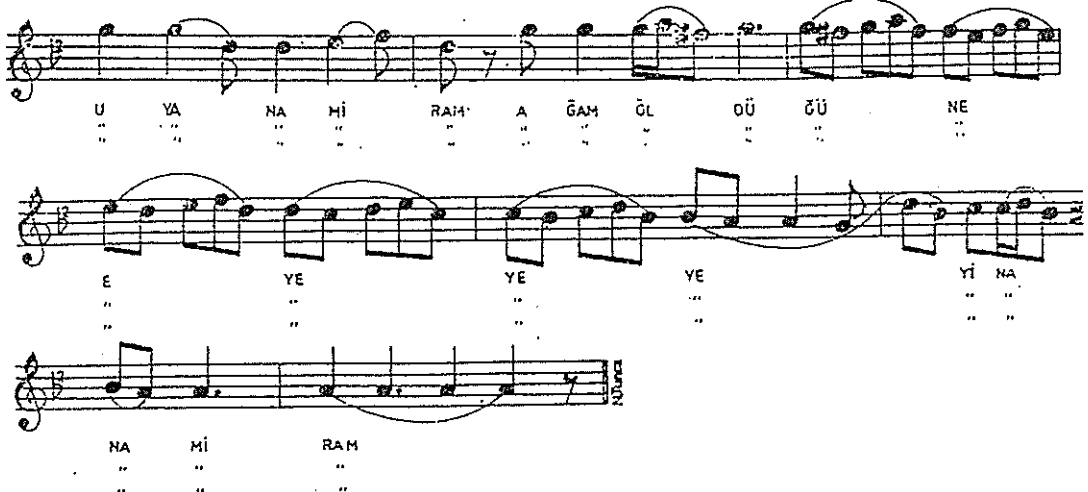
Türkünün saz bölümü Gerdâniye perdesinden Râst çeşnisiyle seyre başlayıp bu perde üzerinde Râstlı kısa bir asma kalış yaptıktan sonra sırasıyla

Hüseyinîde Uşşak, Nevâda Büselik, Çârgâhta Çârgâh ve Segâhta Segâhlî asma kalışlar yaparak Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Türkünün söz bölümü Çârgâh perdesinden seyre başlayıp makamın güçlü sesi Nevâ üzerinde yarım karar yaptıktan sonra Gerdâniye perdesine kadar çıkıp Hüseyinîde Kürdî, Çârgâhta Çârgâh çeşnilerini kullanıp güçlü Nevâ perdesi üzerinde yarım karar yapmıştır. Gerdâniye ile Nevâ perdesi arasında işlenen kısım üç defa daha tekrar edilip türkünün bağlantı bölümüne geçilmiştir.

Türkünün bağlantı bölümü Gerdâniye perdesi üzerinde Râst çeşnisiyle başlayıp sırasıyla Hüseyinîde Uşşak ve Çârgâhta Çârgâh çeşnilerini kullanarak Râst perdesine Râstlı düştükten sonra Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

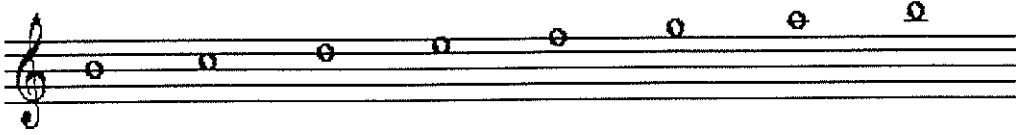
Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynı yapıyı taşımamaktadır.

Usûl Açısından Analiz:

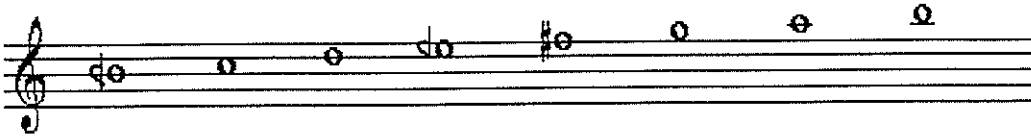
Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.180. Narman Kazasında Bir Gelin Gördüm

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında hiçbir arıza sesi almadığı ve si perdesinde karar verdiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Misket dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh), bir komalık mi bemol (Dik Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Segâh makamı dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü serbest ve ritimli olarak iki bölümden oluşmaktadır.

SERBEST

NAR MAN KA ZA SIN DA BİR GE LIN GOR DÜM
BİR ZU BUN GE YIN MIŞ SI Zİ Ğİ AL DİR
NAR MAN KA ZA SI NIN KOR CUK YO LUN DA

Türkünün serbest bölümü Çargâh perdesinden seyre başlayıp bu makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesi üzerinde Bûselikli yarım karar vermiştir.

Türkünün ritimli bölümü bir temanın çeşitli kereler üst üste tekrar ettirilmesiyle oluşturulmuştur.

NAR MAN KA ZA SIN DA
BİR ZU BUN GE YIN MIŞ
NAR MAN KA ZA SI NIN

BİR GE LIN GOR DUM
SI Zİ Ğİ AL DİR
KOR CUK YO LUN DA

Bu tema Çargâh perdesinden seyre başlayıp bu makamın güçlü sesi Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisini gösterdikten sonra Segâhta Segâhlı kısa bir asma kalış yapıp tekrar Nevâ perdesindeki Bûselik çeşnisini kullanarak Segâhta Segâhlı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

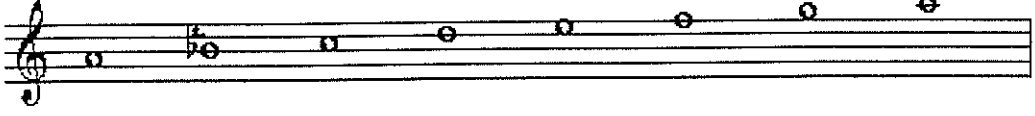
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Segâh makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

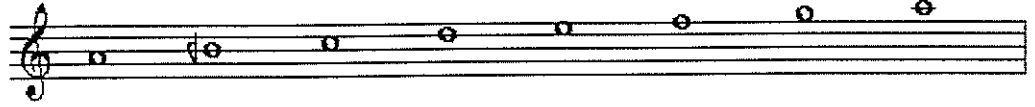
Türküde kullanılan 5/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Türk Aksağı usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.181. Nasıl Methedeyim

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

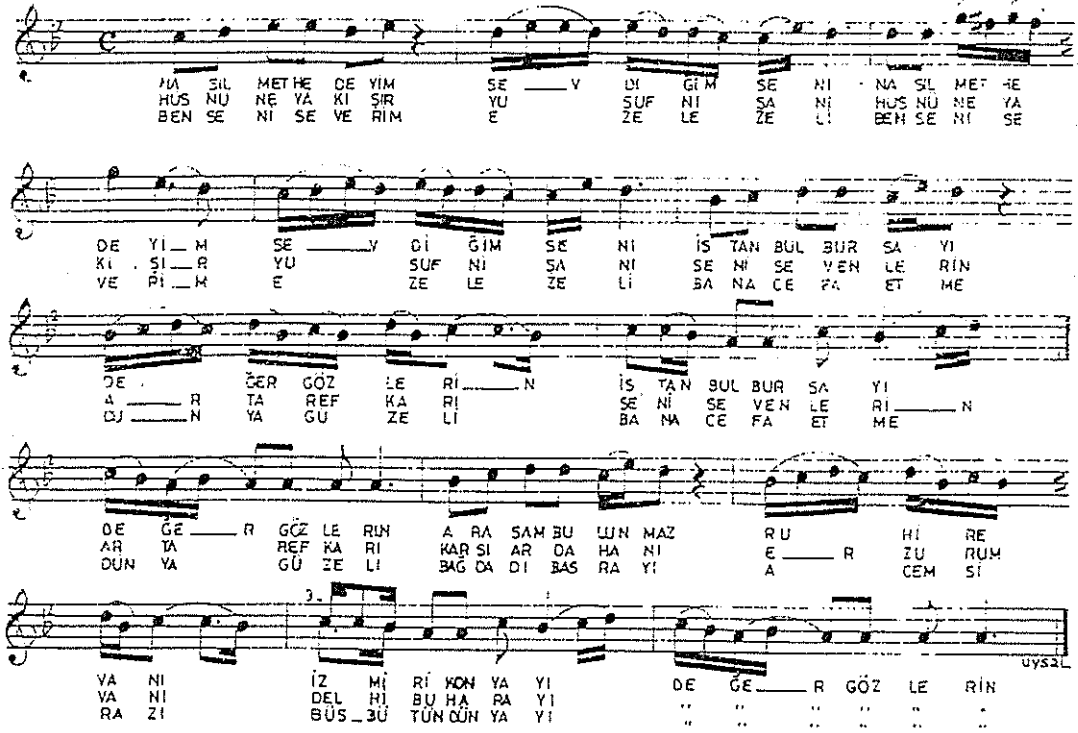
Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesini alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrılmamış ve tek bölümlüdür.

Bu bölüm Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Nevâ perdesi üzerinde Bûselik çeşnisi göstererek yarım karar yaptıktan sonra yine bu perde üzerinde Râst çeşnisini kullanıp Nevâda Bûselikli asma kalış yapmıştır. Daha sonra Segâh perdesinden seyre başlayan türkü Nevâ perdesinde Bûselik ve Çârgâhta Çârgâh çeşnisini kullanarak Segâhta Segâhlı bir yarım karar vererek Dügâh perdesine Uşşaklı kısa bir asma kalış yapmıştır. Türkü Segâh perdesinden tekrar seyre başlayıp Nevâ perdesini çeşnısiz gösterdikten sonra Segâhta Segâhlı asma kalış yaparak Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Türkü genel yapı itibariyle incelendiğinde Uşşak makamının hemen hemen tüm özelliklerini gösterdiği görülmektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

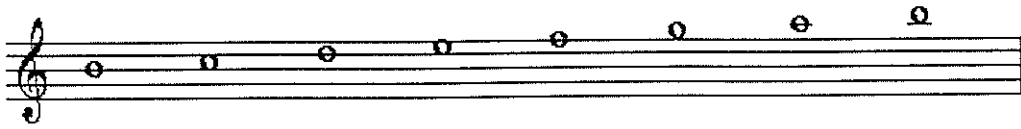
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

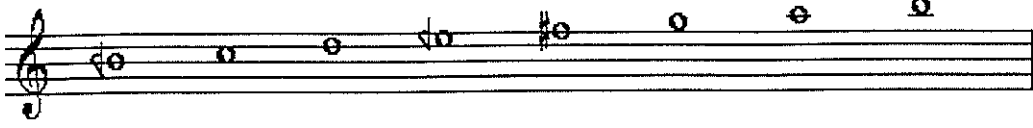
Türküde kullanılan 4/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.182. Nefis Sen Ölmez Misin

Dizileri Açısından Analiz:

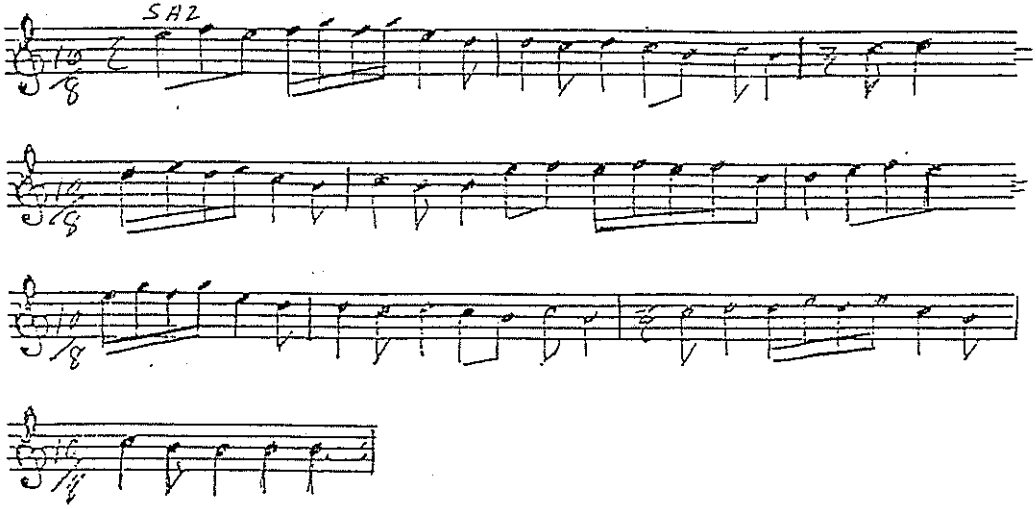
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında hiçbir arıza sesi almadığı ve si perdesinde karar verdiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Misket dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh), bir komalık mi bemol (Dik Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Segâh makamı dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmuştur.

Türkünün saz bölümü Hüseyinî perdesinden seyre başlayıp ilk önce Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisi göstererek Segâh perdesinde Segâhlı kısa bir asma kalış yapıp tekrar Nevâ perdesi üzerindeki Bûselik çeşnisini çeşitli şekillerde kullanıp Segâhta Segâhlı ve yedensiz karar vermiştir.

Türkünün söz bölümü iki kısımdan oluşturulmuş olup bu kısımlar birbirinin aynıdır.

Seyir Çârgâh perdesinden seyre başlayıp makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesini göstererek ve bu perde üzerinde Bûselik çeşnisi kullanarak Çârgâhta

NE FİSSEN'ÖL NİEZ Mİ SİN
NE FİSSEN'ÖL NİEZ Mİ SİN
Ö LE Nİ GÖR NİEZ Mİ SE N
Ö LE Nİ GÖR NİEZ Mİ SİN
SO GUK SU LAR I SİN DI CA N N N
CAN SIZ AT LAR YÜ RÜ DÜ CA N N N
CİM ME YE GE L ME Z Mİ SE N
BİN ME YE GE L ME Z Mİ SE N
SO GUK SU LAR I SİN DI CA N N N
CAN SIZ AT LAR YÜ RÜ DÜ CA N N N
CİM ME YE GE L ME Z Mİ SEN
BİN ME YE GE L ME Z Mİ SEN

Çârgâhlı yarım karar vermiştir. Bunun akabinde Hüseyinî perdesinden seyre devam edip Nevâda Bûselik çeşnisiyle Segâhta Segâhlı karar vermiştir. Çârgâh perdesinden seyre devam eden türkû Gerdâniye perdesine kadar Segâh dizisiyle çıkıp Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisi kullanarak Segâh perdesinde Segâhlı ve yedenli karar vermiştir.

Söz bölümünün ikinci kısmı da birinci kısımla aynı özellikleri taşımaktadır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türkünün kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Segâh makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

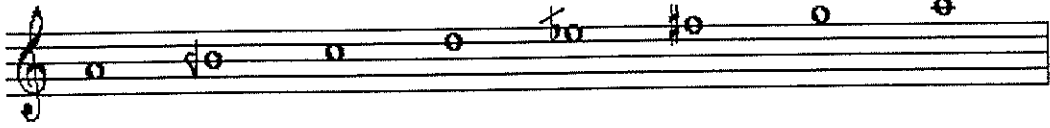
Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.183. Ne Güzel Oğlan

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol, beş komalık mi bemol arıza seslerinin alındığı ve la perdesinde karar verildiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh), dört komalık mi bemol (Nîm Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Karcıgar makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşturulmuştur.

Türkünün sez bölümü Nevâ perdesinden seyre başlayıp bu perde üzerinde Kürdî çeşnisi kullandıktan sonra Çârgâhta Bûselikli yarım karar verip tekrar Nevâ perdesi üzerinde Kürdîli yarım karar yapmıştır. Çârgâh perdesinden seyre devam eden türkü Râst perdesine kadar Râstlı inip makamın güçlü sesi Nevâ perdesine kadar çıkarak Dügâhta Karcıgarlı ve yedensiz karar vermiştir.

NE GÜ- DE LOĞ LA- N GÖ-Z LE Rİ CE-Y LA- N
YO-L LA RI TAŞ LI YA-R KA RA KA-Ş LI

GE-L Gİ DE LİM Bİ ZE SEV Dİ Ğİ MOĞ LA- N
SE-V Dİ Ğİ MO-Ğ LA- Nİ SEV Dİ Ğİ MOĞ LA- N
GÖZ LE Rİ YAŞ LI

CA Nİ-M Sİ- N CA Nİ-M Sİ- N MA Lİ-M Sİ NO-Ğ LA- N

BA-H GE DE A- ĞA- Cİ- M DA Lİ-M Sİ NOĞ LA- N

A- Cİ MAZ Sİ-N BA- NA- ZA Lİ-M Sİ NOĞ LA- N

Türkünün söz bölümü Râst perdesinden Râstlı olarak seyre başlayıp Nevâ perdesine kadar olan kısımda dolaştıktan sonra Dügâhta Uşşaklı bir yarım karar yapıp Çârgâh perdesinden seyre devam ederek makamın güçlü sesini yineleyip Râst perdesinde Basit Sûz'naklı asma kalış yapmıştır. Daha sonra tekrar Dügâh perdesinde karar veren türkü Nîm Hisar perdesinden seyre devam edip Nevâ perdesi üzerindeki Hicaz çeşnisini kullanarak Râst perdesine Basit Sûz'naklı düşüp Dügâh perdesinde Karcıgarlı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

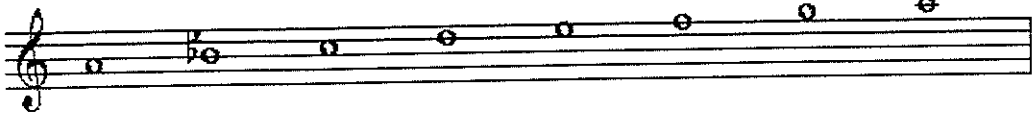
Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Karcıgar makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

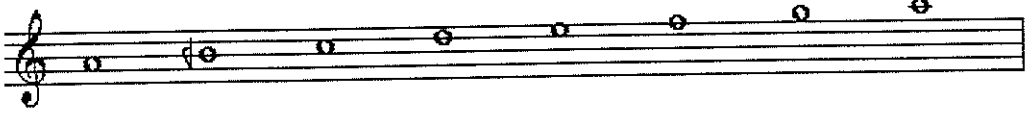
Türküde kullanılan 12/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.184. O Yaylalar Yaylalar

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımda bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesini alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinde ayrılmamış olup tek bölümden ibarettir. Bu bölüm beş defa tekrar edilerek türkü oluşturulmuştur.

Bölüm Dügâh perdesinden Uşşaklı olarak seyre başlayıp Nevâ perdesine kadar çıkarak tekrar Dügâh perdesi üzerinde Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

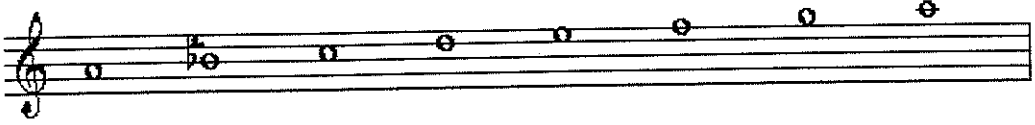
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

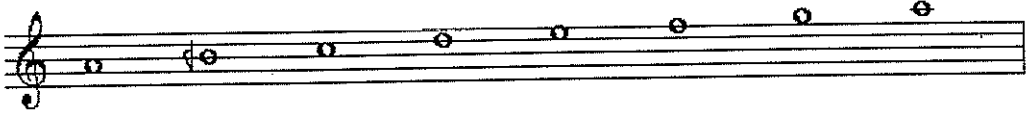
Türküde kullanılan 12/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.185. Ocak Başında Leğen

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesini alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşturulmuştur.

Saz bölümü Çârgâh perdesinden seyre başlayıp makamın güçlü sesi Nevâ perdesini kısaca gösterip Râst perdesine Râstlı düştükten sonra Irak perdesinden Segâhlı seyre başlayıp Dügâh perdesinde Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Türkünün söz kısmının melodisi saz bölümünde kullanılan melodinin dört defa üst üste tekrar ettirilmesiyle oluşturulduğundan kullanılan çeşniler ve karar yapısı aynıdır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

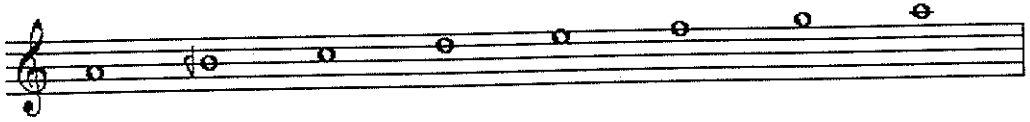
Türküde kullanılan 4/4'lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.186. Oduncular Kısa Keser Odunu

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesini alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü ayrı ayrı olmayıp saz bölümü olarak türkünün bağlantı bölümü çalınmaktadır.

Türkü seyre Çârgâh perdesinden başlayıp Hüseyinî perdesinde kısa ve çeşnisiz asma kalışlar yaptıktan sonra güçlü Nevâ perdesi üzerinde yarım karar vermektedir. Çârgâh perdesinden seyre devam eden kısım Nevâ perdesi üzerindeki Bûselik çeşnisini kullanıp Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermektedir.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında hiçbir arıza sesi almayan ve Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak tek bölümden oluşmuştur.

- Kız -

OY NA MAM BEN OY NA MAM BEN OY NA MAM BE NOY NA

- Erkek -

MAM BEN Nİ CİN Nİ CİN OY NA MAZ SIN AL TI NİM YOK DUR

EN TE RİM YOK DUR

YÜ ZÜ GÜM YOK DUR

- Erkek -

OY NA MAM BEN AL TI Nİ BEN DEN GA HOY Nİ YAH HO POY

EN TE Rİ " " " " " "

YÜ ZÜ GÜ " " " " " "

- Kız -

Nİ YAH TO POY Nİ YAH ŞAL DIR VU RAH Sİ POY Nİ YAH ŞAL DIR

" " " " " " " " " " " "

YU RAH Sİ POY Nİ YAH uysal

" " " " " " " " " " " "

Bölüm mi Hüseyinî perdesinden seyre başlayıp Nevâda Bûselik çeşnisi kullanarak Çârgâhta Çârgâhlı yarım karar yapmıştır. Daha sonra Nevâ perdesinden seyre devam edip yine bu perde üzerinde Bûselik çeşnisi kullanıp Çârgâhta Çârgâhlı ve yedensiz karar vermiştir. Türkünün bundan sonraki kısımları anlatılan kısım ile aynı özellikleri ve aynı karar yapısını göstermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

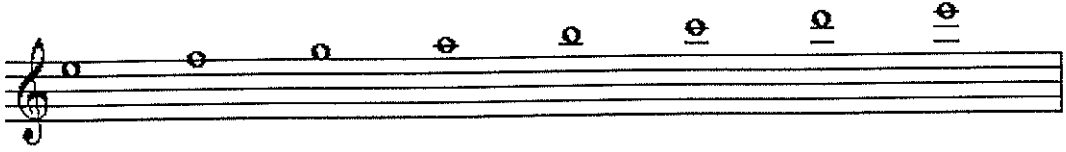
Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

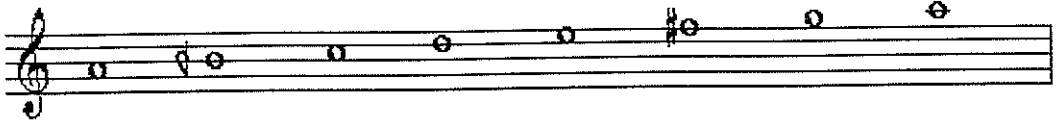
Türküde kullanılan 6/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.188. Öte Geçe Bu Geçe

Dizileri Açısından Analiz:

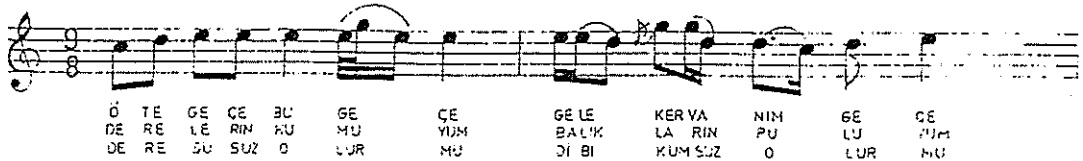
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında hiç bir arıza sesinin kullanılmadığı ve türkünün mi perdesinde karar verdiği görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

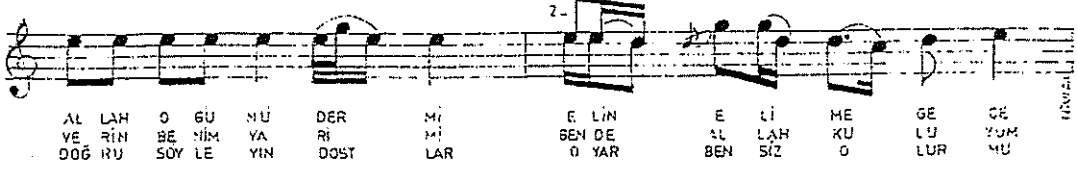
Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segah) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arza seslerini alan Hüseyinî makamı ses dizisinin Hüseyinî perdesi üzerindeki kısmına benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir.

Bu bölüm Çârgâh perdesinden seyre başlayıp bu makamın güçlü sesi olan Hüseynî perdesinde çeşnisiz olarak yarım karar verilmiştir. Tekrar Hüseynî perdesinden seyre devam eden türkü Çârgâh perdesinde Çârgâh çeşnisini gösterip makamın güçlü sesi olan Hüseynî perdesinde karar vermiştir.

Türkünün ikinci bölümü Hüseynî perdesinden seyre başlayıp yukarıdaki melodinin aynısını içermektedir. Bu bakımdan işlenen makamsal özellikler de aynıdır.

Türkü her ne kadar Hüseynî makamının tüm özelliklerini göstermese de türküde kullanılan sol-mi atlaması ve türküye giriş seyri en çok bu makama benzemektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Hüseynî makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

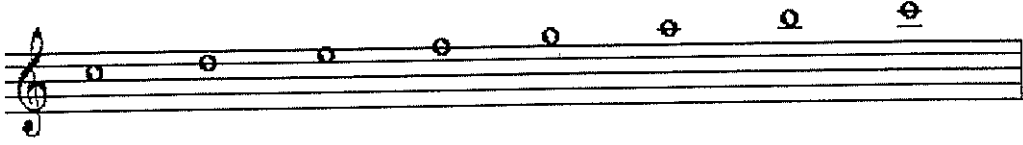
Türküde kullanılan 9/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.189. Penceresi Yeşil Boya

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda hiçbir arıza sesinin alınmadığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında hiçbir arıza sesini almayan ve Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

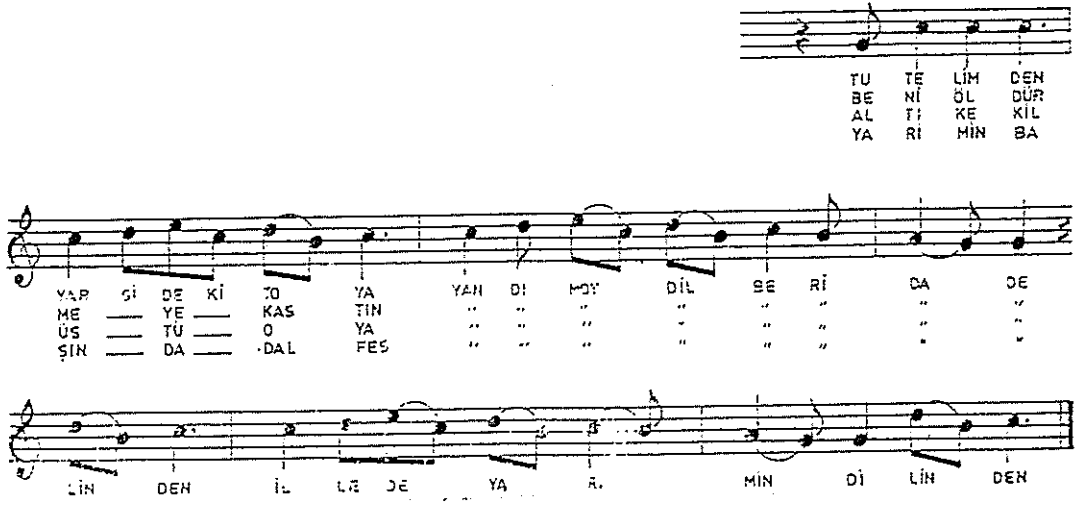
Türkü saz ve söz bölümü olarak ayrılmayıp tek bölümden oluşmuştur.

PEN CE RE Sİ YE SİL SO YA BEN KUR
PEN CE RE Sİ PUS KÜL MÜS YA Rİ NE
PEN CE RE Sİ YE KÜL BO YA SEN RI NE
PEN CE RE Sİ KA FES MA FES KA — UĞ

BA NAM Sİ ZİN SO YA
DE DİM BA NA KÜS TUN
RAT DİN BE NA HU NE
TE NA LIR LAR NE FES

Bu bölüm Segâh perdesinden seyre başlayıp Çârgâh perdesinde Çârgâh dizisini kullanarak yine bu perde üzerinde Çârgâhlı yarım karar vermiştir. Çârgâh perdesinden seyre devam eden türkü Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisini gösterdikten sonra Râst perdesine Çârgâh çeşnisiyle düşüp Çârgâh perdesinde yedenli yarım karar yapmıştır.

Türkünün ikinci kısmı Râst perdesinden Çârgâhlı seyre başlayıp Çârgâh dizisinde dolaşarak Segâh perdesinde Segâhlı ve Râst perdesinde Çârgâh çeşnilerini kullandıktan sonra Çârgâhta Çârgâhlı ve yedenli karar vermektedir.

TU TE LİM DEN
BE Nİ ÖL DÜR
AL Tİ KE KİL
YA Rİ MİN BA

YAP Sİ DE Kİ TO YA YAN DI MOY DİL SE Rİ DA DE
ME YE KAS TIN " " " " " "
US TU O YA FES " " " " " "
ŞİN DA DAL

LİN DEN İL LE DE YA Rİ MİN Dİ LİN DEN

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

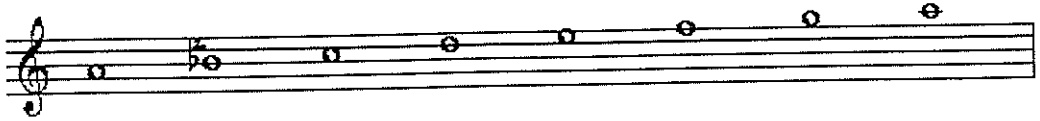
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı-inici olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

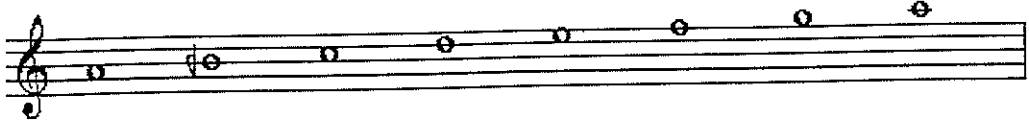
Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.190. Pınar Başından Bulanır

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı ve la perdesinde karar verdiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol arıza sesi alan ve la Dügâh perdesinde karar veren Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü aynı bölümden ibaret olup bağlantı bölümü saz bölümü olarak çalınmaktadır.

SU LAR BA SIN DAN BU LA NIR CA NI HOY
 İ NER O VA YI DO LA NIR CA NI MOY
 SEN DE ÇOK HAL LER BU LU NUR CA NI MOY

DA Ğ LAR DU MA NO LUR ÇA YIR Çİ ME NO LUR

BEN YA Rİ GÖR ME SEM HA LİM YA MA NO LUR

HA LİM YA MA NO LUR YAR YAR YAR YAR

Türkü mi Hüseyinî perdesinden başlayıp ilk önce bu perde üzerinde Kürdî çeşnisini gösterip daha sonra Çârgâh perdesinde Çârgâhlı yarım karar yapmıştır. Seyre Hüseyinî perdesinden devam eden türkü Bûselik perdesinde çeşnisiz ve Çârgâh perdesinde Çârgâhlı kaldıktan sonra Dügâhta Uşşaklı yarım karar vermiştir.

Türkünün bağlantı bölümü Nevâ perdesinden seyre başlayıp bu perde üzerinde Bûselik, Çârgâh perdesinde Çârgâh çeşnilerini kullanıp Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

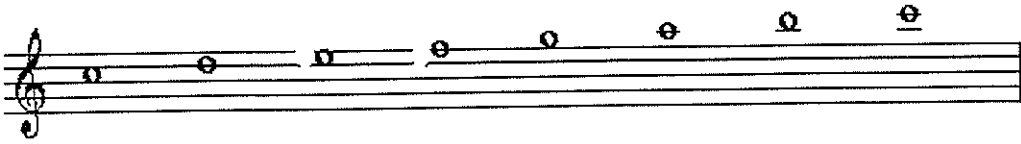
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı-inici olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

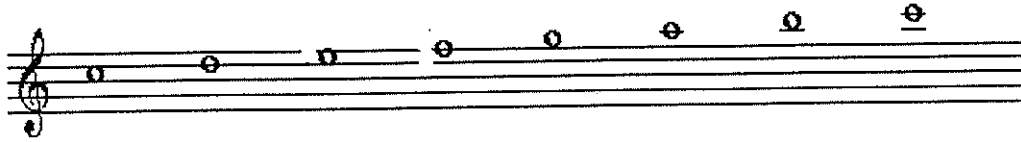
Türküde kullanılan 6/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.191. Peştamahın Bağları

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında hiçbir arıza sesinin alınmadığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında hiçbir arıza sesini almayan ve Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmuştur.

Türkünün saz bölümü Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Segâhta Segâhlı kısa bir asma kalış yaptıktan sonra Çârgâh dizisini kullanıp Çârgâhta Çârgâhlı ve yedenli karar vermiştir.

Türkünün söz bölümü saz bölümündeki melodinin iki defa üst üste kullanılmasından oluşturulduğu için makam yapısı itibariyle aynıdır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

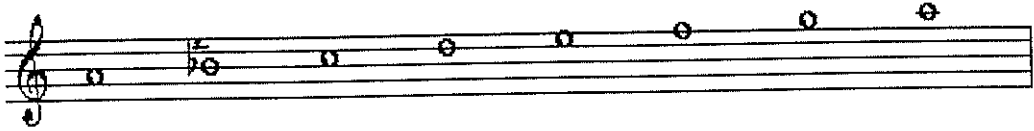
Türkünün seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 12/8'lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.192. Pınarın Başı Güzel

Dizileri Açısından Analiz:

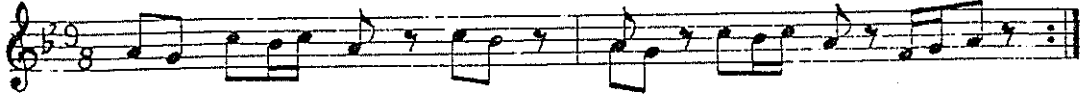
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

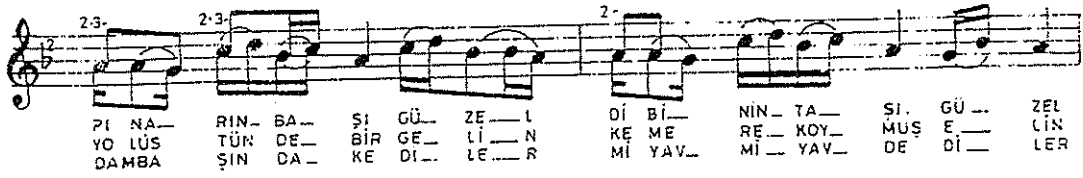
Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesini alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmuştur.

Türkünün saz bölümü Dügâh perdesinden seyre başlayıp Râstta Râst çeşnisini kullanıp daha sonra Segâh perdesinde Segâhlı bir asma kalış yaptıktan sonra tekrar Râst perdesine düşerek Dügâhta Uşşaklı ve yedenli karar vermiştir.

Türkünün söz bölümü Dügâh perdesinden seyre başlayıp Râstta Râst çeşnisini gösterdikten sonra Dügâh perdesi üzerindeki Uşşak dizisini dolaşıp ve kısaca güçlü Nevâ perdesine değinip Dügâhta Uşşaklı ve yedenli karar vermektedir.

Türkünün ikinci kısmı da birinci kısmıyla aynı özellikleri taşımaktadır.

Türkünün bağlantı bölümü de ara sazı olarak çalınan bölümle aynı yapıyı taşıyıp aynı makam özelliklerini göstermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

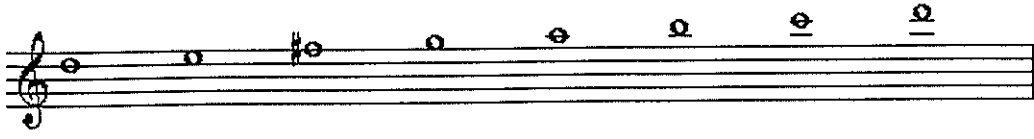
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

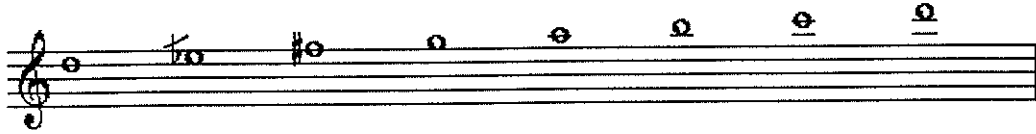
Türküde kullanılan 9/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.193. Sarı Kız

Dizileri Açısından Analiz:

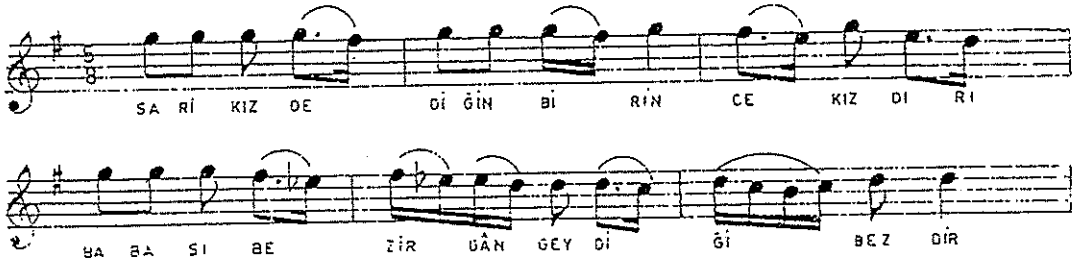

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece dört komalık fa diyez sesinin kullanıldığı ve geçici arıza olarak beş komalık mi bemol sesinin kullanıldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

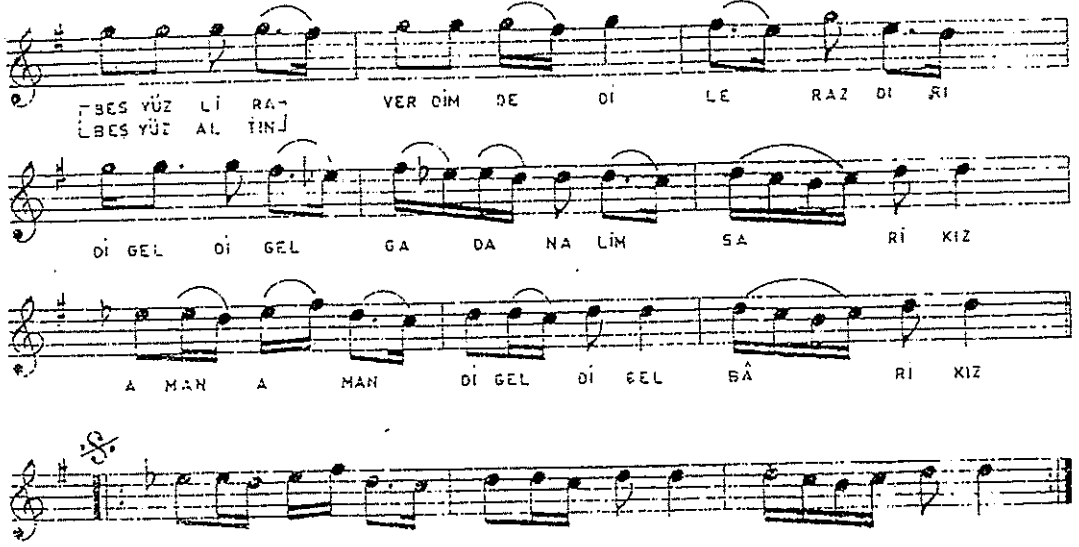
Türk Sanat Müziğinde bu dizinin tam anlamıyla bir karşılığı olmayıp donanımında dört komalık si bemol (Dik Kürdî) ve dört komalık do diyez (Nîm Hicaz) arıza seslerini alan Hicaz makamı dizisinin Nevâ perdesi üzerine göçürülmüş haline benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü tek bölümlü olup Gerdâniye perdesinden çeşnisiz olarak seyre başlayıp ilk önce Nevâ perdesinde Râst çeşnisini kullanıp daha sonra Hüseyinî perdesi yerine Nîm Hisar perdesini kullanarak ilk önce Çârgâhta Nikrîzli daha sonra Nevâda Hicazlı olarak asma kalış yapmıştır. Türkünün arada çalınan saz kısmına kadar olan melodi de bu bölümle aynıdır.

Arada kısa bir ara sazı çalındıktan sonra tekrar Gerdâniye perdesinden seyre başlanıp ilk önce Nevâda Râst çeşnisi kullanılıp daha sonra tekrar Nevâ perdesi üzerinde Hicaz çeşnisi kullanılarak Çârgâhta Nikrîzli ve Nevâda Hicazlı olarak yedenli karar verilmiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

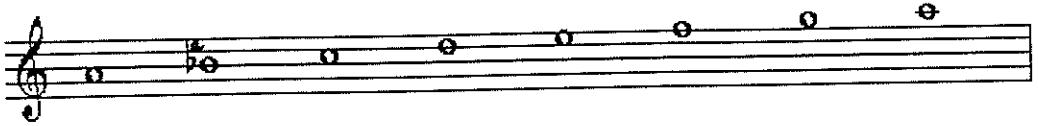
Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Hicaz makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 5/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Türk Aksağı usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.194. Sarı Kız

Dizileri Açısından Analiz:

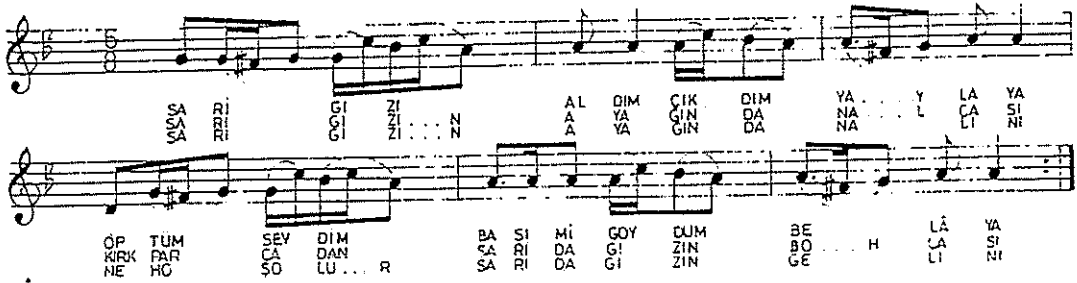
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesini alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrılmayıp bir temanın üst üste altı defa tekrar ettirilmesinden oluşturulmuştur.

Bu bölüm seyre Râst perdesinden başlayıp Irak perdesinde kısa bir Segâh çeşnisi gösterdikten sonra Dügâh perdesi üzerinde Uşşak dizisini kullanarak Dügâhta Uşşaklı ve yedenli karar vermiştir. Türküde makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesi gösterilmemiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

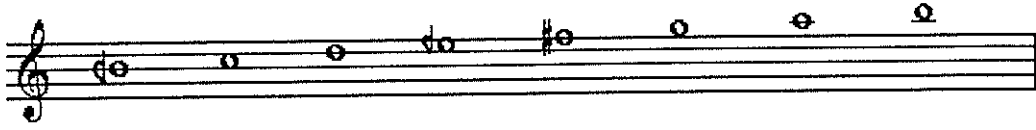
Türküde kullanılan 6/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.195. Sarı Kız

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece dört komalık fa diyez arıza sesinin alındığı ve re perdesinde karar verildiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde her ne kadar bu dizinin tam bir karşılığı olmasa da bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segah), bir komalık mi bemol (Dik Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Segah makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir.

SA RI KI ZIN A YA ŞIN DA KÖN DU RA KÖN DU RA NA LI Nİ NA LI Nİ YE ME Nİ YE ME Nİ

YÖ RÜ DÜK ÇE DÜŞ MAN LA RI OL DÜ RE A MA NAM MAN ZAN NE DER SEN KAY MA KA MIN GE Lİ Nİ GE ZER ÇA YIR Çİ ME Nİ

SA RI KIZ BEN DU RA MAM YA LI NİZ

h. cennab

Bu bölüm Eviç perdesinden seyre başlayıp bu perde üzerinde Segahlı asma kalış yaptıktan sonra birinci kısmın sonunda makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinde Bûselikli yarım karar vermiştir.

Türkünün ikinci kısmı Hüseyinî perdesinden seyre devam edip kısım sonuna doğru tekrar Bûselik çeşniyle makamın güçlü sesi Nevâ perdesi üzerinde karar verilmiştir.

Türkü her ne kadar makamın karar sesinde bitirilmese de makamın güçlü sesinde bitirilip makam azda olsa gösterilmiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

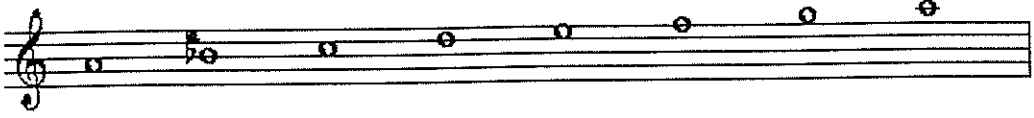
Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Segâh makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

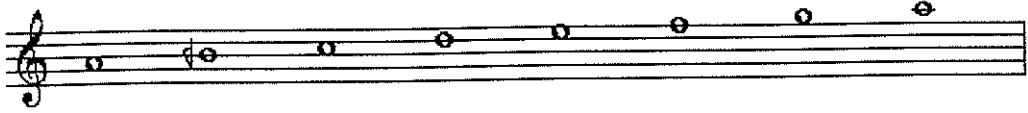
Türküde kullanılan 5/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Türk Aksağı usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.196. Sarı Babuç Tabanda

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesini alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

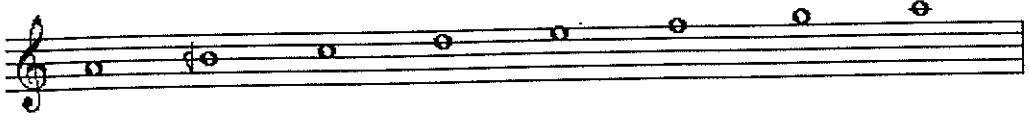
Türkü saz ve söz bölümü olarak tek bölümden oluşmaktadır.

SA RI BA BUÇ DA BAN DA GİZ NE GE ZEN YA BAN DA
SA RI BA BUÇ SI Zİ G NE GİZ NE BÜ LUR YA Zİ Gİ
SA RI BA BUÇ GEY SE NE Bİ RO YA NA DÖN SE NE

E Gİ LE GİL Bİ RÖ Pİ M BEŞ PA RAM VAR BAN DA
E Gİ LE GİL Bİ RÖ Pİ M BEŞ PA RAM VAR BAN DA
BA GİN DA Kİ GÜL LE Pİ N O DA BİR YÖ LA Zİ Gİ
O BİR Nİ BA NA VER SE NE

uysal

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesini alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak ayrılmamıştır.

SE HE Rİ DE BİR BÜL BÜL Ö TE Rİ YA RİN BA ĞIN JA
YA NA RİM AĞ LA RİM O NÜ ÇÜ ON DÖRT Ç A ĞIN DA
GÜ MÜŞ TEN KE ME Rİ İN CE ÇIK BEL LE RİN DE

O KAŞ O GÖZ O DİL O DİŞ GÜL AÇ MI Şİ YA NA ĞIN DA
BAL LAR VA RI OU DA ĞIN DA
KI NA VARI EL LE RİN DE

Türkü tek bölümden ibarettir. Bu bölüm Dügâh perdesinden seyre başlayıp ilk önce Çârgâhta Çârgâh çeşnisi daha sonra Segâhta Segâh çeşnilerini kullanarak Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Türkünün ikinci kısmı Râst perdesinden seyre başlayıp yine Dügâh perdesi üzerindeki Uşşak dizisini dolaşarak Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

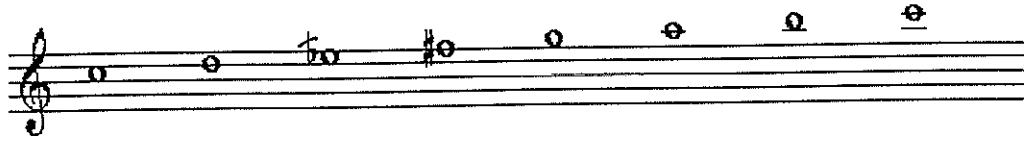
Türküde kullanılan 6/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.198. Selam Olsun Size

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda dört komalık fa diyez ve beş komalık mi bemol sesinin alındığı ve türkünün do perdesinde karar verdiği görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizinin tam bir karşılığı olmamakla birlikte donanımda dört komalık si bemol (Dik Kürdî) ve dört komalık do diyez (Nîm Hicaz) arıza seslerini alan ve sol Râst perdesinde karar veren Nikrîz makamı ses dizisinin Çârgâh perdesi üzerine göçürülmüş haline benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrılmamış tek bölümden oluşmuştur. Bu bölüm iki defa tekrar edilerek türkü oluşturulmuştur.

SE	LAM	OL	SUN	Sİ	ZE	GÜ	ZEL	CE	MA	AT
YOL	LA	RA	BA	KAR	DI	DA	İM	GÖ	ZÜ	MÜZ
HE	LE	CÜM	LE	Nİ	ZE	HOŞ	MER	HA	BA	LAR
MU	HAM	MET	LÜT	Fİ	YE	LÜT	FE	DE	AL	LAH

Bölüm Çârgâh perdesinde Nikrîzli olarak seyre başlayıp Nevâ perdesindeki Hicaz çeşnisini gösterip Nevâ perdesi üzerinde Hicazlı kısa bir asma

kalış yaptıktan sonra tekrar Çârgâh perdesine düşerek bu perde üzerinde Nikrîzli ve yedenli karar vermiştir.

Türkünün ikinci kısmı da birinci kısımla aynı olup makamsal açıdan aynı yapıya sahiptir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

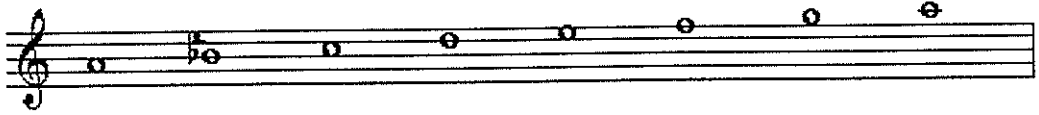
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Nikrîz makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 13/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde herhangi bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde bir tane Yürük Semâî ve bir tane Devir-i Turan usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.199. Seyreyle Güzel Kudret'i Mevla Neler Eyler

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesini alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrılmamış tek bölümden oluşturulmuştur.

SEY REY LE GÜ ZEL KU D RE İİ MEV LA NE LE RE Y
MEY LEY LE ME ZEM GA Y RI Sİ NA HA Z RE Tİ HA K

LE R SE NE GU R BA N AL LA HA Sİ GİH
TA CA NA N CA NA N SOL YÜZ LE Rİ DOST

A D Lİ TE A LA NE LE REY LE R
Ö Z LE Rİ DÜŞ MA N DA NU SAN DI M

AL LA HA Sİ Gİ N A D Lİ TE A LA MA NE LE REY
SOL YÜZ LE Rİ DOS T Ö Z LE Rİ DÜŞ MA N DA NU SAN

LE DI R M Uysu

Bu bölüm seyre Dügâh perdesinden başlayıp makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesi üzerinde çeşnisiz asma kalışlar yaptıktan sonra Segâhta Segâhlı çeşni kullanıp Dügâhta Uşşaklı ve yedenli yarım karar vermiştir.

Türkünün ikinci kısmı Dügâh perdesinden seyre başlayıp bu perde üzerindeki Uşşak dizisi üzerinde dolaşarak güçlü Nevâ perdesi üzerinde çeşnisiz yarım karar vermiştir. Yine bu perde üzerinde Bûselik çeşnisi kullanarak Segâhta Segâhlı asma kalış yapıp Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

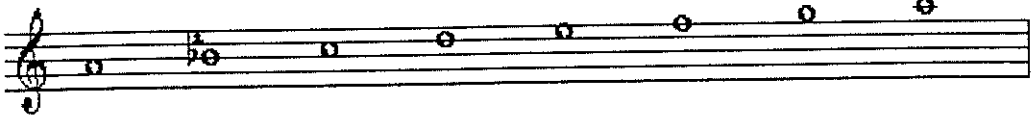
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

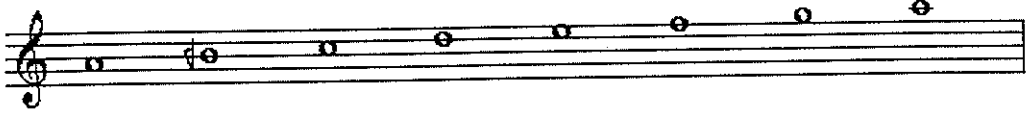
Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.200. Siyah Zülfün Deste Deste

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesini alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak ayrılmamış tek bölümden oluşturulmuştur.

Sİ YAH ZUL FUN DES TE
 Sİ YAH ZÜL FÜN PUN ÇA
 Sİ YAH ZÜL FÜN AP AK

DES TE YAR DES TE SIN VE R
 PUN ÇA YAR YA NAK LAR BE N
 OL SU H YAR YA NA ĞİN DA

ME NE M DOS TA
 ZE-R TU RUN CA
 GÜ-L LE R SOL SUN

Türkü Gerdâniye perdesinden seyre başlayıp ilk önce Hüseyinî perdesinde Uşşak ve Nevâ perdesi üzerinde Râst çeşnilerini kullanarak inici olarak Dügâh perdesinde Uşşaklı yarım karar yapmıştır.

SE FİL EM
EM RA HA
SA NA EM

RA H DÜŞ TÜ
GÖ RÜN DÜ
RA H KUR BA N HAS TA
GEN CE
OL SUN

YA RI O YAN DI ME N
DE YA NA RAM.

İkinci kısımda tekrar Gerdâniye perdesinden seyre başlayıp bu sefer Hüseyinî perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi kullanıp ve Nevâ perdesi üzerinde Bûselik çeşnilerini kullanarak Segâhta Segâhlı bir asma kalış yaparak Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

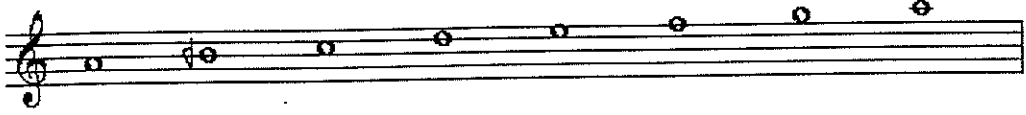
Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.201. Anacan Ana (Su Bağlasam Gelir Mi)

Dizileri Açısından Analiz:

[illegible]

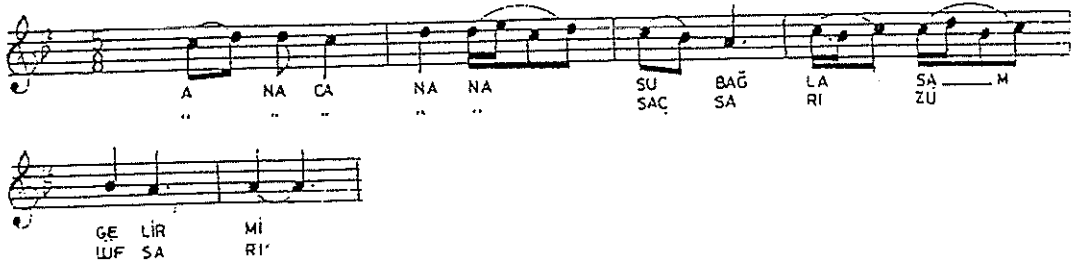
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesini alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrılmayıp tek bölümden oluşmuştur. Bu bölüm dört defa tekrar ettirilerek türkü oluşturulmuştur.

Bölüm Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Çârgâhta Çârgâhlı kısa bir asma kalış yaptıktan sonra makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesi üzerinde çeşnisiz kalıp Dügâh perdesine Uşşaklı inmiştir. Daha sonra tekrar Dügâh perdesi üzerindeki Uşşak dizisinde dolaşılıp yedensiz olarak Dügâh perdesinde Uşşaklı karar verilmiştir.

Bundan sonraki bölümlerde bu bölümle aynı özellikleri taşıyıp aynı karar yapısına sahiptir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Bölüm seyre Hisar perdesinden başlayıp Nevâ perdesi üzerinde Hicazlı kısa bir çeşni kullandıktan sonra Çârgâh perdesinde Nîkrîzli olarak yarım karar verip melodi bir önceki ile aynı çeşnilerle devam edip Çârgâhta Nîkrîzli ve yedenli karar verilmektedir.

Bundan sonraki bölümler bu bölümle aynı makamsal özellikleri taşımaktadır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Nîkrîz makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 12/8'lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.203. Su Gelir Ark Uyanır

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece dört komalık fa diyez işaretinin kullanıldığı ve türkünün mi perdesinde karar verdiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizinin tam bir karşılığı olmamakla birlikte dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisinin mi Hüseyinî perdesi üzerine göçürülmüş şekline benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Türkünün saz bölümü Nevâ perdesinden Râstlı olarak seyre başlayıp Gerdâniye perdesine çıktıktan sonra tekrar bu perde üzerinden Râstlı asma kalış yapıp Segâh perdesinde Segâh çeşnisi kullanarak Hüseyinî perdesinde Uşşaklı karar vermiştir.

SU GE LİR
SU GE LİR
SU GE LİR

A RI KU YA NIR SU GE LİR A RI KU YA NIR
GÜL DÜR MÜL DÜR SU GE LİR GÜL DÜR MÜL DÜR
TA ŞA DE GER SU GE LİR TA ŞA DE GER

DAĞ LA ROY YE ŞİL BO YA NIR DAĞ LA ROY YE
MAR HA MAM DO LU GÜL DÜR MAR HA MAM
KİR PİK LER KA ŞA DE GER KİR PİK LER

ŞİL BO YA NIR SE NO RA DA BEN BUR DA
DO LU GÜL DÜR HA VA DA U ÇAN KUŞ LAR
KA ŞA DE GER YAR DAN BİR NÂ ME GEL MİS

Türkünün söz bölümü Gerdâniye perdesinden seyre başlayıp Hüseyinî perdesinde çeşitli şekillerde Uşşak çeşnisini kullanarak Nevâ perdesi üzerinde

Râstlı yarım karar vermiştir. Bunun devamında Segâh perdesine Segâhlı düşüp Hüseyinî perdesinde Uşşaklı ve yedenli karar vermiştir.

Türkünün bundan sonraki kısmı sözün ilk kısmıyla aynı makamsal özellikleri taşımaktadır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

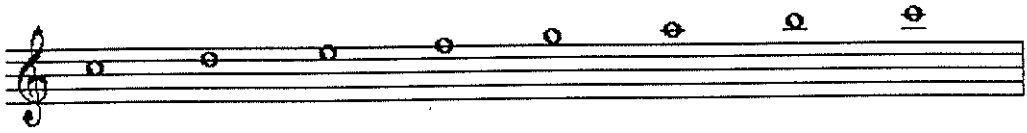
Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

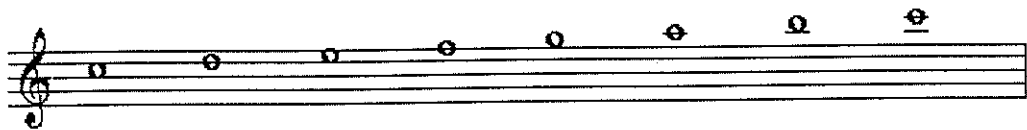
Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.204. Su Gelir Taştan Akar

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında hiçbir arıza sesinin alınmadığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında hiçbir arıza sesini almayan ve Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmuştur. Türkünün saz ve söz bölümü melodi olarak aynıdır ve bu bölüm birkaç kez üst üste tekrar ettirilerek türkü oluşturulmuştur.

Bölüm Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Hüseyinî perdesi üzerinde Kürdîli kısa bir asma kalış yaptıktan sonra Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisini kullanıp Çârgâhta Çârgâhlı ve yedenli karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

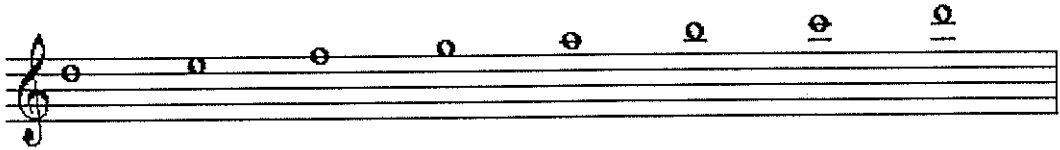
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

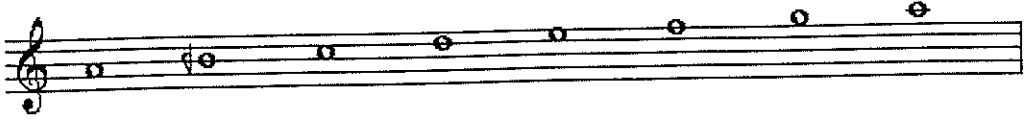
Türküde kullanılan 18/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde üç tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.205. Su Goydum Su Tasına

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda hiç bir arıza sesinin kullanılmadığı ve re perdesinde karar verildiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segah) arıza sesini alan Uşşak makamı ses dizisinin Nevâ perdesi üzerindeki kısma benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir. Bu bölüm çeşitli kereler tekrara edilerek türkü oluşturulmuştur. Bu bölüm soru cevap bölümü olarak iki bölümdür.

Türküde soru bölümü olarak isimlendirdiğimiz bölüm Hüseyinî perdesinden seyre başlayıp Çârgâh perdesine kadar Çârgâh çeşnisiyle inerek Hüseyinî perdesinde ilk bölüme karar verilmiştir.

Türkünün cevap bölümü olarak isimlendirilen bölüm tekrar Hüseyinî perdesinden seyre başlayıp makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisi kullanarak karar vermiştir.

Türkünün bundan sonraki bölümleri bu bölümle aynı olup aynı makamsal özellikleri taşımaktadır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

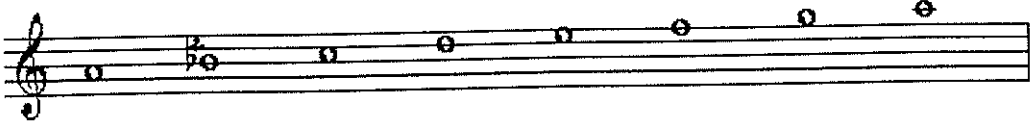
Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri uşşak makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

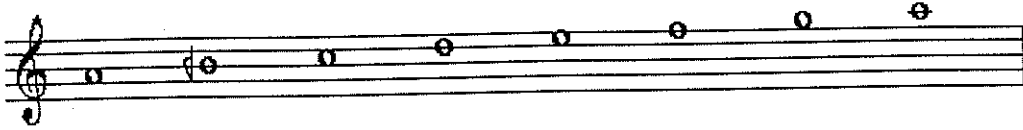
Türküde kullanılan 12/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.206. Suda Balık Yan Gider

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesini alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrılmayıp tek bölümden oluşmuştur. Bu bölüm Çârgâh perdesinden seyre başlayıp makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesini gösterdikten sonra Segâh perdesinde Segâhlı yarım karar yapmıştır. Daha sonra tekrar Çârgâh perdesinden seyre başlayarak güçlü perdesini gösterip Dügâh perdesine Uşşaklı olarak inmiştir. Bunun devamında güçlü Nevâ perdesi üzerinde yarım karar verip Dügâh perdesi üzerindeki Uşşak dizisinin kullanarak Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

SU DA BA LIK YAN GI DER YAN DI
SU BA ŞI DU MA NOL DU

MAH MA NAM MA NAM MAN AÇ MA YA RAM
HAL LE RİM YA

KAN GI DER YA RA LI YAM BA
MA NOL DU

NA DEĞ ME BAY GI NAM GEL GÖN

LÜ MEY LE

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı-inici olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

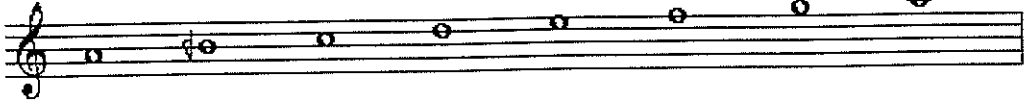
Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.207. Susuz Yerin Bülbulü

Dizileri Açısından Analiz:

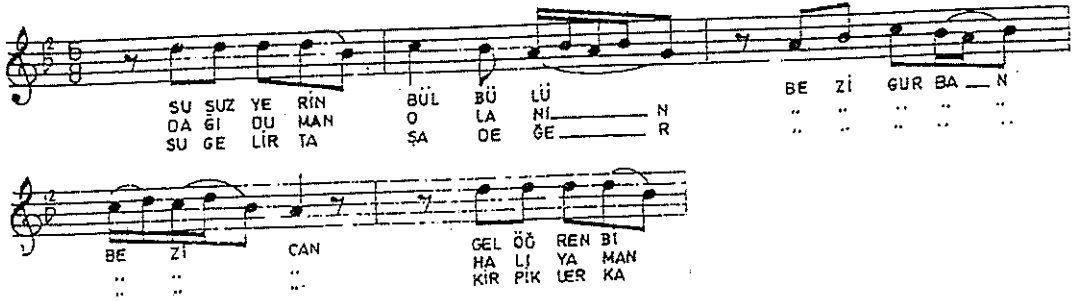
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesini alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrılmayıp tek bölümden oluşmuştur. Türkü bir ana temanın dört defa tekrar ettirilmesiyle meydana getirilmiştir.

Bu tema güçlü Nevâ perdesinden seyre başlayıp önce Segâhta Segâh çeşnisini kullanıp daha sonra Râst perdesine Râst çeşnisiyle düşmüştür. Dügâh perdesinden tekrar seyre başlayan türkü bu perde üzerindeki Uşşak dizisi seslerini kullanarak Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Bundan sonraki kısımlar yukarıda analizi yapılan kısım ile aynı makamsal yapıya sahiptir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

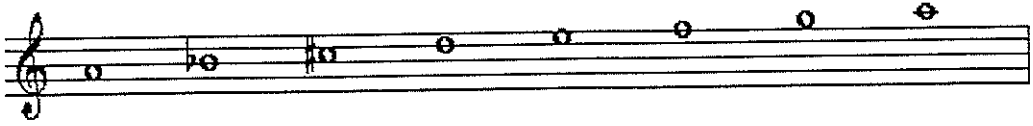
Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

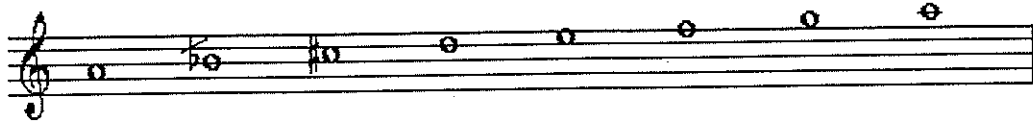
Türküde kullanılan 6/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.208. Şad Ol Deli Gönül

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında beş komalık si bemol ve dört komalık fa diyez arıza seslerinin alındığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Garip dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında dört komalık si bemol (Dik Kürdî) ve dört komalık do diyez (Nîm Hicaz) arıza seslerini alan Hicaz makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır. Bu bölüm sözlerde de tekrar ettirilerek türkü oluşturulmuştur.

Bölüm Eviç perdesinden seyre başlayıp ilk önce Hüseyinî perdesi üzerinde Uşşak ve Kürdî çeşnilerini kullanarak Nevâ perdesi üzerinde Bûselikli yarım karar vermiştir.

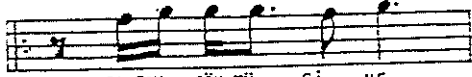
Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Hüseyinî makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmuştur.

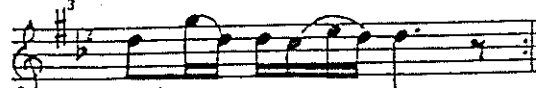
Türkünün saz bölümü Segâh perdesinden seyre başlayıp Hüseyinî perdesine kadar uzanıp Çârgâh perdesinde Çârgâhlı yarım karar vermektedir. Tekrar Segâh perdesinden seyre devam eden türkü Râst perdesine Râst çeşnişiyle düşüp daha sonra Dügâhta Hüseyinîli ve yedensiz olarak karar vermektedir.

ŞA FAK SÖK TŪ Gİ HE
BUN CA Dİ YAR GEZ DİN

SU NA M U YAN MA Z HAS RE Tİ ÇE KEN GÖ NŪL
GÖZ LE Rİ Nİ ÇİN Nİ YE KŪS TŪN BA NA

DİR DE DA YAN MAZ
EL SÖ ZÜ İ ÇİN

Türkünün söz bölümü Eviç perdesinden seyre başlayıp Gerdâniye perdesi üzerinde Râst çeşnisini kullanıp Hüseyinîde Uşşak çeşnisini kullanarak Nevâ perdesi üzerinde Râstlı yarım karar vermiştir. Bunun devamında makamın güçlü

ÇAĞI RIRIK SU NA H
Dİ LE Rİ MAL LAH TAN

SE SİM ÖÜ YUL MA Z
SİZ LA Sİ Nİ Çİ N

U YAN SU NAM U YA N
U YAN SU NAM U YA N

DE RİN UY KU DAN
DE RİN Bİ KU DAN

sesi olan Hüseyinî perdesi üzerinde uzunca bir asma kalış yapıp Dügâh perdesine kadar Hüseyinî dizisiyle inilmiştir.

ÇEK Tİ ĞİH GÖ NÜ LE Lİ N DEN
U SAN DİH GURBE TE Lİ N DEN

HİÇ KİM SE BİL
HİÇ KİM SE BİL

MEZ HA LİM DEN U YAN
SU NA H

DE RİN UY KU DAN
DE RİN UY KU DAN

Bu iniş bir daha tekrar edildikten sonra türkünün bağlantı bölümüne geçilerek Nevâda Bûselik, Çârgâhta Çârgâh ve Râstta Râst çeşnileri kullanılıp Dügâhta Hüseyinîli olarak karar verilmiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

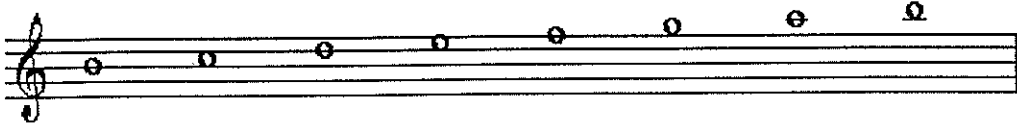
Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Hüseyinî makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

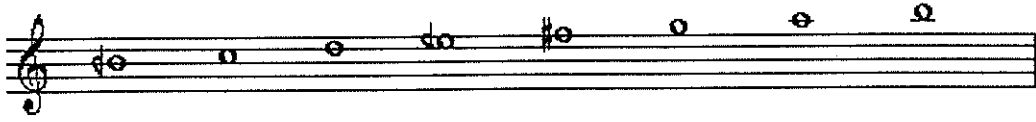
Türküde kullanılan 4/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.210. Şenkayaya Vardım

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında hiçbir arıza sesinin alınmadığı ve si perdesinde karar verdiği görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Misket dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh), bir komalık mi bemol (Dik Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Segâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrılmamış olup tek bölümden ibarettir. Bu bölüm çeşitli kereler tekrar ettirilerek türkü oluşturulmuştur.

Bu melodi Dügâh perdesinden seyre başlayıp Segâh makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesini kısaca gösterdikten sonra hiçbir çeşni kullanmadan Segâhta Segâhlı ve yedensiz karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

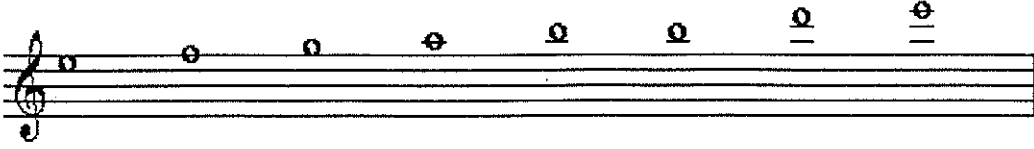
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Segâh makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

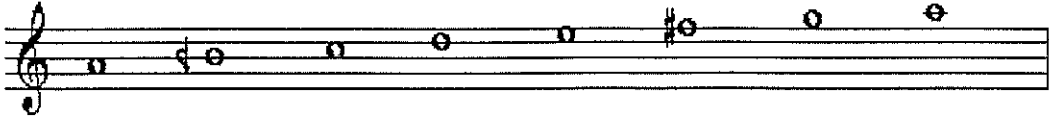
Türküde kullanılan 2/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Nîm Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.211. Şu Oltunun Taşını

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında hiç bir arıza sesinin kullanılmadığı ve mi perdesinde karar verildiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizinin tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segah) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Hüseyinî makamı ses dizisinin Hüseyinî perdesi üzerindeki kısma benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir. Bu bölüm Hüseyinî perdesinden seyre başlayıp makamın güçlü sesi olan bu perde de asma kalış yaptıktan sonra Çârgâh perdesine Çârgâh çeşnisiyle düşüp daha sonra Hüseyinî perdesinde karar vermiştir.

Bu bölüm bir defa daha tekrar edildikten sonra Gerdâniye perdesinden seyre başlayıp Hüseyinî makamında sıkça görülen sol-mi atlamasını kullanıp Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisini kullanarak Çârgâhta Çârgâhlı yarı karar vermiştir. Tekrar Gerdâniye perdesinden seyre devam eden türkü Nevâda Bûselik çeşnisi kullanıp makamın güçlü sesi olan Hüseyinî perdesinde karar verilmiştir.

♩. 88

SU OL TU NUN TA SI NI HE GÜ LÜ M HE GÜ LÜ M HE
 SU A GA CN AL TI NA
 GA RA DIR YA RIN GA SI
 SA RI PA BUÇ ÇU HA LI

SİL GÖ ZÜ NÜN YA SI NI DE GÜ LÜ M DE GÜ LÜ M DE
 SE Rİ NE GEL SE Rİ NE
 YR MI YE VAR OI YA SI
 BİZ DE GÖR DÜK BU HA LI

Türkü her ne kadar Hüseyinî makamının tüm özelliklerini tam göstermese de gerek sol-mi atlamasının kullanılması gerekse Çârgâh perdesinde yarım karar vermesi ve icrada kulakta bıraktığı etki en çok bu makama benzemektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Hüseyinî makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

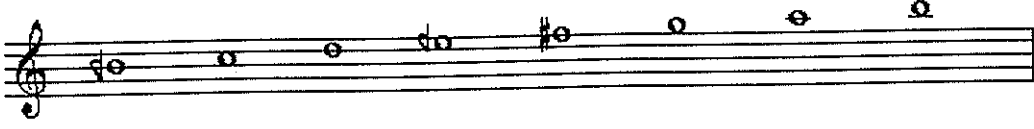
Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 12/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklinde kullanılmıştır.

3.2.212. Tandır Koydum Paçayı

Dizileri Açısından Analiz:

türkünün re perdesinde karar verdiği görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizinin tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segah), bir komalık mi bemol (Dik Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerinin alındığı Segah makamı ses dizisinin Nevâ perdesi üzerindeki kısma benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölümü ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir.

Bu bölüm Râst perdesinden Çârgâh çeşniyle seyre başlayıp Segah Segah çeşnisi gösterip makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinde asma karar vermiştir. Tekrar Nevâ perdesinden seyre devam eden türkü Segah Segah çeşnisi gösterip makamın güçlü sesi Nevâ perdesinde yarım karar vermiştir.

Türkünün ikinci kısmı Gerdâniye perdesinden seyre başlayıp önce Râst daha sonra Nevâda Bûselik çeşniyle asma kalış yapmıştır. Daha sonra Nevâ perdesinden seyre devam edilip Segah Segah çeşnisi kullanılıp makamın güçlü perdesinde karar verilmiştir.

Türkü her ne kadar makamın tüm özelliklerini göstermese de icra edildiği zaman kulakta en çok Segah makamı etkisini bıraktığı görülmektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

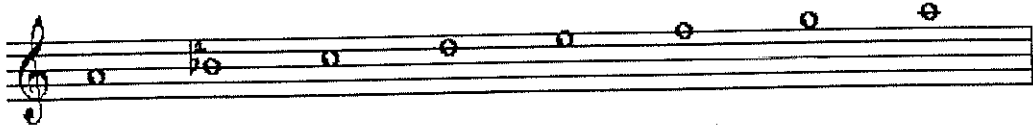
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı- inici olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

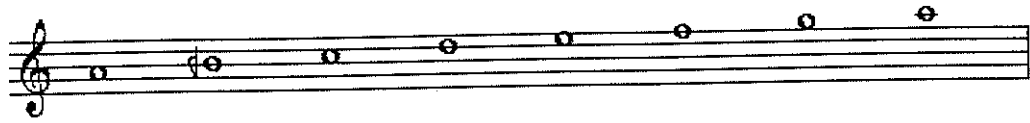
Türküde kullanılan 12/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde iki tane Yürük semâî usûlünün birleşimi şeklinde kullanılmıştır.

3.2.213. Tarla Tumbu Yumuşak

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında sadece bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak tek bölümden ibarettir.

Bu bölüm üç defa üst üste tekrar ettirilerek türkü oluşturulmuştur. Bölüm Dügâh perdesinden seyre başlayıp güçlü Nevâ perdesi civarında kısaca dolaştıktan sonra Segâh perdesinde Segâhlî yarım karar yapmıştır. Segâh perdesinden tekrar seyre devam eden türkü Dügâh perdesinde Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Türkünün diğer bölümleri bu bölümle aynı melodiyi taşıdığından makamsal yapı olarak aynıdır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

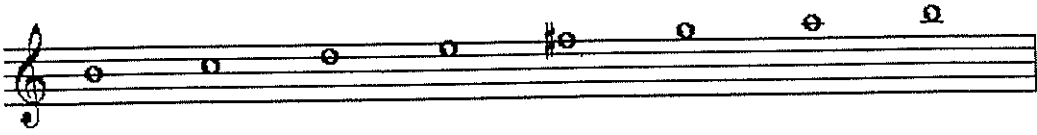
Türkünün seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynıdır.

Usûl Açısından Analiz:

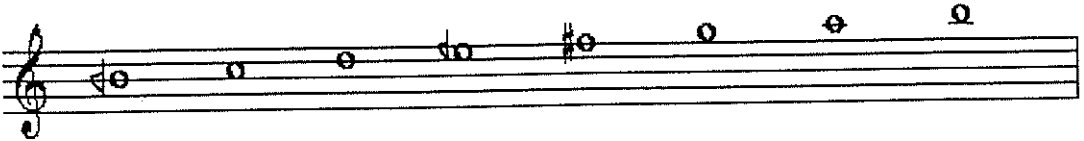
Türküde kullanılan 4/4'lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.214. Taşa Çaldım Namusumu Arımı

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda hiçbir arıza sesinin alınmadığı ve si perdesinde karar verdiği görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Misket dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh), bir komalık mi bemol (Dik Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Segâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrılmamış olup tek bölümden ibarettir.

TA GE ŞA ZE ÇAL GE DIM ZE NA YO MU LUM SU DÜŞ Mİ TÛ A Çİ Rİ ME

Mİ NE BA BA LA LA CAN CAN A Çİ Rİ ME

Mİ NE SU SU NA NA CAN CAN A Çİ Rİ ME Mİ NE

Mİ NE SU SU NA NA CAN CAN A Çİ Rİ ME Mİ NE

Mİ NE CA CA NO NO CAN CAN YÂ Kİ Rİ Mİ

Mİ NE SU SU NA NA CAN CAN YA Kİ Rİ ME Mİ NE

Bu bölüm Segâh perdesinden seyre başlayıp bu perde civarında çeşnisiz dolaştıktan sonra yine bu perde üzerinde Bûselikli yarım karar vermiştir. Çârgâh perdesinden seyre devam eden türkü Gerdâniye perdesine kadar Bûselikli çıkıp Çârgâh perdesinde Çârgâhlı Segâh perdesinde Segâhlı asma kalıplar yaptıktan sonra Nevâ perdesi üzerinde Bûselikli yarım karar vermiştir. Tekrar Çârgâh perdesinden seyre başlayan türkü bu perde üzerinde Bûselik çeşnisi kullanarak Segâhta Segâhlı ve yedensiz karar vermiştir.

Türkünün bağlantı bölümü de yukarıda anlatılan bölümle aynı melodiye taşıdığından makamsal yapı olarak aynıdır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

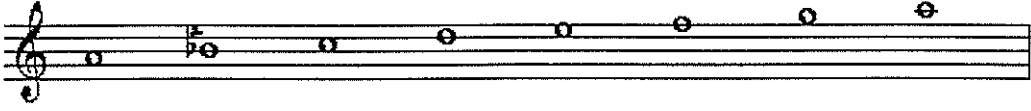
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Segâh makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 5/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Türk Aksağı usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.215. Tel Sarı Zülûf Sarı

Dizileri Açısından Analiz:

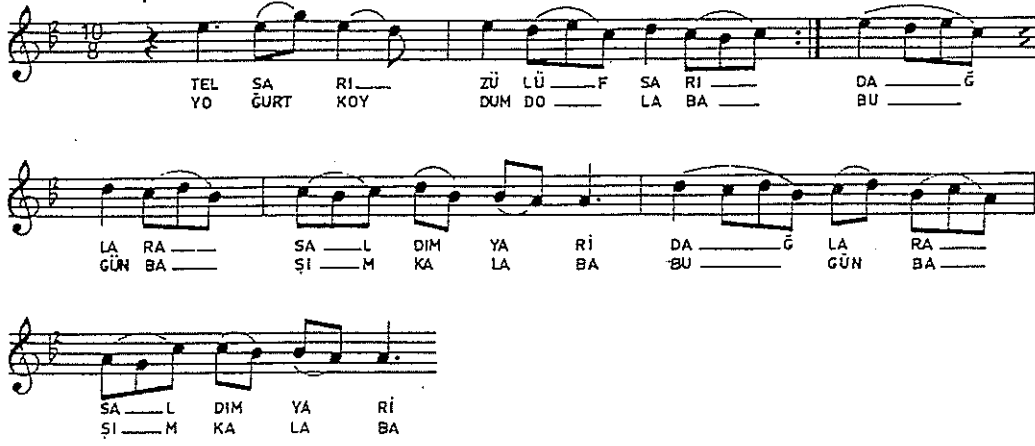
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında sadece bir komalık si bemol (Segâh) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Hüseyinî makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak tek bölümden ibarettir.

Bu bölüm makamın güçlü sesi olan Hüseynî perdesinden seyre başlayıp önce Nevâ perdesi üzerinde Bûselik çeşnisi kullanıp Çârgâh perdesinde Çârgâhlı asma kalış yapmıştır. Daha sonra tekrar Hüseynî perdesinden seyre devam eden türkü Dügâh perdesine Hüseynîli inerek Nevâ perdesi üzerinde çeşnisiz asma kalış yapıp Dügâhta Hüseynîli ve yedensiz karar vermiştir.

Türkünün bundan sonraki kısmı melodi olarak bundan önceki kısım ile aynı olduğundan makamsal yapı olarak da aynıdır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

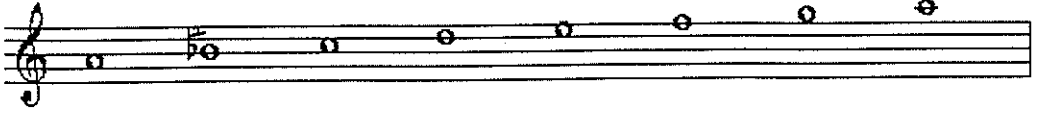
Türkünün seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Hüseynî makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

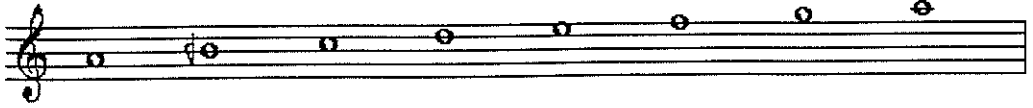
Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.216. Tello Gider Yan Gider

Dizileri Açısından Analiz:

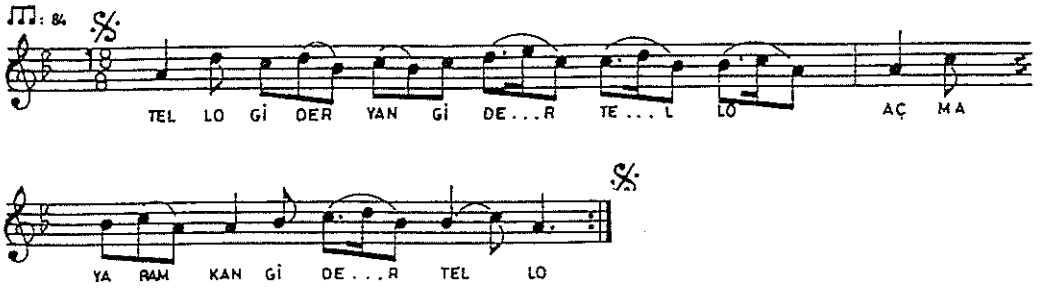
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında sadece bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak tek bölümden ibarettir. Bu bölüm birkaç kez tekrar ettirilerek türkü oluşturulmuştur.

Bölüm seyre Dügâh perdesinden başlayıp bu makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesi etrafında çeşniz olarak dolaşıp Dügâh perdesine Uşşaklı olarak inmiştir. Bunun devamında tekrar Dügâh perdesinden seyre devam eden türkü Segâhta Segâh ve Çârgâhta Çârgâh çeşnilerini kullanarak Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

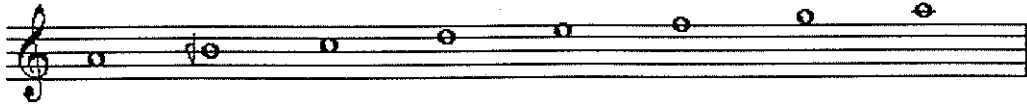
Türküde kullanılan 18/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde üç tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.217. Testiyi Aldın Kızım

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında sadece bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak tek bölümden ibarettir.

Bu bölüm seyre Dügâh perdesinden başlayıp güçlü Nevâ perdesi üzerinde kısa bir Bûselik çeşnisi kullandıktan sonra Dügâh perdesinde Uşşaklı yarım karar vermektedir.

İkinci kısımda Çârgâh perdesinden seyre devam edilip Segâhta Segâhlı kısa bir asma kalış kullanıldıktan sonra güçlü perdesi yinelenip Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar verilmiştir.

1- TES Tİ Yİ AL DI — N KI ZİM GEŞ ME YE VAR
2- ' ' ' AL DI — M A NA ' ' ' VAR

DI — N KI ZİM GİTTİN Kİ TEZ GE — LE SİN
DI — M A NA Yİ Kİ LA Sİ GEŞ ME ME DE

NE RE DE GAL DİN — KI ZİM
MEN Dİ LİM GAL DI A NA

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 6/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak kullanılmaktadır.

3.2.218. Tutam Yar Elinden

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında sadece bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak tek bölümden ibarettir.

TU TAM YA RE Lİ N DEN TU TAM ÇI KAM DAĞ LA RA DAĞ LA RA
Bİ RİN Bİ LİR Bİ NİN BİL MEZ BU DÜN YA KİM SE YE KAL MA Z
EM RAH EY DÜR BU GÜ NÜM DÜR AR ŞA ÇI KAM TÛ TÛ NÜM DÜ R

O LAM BİR YA RE Lİ BÜL BÜ L İ NEM BAĞ LA RA BAĞ LA RA
YAR İS Mİ Nİ DE SEM OL MA Z DÜ ŞER DİL LE RE DİL LE RE
YA RE Gİ DE CEK GÜ NÜM DÜ R DÜ ŞEM YOL LA RA YOL LA RA

O LAM BİR YA RE Lİ BÜL BÜ L İ NEM BAĞ LA RA BAĞ LA RA
YAR İS Mİ Nİ DE SEM OL MA Z DÜ ŞER DİL LE RE DİL LE RE
YA RE Gİ DE CEK GÜ NÜM DÜ R DÜ ŞEM YOL LA RA YOL LA RA

h. cantaba

Bu bölüm seyre güçlü Nevâ perdesinden başlayıp bu perde üzerinde Bûselik çeşnisi kullanarak Çârgâh perdesinde Çârgâhlı yarım karar vermiştir.

İkinci kısım tekrar Nevâ perdesinden seyre başlayıp Segâhta Segâhlı kısa bir asma kalış kullanarak Râst perdesine Râstlı olarak inmiştir. Çârgâh perdesinden seyre devam edilip Dügâh perdesinde Uşşaklı ve yedensiz karar verilmiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

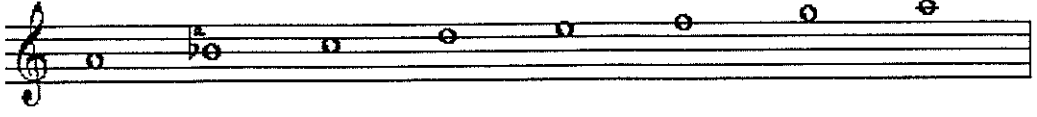
Türkünün seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

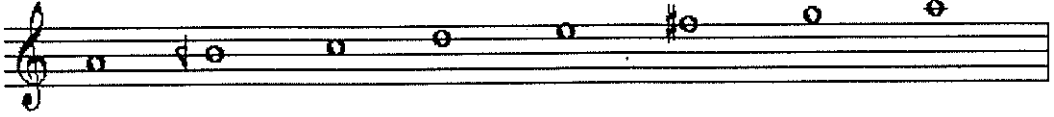
Türküde kullanılan 12/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde bir tane Türk Aksağı ve bir tane Devr-i hindî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.219. Tutam Yar Elinden

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında sadece bir komalık si bemol (Segâh) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Hüseyinî makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak tek bölümden ibarettir. Türkünün saz bölümü olarak bağlantı bölümü çalınmaktadır.

TU TAM YA — RE — Lİ — N DE — N TU — TA — M

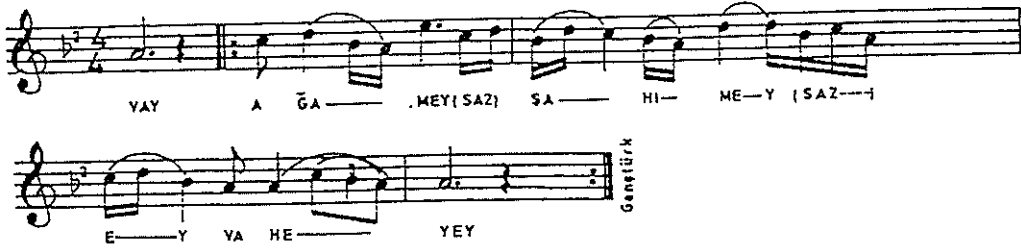
ÇI KAM DA — Ğ LA (SAZ) RA — DA — Ğ (SAZ) LA — RA —

YAY A ĞA — MEY(SAZ) SA — Hİ — ME-Y (SAZ...)

E — Y VA HE — Y EY

Türkü seyre Eviç perdesinden başlayıp güçlü Hüseyinî perdesi üzerinde Uşşak çeşnisini kullanıp bu perde üzerinde yarım karar vermektedir. Dügâh perdesine bu diziyle inen türkü tekrar Hüseyinî perdesinde çeşnisiz, Nevâ perdesinde çeşnisiz kaldıktan sonra Dügâh perdesinde Hüseyinî ve yedensiz karar vermektedir.

Türkünün ikinci bölümü de birinci bölümüyle aynı melodi yapısına sahip olup makam özelliği açısından aynıdır.

Türkünün bağlantı bölümü Çârgâh perdesinden seyre başlayıp önce Hüseyinîde çeşnisiz ve Nevâda çeşnisiz kaldıktan sonra Dügâh perdesinde Hüseyinî ve yedensiz karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

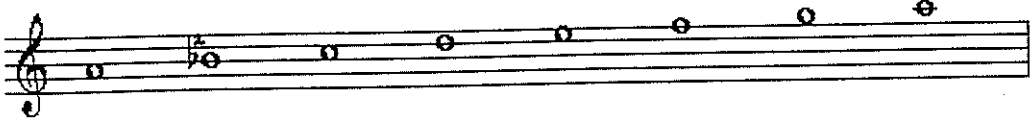
Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Hüseyinî makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

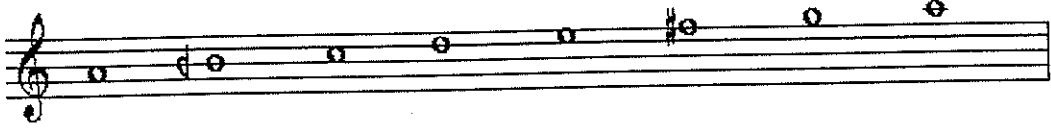
Türküde kullanılan 14/4'lük usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde bir tane Sofyân ve iki Türk Aksağı usûlünün ikinci mertebesinin birleşimi şeklindedir.

3.2.220. Uca Dağların Başında

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

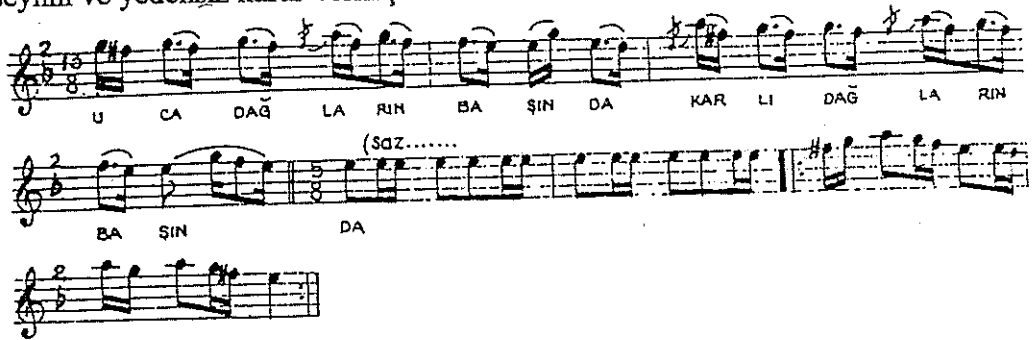
Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında sadece bir komalık si bemol (Segâh) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Hüseyinî makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden ibarettir.

Türkünün saz bölümü Dügâh perdesinden seyre başlayıp önce Segâhta Segâh çeşnisi kullanıp güçlü Hüseyinî perdesine kısaca değindikten sonra Dügâhta Hüseyinîli ve yedensiz karar vermiştir.

Türkünün söz bölümü Gerdâniye perdesinden seyre başlayıp önce Nevâ perdesi üzerinde Râst çeşnisiyle kalıp daha sonra güçlü Hüseyinî perdesi üzerinde Uşşaklı yarım karar vermiştir.

Kısa bir ara sazi çalındıktan sonra türkünün ikinci bölümü Muhayyer perdesinden seyre başlayıp Nevâda Bûselik, Segâhta Segâh çeşnilerini kullanıp Dügâh perdesinde Hüseyinî ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

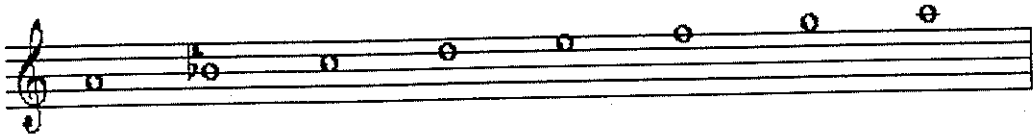
Türkünün seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Hüseyinî makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

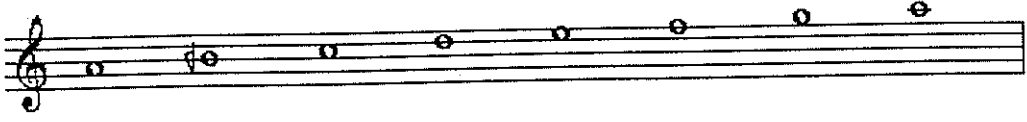
Türküde iki değişik çeşit usûl kullanılmıştır. Bunlardan birincisi olan 5/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Türk Aksağı, ikincisi olan 13/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamasına rağmen bu usûl iki tane Türk Aksağı ve bir tane Semâî usûlünün birinci mertebesinin birleşimi şeklindedir.

3.2.221. Un Elerler Eleğinen

Dizileri Açısından Analiz:

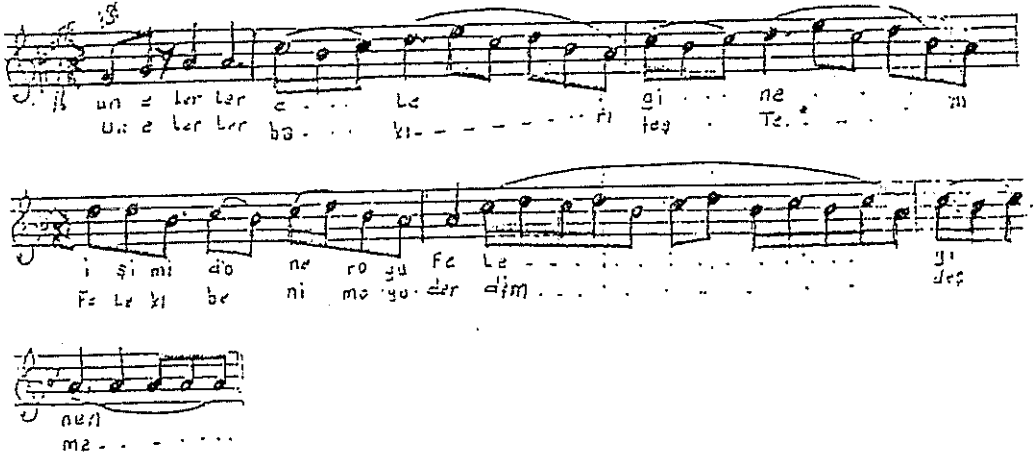
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

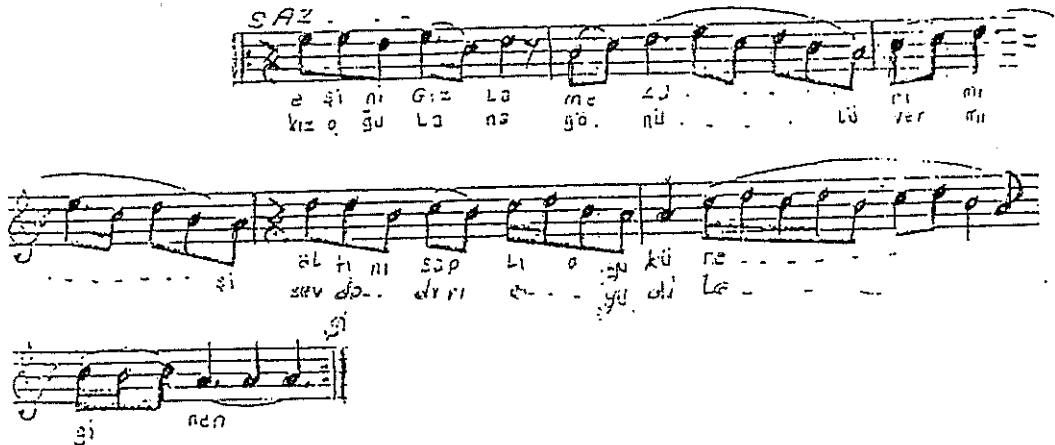
Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında sadece bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak tek bölümden ibarettir. Saz bölümü olarak türkünün ikinci kısmı çalınmaktadır.

Birinci bölüm seyre Irak perdesinden başlayıp makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesine kadar çıktıktan sonra bu perde üzerinde Bûselik çeşnisi kullanarak yarım karar yapmıştır. Daha sonra tekrar Nevâ perdesinden seyre devam edip Dügâh perdesinde Uşşaklı olarak karar vermiştir.

Türkünün ikinci kısmı Hüseyinî perdesinden seyre başlayıp Nevâ perdesi üzerinde kısa bir Bûselik çeşnisi kullanarak güçlü perdesi civarında dolaşıp Dügâh perdesi üzerindeki Uşşak ses dizisini kullanarak yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

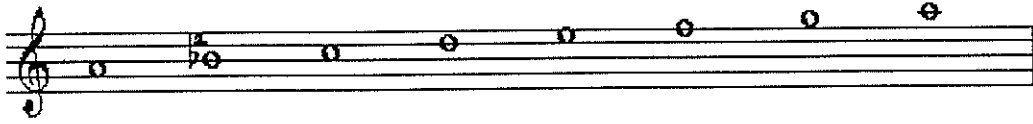
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.222. Uykudan Uyanmış

Dizileri Açısından Analiz:

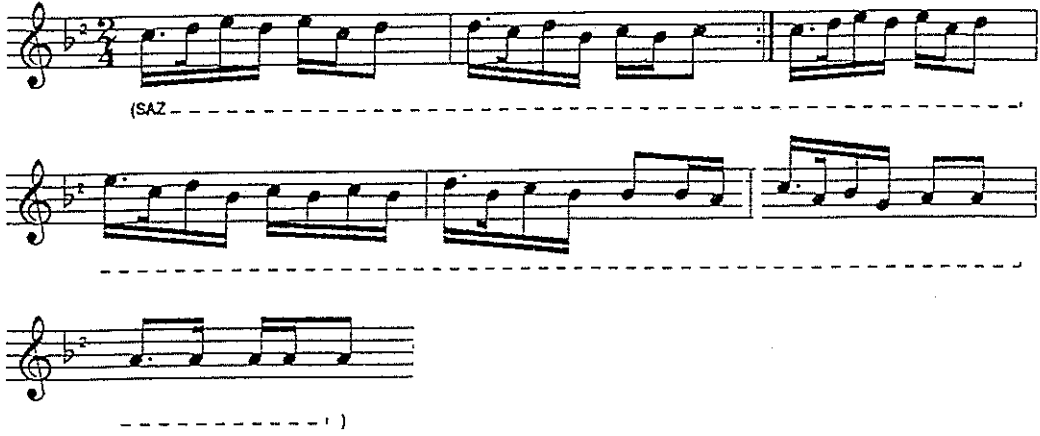
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında sadece bir komalık si bemol (Segâh) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Hüseyinî makamı ses dizisine benzemektedir

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden iki oluşmuştur.

Türkünün saz bölümü Çârgâh perdesinden seyre başlayıp yine bu perde üzerinde Çârgâhlı yarım karar yaptıktan sonra Çârgâh perdesinden seyre devam edip güçlü Hüseyinî perdesine kısaca değinip Dügâhta Hüseyinî ve yedensiz karar vermiştir.

AM MA - - - - - N

UY KU DAN U YAN MIŞ GÖZ LE Rİ BİR HOŞ DEDİM SAR HOŞ MU SAN

SÖY LE Dİ YOH YOH (SAZ - - - - -)

A GEL LE Rİ BO ĞUM BO ĞUM GE NA LI

DEDİM YÂR BAY RAM MI SÖY LE Dİ YOH YOH

Türkünün söz bölümü Çârgâh perdesinden seyre başlayıp bu makamın güçlü sesi Hüseyinî perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi gösterdikten sonra Çârgâh perdesinde Çârgâhlı yarım karar vermiştir. Daha sonra tekrar Çârgâh perdesinden seyre devam edip Hüseyinîde Kürdî ve Nevâda Bûselik çeşnilerini gösterdikten

sonra Segâhta Segâhlî asma kalış yapmıştır. Nevâ perdesinden seyre devam eden türkû güçlü Hüseyinî perdesi etrafında dolaşp Dügâhta Hüseyinî ve yedensiz karar vermiştir.

Türkünün bundan sonraki ikinci bölümü birinci bölümle aynı melodi yapısına sahip olduğundan makamsal yapı olarak aynıdır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir yapısı çıkıcı-inici olup bu seyir karakteri Hüseyinî makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

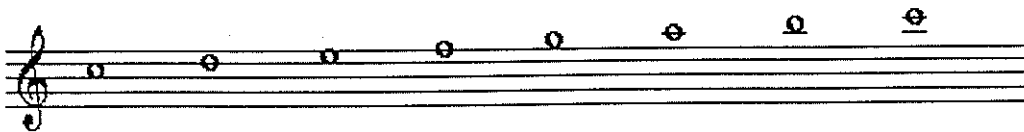
Türküde iki değişik usûl kullanılmıştır. Kullanılan ilk usûl olan 2/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Nîm Sofyân usûlü olarak ikincisi olan 3/4lük usûl ise Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.223. Uzun Havlu Dar Kapılar

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda hiçbir arıza sesinin alınmadığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında hiçbir arıza sesini almayan ve Çârgâh perdesinde karar veren Çârgâh makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkünün saz ve söz bölüm aynı olup tek bölümden ibarettir.

U. ZUH HAV LU DAR YA PI LAR SE VİN SİN YA Rİ TAV LI LAR
KUL HAN CI YA VER DİK Cİ Lİ HA MAM Cİ NİN TAT Lİ Dİ Lİ
BA KIR SER POŞ KA LAY LAN DI GEL Dİ DU VA RA DA YAN DI

HE LE DE İ Kİ EV Lİ LER GEZ ME NİN ZA MA M DİR BE GİM
PE SİM BA LIN AL YE Sİ Lİ AS MA NİN ZA MA Nİ DİR BE GİM
GÖ REN KIZ LAR HA VAS LAN DI AL MA NİN ZA MA Nİ DİR BE GİM

Bölüm iki defa üst üste tekrar edilerek türkü oluşturulmuştur. Bu bölüm seyir Râst perdesinden Çârgâhlı olarak başlayıp Nevâ perdesi üzerinde Bûselikli bir asma kalış yapılmıştır. Daha sonra tekrar Çârgâh perdesinden seyir devam edilip bu perde üzerinde Çârgâhlı ve yedensiz karar verilmiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

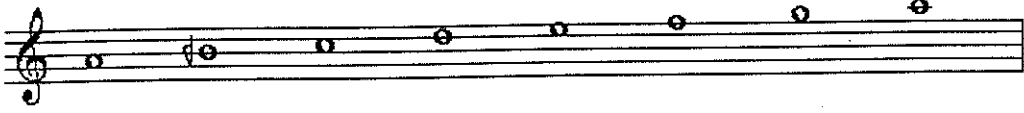
Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 6/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.224. Ülkeler Teraziler

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında sadece bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmuştur.

Türkünün saz bölümü Çârgâh perdesinden seyre başlayıp Uşşak makamının güçlü sesi olan Nevâ perdesinde çeşnisiz olarak uzun bir süre kaldıktan sonra bu perde üzerinde Bûselik çeşnisini kullanıp Segâhta Segâhlı olarak yarım karar yapıp Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Türkünün söz bölümü iki ana kısımdan oluşmaktadır. Türkünün birinci kısmı Râst perdesinden seyre başlayıp Hüseyinî perdesi üzerinde çeşnisiz kısa bir süre kaldıktan sonra Nevâ perdesi üzerinde Bûselik çeşnisini kullanıp Çârgâhta Çârgâhlı yarım karar vermiştir.

İkinci kısım Çârgâh perdesinden seyre devam eden türkü güçlü perdesi üzerinde çeşnisiz kalıp Segâhta Segâhlı asma kalış kullanarak Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

ÜL KER LER TE RA Zİ LE Rİ
E LE DİR YÂR E LE DİR
ÜL KER LER KALK MIŞ Gİ DE Rİ

TE RA Zİ LE Rİ YA Zİ LAR
AŞ KIN BE Nİ SÖY LE DİR
ZOH RE YIL Dİ Zİ BE RA BER

E LE BİR YÂ Rİ SEV DİM Kİ
AL MIŞ YÂ Rİ YA YA Nİ NA
YÂR YÂ RA KA VU ŞAN DA

GÖN LÜM YÂ Rİ AR ZU LAR
BÜL BÜL Gİ Bİ SÖY LE DİR
KAL MAZ GÖ NÜL DE KE DER

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.225. Vardım Eşiğine Yüzüm Sürdüm

Dizileri Açısından Analiz:

Türkünün söz bölümü Râst perdesinden seyre başlayıp makamın güçlü sesi Nevâ perdesi üzerinde yarım karar yaptıktan sonra tekrar Râst perdesinden seyre devam edip Çârgâhta Çârgâhlı asma kalış yapmıştır. Segâh perdesinden seyre devam edilip makamın Segâh perdesi üzerindeki dizisinde dolaşıldıktan sonra Dügâh perdesine Karcıgarlı inilip Segâh perdesinde Segâhlı karar verilmiştir.

U' LU' MIH RA BIN DA
SIM DI HA RA BO LAN

YA ZI LAR GÖR DÜM U LU MIH RA BIN DA
SA DIR VA NIN DA LAN

YA ZI LAR GÖR DÜM KİM Bİ LİR NE
SA YE BA NIN DA DEN ÇE KEN KUŞ

MUT LU ZA MAN DAN KAL MIŞ A Dİ LEY Lİ
LA RIN OM RU A ZAL MIŞ

LEY Lİ LEY Lİ A LEY Lİ LEY LAM

Kısa bir ara sazi çalındıktan sonra türkünün ikinci kısmı Râst perdesinden başlayıp güçlü Nevâ perdesinde önce çeşnisiz daha sonra da Hüzzam makamına kısa bir geçki yapıp bu perde üzerinde Hicaz çeşnisiyle kalındıktan sonra da Çârgâhta Nikrîzli kısa bir asma kalış yapıp tekrar Dügâh perdesine Karcıgarlı inilmiştir. Dügâh perdesinden seyre devam edilip Segâh perdesi üzerindeki ses dizisinde dolaşıldıktan sonra Segâhta Segâhlı ve yedensiz karar verilmiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

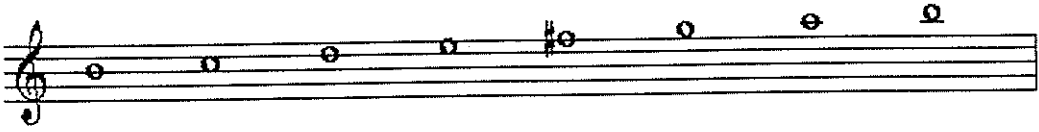
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Segâh makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde iki değişik usûl kullanılmıştır. Bunlardan ilki olan 4/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân, ikincisi olan 6/4lük usûl ise Sengîn Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.226. Yandı Canım

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece dört komalık fa diyez sesinin alındığı ve geçici arıza sesi olarak da beş komalık mi bemol sesinin kullanıldığı görülmektedir. Türkünün karar sesi si perdesidir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Misket dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türkü Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segâh), dört komalık mi bemol (Nîm Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Hüzam makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşturulmuştur.

Türkünün saz bölümü makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinden seyre başlayıp makamın fazla bir özelliğini göstermeden Segâhta Hüzzamlı ve yedensiz karar vermiştir.

A MA NA MA NAM MA NA — H MA NA — H MA

NA — M MAN YA — N DI CA NI — M TEN DE EY RU BI — N
TE — Ş NE I O — L LA LI LE BI — N
SI VA BE YA — Z KOL LA RI NA — L

Hİ RE VA HI — M Bİ — R SU VE — R
RU — H LE RİN — DEN İS TE RI — M
TI — H BU LAK — DAN KA MI YE

YA — N DI CA NI — M TE — H DE E Yİ RU Hİ RE VA NI — M
TE — Ş NE I O — L LA LI LE — BİN RUH LE RİN DE — N
SI VA BE YA — Z KO — L LA RI NAL TIN BU LAK DA — H

Bİ — R SU VE — R E YE YE
İS TE RI — M

YE .. YA — M MA — N KU — RU DU SA Kİ HA RA RET
.. YA — N DI DİL PİS Tİ Cİ GER LER
E — Y DU DA Gİ HA V Zİ KEY SER

TE — N DE HA NİM Bİ — R SU YE — R A MA NA MA
NE — V Cİ VA NİM
DE — H Nİ ŞA NİM

NA MA NA MA NA MA NA — N
..

E FEN Dİ — M GE — L GEL uysal

Türkünün söz bölümü Râst perdesinden seyre başlayıp Nevâ perdesi üzerindeki Hicaz çeşnisini kullanarak bu perde üzerinde yarım karar yaptıktan sonra Çargâhta Nikrîzli kısa bir asma kalış yapıp yine Nevâ perdesi üzerindeki Hicaz makamı ses dizisinde dolaşarak makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesi

üzerinde Hicazlı yarım karar vermiştir. Bunun devamında Çârgâh makamından seyre devam edilip Basit Sûz'naklı olarak Râst perdesine kadar düşülüp tekrar Segâh perdesi üzerindeki Hüzzam ses dizisi kullanılarak Segâhta Hüzzamlı ve yedenli karar verilmiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

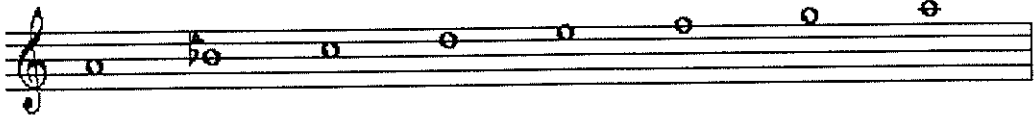
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı-inici olup bu seyir karakteri Hüzzam makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

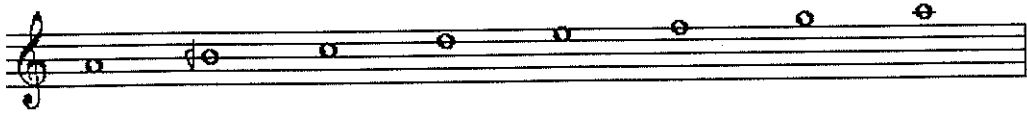
Türküde kullanılan 2/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Nîm Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.227. Yarm Mahşer Yerine

Dizileri Açısından Analiz:

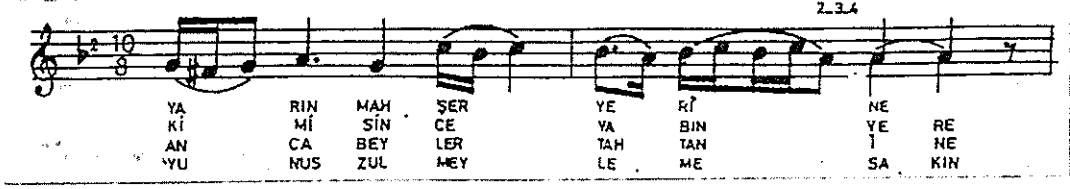
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında sadece bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü ayrı olmayıp tek bölümden oluşmuştur. Bu bölüm üst üste dört defa tekrar ettirilerek türkü icra edilmiştir.

Bölüm Râst perdesinden seyir başlayıp Râstta Râst çeşnisi kullanarak Çârgâhta Çârgâhlı yarım karar verdikten sonra Segâh perdesinden seyir devam edip Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

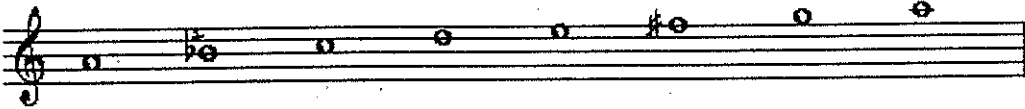
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup Uşşak makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

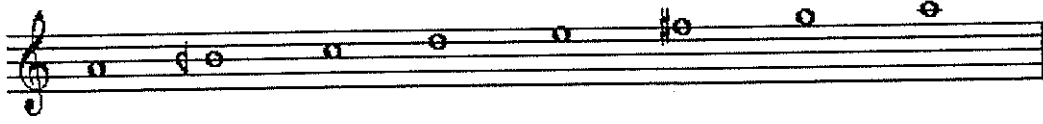
Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziği'nde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.227. Yayığımı Kurdum Düze

Dizileri Açısından Analiz:

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında sadece bir komalık si bemol (Segâh) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Hüseynî makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü ayrılmayıp tek bölümden oluşmuştur.

YA YI Ğİ HI KUL R DUM DÜ ZE
YA YI Ğİ HI N AĞ Zİ DE MİR

YA YI Ğİ HI KUL R DUM DÜ ZE
YA YI Ğİ HI N AĞ Zİ DE MİR

E LA GÜ ZÜ LE Rİ SÜ ZE SÜ ZE
BEN YA YA Rİ Hİ GÜ MÜR GÜ MÜR

KAY NA NA M GE Lİ Dİ Mİ Sİ ZE
ŞİM Dİ GE Lİ Rİ SE KOR TE MİR

KAY NA NA M GE Lİ Dİ Mİ Sİ ZE
ŞİM Dİ GE Lİ Rİ SE KOR TE MİR

Birinci kısım seyre Dügâh perdesinden başlayıp güçlü Hüseynî perdesi üzerinde Uşşak çeşnisi kullandıktan sonra Çârgâhta Çârgâhlı yarım karar vermiştir. Nevâ perdesinden seyre devam edilip tekrar Hüseynî perdesinde Uşşak çeşnisi kullanılarak Çârgâh perdesinde Çârgâhlı asma kalış yapılmıştır.

Çârgâh perdesinden seyre devam edilip Nevâ perdesi üzerinde çeşniz, Çârgâh perdesinde Çârgâhlı ve Segâh perdesinde Segâhlı asma kalış yapılarak Dügâhta Hüseynîli ve yedensiz karar verilmiştir.

İ TEM OL Dİ Sİ TEM OL Dİ
İ TEM OL Dİ Sİ TEM OL Dİ

BEN BİR YA YI KI YAY HA YI HA
BEN BİR YA YI KI YAY HA YI NA

BEN BİR GÜ ZE Lİ SEV ME Yİ WE
BEN BİR GÜ ZE Lİ SEV ME Yİ HE

S. TEKİN

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Hüseynî makamı seyir karakteriyle aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

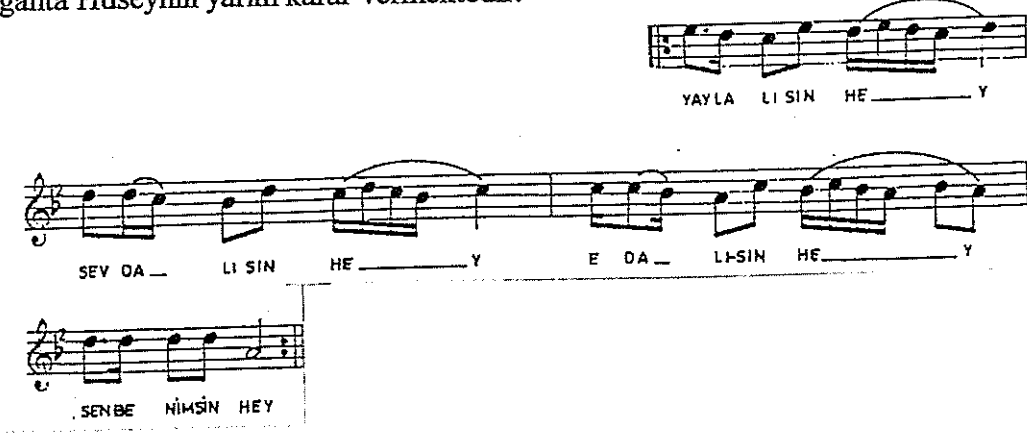
Türküde kullanılan 6/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sengîn Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.229. Yayla Suyu Yan Gider

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türkünün söz bölümü Dügâh perdesinden seyre başlayıp güçlü Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşnisi kullandıktan sonra Nevâda Bûselikli asma kalış yapıp Dügâhta Hüseyinîli yarım karar vermektedir.

Bunun devamında Hüseyinî perdesinden seyre devam edilip Çârgâhta Çârgâhlı kısa bir yarım karar yapıldıktan sonra Dügâhta Hüseyinîli ve yedensiz karar verilmektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

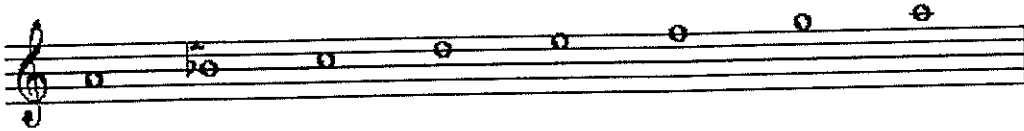
Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

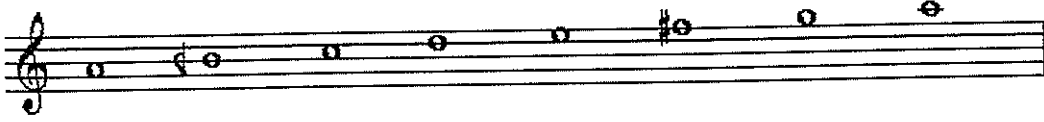
Türküde kullanılan 2/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Nîm Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.230. Yemeklerden Üç Yemek Var

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında sadece bir komalık si bemol (Segâh) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Hüseyinî makamı ses dizisine benzerdir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak tek bölümden oluşmaktadır.

Bu bölüm seyre Çârgâh perdesinden başlayıp makamın güçlü sesi olan Hüseyinî perdesinde çeşnisiz asma kalış yaparak Nevâ perdesi üzerinde Râstlı asma kalış yapmıştır. Daha sonra bu perdeden seyre devam edip Dügâh perdesinde Hüseyinî dizisini kullanarak Dügâhta Hüseyinîli ve yedensiz karar vermiştir.

Türkünün ikinci kısmı birinci kısım ile aynı melodik yapıya sahip olup aynı makamsal özellikleri taşımaktadır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Hüseyinî makamı seyir karakteriyle zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 2/4'lük usûl Türk Sanat Müziğinde Nîm Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.231. Yemenîm Turalıdır

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında arıza sesinin bulunmadığı ancak geçici olarak beş komalık mi bemol ve dört komalık fa diyez arıza seslerinin kullanıldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizinin tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu dizi donanımında dört komalık si bemol (Dik Kürdî), dört komalık do diyez (Nîm Hicaz) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Nîkrîz Makamı ses dizisinin Çârgâh perdesi üzerine göçürülmüş şekline benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak birbirinden ayrılmamış tek bölümden oluşturulmuştur. Bu bölüm Râst perdesinden seyre başlayıp Râst ta Çârgâh çeşnisi göstererek bu perdeden seyre devam ederek Nevâda Hicaz çeşnisiyle yarım karar vermiştir.

Türkü ikinci kısımda Râst perdesinden seyir devam edip önce bu perdede Çârgâh daha sonra Segah perdesinde Hüzam çeşnilerini kullanarak Çârgâh perdesinde Nikrizli ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

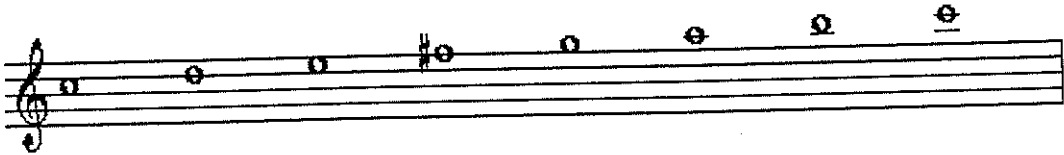
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Nikriz makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 10/8lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.232. Yendim Saman Almaya

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda dört komalık fa diyez arıza sesinin bulunduğu ve geçici olarak ta beş komalık mi bemol arıza sesinin kullanıldığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizinin tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu dizi donanımında dört komalık si bemol (Dik Kürdî), dört komalık do diyez (Nîm Hicaz) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Nikrîz Makamı ses dizisinin Çârgâh perdesi üzerine göçürülmüş şekline benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir. Bu bölüm dört defa tekrar ettirilerek türkü oluşturulmuştur.

Bu bölüm seyre Hisar perdesinden başlayıp Nevâ perdesinde Hicazlı yarım karar verdikten sonra Çârgâh perdesinde Nikrizli ve yedenli karar vermiştir.

Türkünün bundan sonraki bölümleri bu bölümle aynı olup aynı makamsal özellikleri taşımaktadır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

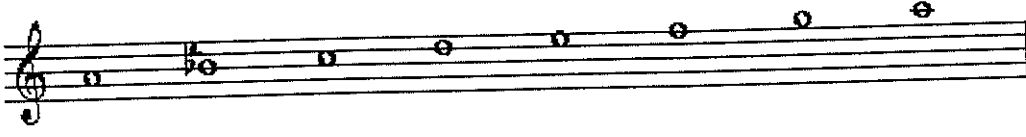
Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Nikriz makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

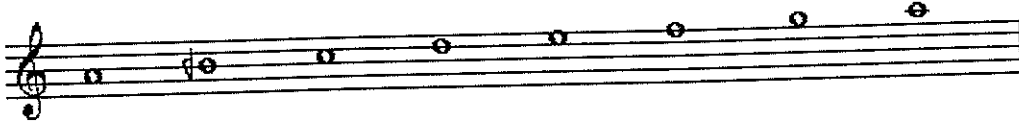
Türküde kullanılan 4/4'lük usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.233. Yılan Akar Kamişa

Dizileri Açısından Analiz:

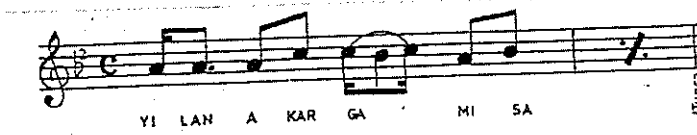
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesinin kullanıldığı görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi karar sesi bakımından her hangi bir ses dizisine karşılık gelmese de bu dizi donanımında sadece bir komalık si bemol (Segah) arıza sesini alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü tek ölçüden ibaret olup bu ölçü çeşitli kereleler tekrar edilerek türkü icra edilir.

Bu ölçü Dügâh perdesinden seyre başlayıp Çârgâh perdesine kadar çıkarak ses dizisinin ikinci sesi olan Segah perdesinde bitmiştir.

Türküde kullanılan karar sesi her ne kadar Uşşak makamının karar sesi olmasa da türkü icra edildiğinde kulakta bıraktığı etki Uşşak makamı etkisidir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

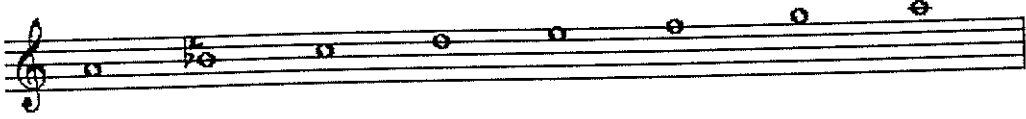
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

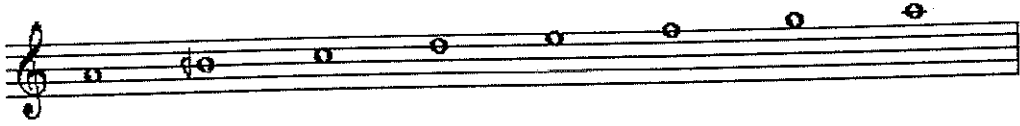
Türküde kullanılan 4/4'lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.234. Yol Aşağı Düz Gider

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında sadece bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Türkünün saz bölümü Dügâh perdesinden seyre başlayıp makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesine kadar çıkıp inici nağmeler kullanarak Segâhta Segah çeşnisi gösterip Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Türkünün söz bölümü bir melodinin dört defa üst üste tekrar ettirilmesiyle oluşturulmuştur. Bu bölüm Dügâh perdesinden seyir başlayıp makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesine kadar çıkıp inici olarak Çaragahta Çârgâhlı asma kalış yapıp Dügâh perdesinde Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

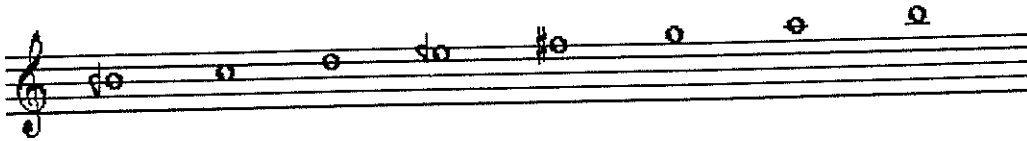
Türküde kullanılan 4/4'lük usûl Türk Sanat Müziğinde Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.235. Yoncayı Bellediler

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında hiç bir arıza sesinin alınmadığı ve re perdesinde karar verildiği görülmektedir. Bu dizi Türk Halk Müziğinde Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizinin tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segah), bir komalık mi bemol (Dik Hisar) ve dört komalık fa diyez (Eviç) arıza seslerini alan Segah makamı ses dizisinin Nevâ perdesi Üzerindeki kısmına benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak ayrı ayrı olmayıp tek bölümden oluşturulmuştur. Bu bölüm dört defa üst üste tekrar ettirilerek türkü oluşturulmuştur.

Bölüm Hüseyinî perdesinden setre başlayıp makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinde kısa bir asma kalış yaptıktan sonra seyre devam edip Segah perdesine Segah çeşnişiyle indikten sonra makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinde karar vermiştir.

Türkü makamsal açıdan Segah makamına fazla benzemiyor gibi görünse de icra edildiğinde kulakta bıraktığı etkinin en çok Segah makamı etkisine benzediği görülmektedir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri inici olup bu seyir karakteri Segah makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl açısından Analiz:

Türküde kullanılan 18/8'lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl türküde üç tane Yürük semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.236. Yüce Dağ Başında Bir Sürü Kuzu

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımda hiç bir arıza sesinin alınmadığı buna karşın türkü içerisinde geçici arıza olarak iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

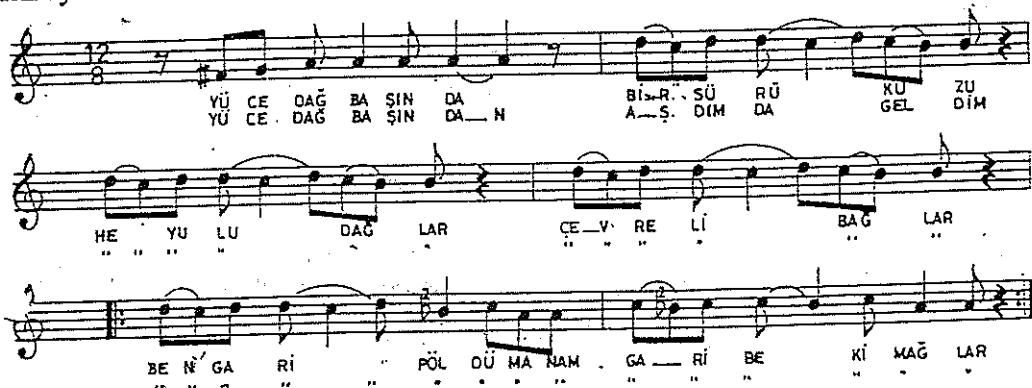

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında bir komalık si bemol (Segah) arıza sesini alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir. Bu bölüm türkü içerisinde iki defa tekrar edilmiştir.

Türkünün analizi yapılmadan önce şunu belirtmek gerekir ki; ilk bakışta eser kullandığı arıza seslerinden dolayı Uşşak makamına benzemiyor gibi görünse de gerek güçlü sesi gerekse kullanılan çeşniler açısından bu makamla hemen hemen aynıdır.

Bölüm seyre Irak perdesinden Segah çeşnişiyle makamın karar perdesini güçlendirerek başlayıp daha sonra güçlü perdesi civarına çıkararak Segah'ta Segahlı çeşniyi bir kaç kez kullanıp Segah'ta Segahlı yarım karar vermiştir.

Türkünün bağlantı bölümü güçlü Nevâ perdesinden seyre başlayıp bu perdede çeşnisiz dolaştıktan sonra Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Türkünün bundan sonraki kısmı bu bölümle aynı olup aynı makamsal özellikleri taşımaktadır.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

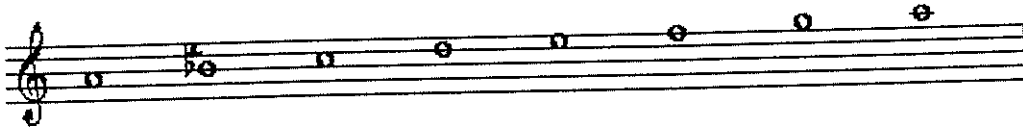
Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

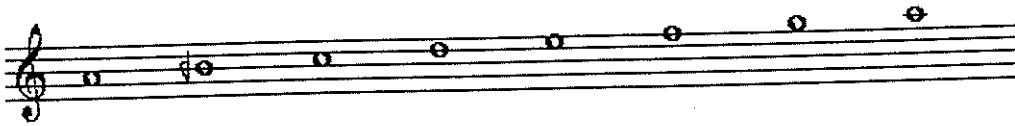
Türküde kullanılan 12/8lik usûlün Türk Sanat Müziğinde tam bir karşılığı olmamakla birlikte bu usûl iki tane Yürük Semâî usûlünün birleşimi şeklindedir.

3.2.237. Yüksek Minareden Attım Kendimi

Dizileri Açısından Analiz:

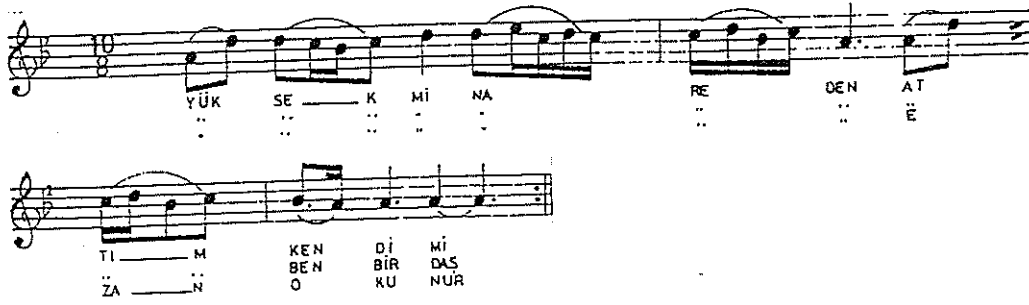
Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında sadece bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir.

Bu bölüm dört defa tekrar ettirilerek türkü oluşturulmuştur. Bu bölüm Dügâh perdesinden seyre başlayıp bu makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinde yarım karar yaptıktan sonra Çârgâhta Çârgâhlı asma kalış yapılmıştır. Tekrar Çârgâh perdesinden seyre devam eden türkü güçlü Nevâ perdesine değinip Dügâhta Uşşaklı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde kullanılan 10/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Aksak Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.238. Yüğü Yükle dim

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde dizide hiçbir sesin arıza almadığı görülüp Türk Halk Müziğinde bu dizi do Müstezat dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziği açısından incelendiğinde bu dizinin Çârgâh makamı ses dizisine karşılık geldiği görülmektedir.

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir. Bu bölüm iki kısımdan oluşmaktadır.

YÜ KÜ YÜK LE DİM KE Dİ YE Dİ LE LE LE
VAR DİM GİT DİM O DA Sİ NA Dİ LE LE LE
BAH CE DE A YAK DA DUR MUŞDİ LE LE LE

YA RA YOL LA DİM HE Dİ YE
MA YIL OL DUM E DA Sİ NA
MÜ SEV RE Yİ DÜN DEN KUR MUS

YE NA MUS

Birinci kısım makamın güçlü sesi olan Gerdâniye perdesinden başlayıp öncelikle Nevâ perdesinde Büselikli asma kalış yapıp Çârgâh perdesinde Çârgâhlı yarım karar vermiştir.

Türkünün ikinci kısmı Râst perdesinden Çârgâhlı olarak seyre başlayıp birinci dolapta Hüseyinî perdesinde Kürdîli asma kalış yapıp ikinci dolapta Çârgâhta Çârgâhlı ve yedensiz karar vermiştir.

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

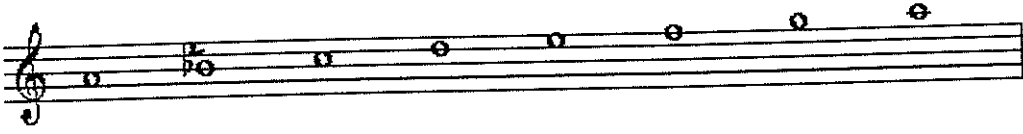
Türküde kullanılan seyir karakteri inici-çıkıcı olup bu seyir karakteri Çârgâh makamı seyir karakteri ile zıt yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

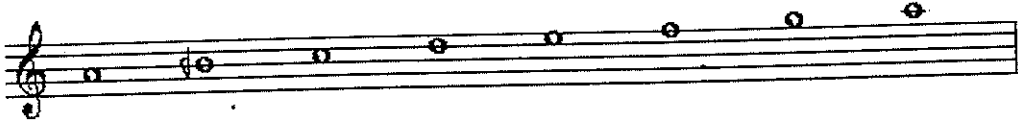
Türküde kullanılan 6/8'lik usûl Türk Sanat Müziğinde Yürük Semâî usûlü olarak adlandırılmaktadır.

3.2.239. Yüzünü Sevdığım Seyrana Çıkış

Dizileri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan ses dizisi incelendiğinde donanımında sadece iki komalık si bemol arıza sesinin alındığı görülmektedir. Türk Halk Müziğinde bu dizi Kerem dizisi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Sanat Müziğinde bu dizi donanımında sadece bir komalık si bemol (Segâh) arıza sesi alan Uşşak makamı ses dizisine benzemektedir

Makam Özellikleri Açısından Analiz:

Türkü saz ve söz bölümü olarak ayrı ayrı olmayıp tek bölümden ibarettir. Bu bölüm Çârgâh perdesinden seyre başlayıp bu makamın güçlü sesi olan Nevâ perdesinde uzunca bir asma kalış yaptıktan sonra Çârgâhta Çârgâhlı yarım karar vermiştir. Daha sonra Segah perdesinden seyre devam eden türkü yine güçlü perdesi civarında çeşniz dolaştıktan sonra Dügâh perdesinde karar vermiştir.

Bundan sonraki bölüm Gerdâniye perdesinden seyre başlayıp önce Nevâ perdesinde Râst çeşnisi gösterip Çârgâhta Çârgâhlı yarım karar vermiştir. Segah perdesinden seyre devam edilip güçlü perdesine kadar çıkılıp Dügâh perdesine inildikten sonra makamın güçlü sesi Nevâ perdesinde çeşniz kalınıp Dügâh perdesinde Uşşaklı ve yedensiz karar verilmiştir.

YÜ ZÜ NÜ SEV Dİ ĞİM SEY RA NA ÇIK MIŞ SA LI NIP GEZ Dİ ĞİN

YER LER AH ÇE KER Çİ ÇEK LER SE LÂM DA

BOY NU NU EY MİS SAL LA NIR SEL Vİ LER GÜL LER AH

ÇE KER SA LI NIR SER Vİ LER ÖM RÜM ÖM RÜM ÖM RÜM

GÜL LER AH ÇE KER

Seyir Karakteri Açısından Analiz:

Türküde kullanılan seyir karakteri çıkıcı olup bu seyir karakteri Uşşak makamı seyir karakteri ile aynı yapıdadır.

Usûl Açısından Analiz:

Türküde iki değişik usûl kullanılmıştır. Bu usûllerden ilki olan 3/4lük usûl Türk Sanat Müziğinde Semâî usûlü ikinci usûl olan 2/4lük usûl ise Nîm Sofyân usûlü olarak adlandırılmaktadır.

4. SONUÇLAR VE TARTIŞMA

TRT Repertuarındaki Erzurum türkülerinin Türk Sanat Müziğindeki makam karşılıkları açısından analizi üzerine yaptığımız incelemede; incelenen türkülerin Türk Sanat Müziğindeki makam ve usûl karşılıkları şunlardır:

Uşşak Makamı Özellikleri Taşıyan Türküler:

- Adalardan Çıktım Yayan-4/4
- Alişli Gel Aleyle-18/8
- Alkanlar İçinde Yatan Meleşim-10/8
- Al Şalım Mavi Şalım-12/8
- Aras Aras Han Aras-4/4
- Ardahandan Gelen Katar-4/4
- Ay Ağşamdan Işığdır-4/4
- Ay Aydıdır Ayrılmaz-4/4
- Bahçayı Bellediler-12/8
- Belle Beni Bellerinen-10/8
- Ben Bir Kavak-10/8
- Ben Çaya İndim-3/8
- Ben Horozam Öterem- 6/8
- Ben Razi Değilem Hicrana Gama-5/8
- Bir Bostan Ektim Pazı-6/8
- Bir Elinde Nargile-10/8
- Bir Gurşun Atacağım-12/8
- Bir İnce Yağmur Yağar-10/8
- Bir Sandığım Vardı-5/4 -7/4
- Bu Derenin Geveni-6/8
- Bu Gece Ay Doğacak-18/8
- Bu Tepe Pullu Tepe-12/8
- Bugün Sabah İle Visali Yardan-4/4

- Bülbül-6/8
 Can Ellerinden Gelmişem-4/4
 Cigara Attım Yara-16/8
 Çayda Balık Yan Gider-4/4
 Çığrık benim Tel Benim-4/4
 Çıktım Eşiğe Bugün-9/8
 Çıktım Kerpiç Duvara-10/8
 Çimenli Bahçede-21/8
 Dağlar Daldadır-10/8
 Daldalan-5/8
 Damda da Duran Bir Gelin-4/4
 Değirmenin Başında Vurdular Beni-10/8
 Denizin Kenarında Döntüyor Elek-12/8
 Derede Gum Gaynıyor-18/8
 Durna Sesi Geliyor-12/8
 Düngürcüler Geldi Sıra Sıra Dizildi-10/8
 Ekdığım Yonca-10/8
 Ela Gözlüm Ben Bu elden Gidersem-2/4
 Eledim Eledim Höllük Eledim-4/4
 Elma Attım Yuvarlandı-10/8
 Erzurum Çarşı Pazar-10/8
 Erzurum Kilidi Mülki İslâmın-4/4
 Erzurum Ovaları-4/4
 Erzurum'dan Kemah'tan-4/4
 Evlerinin Önü Harman-10/8
 Evlerinin önü Yoldur-10/8
 Galahyam Galalı-10/8
 Gar Yağar Bardan Bardan-4/4
 Garsın önüne Gar Yağmış-6/4
 Garsın önüne Gar Yağmış-6/4
 Gayalar Direk Direk-12/8

- Gel Ey Talib-2/4
 Gel Gidelim Sevdığım-4/4
 Get O Dağdan Gar Getir-8/4
 Giderim Bu Düzünen-4/4
 Gurbet Elde Baş Yastığa Gelende-6/4, 4/4
 Gülşen-i Aşka Varalı-10/8
 Hani Yaylan Hani Senin Ezelin-10/8
 Hayal Hayal Olmuş Karşı ki Dağlar-30/8
 Haziranı Temmuzu Getirdik Dize-6/8
 Hey Ağalar Hangi Derde Yanayım-4/4
 İki Dağın Arasında Kalmışam-10/8
 Kağızmana Ismarladım-12/8
 Kalksak Bu Yerlerden Hicret Eylesek-5/8
 Karanfili Gül Dalında Eyende-5/8
 Karşı Geçeye Geçerem-10/8
 Kavurma Koydum Tasa-12/8
 Kelo Gurban Söyleme-12/8
 Keşkem Bu Ellere Gelmez Olaydım-10/8
 Kırmızı Gül Demet Demet-13/4
 Kömür Gözlüm Ateşine Düşeli-10/8
 Köprünün Başlarında-12/8
 Körlenme Ey İnsanoğlu Ölmemeye Çare mi Var-2/4
 Kuşburnu Pürlenirmi-12/8Kutnu Döşek Yüzledim (Gezerdim Kibari)-12/8
 Kutuda Karabiber-18/8Liverimin Kaytanı-10/8
 Maral Sen Güzelsin-3/4
 Mavi Yelek Mor Düğme-4/4
 Mendilimde Kare Var-10/8
 Mızıka Çalındı Düğünmü Sandın-10/8
 Nasıl Methedeyim-4/4
 O Yaylalar Yaylalar-12/8
 Ocak Başında Leğen-4/4

Oduncular Kısa Keser Odunu-9/8
 Oynamam Ben-6/8
 Pınarın Başı Güzel-9/8
 Sarı Kız-6/8
 Sarı Pabuç Tabanda-12/8
 Seherde Bir Bülbül-6/8
 Seyreyle Güzel Kudreti Mevla Neler Eyler-10/8
 Siyah Zülfün Deste Deste-10/8
 Anacan Ana (Su Bağlasam Gelir mi)-5/8
 Su Gelir Ark Uyanır-10/8
 Su Goydum Su Tasına-12/8
 Suda Balık Yan Gider-10/8
 Susuz Yerin Bülbülü-6/8
 Tarla Tumbu Yumuşak-4/4
 Tello Gider Yan Gider-18/8
 Testiyi Aldın Kızım-6/8
 Tutam Yar Elinden-12/8
 Un Elerler Eleğinen-10/8
 Ülkeler Teraziler-10/8
 Yarın Mahşer Yerine-10/8
 Yılan Akar Kamışa-4/4
 Yol Aşağı Düz Gider-4/4
 Yüce Dağ Başında Bir Sürü Kuzu-12/8
 Yüksek Minareden Attım Kendimi-10/8
 Yüzünü Sevdiğim Seyrana Çıkılmış-3/4, 2/4

Çârgâh Makamı Özellikleri Taşıyan Türküler:

A Güzel Dolanda gel-12/8
 Al Mendilim-10/8
 Al Yeşil Geymiş-10/8

Aya Bak Nice Gider-4/4
 Bu Tepe Pulli tepe-18/8
 Can Bula Cananımı-4/4
 Çift Beyaz Güvercin-20/8
 Derikonun Düzleri-12/8
 Ha Bu Diyar-6/8
 Bir Kaş, Bir Göz, Bir Dil, Bir Diş-6/8
 Erzurum Bir Diktedir-10/8
 Erzurum Ovaları-12/8
 Eşiğin Altında Çift İlan Öter-10/8
 Gara Guş Yuva Yapmış-10/8
 Gınayı Ezerler Taşda-12/8
 Gına Alayım Gına-12/8
 Gökte Yıldız Ellidir-12/8
 İbrik Sıra Su Sıra-12/8
 Kağıttan Biberim Var-18/8
 Kapıda Kavun Yerler-6/8
 Karanfilim Budam budam-5/8
 Karşıda Üzüm Kara-12/8, 24/8, 18/8
 Kız Kara Kız-6/8
 Köylü Kızı Çayda Gezer-12/8
 Köylük Yerden Köşk Gider-6/8
 Kuşburnu Pürlenirmi-4/4
 Martinim Atılmıyor-15/8
 Mercimeğin Tohumu-10/8
 Penceresi Yeşil Boya-10/8
 Peştemalin Bağları-12/8
 Su Gelir Taştan Akar-18/8
 Uzun Havlu Dar Kapılar-6/8
 Yüku Yükleddim-6/8

Segâh Makamı Özellikleri Taşıyan Türküler:

- Acem Ülkesinde-2/4, 3/4
 Bağa Gel Bostana Gel-10/8
 Bardağı Koydum Tereğe-5/8
 Bayburdun İnce Yolunda-18/8
 Benim Toyuğum Çilçilidi-6/8
 Bu Göçü Burdan Yükledim-11/8
 Çekmecemin Kilidi-6/8
 Dağda Darı Harmanı-12/8
 Daldala Ben Olaydım-10/8
 Değirmen Üstü Çiçek-4/4
 Ey Kerem Kani Bes Değilmidir-10/8
 Gedikde Duvak Allanır-20/8
 Giderem Men Tebrize-4/4
 Gülahmette Dar Sokakta Evim Var-6/8
 Gülistanda Bir Gülüm Var-10/8
 Güzeller Bezenmiş Toya Giderler-12/8
 Kaleden İndim Düze-6/8
 Merdivenden Yukarı-12/8
 Merekte Sarı Saman-10/8
 Narman Kazasında Bir Gelin Gördüm-5/8
 Nefis Sen Ölmez misin-10/8
 Sarı Kız-5/8
 Şenkayaya Vardım-2/4
 Tandıra Koydum Paçayı-12/8
 Taşa Çaldım Namusumu Arımı-5/8
 Vardım Eşiğine Yüzüm Sürdüm-4/4, 6/4
 Yoncayı Bellediler-18/8

Hüseyinî Makamı Özelliği Taşıyan Türküler:

- Ala Boz Dumanlı karlı Dereler-13/8, 15/8
 Aşağı Mehlenin Allı Gelini-10/8
 Bade İçerler Nazınan-10/8
 Bir Dilim İki Dilim Üç Dilim Elma-4/4
 Bu Dünyada Muradıma-7/8
 Can Dedim ki Can Diyesen-6/8
 Çayır İnce Biçemedim-9/8
 Çimene Basma Yarım-18/8
 Gara Çuhalım Oğlan-9/8
 Gaşlarında Har mi Var-10/8
 Geydiğim Aldır-10/8
 Gine Bugün Yaralandım-4/4
 Kale Kaleye Karşı-10/8
 Kalkın Durnam-5/8
 Karşıda Hayvalıklar-4/4
 Köy Kızı Oturmuş-10/8
 Öte Geçe Bu Geçe-9/8
 Şafak Söktü Gine Sunam Uyanmaz-4/4
 Şu Oltunun Taşını-12/8
 Tel Sarı Zülûf Sarı-10/8
 Tutam yar Elinden-14/4
 Uca Dağların başında-5/8, 13/8
 Uykudan Uyanmış-2/4, 3/4
 Yayığımı Kurdum Düze-6/4
 Yayla Suyu Yan Gider-2/4
 Yemeklerden üç yemek Var-2/4

Bûselik Makamı Özellikleri Taşıyan Türküler:

Aşşahdan Gelirem-12/8
 Evlerinin Önü Kuşlar Darısı-6/4
 Giderken Eyle Beni-10/16
 Kiremit Bacaları-10/8
 Mendilimde Tuz Taşı-4/4
 Pınar Başından Bulanır-6/8

Nikriz Makamı Özellikleri Taşıyan Türküler:

Arabam Nazılıdır-4/4
 Bülbül Tek Uyandım Bir Seher Nâgah-4/4
 Git Gelemem İşim var-12/8
 Karşıda Elmalıklar-10/8
 Selam olsun Size-13/8
 Su Gelir Akmayınan-12/8
 Yemenim Turalıdır-10/8
 Yendim Saman Almaya-4/4

Karcıgar Makamı Özellikleri Taşıyan Türküler:

Akça Ferikler-10/8
 Bende Mecnundan Füzuna-4/4
 Beni Sorma Bana-4/4
 Bülbül Bağa Girip-2/4
 Ne Güzel Oğlan-12/8

Hicaz Makamı Özellikleri Taşıyan Türküler:

Al Atta Yeşil Kolan-12/8
 Bir Matara Bir Yandan-6/4, 4/4
 Çıktım Tandır Başına-6/8

Nenni-4/4

Sarı Kız-5/8

Şad Ol Deli Gönül-10/8

Hüzzam makamı Özellikleri Taşıyan Türküler:

Aşıkların Aklın Alır-6/8

Dün Gece Yar Hanesinde-4/4

Gara Camışları-10/8

Gülember Sağar Koyunu-6/8

Kadem Bastı-4/4

Yandı Canım-2/4

Râst Makam Özellikleri Taşıyan Türküler:

Bir Gül Ektim Duvara-6/8

Bülbülümün Gafesi-10/8

Çirişe Gitmezdim Anam Yolladı-9/8

Çitin Ucu Değirmi-9/8

Kalk Gidelim Şöylesine-6/8

Kavak Uzanır Gider-12/8, 24/8, 30/8

Kavak Uzanır Gider-12/8

Nevâ Makamı Özellikleri Taşıyan Türküler:

Çelik Pazarı-10/8

Tâhir Makamı Özellikleri Taşıyan Türküler:

Kağızmanın harmanları-5/8

Hiçbir Makam Özelliği Taşımayan Türküler:

Masada Yeşil Testi-12/8

Yukarıda da görüldüğü üzere türkülerin makamsal yapısı incelendiğinde türkülerde, Türk Sanat Müziği'ndeki basit makamları oluşturan diziler daha fazla kullanılmıştır. Daha doğrusu basit makamların dışında başka makam yapısına uygun türküyeye rastlanamamıştır.

Türkülerin donanımlarına bakıldığında donanım şeklinin Türk Sanat Müziği'ndeki donanım şekliyle fazla uyum göstermediği görülmektedir. Arıza işaretlerinin bazen donanıma konulduğu bazen de eser içerisinde gösterildiği görülmektedir.

İncelenen türkülerin asma karar perdesi, karar perdesi, yarım karar perdesi, güçlü perdesi ve seyir karakteri belirtilen makamlarla büyük ölçüde paralellik göstermektedir. Bunun yanında belirtilmesi gereken bir husus da şudur ki; incelenen bazı türküler esas karar perdesinde değil makamın güçlü sesinde karar vermiştir.

İncelene türkülere ritim açısından bakıldığında; türkülerde hemen hemen bütün usûllerin kullanıldığı görülmektedir. Kullanılan usûllerden on zamanlı Aksak semaî ve dört zamanlı sofyan usûlünün ağırlıkta olduğu görülmektedir. Hemen hemen türkülerin büyük bir çoğunluğunda bu usûllerin kullanıldığı görülmektedir. Bu usûller büyük ölçüde Türk Sanat Müziği'ndeki vuruş şekilleriyle kullanılmaktadır.

Türklerin ezgisel yapısına bakıldığında ezgilerin Türk Sanat Müziği'ndeki gibi geniş yapılı olmadığı görülmektedir. Daha basit yapılı ezgiler kullanılması bu türü diğer müzik türlerinden ayıran fark olarak göze çarpmaktadır. Türkülerin ezgisel yapıları incelenmeye alındığında esas olarak Türk sanat Müziği'ndeki ezgisel yapı alınmayıp bu tür kendi ezgisel yapısı içerisinde incelenmelidir. Türkülerde kullanılan asma kalış, yarım karar ve çeşniler Türk Sanat

Müziği'ndeki gibi çeşitlilik arz etmese de yinede kullanılan makamın özelliklerini ortaya koyacak şekilde kullanılmıştır.

Türk Halk Müziği'ndeki türkü notalarının yazım şeklinde bir takım hatalar bulunup bu hataların oluşturulan bir heyet tarafından incelenmeye alınması gerekmektedir.

Türkülerde kullanılan dizi isimlerinin tam anlamıyla yeterli olmadığı göze çarpan başka bir husustur. Bu türde diziler Türk sanat Müziği'ndeki gibi makam isimleriyle ifade edilmese de kendi içerisinde tasnif edilerek bu dizilerin adlandırılması gerekmektedir.

Türkülerde; yörede kullanılan ağız yapısı tam anlamıyla verilememiştir. Bu aksaklık yöredeki şîvenin kaybolması ve çeşitli nedenlerle dejenere olmasına neden olmaktadır. Bu aksaklığın ortadan kaldırılması için oluşturulacak özel bir transkripsiyon alfabesi ile bu şîve yeni nesillere aktarılması gerekmektedir.

Yapılan bu araştırma ve çeşitli müzikologların görüşleri de göz önünde bulundurularak şunlar söylenebilir; yıllardan beri Türk Halk Müziği her ne kadar kendi başına bir tür olarak düşünülse de bu müzik türü Türk Müziği'nin içerisinde bir türdür. Kullanılan makamsal yapının da ortaya koyduğu sonuçlarda gösteriyor ki Türk Müziği içerisinde kullanılan tüm öğeler bu tür içerisinde de kullanılmıştır. Ortaya çıkan en büyük sorun bu türün sistematize edilmeyişidir.

Türk Halk Müziği'nin sistem arayışında yapılması gereken ilk şey bu konuda ülkemizde söz sahibi ve gerekli müzik eğitimi almış olan insanların bir komisyon oluşturarak Türk Halk Müziği'nde karşı karşıya gelinen bu sorunların ele alınmasıdır. Karşılaşılan ve yukarıda belirtilen sorunların çözülebilmesi içinde bu müzik türünün mutlaka kendi içerisinde sistematize edilmesi gerekmektedir. Yapılan bu çalışmada ise Türk Müziği'ndeki makamsal, ritimsel ve ezgisel öğeler göz önünde bulundurulmalı ve Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği'nin aynı kaynaktan akıp geldiği ve bir medeniyetin müzik kültürünün iki rengi olduğu unutulmamalıdır.

İncelene türkülerin notaları; eksiksiz ve sağlam olması açısından TRT arşivinden alınmıştır.

KAYNAKLAR

- Başgöz, İ.**, 1999 Türk halkının Bilmeceleeri, T.C Kültür Bakanlığı, Ankara
- Erdener, Y.**, 1977 Halk Türküleri Koro için çok sesli hale getirilmeli midir ?
Kültür Bakanlığı 1.Uluslar arası Türk Folklor kongresi bildirileri, A.Ü
- Gedikli, N.**, 1999 Bilimselliğin merceğinde Geleneksel Mûsikîmiz ve sorunları,
İzmir
- Köprülü, M.F.**, 1966 Türk Edebiyatında ilk Mutasavvıflar, Ankara
- Kösemihal, R.**, 1942-1943 Asırlar boyunca Tarihi Türk Mûsikîsi, Gökbörü
- Kutluğ, Y.F.**, 2000 Türk Mûsikîsinde Makamlar İstanbul
- Özkan, İ.H.**, 1994 Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri, İstanbul
- Say, A.**, 1991 Müzik Ansiklopedisi, Ankara
- Şenel, S.**, 1994 Türk Halk Mûsikîsinde Ayak Meselesi, İTÜ TMDK
- Talay, M.İ.**, Türk Müziğinin Kökeni /Gelişimi
- Tanrıkorur, C.**, 1998 Müzik Kimliğimiz Üzerine Düşünceler, Ötüken Neşriyat,
İstanbul
- Duman, H.**, 2000 Erzurum Basın Yayın Tarihi, İstanbul
- Temel Britanica.**, 1993 İstanbul

ÖZGEÇMİŞ

1973 yılında Erzurum'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini yine Erzurum'da tamamladı. 1995 yılında Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü'nü kazanıp 1999 yılında bu okuldan mezun oldu. Aynı yıl Sosyal Bilimler Fakültesi Müzikoloji Ana Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Eğitimi'ne başladı.

Halen Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak aynı ilde Müzik Öğretmeni olarak görev yapmaktadır.